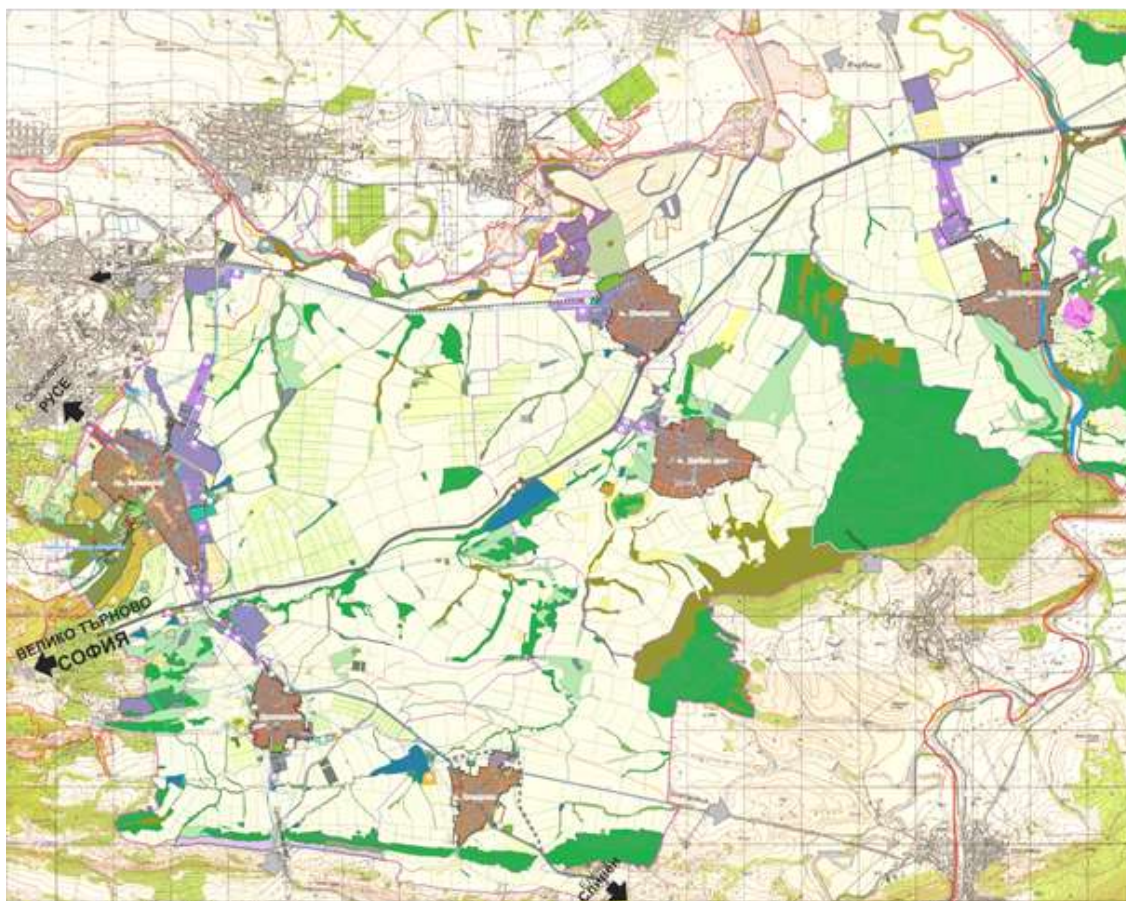

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

на

**„ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН (ОУП) НА
ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ”**

Възложител: Община Лясковец

ФЕВРУАРИ, 2017

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	8
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ПЛАНА (ОРГАН ИЛИ ОПРАВМОЩЕНО ПО ЗАКОН ЗА ТРЕТО ЛИЦЕ)	9
ДАННИ ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:	9
I. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА И ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	9
1. АНОТАЦИЯ НА ПЛАНА.....	9
2. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОУП НА ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ.....	11
3. КОНЦЕПЦИЯ ЗА УСТРОЙСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ.....	12
4. ОСНОВНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЕЛЕМЕНТИ, ЗОНИ И ТЕРИТОРИИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ ПРОЕКТ ЗА ОУП НА ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ.....	14
4.1. Правила и нормативи за прилагане на плана	22
4.2. Състояние на съществуващия сграден и жилищен фонд на територията на Община Лясковец и нейното землище. Развитие на системата „Обитаване“	26
4.3. Промислени и селскостопански територии и зони за приложение на труд. Състояние и прогнози, съгласно предварителния проект за ОУПО.....	27
4.4. Комуникационно-транспортна инфраструктура. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Лясковец	30
4.5. Енергийна система. Електроразпределение. Телекомуникации. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Лясковец	31
4.6. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура	34
4.6.1. Водоснабдителна система на община Лясковец.....	34
4.6.2. Канализация и пречистване на отпадъчните води.....	38
4.7. Газоснабдяване и топлоснабдяване	40
4.8. Зелена система, спорт и отдих. Туризм. Прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Лясковец.....	41
5. ВРЪЗКА НА ПЛАНА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	45
II. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ЗАМЪРСЯВАТ ОКОЛНАТА СРЕДА И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	46
1. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	46
1.1. Характеристика на климатичните и метеорологичните фактори	46
1.2. Качество на атмосферния въздух в Община Лясковец	48
2. ВОДИ.....	49
2.1. Повърхностни води (хидрографска мрежа)	49
2.1.1. Зони за защита на водите в Община Лясковец съгласно ПУРБ.....	53
2.1.1.1. Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация, съгласно чл. 7 на Рамковата директива по водите.....	53
2.1.1.2. Водни обекти, в Община Лясковец съгласно ПУРБ, обявени за зони за отдих, водни спортове и/или за къпане, съгласно чл. 119а, т. 2 (Директива 76/160/ЕЕС).....	54
2.1.1.3. Територии, в Община Лясковец съгласно ПУРБ, чувствителни към биогенни елементи, включително територии, обявени за уязвими зони съгласно Директива 91/676/ЕЕС и територии, обявени за чувствителни територии съгласно Директива 91/271/ЕЕС.....	55
2.1.1.3.1. Уязвими зони.....	55
2.1.1.3.2. Чувствителни зони	56
2.1.1.4. Зони за опазване на стопанско значими водни биологични видове съгласно ПУРБ.....	57
2.1.1.4.1. Територии, съгласно ПУРБ обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното	

опазване, включително съответните обекти на NATURA 2000, обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици.	57
2.1.2. Имисионно състояние на водните обекти на територията на община Лясковец. Повърхностни води	59
2.1.3. Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води	66
2.1.4. Химично състояние	66
2.1.5. Екологично състояние.....	67
2.1.6. Състояние на водните тела и цели за опазване за Повърхностните водни тела категория реки, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. в Община Лясковец	67
2.2. Подземни води. Хидрогеоложки условия и фактори за формирането на подземните води.....	75
2.2.1. Количествена и качествена характеристика на водните ресурси. Мрежа за мониторинг на подземни води	76
2.2.1.1. Количествена характеристика на подземните водни тела.....	76
2.2.1.2. Качествена характеристика на подземните водни тела	76
2.2.1.3. Мониторинг на химично състояние на подземните води.....	77
2.2.1.4. Характеристика на подземните водни тела, в обхвата на които попада Община Лясковец ..	79
2.2.1.5. Състояние, Цели и Програма за постигането на целите за ПВТ, в обхвата на които попада Община Лясковец, съгласно ПУРБ.....	82
2.2.1.5.1. Цели за опазване на околната среда съгласно ПУРБ, за подземни водни тела върху които е разположена територията на Община Лясковец.....	82
2.2.1.5.2. Програма от мерки за постигане на целите на Плана за управление на водите в Дунавски басейнов район, 2016 – 2021 г.	83
2.3. Минерални води на територията на Община Лясковец	99
2.4. Опасни хидроложки явления. Риск от наводнения	99
2.4.1. Състояние на хидротехническите съоръжения в региона на Община Лясковец.....	99
2.4.2. Оценка на заплахата от наводнение.....	101
2.4.3. Програма от мерки за намаляване риска от наводнения.....	104
2.5. Характеристики на водоползването и на водопотреблението (използване на водните ресурси) в Община Лясковец	106
3. ЗЕМИ И ПОЧВИ	118
4. ГЕОЛОЖКА ОСНОВА И ЗЕМНИ НЕДРА	119
4.1. Геоложки строеж на района	119
4.2. Тектоника на района	124
4.3. Сеизмичност	125
4.4. Свлачища.....	125
4.5. Минерално разнообразие	126
5. ЛАНДШАФТ	126
6. ПРИРОДНИ ОБЕКТИ	131
6.1. Защитени територии по смисъла на ЗЗТ	131
6.2. Защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000	132
7. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	141
7.1. Растителност	141
7.2. Животински свят	143
8. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.....	152
9. ОТПАДЪЦИ.....	160
9.1. Генерирани отпадъци на територията на Община Лясковец	163
9.1.1. Битови отпадъци.....	164
9.1.2. Строителни отпадъци (СО).....	165

9.1.3.	Производствени и Опасни отпадъци	167
9.1.4.	Специфични потоци отпадъци	168
9.2.	Управление на отпадъците на територията на Община Лясковец	172
10.	ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	173
11.	РИСКОВИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ - ШУМ, ВИБРАЦИИ, РАДИАЦИИ.....	173
11.1.	Шум	173
11.2.	Вибрации	181
11.3.	Йонизиращи лъчения	181
11.4.	Нейонизиращи лъчения	183
12.	ЗДРАВНО-ХИГИЕННИ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	185
12.1.	Здравно-демографски показатели	185
12.2.	Характеристика на рисковите фактори. Въздействие върху човешкото здраве	191
12.2.1.	Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот	191
12.2.2.	Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда	192
12.2.3.	Рискови фактори, свързани с околната среда	193
13.	ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА	200
13.1.	Атмосферен въздух	200
13.2.	Повърхностни и подземни води	200
13.3.	Земни и почви	200
13.4.	Геоложка основа и земни недра	200
13.5.	Ландшафт	201
13.6.	Биологично разнообразие. Защитени природни територии	201
13.7.	Културно-историческо наследство	202
13.8.	Отпадъци и опасни вещества	202
13.9.	Рискови енергийни източници	202
13.10.	Здравно-хигиенни аспекти.....	203
III.	ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ И ОБЕКТИ, КОИТО МОГАТ ЗНАЧИТЕЛНО ДА БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ	203
IV.	СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ.....	206
V.	ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНА.....	212
1.	ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА.....	212
2.	ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА МЕСТНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА.....	219
VI.	ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО Я УВРЕЖДАТ И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ.....	221
1.	АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	221
1.1.	Дисперсионно моделиране на емисиите в атмосферния въздух	221
1.2.	Характеристики на потенциалното въздействие от реализацията на ОУП Лясковец.....	229
2.	ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ	229
2.1.	Водоснабдяване. Необходими водни количества. Актуализация на данните от демографското развитие на Община Лясковец	229
2.1.1.	Прогнози за развитие на водоснабдяването	229

2.1.2.	Прогнози за развитие на канализацията	230
2.2.	Източници на замърсяване предвидени в ОУП	231
2.2.1.	Прогноза за развитие на икономиката	231
2.2.2.	Урбанистично развитие	233
2.2.2.1.	Промени в обхвата на система “Обитаване”	233
2.2.2.2.	Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху водите от приложението на ОУП на Община Лясковец	234
2.3.	Компоненти на околната среда, върху които променените хидроложки и хидрогеоложки условия и промененото качество на водите ще окажат съществено влияние	234
2.4.	Прогноза и оценка на очакваните изменения в качеството на водите, включително и в качеството на водите в границите на санитарно-охранителните зони, при заустване на отпадъчните води, при пряко и непряко отвеждане в подземните води и др.	235
3.	ГЕОЛОЖКА ОСНОВА И ЗЕМНИ НЕДРА	236
4.	МИНЕРАЛНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	237
5.	ЗЕМИ И ПОЧВИ	237
6.	ПРИРОДНИ ОБЕКТИ	238
7.	БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	239
7.1.	Растителен свят.....	239
7.2.	Животински свят	240
8.	ЛАНДШАФТ	243
9.	КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.....	244
10.	ОТПАДЪЦИ.....	246
11.	ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА	247
12.	РИСКОВИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ – ШУМ, ВИБРАЦИИ, РАДИАЦИИ	247
12.1.	Въздействия от шума	247
12.2.	Въздействия от йонизиращи лъчения	249
12.3.	Въздействия от електромагнитните (нейонизиращи) излъчвания	249
13.	ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗДРАВНО-ХИГИЕННИТЕ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	250
VII. МЕРКИ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА		252
VIII. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПО СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ		264
1.	АЛТЕРНАТИВНИ ВАРИАНТИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНА	264
2.	МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА АЛТЕРНАТИВА	265
3.	ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА.....	266
4.	ТРУДНОСТИ ПО СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ	267
IX. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА - СРОКОВЕ, ОТГОВОРНИЦИ, САНКЦИИ		267
X. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА В ДОКЛАДА ЗА ЕО.....		272
ЗАКОНИ И НАРЕДБИ		272
КОНВЕНЦИИ И ДИРЕКТИВИ.....		275
СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ		276
ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ:		276
ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ		277

Използвани съкращения в Екологичната оценка	
АИС	Автоматична измервателна система
БД ИБР	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“
ВГ	Водна група
ВЕЛ	Въздушна електропроводна линия
ВИ	Възобновими източници
ВТ	Водно тяло
ГКМ	Градска канализационна мрежа
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ГРС	Газорегулираща станция/ Газоразпределителна станция
ДКЕВР	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране
ЕАОС	Европейска агенция по околна среда
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕО	Екологична оценка
ЖК	Жилищен комплекс
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗВСГЗГФ	Закон за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗМ	Защитена местност
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗТ	Защитена територия
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИВТ	Изкуствени водни тела
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електронно и електрическо оборудване
ИУЖЛ	Излезли от употреба живачни лампи
ИП	Инвестиционно предложение
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КИН	Културно историческо наследство
ККР	Кадастрални карти и кадастрални регистри
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадни води
МГТ	Междуградски транспорт
МЕК	Максимална еднократна концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОПТ	Масов обществен пътнически транспорт

МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
Наредба за ЕО	Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми
Наредба за ОС	Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
НАТУРА 2000	Европейска екологична мрежа от защитени зони
НБО	Неопасни битови отпадъци
НИОНКЦ	Национален институт за опазване на недвижимите културни ценности
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НОЧЗ	Норми за опазване на човешкото здраве
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВМ	Орнитологично важно място
ОГП	Общ градоустройствен план
ОП	Опорен план
ОСР	Отпадъци от строителни работи
ПВТ	Подземно водно тяло
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПУП	Подробен устройствен план
ПУРБ	План за управление на речния басейн
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПЗН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РДВ	Рамкова директива за водите
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионалната инспекция по околна среда и води
РПМ	Републиканска пътна мрежа
СГ	Средно годишна/о
СД	Средно дневна/о
СГН	Средно годишна норма
СДН	Средно дневна норма
СМВТ	Силно модифицирани водни тела
СОЗ	Санитарна охранителна зона
СПВ	Стандарт за питейно водоснабдяване
СЧН	Средно часова норма

ВЪВЕДЕНИЕ

Предмет на настоящата Екологична оценка (ЕО) е „Общ устройствен план (ОУП) на Община Лясковец”. Възложител на ОУП е Община Лясковец.

Екологичната оценка е неразделна част от Общия устройствен план на Община Лясковец и се разработва едновременно с разработването на плана.

В съответствие с нормативната уредба по околна среда, Община Лясковец е уведомила писмено РИОСВ-Велико Търново за разработването на плана (входирано Планово задание за изработване на Общ устройствен план (ОУП) на Община Лясковец). В отговор с писмо Изх. № 2588/23.07.2013 г. (*Приложение № 1*) РИОСВ-Велико Търново уведомява, че проектът на ОУП попада в обхвата областите (по-специално устройствено планиране), изброени в чл. 85, ал. 1 от ЗООС, както и в обхвата на т. 11.1. на Приложение № 1 на *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба ЕО)* и подлежи на задължителна ЕО, тъй като с проекта за ОУПО се очертава рамката на бъдещото развитие на инвестиционни предложения по Приложения № 1 и № 2 на ЗООС.

С горното писмо РИОСВ-Велико Търново уведомява, че по отношение на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) в териториалния обхват на Община Лясковец попадат следните защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна:

- 1) **BG0000280 „Златаришка река”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- 2) **BG0000279 „Стара река”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- 3) **BG0000610 „Река Янтра”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-401 от 12.07.2016 г., ДВ, бр. 62/2016 г.;

Съгласно разпоредбите на чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, при която се установи, че проектът на ОУПО има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в описаните защитени зони и следва да се изготви Оценка на степента на въздействие на ОУП на Община Лясковец, която да бъде представена под формата на доклад (ДОСВ), отделно приложение към доклада за ЕО, съгласно чл. 31, ал. 4 от ЗБР и чл. 34, ал. 1 от Наредбата за ОС, като компетентният орган дава допълнителни указания за следващите действия.

Във връзка с изпълнение изискванията на чл. 19а от Наредбата за ЕО и писмо изх. № 2588/23.07.2013 г. на РИОСВ-Велико Търново, изготвеното Задание за определяне обхвата и съдържанието на Доклад за Екологична оценка на „Общ устройствен план на Община Лясковец” и разработена схема за провеждане на консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица са представени на компетентния орган за консултация.

С писмо изх. № 2588-2013/06.01.2017 г. (*Приложение № 1*) РИОСВ-Велико Търново съгласува Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за екологична оценката с препоръка в Доклада за ЕО да бъдат включени предложенията и бележките посочени в същото писмо по отношение на отпадъците.

Дадените препоръки от компетентният орган по околна среда с изх. № 2588-2013/06.01.2017 г., както и всички становища и предложения получени в резултат от проведените консултации по обхвата и съдържанието на ЕО от РЗИ-Велико Търново (изх. № РД-14-2053/10.01.2017 г.), БД „Дунавски район“ (изх. № 3884/09.01.2017 г.), Областен управител на Област Велико Търново (изх. № ОА04-10945/23.12.2016 г.), Национален институт за недвижимо културно наследство (изх. № 0800-1811/03.01.2017 г.) са отразени и дискутирани в настоящия доклад. Копия от цитираната кореспонденция и пълна справка за проведените консултации е представена в *Приложение № 1*.

Съгласно изискванията на чл. 36, ал. 7 на Наредбата за ОС е изготвен Доклад за оценка степента на въздействие (ДОСВ) на план/програма: „Общ устройствен план на Община Лясковец” върху

предмета и целите на защитени зони по Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО: BG0000280 „Златаришка река”, BG0000279 „Стара река”, BG0000610 „Река Янтра” и BG0000609 „Търновски височини”.

Екологичната оценка е разработена от колектив от експерти с ръководител, които отговарят на изискванията, поставени с чл. 83 ал. 1 и ал. 2 от ЗООС. Съгласно тези изисквания, към доклада са приложени:

- списък на авторския колектив, изработил екологичната оценка;
- писмени декларации на експертите, с които декларират, че не са лично заинтересувани от реализацията на плана (*Приложение № 2*).

Обхвата на настоящата екологична оценка е съобразена изцяло с изискванията за съдържание, поставени в чл. 86, ал. 3 от ЗООС, указанията на компетентния орган и резултатите от проведените консултации по изготвения Доклад за ЕО с всички приложения с компетентния орган по околна среда, други институции и трети лица. Всички те са отразени и дискутирани в настоящия доклад. Копия от цитираната кореспонденция и пълна справка за проведените консултации е представена в *Приложение № 1*.

Целта на Доклада за ЕО е да отчете екологичните проблеми на най-ранния етап на вземане на решение и да направи този процес на оценяване на екологичните последствия от предложения план прозрачен, посредством консултации с държавни ведомства, неправителствени организации и участие на широката общественост. Резултатите, получени при разработването на Доклада за ЕО ще се вземат предвид при изготвяне на Окончателния проект на Общия устройствен план на Община Лясковец.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ПЛАНА (ОРГАН ИЛИ ОПРАВОМОЩЕНО ПО ЗАКОН ЗА ТРЕТО ЛИЦЕ)

Възложител: Община Лясковец, гр. Лясковец 5140, пл. „Възраждане” № 1

Телефон, факс и e-mail: тел.: 0619 22055, факс: 0619 22045; e-mail: obshtina@lyaskovets.net, www.lyaskovets.net

Лице за контакти: Д-р Ивелина Хараламбиева Гецова – Кмет на Община Лясковец

ДАННИ ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:

Изпълнител: Консорциум „Устройствено планиране за Лясковец”

Седалище и адрес: гр. София, п.к. 1407, бул. „Никола Вапцаров” № 35 – бизнес сграда „Лозенец“, ет. 5, офис 5В

Лице за контакти: арх. Георги Митрев

I. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА И ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1. Анотация на плана

Предмет на настоящата Екологична оценка е „Общ устройствен план (ОУП) на Община Лясковец”. Екологичната оценка на ОУП е изготвена в съответствие с изискванията на действащото законодателство в страната и се съобразява с обхвата и съдържанието, определени в етапа на проведените консултации по Заданието.

При изготвянето на Екологичната оценка са взети под внимание всички законодателни разпоредби, свързани с устройство на територията и с опазването на околната среда, директиви на Европейския съюз за опазване на биоразнообразието и ландшафтите, подписаните от страната

конвенции и документи в тази област и методически указания и публикации на Комисията по околната среда към ЕС за оценка на планове и програми.

Основания за изготвяне на ОУП

Разработването на Общия устройствен план за територията на община Лясковец се налага поради следните основни причини:

- Съществени изменения в социално-икономическата сфера;
- Остаряла и неактуална градоустройствена планова основа, непригодна в новите условия на възстановяване на поземлената собственост;
- Съществено изменена нормативна уредба по устройство на територията;
- Несъответствие между търсенето и предлагането в инвестиционните процеси.

Изработването на ОУП на Община Лясковец, е възложено на Консорциум „Устройствено планиране за Лясковец“ ДЗЗД след проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка № 00137-2016-0001 в Регистъра на обществени поръчки към АОП с Договор за обществена поръчка № ОП/2016/0001-1 от 02.06.2016 г.

Във връзка с изменението на ЗУТ, в неговите Преходни и Заключителни разпоредби е записано: § 123 (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон за общини, в които няма действащ общ устройствен план, се внася предложение в съответния общински съвет по чл. 124, ал. 1 за изработването на общ устройствен план. Предвид горното с Решение № 293-26.04.2013 г. на Общински съвет – Лясковец на основание чл. 21, ал. 1, т. 11, във връзка с чл. 27, ал. 3 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 124, ал. 1, чл. 124б, ал. 1 от Закона за устройство на територията и § 123, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията (обн. ДВ бр.82 от 2012г.), одобрява Задание за изработване на проект за Общ устройствен план на Община Лясковец (ОУПО) и приема да бъде изготвен проект за Общ устройствен план на Община Лясковец.

ОУП се изготвя при спазване разпоредбите на:

- ✓ Закона за устройство на територията;
- ✓ Наредба № 7/22.12.2005 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони;
- ✓ Наредба № 8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове;
- ✓ Закона за опазване на околната среда и водите;
- ✓ Закона за биологичното разнообразие;
- ✓ Други нормативни документи, имащи отношение по териториално-устройствените проблеми на ОУП на общината.

При разработването на ОУП на Община Лясковец са проучени внимателно, анализирани и систематизирани предложения за териториално-устройствено и социално-икономическо развитие. Отчетени са съществуващите природни и антропогенни дадености и специфични социално-икономически условия.

С ОУП се детайлизират териториалните насоки за развитие, заложи в пространствените документи от по-високо йерархично ниво – Националната концепция за пространствено развитие (НКПР, 2013 - 2025), Национална стратегия за регионално развитие (НСРР 2012 – 2022) Регионален план за развитие на Северния централен район (СЦР, 2014 - 2020) Стратегия за развитие на област В. Търново (СРОВОТ, 2014 – 2020) и Общински план за развитие на община Лясковец (ОПРОЛ, 2014 – 2020). ОУПО на Лясковец е съобразен и с „Новата Стратегия на Европейския Съюз „Европа 2020”, приета през 2010 г., която налага подобряване на координацията и обвързването на различни политики и национални стратегии, включително на политиката и стратегиите за балансирано и устойчиво регионално развитие в рамките на Европейския съюз, с цел постигане на три подсилващи се взаимно приоритета:

- интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Етапи на реализацията на „ОУП на Община Лясковец”

- Изготвяне на Предварителен проект (ПП) на ОУП на община Лясковец;
- Изработване на Окончателен проект на ОУП на община Лясковец.

Общият устройствен план се изготвя за период до 2035 г. в съответствие с чл. 17, ал. 3 от Наредба № 8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

2. Описание на основните цели и задачи на ОУП на Община Лясковец

Основната цел на ОУПО Лясковец е да предложи оптимална пространствена и функционална структура за развитие, изграждане и комплексно устройство на общинската територия в хармонично единство на урбанизираните територии със съществуващите природни и антропогенни дадености и специфични социално-икономически условия за възпроизводство на обществото и за предлагане на възможности за пространственото “вписване” на общината в групата от съседни общини в границите на област Велико Търново.

Реализацията на така формулираните цели на ОУП на община Лясковец е свързано с решаване на следните *основни задачи*:

- определяне структурата на територията на общината при отчитане на комплексните социално-икономически, пространствени и инфраструктурни предвиждания, както и на политиките за опазване на околната среда;
- функционално зонироване на територията;
- пространствено структуриране на различните видове територии в зависимост от предвиденото в ОУП бъдещо основно предназначение;
- определяне на допустимите и забранените дейности в различните функционални зони;
- съставяне на специфични правила и норми за определени територии с основно предназначение в землището на общината;
- предлагане на подходящи насоки за развитието на системите на транспортната и техническата инфраструктура и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурните мрежи, съоръжения и обекти с национално и регионално значение;
- развитие на системите за отдих и туризъм, свързани с природните и антропогенните характеристики на общината и наличните обекти на културно-историческото наследство;
- определяне на териториите с разпространение на предвидими природни бедствия и мерките за устройствена защита;
- определяне на границите на териториите за природна защита и културно-историческа защита и начините на тяхното използване;
- определяне на границите на нарушените територии и териториите за възстановяване;
- определяне на териториите за активно прилагане на ландшафтно-устройствени мероприятия и естетическо оформяне, в т.ч. териториите за превантивна устройствена защита, съгласно чл.10, ал.3 от ЗУТ.

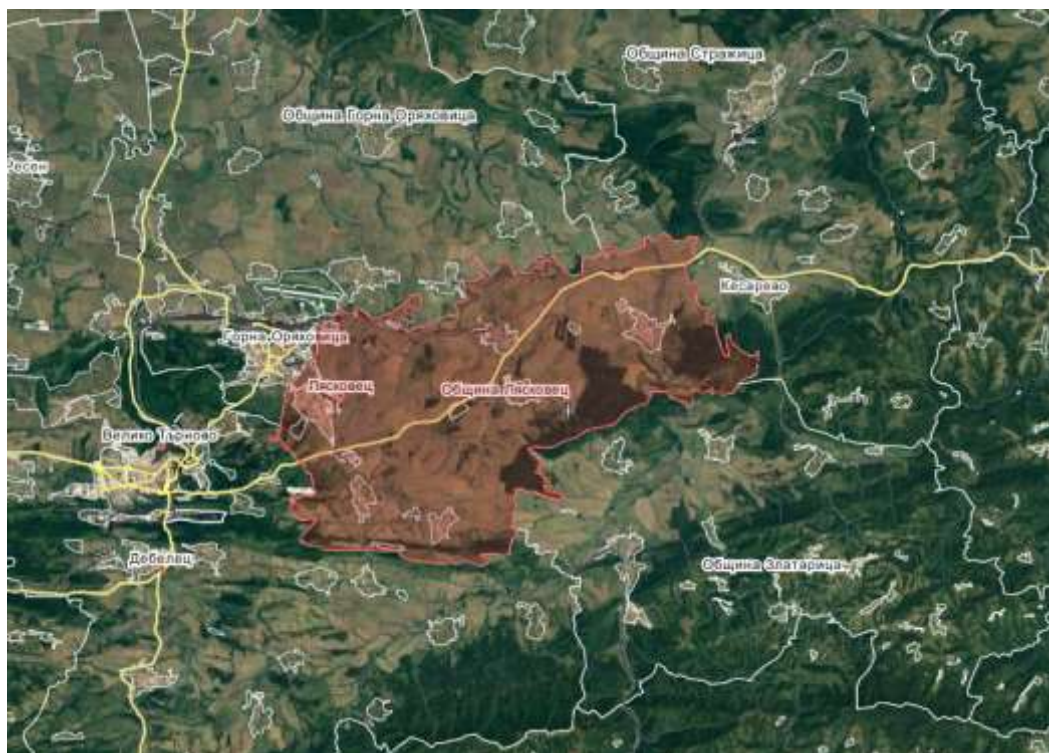
3. Концепция за устройствено развитие на Община Лясковец

Община Лясковец е разположена в Централна България в подножието на Средна стара планина. Релефът на терена е хълмисто – равнинен, като обхваща части от Дунавската равнина и Средния Предбалкан. На югозапад от гр. Лясковец се издига Арбанашкото плато с най-висока точка от 440 м н. в. Северната част на общината се заема от долината на река Янтра с най-ниска кота от 64 м н. в.

Община Лясковец включва територия от 177.4 кв. км. и население от 13068 души (2012 г.), като гъстотата на обитаване е 74,8 обитатели на кв./км. при средно за страната 66,4. Населението на общината обитава в един град (Лясковец) и 5 села (Мерданя , Джулюница, Драгижево, Козаревец и Добри дял).

НКПР (2013 – 2020) отрежда на гр. Лясковец 4-то ниво (малки градове с микрорегионално значение за територията).

Община Лясковец е част от област Велико Търново и от Северен централен район (ниво 2). Тя граничи с общини В. Търново, Горна Оряховица, Златарица и Стражица.

Фигура 1: Разположение на община Лясковец в територията на област ВеликоТърново

Фигура 2: Разположение на населените места в община Лясковец

Основните оси за разположение на селищата в община Лясковец са формирани в резултат от природните условия (релеф на терена, наличие на земеделска земя и т.н.) и историческите направления на главните пътища:

- **Главната урбанизационна ос** е с паралелна насоченост запад – изток и свързва София – Шумен и Варна. По нея са разположени селата Добри дял, Козаревец и Джулюница;
- **Главна меридиална ос** преминаваща тангенциално на община Лясковец е Кърджали – Ст. Загора – В. Търново - Русе;
- **Главна диагонална ос** с направление северозапад – югоизток свързва Лясковец – В. Търново – Елена и Сливен – Ямбол. По нея са разположени общинския център и селата Драгижево и Мерданя;

Осите на урбанизация в община Лясковец са свързани и с ж.п. мрежа:

- Ж.П. София – Горна Оряховица – Варна. Козаревец и Джулюница имат ж.п. гари

Съвременните изисквания за подобряване на социалния сервиз и увеличаване на неговата ефективност изискват групиране на селищната мрежа непосредствено към общинския център (Лясковец и към него селата Драгижево и Мерданя) и един вторичен център Джулюница и към него селата Козаревец и Добри дял.

По отношение на пространствено позициониране на община Лясковец в териториалния обхват на област В. Търново и на Северния централен регион за планиране е нужно да се даде обективна оценка за мястото ѝ по отношение на:

- Транспортната обвързаност на общината с националната и регионална транспортно-комуникационна инфраструктура;
- Отдалеченост на общината от обслужващи центрове от по-високо йерархично ниво;
- Отдалеченост от “вход” – “изходи” с трансграничен характер – международни летища, пристанища, сухоземни гранични пунктове и др.

Община Лясковец е много добре позиционирана в националната комуникационно-транспортна мрежа. През нейната територия преминават ГП, I - 4 София – Варна, а тангенциално ГП, I – 5 Русе – Кърджали и, ГП, II - 53 В. Търново – Сливен – Ямбол. Те осъществяват удобни връзки с всички по-значими обслужващи центрове от по-високо ниво (София, Варна, Русе, Габрово, Ст. Загора и т.н.).

В общината е изградена значима общинска мрежа, която осигурява достъп до всички населени места.

Община Лясковец е добре обслужена и с ж. п. транспорт: Ж.П линия София – Г. Оряховица – Варна с две ж.п. гари, разположени в с. Козарево и с. Джулюница.

За развитието на община Лясковец има значение близо разположеното товарно летище в гр. Горна Оряховица и възможността да се ползват речни пристанища в градовете. Свищов и Русе.

Много доброто комуникационно-транспортно разположение на община Лясковец и дава предимства в развитие на промишленост, обслужваща цялата страна (машини и оборудване, метални изделия, мебели, текстилни изделия и облекло).

Общината има запазени традиции в производството на зеленчуци, които чрез летището в Горна Оряховица, може бързо да транспортира до основни консумативни центрове в страната и чужбина (Северна България, Русия и страните от Близкия Изток).

Земеделските площи заемат 74% от територията на общината. В тях се отглеждат главно зърнени култури (пшеница, ечемик и царевица), както и технически култури (слънчоглед и рапица). Много добре е развито и зеленчукопроизводството. Горите заемат малка площ от територията на общината (общо 12,1%)

В община Лясковец са декларирани 120 недвижими обекти на културно-историческото наследство, главно възрожденски жилищни сгради и църкви. В територията на общината е разположен манастира „Св. св. Петър и Павел”, който е паметник от национално значение.

В гр. Лясковец се намира единствения в страната музей на гурбетчийското градинарство, разположен в прочутия „Ланджов двор”- недвижима културна ценност от национално значение.

Активното участие на община Лясковец в агломерацията „Велико Търново – Горна Оряховица – Лясковец” и дава значителни предимства в организирането и провеждането на редица културни и туристически прояви („Всенароден събор на народното творчество на празника на манастира „Св. Св. Петър и Павел”, „Ден на лозаря”, „Карвинг фестивал -1999”, „Лясковец – пъстра столица на зеленчуците и гурбетчийското градинарство”, реализация на проект „Лясковската иконопис и живопис – мост за предаване във времето на местната културна идентичност” и др.

Община Лясковец проявява активност в създаване на съвместен туристически продукт със съседните общини Елена и Златарица, финансиран от ОПРР (2007 – 2013).

На територията на община Лясковец е обявена една защитена територия - Защитена местност „Лесопарка“ и 4 защитени зони от Натура 2000, които частично попадат в границите ѝ. Регистрирани са десет вековни дървета.

Макар и малка по територия община Лясковец е значима част от икономически развитата агломерация „В. Търново – Г. Оряховица – Лясковец”. В този смисъл тя е част и от ТЕК № 9.

Основавайки се на тези ключови характеристики са формулирани следните препоръки за съдържанието на ОУП на община Лясковец:

- необходимо е да се осигури устойчива основа за засилване на връзките в триградието Велико Търново – Горна Оряховица – Лясковец, с цел пълноценното функциониране на агломерацията като единен организъм;
- нужни са фокусирани усилия за задържане на наличните и привличане на нови инвестиции за индустрия в общината, което означава да се увеличат терените за производствени цели;
- необходими са инвестиции за подобряване качеството на инфраструктурата големите промишлени зони на общината;
- следва да бъдат развити инструменти за подкрепа на растежа на малките и средните предприятия в общината;
- необходимо е да се предложат ефективни мерки и конкретни инструменти за стимулиране на зеленчукопроизводството като се разширят поливните площи;
- Богатите исторически и природни дадености трябва да се използват като стимулатори за развитие на отдиха и туризма като се проектират в ОУПО съответни туристически и познавателни маршрути. Интегрирането на тази дейност със съседните общини ще има положителен ефект върху цялата област.

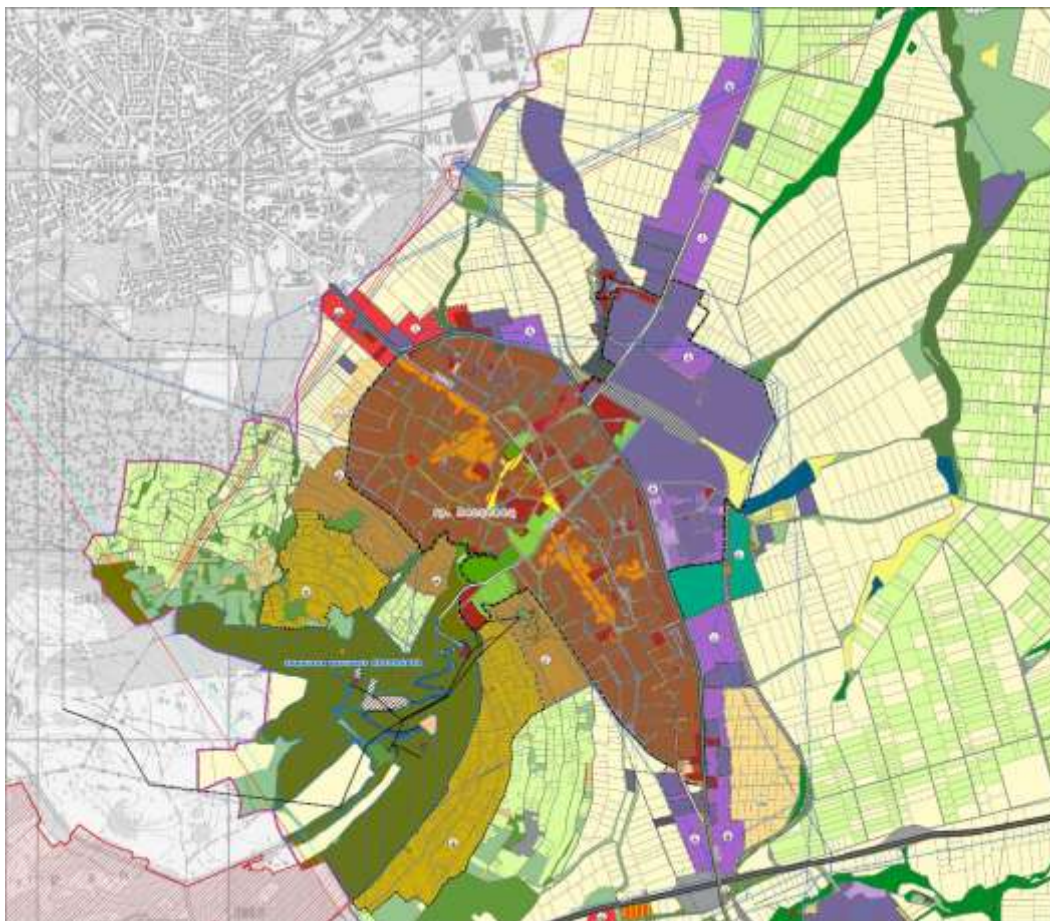
4. Основни устройствени елементи, зони и територии, определени с предварителния проект за ОУП на Община Лясковец

С предварителният проект се предвижда следната устройствена намеса в селищата на общината на ниво ОУПО:

Град Лясковец

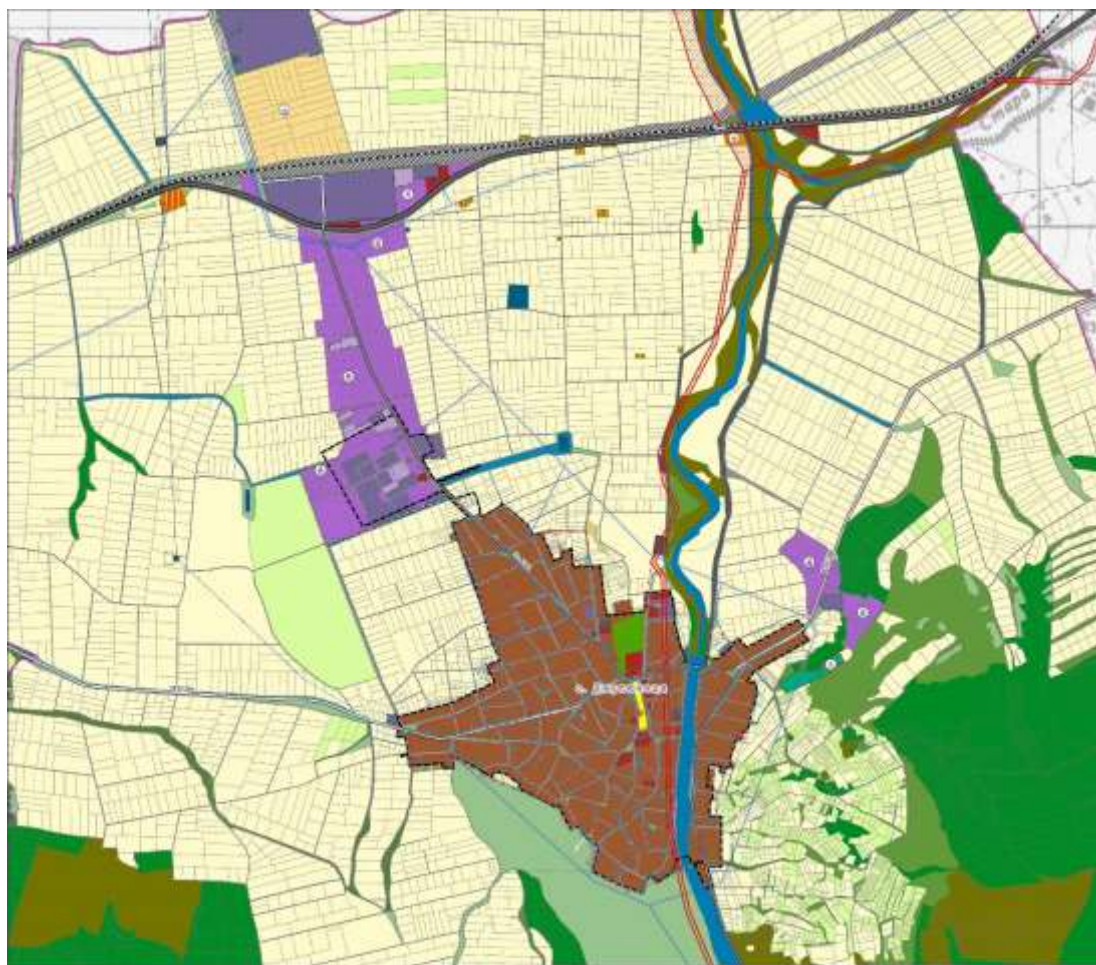
- 1) Увеличаване на урбанизираните терени за производство (Пп) в две основни направления:
 - на юг от града с отреждане на земеделски площи за производство, свързани с първокласния път (ГП I – 4) София – В. Търново – Варна и второкласния път (ГП II – 53) В. Търново – Сливен – Ямбол;

- на север от града, свързани с пътя водещ към ж.п. гара и летище Г. Оряховица;
- 2) Увеличаване на териториите за нискоетажно висококатегорийно обитаване (Жм1), разположени югозападно от града;
- 3) Формиране на зона за вилен отход и рекреация (Ов), разположена между града и т.н. „Лесопарк”;
- 4) Разширение на съществуващия гробищен парк в източна посока и осигуряване на допълнителен достъп от север по съществуващ път;
- 5) Проектиране на смесена многофункционална зона (Смф), разположена до път, свързващ Лясковец с центъра на Горна Оряховица.

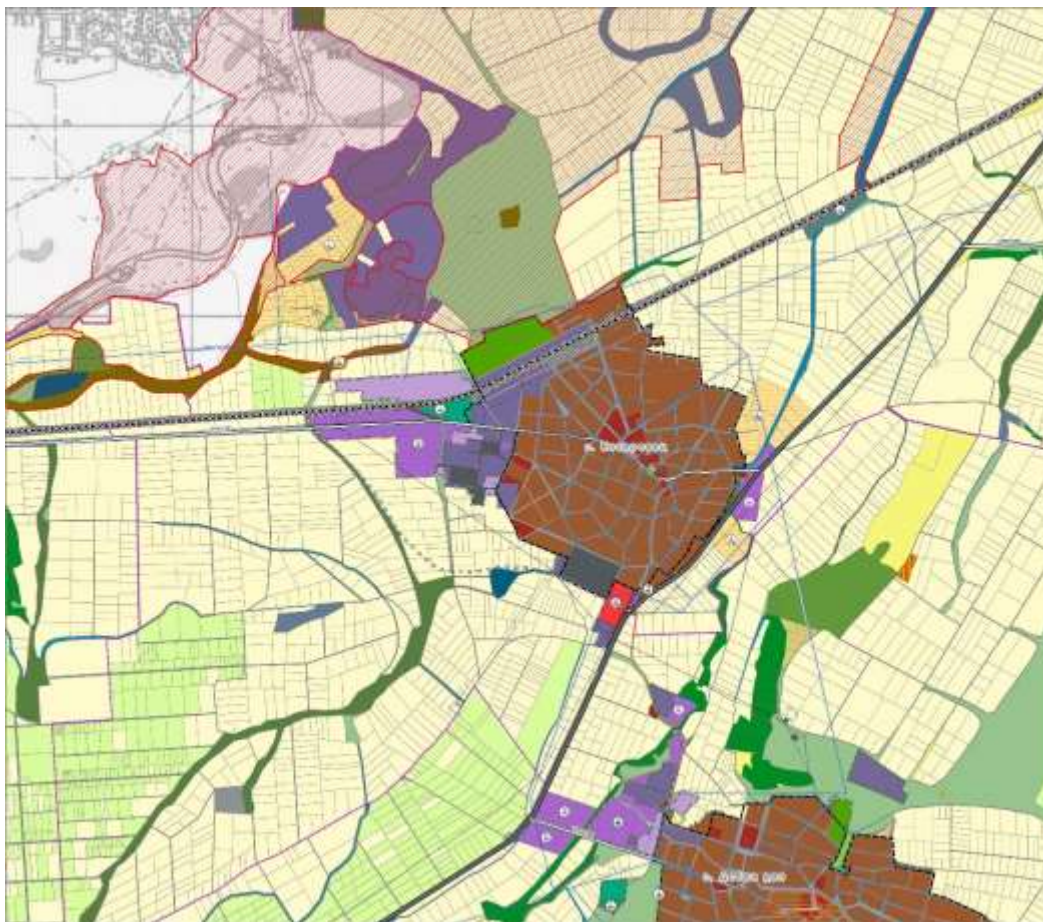
Село Джулюница

- 1) Увеличаване на производствените терени (Пп), разположени непосредствено до пътя, свързващ селото с ж.п. гара и главния път София – В. Търново – Варна, както и на изходите от селото в източна, западна и южна посоки.

Село Козаревец

- 1) Увеличаване на производствените терени (Пп), разположени югозападно и южно от територията на селото;
- 2) Разширение на съществуващи терени със смесено многофункционално предназначение (Смф), разположени непосредствено до двата вход-изходи от главния път София – В. Търново – Варна;
- 3) Проектиране на зона със смесено многофункционално предназначение (Смф) върху свободните терени, разположени между селото и съществуващата производствена зона;
- 4) Територията на съществуващите кариери за баластра се проектира в бъдеще да се трансформира в атракционен център (Са);
- 5) Част от терените, разположени срещу селото и непосредствено до главния път София – В. Търново – Варна се определят като зона Сср (зеделски терени с право на преотреждане за урбанизирани);
- 6) Проектира се обходен път, преминаващ югозападно от селото.

Територията на местност „Попенец“ е предвидена в ОУПО Лясковец като зона за озеленяване, паркове и градини извън населените места (Зсп).

Местността „Попенец“ има изключително значение за историята на Козаревец. Емблематично място през времето, което поколения наред козаревчани са обгрижвали. На два пъти, край извора в местността е строена чешма, събаряна и съграждана на ново, днешната е от 1929 г., което е видно от надписа. Построена от Общинското тогавашно ръководство.

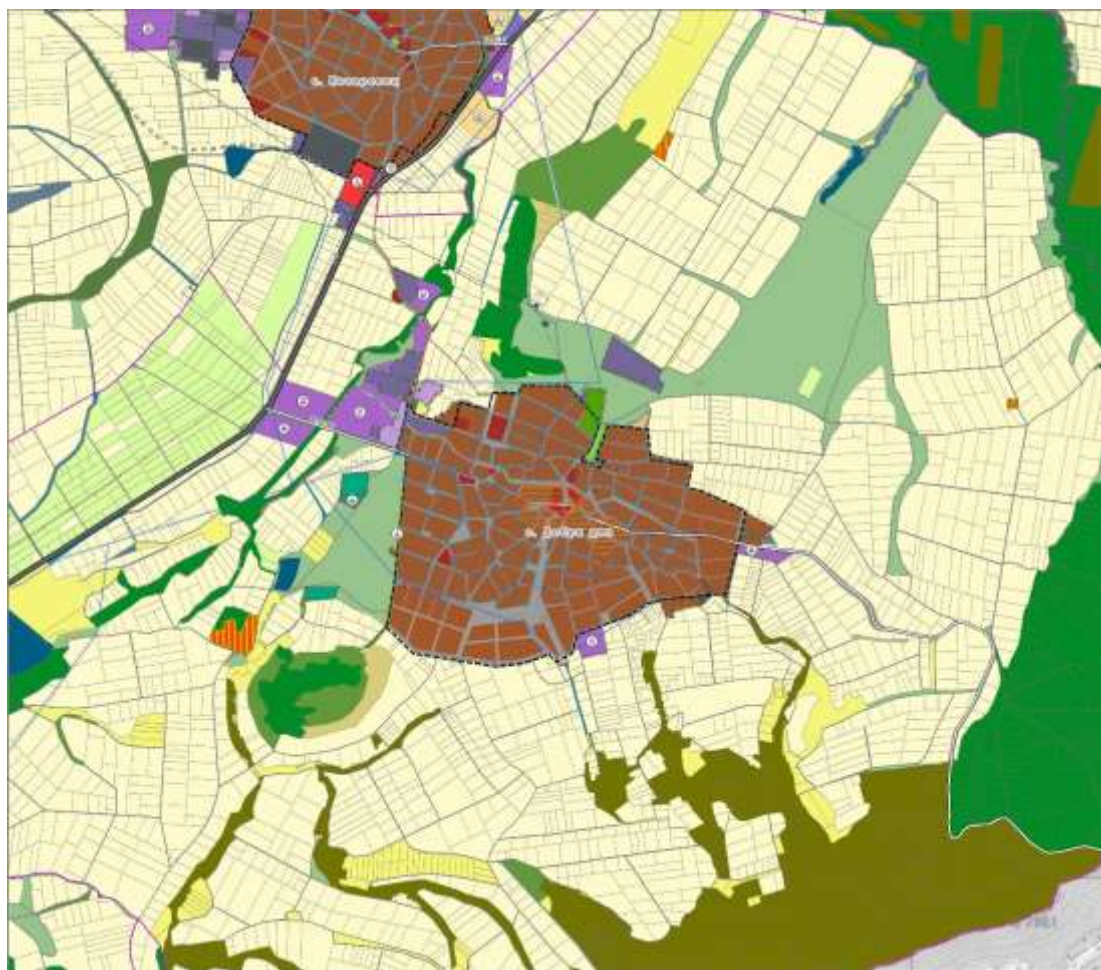
Днес това място се поддържа от всички жители, които обичат разходките и пикниците на открито. Местната ловно-рибарска дружинка изгради в местността дървена беседка, места за отдых и хранене, тоалетна. Покосява се тревната площ целогодишно. Съществува пещ, която се ползва от летовници, козаревчани и гости на селото ни. Добре оформен път води до мястото корен на нашата история.

В близост има арониева, ябълкова градина и фазанария, което допълва артакциите при разходка на туристи.

Ежегодната лятна-творческа работилница към читалището, по традиция завършва винаги с поход до м. "Попенец", за да върнем децата към корена им, за да знаят и помнят.

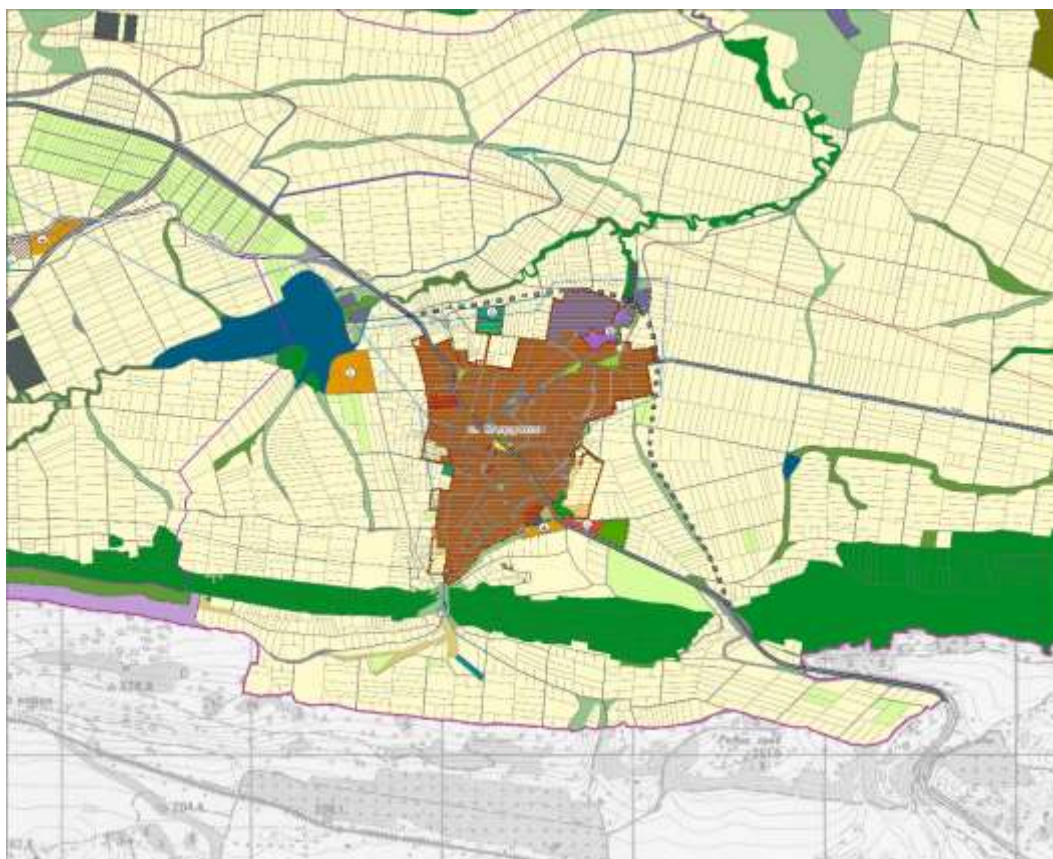
Село Добри Дял

- 1) Разширение в западна посока за нови производствени терени (Пп), разположени непосредствено до пътя свързващ селото с главния път София – В. Търново – Варна;
- 2) Разширение на север с терени за Смф;
- 3) Разширение на юг с терени за производство (Пп)
- 4) Въвеждане на режим п-Тнкз за част от територията на селото като специфична урбанизирана среда.

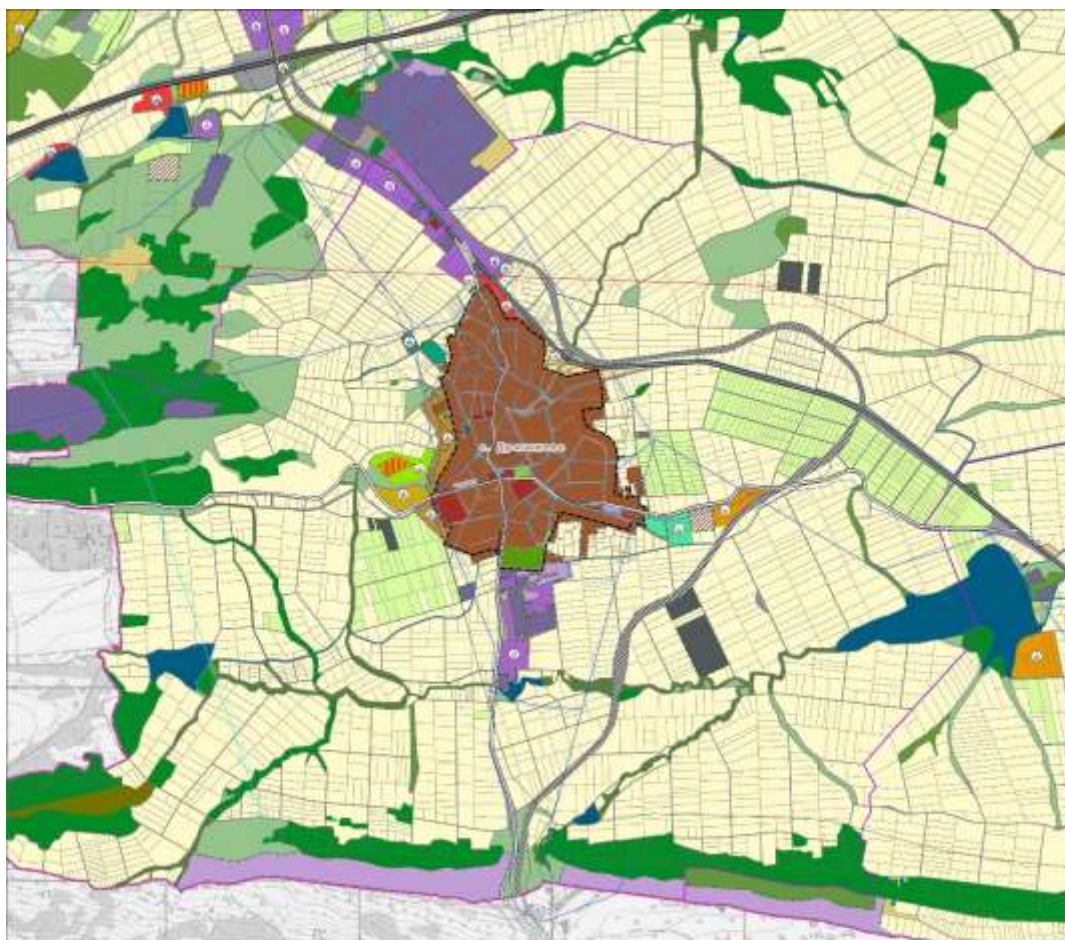
Село Мердания

- 1) Проектиране на рекреационни зони (Ок), разположени около съществуващ язовир и в близост до манастира „Св. Св. 40 мъченици”
- 2) Разширения на селото при вход – изходи за Лясковец и Елена с терени за смесено многофункционално предназначение (Смф);
- 3) Коригиране на регулационните граници на селото по искане на кметското наместничество
- 4) Въвеждане на режим п-Тнкз за територията на селото като специфична урбанизирана среда.

Село Драгижево

- 1) Разширение на селото в западна посока за нискоетажно парцелно застрояване (Жм) и също така за вилно застрояване (Ов)
- 2) Разширение на селото в североизточна посока, непосредствено до главния път В. Търново – Елена – Сливен за производствени нужди (Пп) и (Смф);
- 3) Разширение на селото в южна посока за производствени нужди.

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА

Територии и терени според начина на трайно ползване (НТП)	ОПОРЕН ПЛАН		ОУПО		УВЕЛИЧЕНИЕ		НАМАЛЕНИЕ	
	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
Урбанизирани територии								
жилищни терени	655.39	3.70	689.60	3.89	34.21	5.22		
вилни зони	1.91	0.01	68.44	0.39	66.53	3483.25		
терени за обществено обслужване	44.46	0.25	62.24	0.35	17.78	39.99		
територии с производствени функции	322.96	1.82	480.56	2.71	157.60	48.80		
територии със складови функции	77.83	0.44	76.53	0.43			1.30	1.67
обществен селищен парк, градина	11.11	0.06	15.62	0.09	4.51	40.59		
терени за курортни дейности	3.50	0.02	12.40	0.07	8.90	254.29		
терени за спорт	21.97	0.12	24.84	0.14	2.87	13.06		
пешеходни зони	3.38	0.02	3.38	0.02				
терени на недвижими културни ценности	8.64	0.05	8.64	0.05				
гробнищни паркове	14.01	0.08	23.64	0.13	9.63	68.74		

Земеделски територии								
обработваеми земи - ниви	9882.79	55.74	9611.01	54.20			270.84	2.74
обработваеми земи-трайни насаждения	1022.89	5.77	923.79	5.21			99.10	9.69
пасища, ливади, мери	1002.92	5.66	995.36	5.61			7.56	0.75
разсадници	0.65	0.00	0.65	0.00				
необработваеми земи	44.44	0.25	31.72	0.18			12.72	28.62
гори и храсти в земеделски земи	252.07	1.42	249.90	1.41			2.17	0.86
друг вид земеделска територия	164.66	0.93	153.33	0.86			11.33	6.88
терени за земеделски нужди с възможност за промяна на предназначението			83.13	0.47	83.12			
Горски територии								
защитни гори	10.99	0.06	10.99	0.06				
специални гори	731.36	4.12	731.36	4.12				
стопански гори	2145.78	12.10	2142.51	12.08			3.27	0.15
дерета	122.77	0.69	121.99	0.69			0.78	0.64
голини, просеки	0.42	0.00	0.42	0.00				
друг вид горски територии	10.15	0.06	10.15	0.06				
Води								
реки	78.83	0.44	78.83	0.44				
водоеми	102.47	0.58	102.47	0.58				
извори	0.82	0.00	0.82	0.00				
блата, мочурища	24.96	0.14	24.96	0.14				
канали	35.77	0.20	35.77	0.20				
Инженерна инфраструктура								
терени на транспортната инфраструктура	354.31	2.00	354.31	2.00				
земеделски, горски, ведомствен път	428.64	2.42	428.64	2.42				
железопътен ареал	109.50	0.62	109.50	0.62				
терени на техническата инфраструктура	33.76	0.19	35.33	0.20	1.57	4.65		
Нарушени територии								
скали, оврази, промойни, сипен, пясъци, ями	0.50	0.00	0.50	0.00				
терени за рекултивация			18.89	0.11	18.89			
терени за депо за строителни отпадъци			6.34	0.04	6.34			
Други								
терени с друг вид застрояване	7.44	0.04	5.49	0.03			1.95	26.21
недефиниран НТП и функция	0.45	0.00	0.45	0.00				
ОБЩО	17734.50	100.00	17734.50	100.00				

Изхождайки от целта и основните задачи на ОУПО – Лясковец, устройствената концепция и възприетите решения на ПП са обосновани промени в поземлените ресурси на общината, както следва:

1. Ограничено увеличаване на терените за ниско-етажно жилищно застрояване (Жм.1), разположени само в общинския център и в село Драгижево. Счита се, че в перспектива част от населението на Лясковец, което сега обитава в 8 етажни панелни блокове, ще поиска да си построи ниско-етажни жилищни сгради, разположени в самостоятелни парцели.

Село Драгижево, поради близостта си до град В. Търново и разположение в подходяща природна среда, сега и в бъдеще ще бъде обект на инвеститорски интерес за закупуване и строеж на индивидуални жилищни-сгради.

2. Вилни зони (Ов.1.) са проектирани само за общинския център (гр. Лясковец), разположени върху трена на бивши лозя и за с. Драгижево, ситуирани в подходящ южен скат в близост до селото.

3. Нов терен за обществено обслужване е предвиден за село Драгижево (за футболно игрище).

4. Нови терени за производствени и складови нужди (Пп,1.) са проектирани във всички села и най-много в общинския център;

5. Зелени площи (Зп.1) са проектирани за селата Козаревец и Драгижев;

6. Проектирано е увеличаване на площите на всички гробищни паркове;

7. Нови терени за инженерна инфраструктура са проектирани, съгласно нуждите на съответните мрежи.

Всички увеличения на урбанизирани терени са направени за сметка на земеделски площи.

Площта на терените, проектирани за разширение на селищата на общината са показани в приложената таблица.

Таблица 1: Площ на терените, проектирани за разширение на селищата в община Лясковец в ха

Населено място/ устройствен а зона	Жм1	Пп	Ок	Ов	Смф	Оз	Зсп	Са	Сср	Тсм	Тсо	Тгп	Техн. Инфр .	Общо за нас. място
Джулюница	/	61,01	0,67	/	/	/		/	23,06			0,69	/	85,43
Добри дял	/	18,7	/	/	2,25	0,86		/	/			0,54	/	22,35
Драгижево	5,75	16,42	2,26	2,32	1,31	0,21	3,04	2,87	2,23			0,56	/	35,5
Козаревец	/	16,95	/	/	2,45	/	0,39	/	30,42			0,94	1,57	52,72
Мерданя	/	1,84	5,96	/	0,82	/	/	/	/			1	/	9,63
Гр. Лясковец	32,8	63,92	/	64,2	11,98	/	/	/	27,42	18,89	6,34	5,91		231,48
Общо по вид зона	38,56	178,85	8,9	66,53	18,83	1,08	3,43	2,87	83,13	18,89	6,64	9,63	1,57	438,61

4.1. Правила и нормативи за прилагане на плана

Към предварителния проект, на основание чл. 104, ал. 2 от Закона за устройство на територията са изработени правила и нормативи за прилагане на плана и те са неразделна част от Общия устройствен план на община Лясковец.

Правилата и нормативите са изработени в съответствие с наредбата по чл. 13, ал. 1 от Закона за устройство на територията и се одобряват едновременно с Общия устройствен план на община Лясковец.

Неразделна част от правилата и нормативите за прилагане на Общия Устройствовен План са показателите за застрояване на отделните видове територии, устройствени зони и самостоятелни терени.

**ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЗАСТРОЯВАНЕ НА ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ,
УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И САМОСТОЯТЕЛНИ ТЕРЕНИ**

УСТРОЙСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ						
Устройствена категория	Устройствени параметри					
	макс. плътност на застр. в%	макс. Кинт	мин. озеленена площ в%	макс. кота корниз в м.	Цвят	Площ / контур
1	2	3	4	5	6	7
ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ						
1. Жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване съществуваща	30	1,20	50	10	Тъмно Кафяво	площ
2. Жм1 - Жилищна устройствена зона с преобладаващо ниско застрояване проектна	40	0,80	40	10	Светло кафяво	площ
ПРОИЗВОДСТВЕНИ ТЕРИТОРИИ						
3. Предимно производствени и складови устройствени зони и терени съществуващи	60	2,00	30		Тъмно лилаво Светло лилаво	площ
4.Пп - Предимно производствени устройствени зони и терени Проектни	50	1,50	30		ярко лилаво	площ
ОБЩЕСТВЕНО-ОБСЛУЖВАЩИ ТЕРИТОРИИ И СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ						

5. Устройствена зона за обществено-обслужващи дейности, съществуваща	Устройството и застрояването се осъществяват след изработване на подробен устройствен план, съобразен с целите на застрояване и нормативите отредени в Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони				Тъмно Червено	площ
6. Смф – Смесена многофункционална устройствена зона, проектна	50	1	30	10	Светло червено	площ
ТЕРИТОРИИ ЗА РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ						
7.Курортни устройствени зона и комплекси , в това число:						
съществуващи	30	1,5	50	10	Диагонален щрих в тъмно зелено и червено	площ
Нови къмпинги - Ок	15	0.3	70	7 2 ет.	Светло оранжево	площ
8. Ов - вилна зона	20	0.5	70	7 2 ет.	охра	площ
9. Зони за спорт съществуващи	Зони за озеленяване , спорт и атракции. За спортни и атракционни обекти с устройствен режим, конкретизиран с ПУП , допуска се само застрояване , пряко обслужващо основната функция				Тъмно зелено с червен контур	площ/контур
ОЗЕЛЕНЕНИ ТЕРИТОРИИ						
10. Устройствена зона за озеленяване, паркове и градини, съществуваща	Устройството и застрояването се осъществяват след изработване на подробен устройствен план, съобразен с целите на застрояване и нормативите отредени в Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и одобрен от главния архитект на общината. Изграждането и поставянето на обекти в зоните за озеленяване се извършват съгласно чл. 32, ал.3 от Наредба №7 за правила и Нормативи за устройство на отделните видове територии.				зелено	площ
11. Зсп – Устройствена зона за озеленяване, паркове и градини извън населените места, проектна					светло зелено	площ
12. Терени за гробищни паркове, съществуващи	По периферията на гробищните паркове, в рамките на регулацията им се предвижда задължителна изолационна зеленина с мин. ширина 10 м., в която се допуска разполагане на колумбарийни стени (урнови стени).				тъмно синьо-зелено с тънък червен контур	площ / червен контур
13.Тгп - Терени за гробищни паркове, проектни					тъмно синьо-зелено с дебел червен контур	площ / червен контур
ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА						

14. Терени за транспортна инфраструктура	Устройството и застрояването на елементите на техническата инфраструктура се съобразяват със Закона за устройство на територията, Закона за пътищата, Закон за водите, Закон за енергетиката, Закона за електронните съобщения и други, както и поднормативните им актове по тяхното прилагане и настоящите правила и нормативи.	сиво	площ
15. Терени за площи обекти на техническата инфраструктура Тевк		тъмно зелено	площ
ГОРСКИ И ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ			
16. Гори и горски територии	Устройството и застрояването се осъществяват по реда на Закона за горите. Допуска се изграждане на проводи и съоръжения на инженерната инфраструктура, при спазване изискванията на ЗГ.	Различни нюанси на зелено съгласно легенда в основния чертеж	площ
17.Земеделски земи обработваеми и необработваеми ниви, пасища, разсадници и др.	Земеделски територии, без възможност за промяна на предназначението с цел застрояване. Допуска се изграждане на проводи и съоръжения на инженерната инфраструктура, при спазване изискванията на ЗОЗЗ.	Различни нюанси на бледо – жълто и светло зелено съгласно легенда в основния чертеж	площ
18.Сср – Земеделска земя с възможност за промяна на предназначението	Земеделски територии, с възможност за промяна на предназначението. Промяната на предназначението се осъществява, след изработване и одобряване на подробен устройствен план.	Хоризонтални Бледо оранжеви раета	площ с шрих върху основния цвят
НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ			
19. Тсм Терени за възстановяване и рекултивация	При поэтапно закриване и рекултивация, следва да се спазват всички законови изисквания и след рекултивацията им тези терени се използват при спазване на режимите, установени за териториите, в които попадат.	Бледо зелено с диагонален сив шрих	площ/контур със стрелки към контура
КУЛТУРНО-ИСТРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО			
20. Територии за защита на недвижимите културни ценности	Допълнителен режим, с който се изисква изпълнението на разпоредбите на Закона за културното наследство и специфичните правила и нормативи към плана	оранжево с вертикален жълт шрих	площ/контур
ДРУГИ ТЕРИТОРИИ			
21. Територии за природозащита	Устройството на тези територии се осъществява съгласно Закона за защитените територии и въз основа на планове за управление и настоящия общ устройствен план. Строителство се допуска, ако е предвидено по тези планове и при влязъл в сила подробен устройствен план.	Вертикален син шрих Диагонален червен шрих	площ с шрих върху основния цвят

4.2. Състояние на съществуващия сграден и жилищен фонд на територията на Община Лясковец и нейното землище. Развитие на системата „Обитаване“

Съгласно Концепцията за разработване на ОУПО Лясковец през 2014 г. в община Лясковец са изградени 5219 жилищни сгради и 7151 жилища с 553.4 хил.кв.м полезна площ и 421.8 хил.кв.м жилищна площ.

На 1000 обитатели в общината се падат 565 жилища, 33.3 кв.м жилищна площ на човек и 1.8 обитатели на жилище (средно за област Велико Търново – 586 жилища на 1000 обитатели, 32.9 кв.м жилищна площ на човек и 1.7 обитатели на жилище; за страната – 545 жилища на 1000 обитатели, 30.3 кв.м жилищна площ на човек и 1.8 обитатели на жилище).

Обитаваните жилища в община Лясковец са 71.9%, като с по-висок дял на обитаваните жилища в областта е само община Горна Оряховица - 75.3% (средно за област Велико Търново 66.1% от жилищата са обитавани).

Данните показват, че разпределението на жилищата е в съответствие с броя на населението по населени места. Най-голям е броят на жилищата в град Лясковец, където са изградени 52% от жилищата в общината. Жилищата на 1000 обитатели в град Лясковец са 469, а жилищната площ на човек от населението – 29.7 кв.м. В селата жилищата на 1000 обитатели (722) са над средното ниво за общината (565), а жилищната площ на човек от населението е 39.3 кв.м.

Голяма част от жилищен фонд (сгради) е изграден в периода до 1960 г. (48.8%), като фондът от преди 1945 г. (с възраст 70 г.) има дял 1/3 от жилищния фонд на общината.

Повече от половината от жилищата в общината са едноетажни (53.4%). В град Лясковец едноетажните жилища са 27.9%, а в селата – 81.1% от всички жилищни сгради. В гр. Лясковец е висок дялът и на дву- (23.4%), четири- (14.9%) и пет- (17.4%) етажните жилищни сгради. Изградени са също и шест и осем етажни жилищни сгради. В селата три- и четириетажните жилищни сгради са 1%, а двуетажните – 17.9%.

По вида на *конструкцията* панелните жилища представляват 9.6% (685 бр.) от жилищния фонд, изградени главно в град Лясковец. Стоманобетонните жилища са 309 (4.3%), от които 254 са на територията на град Лясковец. Категорията „тухлени с бетонна плоча“ имат дял близо 1/3 от всички жилища в общината (43.7% от жилищата в град Лясковец и 18.0% от жилищата в селата са тухлени с бетонна плоча). Най-масовият вид в селата са тухлените жилищни сгради с гредоред – 58.5%, както и дялът на сградите от друг материал (дърво, камък, кирпич) – 21.8%. Една част от жилищния фонд в селата е амортизиран, отчитайки конструкцията и възрастта на фонда.

По отношение на благоустроеността на жилищата в общината не се наблюдават съществени различия в сравнение със средните показатели за областта. Всички жилища в общината са електроснабдени. По-голяма част от жилищата имат като съвкупност ел. ток, водопровод и канализация, а над ¼ освен тях имат и централно/или местно отопление. Неблагоустроени са само 14 жилища в общината, 12 от тях в селата.

Прогнозира се, че в сферата на жилищното строителство основният дял от инвестиционните инициативи от страна на населението през следващите години ще бъдат насочени към саниране, реновиране на личните жилища и подмяна на съществуващите жилищни сгради с ново строителство. Няма основание да се очаква, че търсенето на „второ жилище“ ще придобие мащаби, предизвикващи драстично интензифициране на инвестиционно-строителната активност.

По отношение състоянието на сградния фонд с нежилищно предназначение преобладаващата част от използваните общински сгради в селата се нуждаят от саниране; налице е голям брой неизползвани сгради - общинска собственост. Тяхната първоначална функция е отпаднала и физическото им състояние прогресивно се влошава. Те представляват ресурс за развитие на нови функции на база публични или частни инвестиции, които биха могли да допринесат за развитието на населеното място и стабилизирането на населението му.

В последните 10-15 години се наблюдава тенденция на строеж на нови еднофамилни сгради и реновиране на съществуващи като тип „второ жилище”. В с. Мерданя и с. Драгижево са налице намерения основно за развитие на обитаването („второ жилище”), на отдиха и на обслужването.

С оглед на интереса към определени населени места с плана се предлага разширяване на териториите за жилищни нужди в град Лясковец - увеличаване на териториите за нискоетажно високатегорийно обитаване (Жм1), разположени югозападно от града, разширение на село Драгижево в западна посока за нискоетажно парцелно застрояване (Жм1) и също така за вилно застрояване (Ов).

4.3. Промислени и селскостопански територии и зони за приложение на труд. Състояние и прогнози, съгласно предварителния проект за ОУПО

Икономиката се характеризира с преобладаващ дял на преработващата промишленост спрямо търговията и услугите, селското стопанство и строителството. По отношение на бизнеса следва да се отбележи голямата близост до една от най-големите ж.п. гари в страната - тази в Горна Оряховица, както и до международното летище (обслужващи товари). Наличието на ж.п. гара в с. Козаревец също е от значение за потенциални инициативи на инвеститори.

Потенциалите за развитие на общината са многостранни и създават възможност за развитието на диверсифицирана индустрия, селско стопанство, услуги и ориентиране към някои форми на туризъм. От общо регистрираните 394 фирми (към 31.12.2014 г. по данни на НСИ) в Община Лясковец преобладават микро- (88.8%) и малките предприятия (8.1%). По отношение на показателите: произведена продукция, приходи от дейността, нетни приходи от продажби и заети лица, най-голям принос имат големите предприятия в общината.

Селското стопанство е важен структуроопределящ отрасъл в икономиката на община Лясковец. Благоприятното съчетание на природно-климатичните условия в общината е реална предпоставка за развитие на селското стопанство. Обработваемата земя на общината е с обща висока бонитировъчна оценка, едно от нейните богатства, което е целево използвано и съхранявано. Преобладаващите високи екологически характеристики на земите допълнително повишават тяхната ценност за селскостопанско производство.

В общината земеделските територии са 128646 дка, от които 87.5% обработваема земя. Най-големи площи земеделски територии, в т.ч. обработваеми земи има в град Лясковец и с. Джулюница, а най-малки – в с. Драгижево и с. Мерданя.

Животновъдството е съсредоточено изцяло в частния сектор. Отглеждат се едър (говедовъдство) и дребен рогат добитък (овцевъдство и козевъдство). Развито е също така свиневъдство и птицевъдството. В общината добре се развива и пчеларството.

Базата за развитие на животновъдството предоставя възможности за използване на естествените пасища и ливади за производство на висококачествена, екологично чиста продукция – мляко (краве, овче, козе), месо, вълна, яйца, мед и др. Изграждането на ферми е важна предпоставка за ефективността на животновъдството.

Риборазвъдна дейност се извършва във водоеми в землищата на гр. Лясковец, с. Мерданя, с. Добри дял, с. Драгижево, с. Козаревец.

Горските територии на община Лясковец се включват към Северноцентрално държавно предприятие (СЦДП) – Габрово, Държавно горско стопанство (ДГС) „Горна Оряховица”. ДГС управлява държавните горски територии в землищата на общините Горна Оряховица, Лясковец и Стражица.

Площта на горските територии съставлява 13.4% (23842 дка) от общата площ на общината, тъй като по-голяма част от площта на общината е земеделска земя, респ. обработваема. Най-големи са площите на горските територии в землищата на населените места Добри дял (8030 дка – 37.3% от горските територии на общината) и Джулюница (5934 дка – 27.6%), следвани от Мерданя (3832 дка – 17.8%).

Понастоящем горите се използват предимно за добив на дърва за огрев (от нискостеблените и издънкови гори), незначителни количества дървесина – за преработка, за билки, диворастящи плодове,

за краткотраен отход, планински и екотуризъм и др. За периода 2008-2015 г. са залесени общо 55 дка държавна горска територия на територията на община Лясковец, разпределени по години.

Преработващата промишленост е водещ отрасъл на общинската икономика с общ брой на предприятията през 2014 г. – 73. Основни структуроопределящи традиционни производства на територията на община Лясковец са в сферата на преработващата промишленост (производство на: машини и оборудване с общо и специално предназначение; основни метали; метални изделия без машини и оборудване; хранителни продукти и напитки; текстилни изделия; облекло; мебели).

В сферата на машиностроенето и производството на основни метали и метални изделия по-големи фирми са:

- „Аркус” АД, гр. Лясковец – машини и оборудване за машиностроенето, инструментална екипировка, нестандартно оборудване и ремонт, разработка на нови изделия.
- „ФМА” АД, гр. Лясковец – лакиране и литографиране върху метални листове, изработка на широка гама метални кутии и капачки.
- „ПРИТИ 95” ООД – специализирана в производство на домашни камини, камери за вграждане, готварски печки, котлета, барбекюта, аксесоари и др. Производството е организирано в градовете Лясковец и Горна Оряховица.
- „БМД – Инженеринг” ЕТ - производство на платформени везни, автомобилни везни, дозатори, датчици, храномери.

Производство на текстил и изделия от текстил:

- „Евротекс 21” ООД, гр. Лясковец – специализирана за производство на килими за баня, ръчен тъфтинг.

В сферата на хранително-вкусовата промишленост по-големи фирми са:

- Винпром „Лясковец” ООД – предприятието е специализирано в производство на алкохолни напитки, в това число шумящи вина, специални вина, трапезни вина и ракии..
- „Тотал Вино” ООД – производство на високоалкохолни напитки, качествени вина и захарни изделия. Фирмата е едно от новите предприятия на територията на община Лясковец.
- „Кехлибар” ООД – развива дейност в областта на търговията, съхранението и преработката на маслодайни и зърнени култури в Северния централен и Североизточния район на България. „Агрис Груп Холдинг“ е сключил рамково споразумение за придобиването на „Кехлибар“ ООД – Лясковец през 2016 г.
- „Рapid ойл индъстри” ООД – новосъздадено предприятие в с. Козарево за добив на растителни масла и производство на биодизел с модерно оборудване.
- „Атла Мария” ЕТ – предприятието е разположено на територията на с. Козарево. Произвежда основно масло от слънчоглед, а също така обработва рапично и царевично масло, като предлага на българския пазар изцяло нов екологичен и здравословен продукт – рафинирано царевично масло, отговарящо на изискванията на европейските и българските стандарти.
- Сладкарска къща „Аниел” - развива дейност на територията на община Лясковец в с. Козарево. Фирмата произвежда и разпространява сладкарски изделия в цялата страна.
- „Стил 90” ООД – произвежда плодови и зеленчукови консерви от екологично чисти плодове.
- „Домат”. Фирмата е със седалище в с. Джулюница и преработва селскостопанска продукция, като произвежда плодови и зеленчукови консерви и готови храни.
- „Болкан фруузен фуудс” ООД – ново предприятие, разположено в с. Джулюница, за преработка и замразяване на плодове и зеленчуци.
- „Оранжеви с. Джулюница” работят сезонно и произвеждат предимно краставици и домати без използване на отопление.

- „Стефанов – Иван Стефанов 04” ЕООД е фирма с база в с. Драгижево и предмет на дейност производство на трайни и сурово сушени колбаси.
- „Грестокомерс” ООД. Фирмата притежава складове за търговия с хранителни стоки - сладкарски изделия, безалкохолни напитки, месни, рибни, плодови и зеленчукови консерви, пакетирани хранителни стоки и др. С преместването на централното управление в Лясковец фирмата открива складова база с площ 7000 кв.м.

Производство на мебели:

- „Масив дизайн” ЕТ - мебелна къща с производствена база от 2 300 кв.м. в село Козаревец. В нея се изработват висококачествени мебели по индивидуален проект на клиента.

Производствената инфраструктура и зоните за приложение на труд в общината включват:

- в землището на град Лясковец има три промишлени зони: Промислена зона Лясковец, Промислена зона „Честово” и „Аркус” АД. През 2011 година е изградена в Промислената зона на гр. Лясковец (част от бившия стопански двор) зърнобаза от пет броя силози с елеваторна кула. Тя е разположена на около 30-40 дка, в нея са разположени над 30 предприятия, в които работят между 400 и 500 души;
- в землището на с. Джулюница - една промишлена зона в район гара Джулюница, където се намира и консервен завод „Домат” АД.
- Бившите стопански дворове са частично ликвидирани, като част са разпродадени и са частна собственост. Доколкото в части от останалите се развиват някакви дейности със селскостопански характер, те са свързани предимно с животновъдството.
- В отделните населени места, в техните землища или стопански дворове, от частни земеделски стопани са изградени складове за селскостопанска техника и прикачен инвентар.
- В землището на с. Козаревец се изгражда Представителство на селскостопанска техника с РЗП около 1500 м².

Устройствените решения, подкрепящи развитието на стопанския сектор в общината, отчитат изискванията, заложи в проучванията на инвеститорския интерес, анализа на предварителния проект на ОУПО и Заданието за разработване на ОУПО, Общинския план за развитие на общината 2014-2020 г. и прогнозните разчети. Проектът предвижда предимно производствени и нови смесени обслужващи и складово-производствени зони, с които се осигуряват устройствени условия за реализация на инвестиционни инициативи, свързани с изграждането на малки и средни предприятия, за обекти на логистиката и на епизодичното, периодичното и ежедневното обслужване.

По-надолу са представени устройствените решения, подкрепящи развитието на стопанските дейности в общината, които проектът на ОУПО Лясковец предвижда по населени места:

- Модернизация на Промислената зона на града. Предвидените мерки са насочени към изграждане на енергоспестяващо улично осветление, нови тротоари, нови подходи към фабриките, както и ще се облагороди съществуващата инфраструктура. Община Лясковец има изготвен проект за модернизация на Промислената зона на града;
- Увеличаване на урбанизираните терени за производство (Пп) в град Лясковец;
- Обособяване на две производствени зони в село Козаревец;
- Увеличаване на производствените терени (Пп) в с. Джулюница, разположени непосредствено до пътя, свързващ селото с ж.п. гара и главния път София - В. Търново - Варна, както и на изходите от селото в източна, западна и южна посоки;
- Изграждане на пазар/тържище за земеделска продукция до главния път София - Варна в землището на с. Джулюница;
- Разширение в западна посока за нови производствени терени (Пп) в с. Добри дол;
- Отреждане на нови производствени терени в с. Драгижево.

- Предвиждат се и разширение на съществуващи и изграждане на нови терени със смесено многофункционално предназначение (Смф), разположени непосредствено до двата вход-изходи от главния път София - В. Търново - Варна; в с. Козаревец, с. Добри дял, с. Мердания, с. Драгижево.
- За развитие на селскостопанска инфраструктура, обслужваща непосредствено прилежащите земеделски територии, както и местното животновъдство, са запазени и разширени някои от бившите селскостопански дворове.

4.4. Комуникационно-транспортна инфраструктура. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Лясковец

Община Лясковец е много добре позиционирана в националната комуникационно-транспортна мрежа. Разположението ѝ в близост с община В. Търново, община Г. Оряховица, община Елена я прави кръстопът на транспортни артерии от най-висок клас, провеждащи националния трафик. Гъстотата на пътната мрежа 74,413 км/100 км² е значително над средната за страната 39 км/100 км², а гъстотата на РПМ е 37.43км/100км², която е също значително по-голяма от средната за страната 17.1км/100км², което показва, че пътната мрежа е добре развита и осигурява бързи и качествени транспортни връзки и напълно задоволява населените места.

Пътни артерии от РПМ, чрез които общината осъществява външните връзки са:

- 1) Основен транспортен носител за общината в направление изток-запад се явява първокласния път I-4, с Европейска категоризация Е-772 (София – В. Търново – Търговище – Шумен – Варна). Път I-4 /В. Търново – о.п. Омуртаг/ с дължина 21,575 км на територията на общината, от км 135,325 до км 156,900, като от км 138,036 до км 149,294, настилка е в средно състояние, а в останалите участъци е в добро състояние;
- 2) Път II-53 »Поликрайще-Г.Оряховица«-Лясковец-Елена/ с дължина 12,031 км, от км.12,969 до км.25,000, като от км.17,329 до км.25,000, настилка е в средно състояние, а в останалите участъци е в добро състояние;
- 3) Път III-4004 / I-4 – Джулюница-Златарица- II-53 / с дължина 6,676 км + 3,714 км = 10,390 км от км 10,000 до км 6,676 и от км 0,000 до км 3,714, като от км 3,795 до км 4,460, от км 6,223 до км 6,676 настилка е в лошо състояние, а в останалите участъци е в средно състояние;
- 4) Път III-5301 / Мердания-Златарица / с дължина 3,714 км и е в средно състояние.

В общината е изградена значима общинска мрежа, която осигурява удобен достъп до всички населени места. На територията в община Лясковец има 9 общински пътища с обща дължина 40,2 км.

Таблица 2: Общински пътища в Община Лясковец

№ по ред	№ на пътя	Наименование на пътя	Дължина, км	Вид настилка	Състояние	Година на построяване	Година на последен ремонт
1	VTR2180	I-4 (В. Търново-Антоново) - Добри дял - граница Община Златарица	6.7	асфалт	лошо	преди 1976 г.	
2	VTR1286	I-4 (В. Търново-Антоново) - Джулюница - граница Община Стражица	4	асфалт	средно	преди 1976 г.	
3	VTR2287	I-4 (В. Търново-Антоново) - гара Джулюница-граница Община Стражица	1.8	асфалт	лошо	преди 1976 г.	
4	VTR1181	III-514 (В. Търново-Г. Оряховица- Камен) - Козаревец - I-4 (В. Търново-Антоново)	8.4	асфалт	добро	преди 1976 г.	2010 г.

5	VTR1182	III-514 (В. Търново-Г. Оряховица-Камен) - Лясковец - II-53 (Поликрайще-Г-Оряховица-Елена)	3.7	асфалт	добро	преди 1976 г.	2007 г.
6	VTR1183	II-53 (Поликрайще-Г. Оряховица-Елена)- Лясковец - II-53 (Поликрайще-Г-Оряховица-Елена)	3.1	асфалт	добро	преди 1976 г.	2012 г.
7	VTR1014	Граница Община В. Търново - Драгижево II-53 (Поликрайще-Г. Оряховица-Елена)	5.2	асфалт	лошо	преди 1976 г.	
8	VTR2184	II-53 (Поликрайще-Г. Оряховица-Елена)- Драгижево - граница Община В. Търново	3.6	асфалт	лошо	преди 1976 г.	
9	VTR1185	IV-51415 (II 53 - Лясковец - II-53) –местност "Манастир" Св. Св. Петър и Павел" - граница Община В. Търново	3.7	асфалт	добро	преди 1976 г.	2010 г.

Предложение за развитие на общинските пътища

В ОУПО са проектирани два обходни пътя, които да освободят селищата от транзитно движение:

- 1) Село Мерданя - обход на път II – 53 свързващ В. Търново (Лясковец) с Елена и Сливен;
- 2) Село Козаревец – обход на общински път VTR-1181, минаващо през селото към Г. Оряховица и на север към Свищов и Русе, голям процент от движението е товарно, вследствие на което много от сградите имат пукнатини, което налага този обход.

Ж.п. транспорт

Община Лясковец е добре обслужена и с ж. п. транспорт: 2-ра ж.п. линия София – Г. Оряховица – Варна с дължина 17,153 км и две ж.п. гари, разположени в с. Козарево и с. Джулюница. Габаритът на ж.п. линията е „GB”, който се спазва. Състоянието на ж.п. линията е добро. По линията се движат 12 бързи, 6 пътнически и 6 товарни влака. В бъдеще не се очаква никакво развитие на ж.п. мрежата и в транспортното ж.п. обслужване на общината.

Бившата 41-ва ж.п. линия Г. Оряховица – Елена е с дължина 11,733 км, от които се ползват 1,766 км до оперативен пункт Лясковец.

Въздушен и воден транспорт

За развитието на община Лясковец има благоприятно значение близо разположеното товарно летище в гр. Горна Оряховица, както и възможността да се ползват речните пристанища в градовете Свищов и Русе.

Много доброто комуникационно-транспортно разположение на община Лясковец и дава предимства в развитие на промишленост, обслужваща цялата страна (машини и оборудване, метални изделия, мебели, текстилни изделия и облекло). Общината има добре запазени традиции в производството на зеленчуци, които чрез летището в Горна Оряховица, може бързо да се транспортират до основни консумативни центрове в страната и чужбина (Северна България, Русия и страните от Близкия Изток).

4.5. Енергийна система. Електроразпределение. Телекомуникации. Съществуващо състояние и прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Лясковец

Енергийната система за захранване на Община Лясковец не е пряко включена в националния енергиен пръстен. На територията на общината няма изградена подстанция 110/20 kV. Основното захранване е на 20 kV от подстанции 110/20 kV на съседни общини и разпределителна мрежа от въздушни електропроводи /ВЕЛ/ 20 kV.

През територията на Общината преминават транзитно електропроводи 110 kV и 220 kV, за които са осигурени сервитути.

Източник на ел. енергия за задоволяване потребностите на общината е трансформаторна подстанция “Горна Оряховица-Изток” 110/20 kV и с въздушни ел. проводни 20 kV се електрозахранват всички населени места посредством трафопостове 20/0,4 kV.

На територията на Общината има изградена фотоволтаична централа, присъединена към преносната мрежа с регионално значение.

През територията на Общината преминават транзитни електропроводи: „Хемус/Стара планина”- 220 kV, „Мерданя”-110 kV, „Терминал” – 110 kV и „Раховец” – 100 kV .

Основните магистрални и захранващи електропроводи са собственост на ЕСО ЕАД и състоянието им е много добро.

Има предвидени трасета със сервитути за обслужване на електропроводите, които следва да се запазят.

Електропроводите /въздушни и кабелни/ 20 kV за захранване на селищата в Община Лясковец, около и в гр. Лясковец са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите потребители така също и на промишлените. В по-голямата си част електропроводите са собственост на Електроразпределителното дружество.

Съществуващата мрежа е в добро състояние в по-голямата си част. Аварии по електропроводните линии 20 kV основно се дължат на остаряла изолация.

На територията на гр. Лясковец и околностите са изградени зидани трафопостове в самостоятелни УПИ, вградени трафопостове, КТП, БКТП и мачтови трафопостове.

Голяма част от трафопостовите са оборудвани с физически и морално остаряла апаратура средно напрежение и се налага тяхната реконструкция.

Електрическата мрежа ниско напрежение в населените места е въздушна. За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Това е и причината тя да бъде изключително морално и физически остаряла и изисква огромни инвестиции за реконструкции, подмяна и рехабилитация. Недоброто състояние на мрежа НН води до влошаване качеството на доставената ел. енергия.

Като разпределителни табла се използват метални шкафове, които подлежат на корозия. В тази връзка напоследък навлязоха в експлоатация полимерните разпределителни кутии.

Важен проблем е уличното осветление на населените места в общината. Уличната осветителна мрежа на територията на общината на места е в лошо техническо състояние.

Прогноза и препоръки за развитие на електрификацията съгласно предварителния проект

- Предвид разрастването на селищните системи следва да се работи по включване на нови мощности на страна 20kV след сключване на договори с електроразпределителното дружество.
- В региона няма мощности за обосноваване изграждане на нова подстанция 110/20 kV. При необходимост от нови мощности има техническа възможност за развитие на уредби СН 20 kV. Развитието на мрежи СН е желателно да се изпълнява с кабели 20 kV с използване на общински пътища за прокарване.
- За подобряване на електрозахранването на Общината да се рехабилитират въздушните електропроводи и обновят трансформаторните постове с монтиране на съвременно оборудване.
- Необходима е реконструкция на мрежата средно напрежение в населени места, като се предвидят поэтапно подземно окабеляване.
- Не се препоръчва вграждане на трафопостове в жилищни сгради или да се вземат мерки за избягване на шума от трансформаторите.

- Електроразпределителната мрежа 20 kV има възможност за присъединяване на производители на ел. енергия от възобновяеми източници.
- Електроразпределителната мрежа 0,4 kV да се обновява с използване на усукани проводници с достатъчна проводимост за доставка на качествена ел. енергия на потребителите.
- Общината следва да разработи програма за енергийна ефективност, в която да се включва саниране на сградния фонд и използването на осветителни тела за уличното осветление с ниска консумация на ел. енергия.
- Развитието на електроразпределителната мрежа средно и ниско напрежение се извършва от Електроразпределителното дружество съгласно Закон за енергетиката и Наредба 6 за присъединяване на производители и потребители.
- При разработването на ПУР, ПУП-ПРЗ по райони да се определят терени за изграждане на трафопостове и прокарване на електропроводни линии /кабелни или въздушни/.
- За сега новите технологии за производство на алтернативна енергия преминава през електроенергия, което изисква развитието на разпределителната мрежа, която е собственост на Електроснабдителното дружество.

Електроснабдяването на Община Лясковец следва и за в бъдеще да се разглежда свързано с развитието на съседните общини като цяло.

Телекомуникации

Съществуващата телекомуникационна мрежа в Община Лясковец е изградена като радиален тип и се свързва със северната част на оптическия пръстен на Република България. В общинския център – гр. Лясковец малка част от електронната мрежа е положена подземно. Община Лясковец включва шест населени места с население по-малко от 10000 жители. Това е причина телекомуникационните услуги да се предоставят основно чрез базови станции и безжични системи ANO.

Към момента мобилните абонати на трите оператора са пропорционално разпределени на територията на страната и в частност на територията на община Лясковец. Водеща за района остава мрежата на БТК ЕАД.

Община Лясковец се обслужва от 5 базови станции на БТК ЕАД (Виваком), разположени в урбанизираната територия на гр. Лясковец, с. Драгижево и с. Мерданя и в землищата на гр. Лясковец и с. Добри дял. Покритието на GSM мрежата на оператора е много добро, като в гр. Лясковец е 4G, а в останалите населени места е 3G.

На територията на общината са монтирани 5 базови станции на „Мобилтел” ЕАД, разположени в урбанизираната територия на гр. Лясковец, с. Джулюница, с. Добри дял и с. Мерданя и в землището на гр. Лясковец. Оператора няма подземно положени кабели на територията на общината. Покритието на GSM мрежата на оператора е много добро, като в гр. Лясковец е 4G, а в останалите населени места е 2G и 3G.

„Теленор България” ЕАД разполага с 2 базови станции на територията на общината, разположени в урбанизираната територия на гр. Лясковец и с. Драгижево. Също така на територията на общината през с. Мерданя, с. Драгижево и гр. Лясковец преминава и трасе от опорната оптична мрежа на оператора с оптичен кабел 48 OF. Покритието на GSM мрежата на оператора е много добро, като в гр. Лясковец е 4G, а в останалите населени места е 3G и 2G.

Последните години се забелязва бързо развитие на кабелните и сателитни телевизии. В община Лясковец такива услуги предоставят „Булсатком” и местния оператор "ЕВО" ООД - гр. Велико Търново. Лиценз за разпространение получиха и много други фирми и при създалата се конкуренция създадоха програми за разпространение в национален и регионален мащаб. Това създаде нова възможност за достъп до крайните потребители.

Интернет потреблението се увеличава непрекъснато и осезаемо навлиза не само в административните и икономически сфери, а все повече се използва за свързаността на хората.

С новия Общ устройствен план на община Лясковец се създават условия за доизграждане и дооборудване на електронните съобщения при изграждане на инфраструктурни обекти, както и при извършване на дейности по рехабилитация и ремонт на вече съществуващи елементи на техническата инфраструктура: улици, тротоарни настилки, пресичания и уширения, мостове, и др.

4.6. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

4.6.1. Водоснабдителна система на община Лясковец

Основен водоизточник за водоснабдяване на населените места от Община Лясковец е язовир „Йовковци”, разположен на територията на Община Елена с максимален завирен обем от 90 милиона м³ при максимална кота на водното ниво от 232,00 м.

Водоснабдяване на град Лясковец

За първоначално водоснабдяване на гр. Лясковец се е разчитало на водоизточник – дренаж в терасата на река Янтра, разположен на около 3 км северно от града.

В последствие водоснабдяването на град Лясковец /както и на градовете Велико Търново и Горна Оряховица/ е било на база водоснабдителна система „Стоките”, която тръгва от района на с. Стоките, Община Севлиево и достига до посочения напорен резервоар на гр. Лясковец като крайна точка. При това водоснабдяване всички населени места са подложени на режимно водоподаване. Посочените стари водоснабдителни системи в момента не се използват и на практика не могат да бъдат възстановени за работа като резервен водоизточник. Използват се само част от довеждащите водопроводи от тези две водоснабдителни системи за обратно подаване на водата по тях.

Водоснабдяването на град Лясковец в момента се осъществява изцяло от водоснабдителна система „Йовковци”.

За нормалното водоснабдяване на град Лясковец основно се разчита на съществуващия кръгъл двукамерен напорен водоем с обем $V=2 \times 500=1000 \text{ м}^3$, който е разположен югозападно и в близост до града на кота водно ниво 255,95м; кота хранителна тръба 251,56м. Другият съществуващ в района /базата на експлоатационен В и К район Лясковец/ правоъгълен водоем е с обем $V=2 \times 170=340 \text{ м}^3$, и е разположен на кота водно ниво: 256,30м и кота хранителна тръба: 253,00м. Този водоем работи като черпателен, т.е. до него има построена помпена станция за подаване на вода по тласкателен водопровод от стоманени спирално заварени тръби Ø219мм към изливен резервоар, разположен на кота терен 450,00м. Последният служи за подаване на вода в посока село Арбанаси и село Шереметя, които са част от Община Велико Търново.

От този високонапорен тласкателен водопровод /Рраб.=20атм/ има направени отклонения чрез регулатори на изходно налягане, които служат за водоснабдяване на консуматори от вилната зона на града.

В помпената станция има монтирани втора група помпи, които подават вода по тласкателен стоманен водопровод Ø300мм към базата с плувен басейн.

Водопроводната мрежа на град Лясковец на практика е разделена на три зони заради голямата денивелация - това са висока, средна и ниска зона. Най високата кота терен на града е около 250,00м и се намира в югозападната му част, а най-ниската кота терен е от север: около 164,00м.

Напорния резервоар на гр. Лясковец с обем $V=1000 \text{ м}^3$ се захранва с вода директно от деривацията от стоманени тръби Ø720мм, чрез отклонение от стоманени тръби Ø530мм след арматурно-водомерна шахта. При напълване на резервоарите на гр. Лясковец през нощните часове, както и на резервоарите на град Горна Оряховица, налягането в довеждащата деривация се повишава средно с 1,6-1,8атм над котата на резервоара. Този преднапор се използва за водоснабдяване на високата зона на града, чрез директно отклонение от главната деривация. В часовете, когато преднапора в деривацията е малък се получава проблем с водоснабдяването на високата зона. Затова за осигуряване на достатъчен напор във водопроводната мрежа на високата зона на гр. Лясковец се използва помпена станция с монтирана система за повишаване на

налягането. Същата е изпълнена в района на базата на експлоатационен район Лясковец, а монтираната честотно регулирана помпа използва преднапора в довеждащия деривационен водопровод по оптимален начин, като осигурява постоянно налягане към високата зона.

Средната зона обхваща централната част на град Лясковец и получава вода по главен хранителен водопровод директно от напорния резервоар. Същия е изпълнен от АЦ тръби Ø200м и АЦ Ø175 мм. Вътрешната водопроводна мрежа е изградена като склучена с няколко главни водопроводни клона от стоманени и АЦ тръби Ø200мм и Ø150мм.

Ниската водоснабдителна зона предимно обслужва ниските индустриални части, разположени на североизток от центъра на града. Тази зона също се захранва директно от напорния резервоар, като налягането в нея е по-високо от нормативното. За основен захранващ водопровод на тази част се използва стария тласкател от АЦ тръби Ø200мм. Той се използва и за обратно подаване на вода към районната пречиствателна станция за градовете Горна Оряховица, Лясковец и Долна Оряховица, както и за самия град Долна Оряховица. За целта в сградата на помпена станция втори подем е монтиран подходящ регулатор на изходно налягане.

Като отделна водоснабдителна система в землището на град Лясковец е тази за военния завод „Аркус“. Същата е изпълнена на база отклонение от главната деривация от стоманени тръби Ø920мм, което захранва с вода напорен резервоар. От този напорен резервоар чрез хранителен водопровод водата достига до площадката на завода, като чрез вътрешна склучена водопроводна мрежа се осъществява захранване с вода за питейно битови и противопожарни нужди.

Вътрешна водопроводна мрежа на град Лясковец

Водопроводната мрежа на град Лясковец осигурява почти 100% покритие чрез повече от 30,385 км водопроводи. Най-старите тръби са от средата на 50-те години на изминалия 20-ти век, и са от азбестоцимент. В последните години се използват полиетиленови тръби за разширяване или замяна на отделни участъци от водопроводната мрежа.

Поради остаряването на материалите, липсата на достатъчни инвестиции във водопроводната мрежа, загубите на вода са много големи - около 58 - 66% от подаваните количества вода не могат да се отчетат. Тези високи загуби се дължат предимно на влошаващото се състояние на азбестоциментовите тръби, които все още се използват и са най голям процент от водопроводната мрежа на града.

Експлоатация, поддръжка и основни проблеми на водоснабдителната система на гр. Лясковец

Азбестоциментовите и стоманените тръби от водопроводната мрежа на град Лясковец са на повече от 50 години. Често възникващи водопроводни аварии се дължат на старата и амортизирана водопроводна мрежа. Загубите на вода се дължат основно на азбестоциментовите тръби поради износени уплътнения на муфи или повредени тръби и причиняват огромният дял на течовете. Също така основен дял от загубите се дължат на корозия и пукнатини в поцинкованите стоманени тръби, по сградните водопроводни отклонения. Немалка част от загуби на вода се дължат на течове в салниците на кранове и пожарни хидранти.

Системи за дистанционно управление не съществуват. Изградени са системи за наблюдение на налягания и дебита, както и нива във всички резервоари. Системата е изцяло на ръчно управление. Течовете се отстраняват когато са видими или по постъпили сигнали за нарушено водоснабдяване. Няма програма за обследване на мрежата за течове.

Изискванията за инвестиции във водоснабдителната система на гр. Лясковец е следствие от следните основни проблеми :

- Дълги периоди на недостатъчни инвестиции, водещи до лошо състояние на водоснабдителната мрежа, състояща се предимно от азбестоциментови тръби;
- Висок процент на водни загуби;
- Лошо и недостатъчно покритие на водоснабдяването;

- Липса на регулатори на изходно налягане, особено за ниската индустриална зона на града.

Предложение за подобряване на водоснабдителната система на гр. Лясковец

Целите на инвестиционните мерки в сектор водоснабдяване за гр.Лясковец са:

- Да се осигури питейна вода за населението с добро качество и в достатъчно количество.
- Да се ограничат загубите на вода по водоснабдителните системи до оптимални нива;
- Да се увеличи броя на населението, което има постоянно водоснабдяване и не е подложено на режим поради лошото състояние на мрежата чрез рехабилитация и поправка на съществуващите водоснабдителни съоръжения.

Проверка за достатъчен обем на резервоарите за град Лясковец

В близост до работещия напорен резервоар с обем 1000м³ и южно от него има построен друг напорен резервоар на същата кота водно ниво, но с сравнително голям обем от 8000 м³. Този голям резервоар не е използван много години главно поради проблеми със собствеността и течове. След направена обработка на фугите се смята че той е в добро състояние и може да бъде обновен и въведен в експлоатация, за да осигурява капацитет за съхранение на общи водни количества за Общините Лясковец, Долна Оряховица, Горна Оряховица, Полски Тръмбеш и други. Тази възможност е предмет на задълбочено проучване.

$V_{\text{същ.}} = 8\,000 + 1\,000 = 9\,000 \text{ м}^3$ – общ обем, от който 1000м³ е работещ.

Оразмерителното максимално денонощно водно количество за града е:

$Q_{\text{макс.ден}} = 32 \text{ л/сек}$, като 1/3 от това водно количество или 10,67л/сек е за високата зона, а останалото водно количество от 21,33л/сек е за средната и ниска водоснабдителна зона.

Приемаме 2 пожара по 10 л/сек с времетраене 3 часа.

$V_{\text{пп}} = 2 \times 3 \times 10 \times 60 \times 60 = 216 \text{ м}^3$ - 1 пожар в средна и ниска зона и 1 пожар във висока зона – по 108 м³ за всяка зона

$V_{\text{пп}} = 108 \text{ м}^3$

$V_{\text{необх.}} = V_{\text{рег.}} + V_{\text{пп}} + V_{\text{ав.}}$

Средна и ниска зона

$Q_{\text{макс. ден}} = 21,33 \text{ л/сек}$

$V_{\text{рег.}} = 0,30 \times 21,33 \times 86,4 = 553 \text{ м}^3$

$V_{\text{необх.}} = V_{\text{рег.}} + V_{\text{пп}} + V_{\text{ав.}} = 553 + 108 + 200 = 861 \text{ м}^3$

$V_{\text{същ.}} = 9\,000 \text{ м}^3$

$9\,000 - 861 = 8\,139 \text{ м}^3$ излишък

Наличният обем на напорните резервоари за средна и ниска зона на град Лясковец е достатъчен дори само като се ползва единствения работещ такъв с обем $V=1000\text{м}^3$.

Висока зона

В момента високата зона на гр. Лясковец се захранва директно чрез помпената станция, тласкаща в мрежата. Водоснабдяването на високата зона е така направено, че при наличие на преднапор в довеждащата тръба, ПС не работи. Същата се включва за работа само когато преднапора падне под необходимото ниво. В този случай при аварийно спиране на водоподаването по деривацията, високата зона остава без противопожарен и аварийен резерв вода.

Инвестициите за град Лясковец следва да се насочат към следното:

- Строителство на нов напорен резервоар за висока зона, който да осигурява регулиращия, противопожарния и аварийния обеми вода. Същия е добре да се построи на такава кота, че

да може да се пълни от преднапора в деривацията. Преднапора се получава по време на ниска консумация през нощта, когато всички резервоари от водоснабдителна система „Йовковци” са пълни. Тогава поплавковите вентили са затворени и напора в деривацията достига до ниво на изходната кота на РШ ”Пчелище”от 280м, малко намалено заради известни загуби по деривациите.

До този нов резервоар за висока зона следва да се изгради нова помпена система с честотно регулиране на оборотите на помпите, която да подава вода по нова водопроводна мрежа за водоснабдяване на ново предвидените територии за застрояване за жилищни нужди и за вилна зона, които се намират западно от града и са на сравнително високи коти на терена, достигащи до около 300м.

- Необходимо е последователно да се изпълни подмяна на амортизираната водопроводна мрежа на града. Предлага се за главните клонове да се използват чугунени тръби, които са с дълъг експлоатационен живот. Второстепенната мрежа и сградните водопроводни отклонения следва да се подменят с РЕ тръби.
- На подходящи места трябва да се монтират регулатори на изходно налягане, комбинирани с водомери, така че налягането във водопроводната мрежа в най-ниските части на града да не превишава 4,0атм. Така ще се получи допълнително намаляване на загубите на вода.
- Изграждане на система за управление на водоснабдителната система тип „SKADA”, която за град Лясковец да е свързана с общата система за управление на водоснабдителна система „Йовковци”, включваща наблюдение и контрол на основни параметри.

Водоснабдяване на село Джулюница

Водоснабдителната система на село Джулюница е изградена основно през 60-те години на миналия век.

За водоснабдяването на селото първоначално се разчита на два шахтови кладенеца, построени северно от селото и близост до ж. п. линията „Г. Оряховица-Варна” и ж. п. гарата с кота терен около 65м. Водата от тях е с високо съдържание на нитрати и твърдост над нормативно допустимата.

След построяването на водоснабдителна система „Йовковци” и в частност водопровода от стоманени тръби Ø426мм за водоснабдяване на град Стражица се дава възможност и село Джулюница да се водоснабди с вода от водоснабдителна система с отлично качество на водата.

Както и за всички останали населени места от общината, водопроводната мрежа на с. Джулюница е амортизирана, изпълнена основно от стари азбесто-циментови тръби.

Предложение за подобряване на водоснабдителната система на село Джулюница

- Необходимо е последователно да се изпълни подмяна на амортизираната водопроводна мрежа на селото. Предлага се за главните клонове, за второстепенната мрежа и за сградните водопроводни отклонения да се използват качествени РЕ тръби.
- На подходящи места трябва да се монтират регулатори на изходно налягане, комбинирани с водомери, така че налягането във водопроводната мрежа в най-ниските части на селото да не превишава 4,0атм. Така ще се получи допълнително намаляване на загубите на вода.

Водоснабдяване на село Козаревец и село Добри дял

Първоначално водоснабдяването на двете села е ставало на база един и същ водоизточник – шахтов кладенец, разположен северно от село Козаревец в терасата на река Янтра. След направени предварителни изчисления се доказва че съществуващите напорни резервоари и на двете села са достатъчни за съхранение на регулиращия, противопожарен и аварийен резерв на вода.

В момента стария водоизточник за водоснабдяване на двете села е изоставен и се разчита на водоснабдителна система „Йовковци”

Предложение за подобряване на водоснабдителната система на селата Козаревец и Добри Дял

- Необходимо е последователно да се изпълни подмяна на амортизираната водопроводна мрежа на двете села. Предлага се за главните клонове, за второстепенната мрежа и сградните водопроводни отклонения да се използват качествени РЕ тръби.
- Подмяната на водопровода е най добре да стане едновременно със строителството на канализационна мрежа..

Водоснабдяване на село Драгижево

В непосредствена близост и покрай западните регулационни граници на селото преминава главната деривация от стоманени спирално заварени тръби за водоснабдяване на гр. Лясковец, гр. Горна Оряховица и други селища.

За водоснабдяването на с. Драгижево има изпълнени две водопроводни отклонения от тази деривация. Водопроводната мрежа е силно амортизирана като загубите на вода са големи. Водоснабдителната система на селото на практика работи без напорен резервоар за съхранение на противопожарни и аварийни водни количества и на една водоснабдителна зона.

За подобряване на водоснабдителната система на селото е необходимо да се изпълнят следните дейности.

- Изграждане на напорен резервоар за водоснабдяване на високите части на селото. Същия трябва да се построи на подходяща кота терен /около 270,00м/, така че да се пълни чрез отклонение от деривацията в часовете на максимално налягане, а при необходимост чрез помпена станция. Обема на резервоара трябва съхранява противопожарния запас от 54м³, изчислен аварийен запас и регулиращ обем.
- Задължително е по етапната подмяна на вътрешната водопроводна мрежа с нови тръби от РЕ, както и водопроводните отклонения за имотите.

При тази подмяна следва да се изпълни зонирание на две водоснабдителни зони чрез използване на регулатори за изходно налягане, с цел намаляване загубите на вода.

Водоснабдяване на село Мерданя

Водоснабдителната система на селото е изградена също на база съществуващата главна деривация от стоманени спирално заварени тръби за гр. Лясковец и гр. Горна Оряховица.

За целта е изпълнено водопроводно отклонение чрез кранова и водомерна шахта, което тръгва в посока изток с дължина около 3,300 км до достигане на съществуващия напорен резервоар. Последния е с обем $V=60 \text{ м}^3$ и е разположен южно от селото на кота терен 235,00 м. От този напорен резервоар водата постъпва по хранителен водопровод към вътрешната водопроводна мрежа на селото. Същата е изградена основно от АЦ тръби, които са амортизирани и аварират често.

Предложение за подобряване на водоснабдителната система на с. Мерданя

Напорния водоем на селото е с изключително малък обем. Необходимо е на същата кота да се изгради нов напорен резервоар съхраняващ регулиращия, противопожарния и аварийния обеми вода, изчислен съгласно нормите за проектиране.

Както за всички населени места вътрешната водопроводна мрежа следва по етапно да се подмяна с нови тръби от полиетилен и нови водопроводни отклонения също от полиетилен. Водопроводната мрежа може да се запази за работа на една водоснабдителна зона.

4.6.2. Канализация и пречистване на отпадъчните води

Съществуваща канализационна мрежа и пречистване на отпадъчните води за гр. Лясковец

Град Лясковец има почти напълно изградена канализационна мрежа. Канализационната система е смесена, с обща дължина от около 32,320 км.

След последния дъждопреливник отпадъчните води на гр. Лясковец чрез изграден главен колектор се насочват в посока север за включване към главния колектор на гр. Горна Оряховица. и достига до районната пречиствателна станция за отпадъчни води /РПСОВ/ на градовете Горна Оряховица, Долна Оряховица и Лясковец. Пречиствателна станция е изградена през 2007 година и окончателно пусната в експлоатация през 2008 година. РПСОВ на триградието е ново поколение, като показателите на пречистената вода на изход преди заустване в р. Янтра са под допустимите нормативните изисквания.

Технологията на пречистване е с отстраняване на азот и фосфор. Метантанковете работят, като при това метана се изгаря в когенератори и се произвежда ел. енергия.

Утайките преминават през утайкоуплътнител, обезводняват се с филтър преса, а обезводнената утайка се депонира на депо за битови отпадъци.

Капацитета на РПСОВ е за 102550 ЕЖ, $Q_{ср.ден.} 16026 \text{ м}^3/\text{ден}$, $Q_{макс.час.} = 2565 \text{ м}^3/\text{час}$. Този капацитет не е достигнат и пречиствателната станция може да поеме допълнителни водни количества. На този етап се предвижда към нея да се включат отпадъчните води на с. Първомайци чрез наскоро изградена помпена станция към новата канализационна мрежа.

Предложение за подобряване на канализационната система

За да се подобри състоянието на канализационната система на гр. Лясковец следва да се направят инвестиции в следната посока:

- Подмяна на канализационни тръби, които са с недостатъчен диаметър за пропускане на изчисленото количество отпадъчни води;
- Подмяна на участъците от канализацията, които са в лошо състояние поради некачествено изпълнение и некачествени материали, за да се намали до минимум експилтрацията на отпадъчните води в почвата и инфилтрацията на външни води в канализационните мрежи;
- Подмяна на сградни канализационни отклонения, които също са в лошо състояние;
- Разширение на канализационната мрежа в бъдещи райони на развитие в западната част на града, затваряне на празнини в системата и облекчаване на претоварени участъци;
- Елиминирание на съществуващи точки на заустване в градското дере и покрития му участък от стоманобетонни тръби $2\text{Ø}2000\text{мм}$, които изпускат непречистени води.

Канализация на с. Джулюница

На база работен проект за отводнителна канализация от 1974 година в село Джулюница е построена канализационна мрежа, имаща покритие над 60%. Канализационната мрежа е изпълнявана от бетонови тръби с различни диаметри като е оразмерявана само за дъждовни води, тъй като за онова време не е предвидено изграждането на ПСОВ. Въпреки това изградената канализация на практика работи като смесена – за битови и дъждовни води. Така проектираната дъждовна канализация зауства водите си в река Джулюница чрез няколко включвания.

Затова през последните няколко години Община Лясковец е възлагала проектиране за изпълнение на ПСОВ. Предвижда се по този проект в най-ниската северна част на селото на кота терен 68,00 м и в близост до река Джулюница да се построи локална пречиствателна станция за биологично пречистване на отпадъчните води. До този момент инвестиция за подобряване на канализационната система на селото и пречистване на отпадъчните води не е направена.

Предложение за подобряване на канализационната система на с. Джулюница

- За да се реализира пречистването на отпадъчните води чрез бъдеща ПСОВ е необходимо по канализационната мрежа да се проектират и изпълнят необходимите дъждопреливници и допълнителни канали, така че битовите отпадъчни води в сухо време да се пренасочат на 100% към площадката за строителство на ПСОВ.

- При изпълнението на нова канализация задължително следва да се подменя и водопровода по съответната улица.
- Избор и проект на подходяща локална пречиствателна станция за битови отпадъчни води и изграждането ѝ на отреденото място по предишни проекти.

Канализация на двете села Козаревец и Добри дял

В село Козаревец само 1% от уличната мрежа има изградена отводнителна канализация, докато за с. Добри Дял този процент е по голям - до 30%. Същата се зауства в съществуващите водоприемници – дерета без необходимото пречистване.

Предложение за подобряване на канализационната система на двете села Козаревец и Добри Дял

Както водоснабдяването на двете села е от общ водоизточник, така и канализационните системи на двете села могат да обединят. Това е Възможно заради теренните особености и близостта на двете села.

Село Добри дял е по-високо разположено, и то така че най ниската му част е с кота терен като най високата част на с. Козаревец. Така че, с бъдещ проект за канализация на двете села е възможно по гравитачен път битовите отпадъчните води от село Добри Дял да се доведат до най-ниската северна част на село Козаревец с коти на терена от около 76,00м.

Тук на отредена за целта площадка ще се изпълни обща локална пречиствателна станция за битови отпадъчни води на двете села.

Канализация на с. Драгижево

В село Драгижево по около 30% от уличната мрежа има изградена отводнителна канализация. Същата се зауства в съществуващите водоприемници без необходимото пречистване.

Предложение за подобряване на канализационната система на с. Драгижево

За да се подобри канализационната система на с. Драгижево е необходимо нейното доизграждане със съвременни материали.

Главния колектор следва да се насочи към североизточната най ниска част на селото в близост до асф. път Лясковец-Елена с кота терен около 205,00 м. Тук трябва да се отреди площадка за строителство на малка локална пречиствателна станция за битови отпадъчни води.

Канализация на с. Мерданя

В село Мерданя има изградена отводнителна канализация на 55% от уличната мрежа. Същата работи като смесена канализационна система и се зауства в селското дърво.

Предложение за подобряване на канализационната система на с. Мерданя

За подобряване състоянието на съществуващата смесена канализационна система е необходимо да се изпълни следното:

- Поетапно доизграждането на канализацията с нови съвременни материали, което да се съчетае с подмяна на водопроводите по същите улици.
- Ликвидиране на съществуващите точки на заустване в повърхностен водоприемник и насочване на канализацията към най ниската част на терена от североизток - около 166,00м. Тук следва да се изгради локална пречиствателна станция за битови отпадъчни води на отредена за целта площадка.

4.7. Газоснабдяване и топлоснабдяване

В Община Лясковец газификация има само в град Лясковец.

През 2004 г. е изградена газопреносната и газоразпределителните мрежи, които захранват Велико Търново, Горна Оряховица и Лясковец. Изградено е магистралното отклонение, дълго 51

километра, от газопровода на Булгаргаз /Полски Сеновец/ до Велико Търново, Горна Оряховица и Лясковец. Изградени са АГРС Велико Търново и АГРС Лясковец. През землището на Лясковец преминава част от преносното отклонение и газопроводите, захранващи гр. Горна Оряховица и гр. Лясковец.

Преносният газопровод е изграден от стоманени тръби и е монтиран подземно.

Газоразпределителната мрежа /ГРМ/ в гр. Лясковец е над 9 километра и захранва битови, общински и промишлени обекти. ГРМ е изградена от полиетиленови тръби висока плътност, монтирани подземно в улици и тротоари.

В Община Лясковец няма топлофицирани селища и дори райони.

Предвиждания за газоснабдяване и топлоснабдяване

В разглежданият хоризонт газификацията на Община Лясковец не се очаква да се развива с големи темпове. Преносното отклонение и АГРС са с достатъчен капацитет да покрият нуждите на гр. Лясковец включително и при развитие на промишлената зона.

В селата от общината, обаче няма да бъде изградена газоразпределителна мрежа, поради голямата инвестиция, която е необходима и ниската възвръщаемост. Възможно е в отделните малки населени места да се изградят локални бутилкови групи с компресиран природен газ и с малки мрежи, но това трябва да стане с помощта на държавата или европейски фондове.

Топлофикация на Община Лясковец е малко вероятна, поради ниската плътност на застрояване, високите разходи за инвестиции и неуредената регулаторна рамка. Възможно е изграждане на районни отоплителни централи, използващи природен газ, биомаса или слънчева енергия с малки топлопреносни мрежи, но тези проекти може да се осъществят с помощта на държавата или европейски фондове.

Необходима е целенасочена политика с добре обмислена енергийна стратегия, които да осигурят повишаване на качеството на живот, безопасност и автономност при използване на енергийните източници.

4.8. Зелена система, спорт и отдих. Туризм. Прогнози, съгласно проекта за ОУП на Община Лясковец

Зелената система в населените места, селищните образувания и извън тях включва обществените озеленени площи - паркове, градини, улично озеленяване, извън селищни и горски паркове. Към зелената система спадат и площите с ограничено ползване каквито са гробищните паркове, разсадници и видовете защитни пояси: крайпътно-транспортно озеленяване, крайречно, зелени пояси към производствени комплекси и др.

Зелената система на Община Лясковец е обогатена и от горските територии, заемащи площ от 2580.1 ха. Естествените гори са с най-голям дял – 493.8 ха или 90.5% от площта.

По категории и функции, съгл. чл.5 от ЗГ, горите в Община Лясковец, общинска собственост, се разпределят както следва:

I. Горски територии със Защитни функции с обща залесена площ - 2.9 ха

I.1. горски тритории за защита на почвите -0.5ха, представляващи защитна ивица край река, с висока консервационна стойност /ГВКС/

I.2. горски територии за защита на обекти на техническата инфраструктура, с площ 2.4ха, представляваща защитна 100м. ивица около жп линия, като същите са ГВКС

II. Горски територии със Специални функции, с обща площ -106.5ха, от които 105.2 ха залесени

В тях са горите в Защитените зони, обявени по реда на биологичното разнообразие /НАТУРА 2000/ за запазване на дивата флора и фауна, от които:

II.1. Защитена зона р. Янтра -12.2ха, в т.ч.-защитна ивица край река -3.2ха

II.2. Защитени местности:

"Лесопарка" -7.4 ха, представляващи гори с висока консервационна стойност /ГВКС/ и зелена зона включваща защитна 200м. ивица около манастира "Св. Св. Петър и Павел"

II.3. Защитени горски територии -86.9ха, включващи гори с висока консервационна стойност

III. Гори със Стопанско предназначение, с обща площ 436.6 ха, от които 432 ха залесена.

Горите осигуряват дървесина за дървопреработвателната промишленост и отопление, както и други ползвания като паша, гъби, билки. Осигуряват, или подпомагат поминъка на част от населението.

Горите заемат 13.5% от територията на Общината и са недостатъчни за екологичното равновесие на района. Най-много са горските територии в землищата на с. Добри дял и Джулюница.

На територията на Общината няма гори със статут горски паркове.

Зелени площи за широко обществено ползване. Обекти за отдих

В град Лясковец и населените места в общината съществуват обществени градини за отдих. Зелените площи на територията на гр. Лясковец заемат 7.64 ха или 6.1 м² на жител, което е крайно незадоволително. Такава е ситуацията и в малките населени места. Градският парк е обновен след реконструкция.

Зелената система на гр. Лясковец е обвързана и отворена към ЗМ „Лесопарка”, южно от града. Това е най-мощната вегетативна територия, осигуряваща благоприятно микроклиматично въздействие и поемаща нуждите от отдих и рекреация на населението на града.

По програма за развитие на селските райони през 2015 е реализиран проект за "Подобряване на природното наследство в защитена местност „Лесопарка”. Чрез реализацията му са благоустроени временни пътища, подобряващи достъпа до манастир „Св. Св. Петър и Павел", осигурено е осветление на целия район и изградена допълнителна електроразпределителна мрежа, водопроводни отклонения, поставена е паркова мебел. Подобрени са условията за провеждане на масови мероприятия.

Гробищни паркове - има във всички населени места на Общината.

Терени за спорт и атракция

В общината е създадена благоприятна среда за спорт, задоволяваща потребностите на населението. В гр. Лясковец съществуват два спортни комплекса и три стадиона в съставните села - спортно развлекателен комплекс в с. Добри дял, спортна зала и стадион в с. Джулюница, имот за спорт в с. Мердана, стадион и резервен терен за спорт в с. Козаревец. През 2015г. са изградени нови спортни обекти и направена рехабилитация на съществуващите, в т.ч.:

В град Лясковец са изпълнени:

- „Рехабилитация на спортно игрище в УПИ XVII, кв. 66, гр. Лясковец, до НУ „Цани Гинчев”, гр. Лясковец

- Обновена и модернизирана е спортна площадка при НУ „Цани Гинчев”, гр. Лясковец

- „Рехабилитация на спортно игрище в УПИ I, кв. 103, гр. Лясковец, до НУ „Никола Козлев”,

В с. Козаревец е изградена многофункционална спортна площадка с две комбинирани игрища – за футбол и баскетбол и за волейбол / тенис / бадминтон.

В с. Добри дял е изградена зона за отдих и спорт в УПИ I, кв. 80 "за спорт и развлечения".

На територията на общината терените за спорт заемат обща площ 117 дка, от които застроена- 556 м².

Общината е богата на водоеми, които са добра предпоставка за развитие на водни спортове, риболов и отдих.

Защитни пояси:

Защитни насаждения съществуват от типа санитарно-защитни пояси около натоварените пътни артерии и частично ветро и снегозащитни пояси в обработваемите масиви. Последните най-често следват формите на терена и са около естествено формирани се дерета и оврази.

Предвиждания на ОУПО по отношение на Зелената система

ОУПО предвижда запазване на всички съществуващи и отредени с регулационните планове озеленени площи за широко и ограничено обществено ползване и със специфично предназначение.

Управлението, опазването и използването на горите се съобразява с Лесоустройствения план, плановите за управление на съответните защитени територии и зони, както и с предвижданията на плана, при спазване на всички предвидени мерки за защита на горите, съгласно закона за Горите и подзаконовите нормативни актове.

В ОУПО са отразени горите, в съответствие с преобладаващите им функции, съгл. чл.5 от ЗГ.

РЕЖИМ НА СТОПАНИСВАНЕ И ЛЕСОУСТРОЙСТВЕНИ МЕРОПРИЯТИЯ:

1. В границите на Специалните гори не се допуска извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на съоръжения, свързани с управлението на горските територии (§1, т. 25 от Допълнителни разпоредби на Закона за горите). В тях се препоръчва очертаване на екомаршрути и изграждане на архитектурни елементи за обслужване на отбиха и туризма

2. Лесоустройствени мероприятия, които се провеждат в Специалните гори са насочени основно към поддържане и възстановяване на дървостойките, биологичното разнообразие, към засилване на естетическите, рекреационни и защитни функции.

3. В границите на защитените местности и зони се забранява извеждането на сечи, освен санитарни и отгледни с интензивност до 15%. Провеждане на минногеоложки и други дейности, с които се изменя естествения облик на ландшафта.

4. Планът предвижда, на основание чл.10 от ЗУТ, 50 м-ова ивица от горите покрай пътищата общински, републикански II, III клас и др. да бъдат със защитен режим /за защита на терените от ерозия, предвид извършването на незаконни сечи покрай пътищата, основно за огрев/.

5. Интензивността на сечта на насаждения с ширина 15-20м., покрай поречищата на реки и др. водни течения с постоянен воден дебит, се свежда до минимум, с оглед запазване на оптимални санитарно-охранителни функции.

6. Забранени за паша са горските територии със специални функции и тези с предвидени възобновителни мероприятия

7. Дейностите в общинските гори са съгласно дефинираните за всяко насаждение в ЛУП.

Всички терени на горски фонд, независимо от категорията в която попадат се определят като такива, чието предназначение не може да бъде променяно /чл.45, ал.2, т.5 от Наредба №7/.

ОУПО определя горите като "Зони за защита от урбанизация", на основание и по смисъла на чл. 12 от Закона за горите.

Инвентаризираните гори върху земеделски земи, които нямат характеристика на гора, остават земеделска територия. Променя се начина на трайно ползване в "Пасища с храсти"

Горите, върху земеделските територии, собственост на Община Лясковец, които съгл. чл.83, ал.1 от ЗГ са придобили характеристика на гора, след 1.март 1991г, по желание на собственика могат да се стопанисват като земеделски земи. Внесено е писмо в ИАГ със списък на тези гори, Възлизаци на 19.3ха /забележка: **Част от тези гори са в категорията ГВКС/**

Терени за отбих и озеленяване извън населените места. Извънселищни паркове:

Крайградската горска територия ЗМ "Лесопарка" има функциите на извънселищен парк, за нуждите от отбих на жителите на гр. Лясковец, със статут "специална" гора за защита на

местообитанията, като същевременно представлява и "рекреационна" гора с висока консервационна стойност.

В тази част на ОУПО, около гр. Лясковец се предвижда и зона за вилен отдих и рекреация /Ов/, между града и ЗМ "Лесопарка".

Планът предвижда още:

- извънселищен парк /устройствена зона Зсп/, северозападно от с. Козаревец, около Историческата чешма, с площ от 0.4 ха;
- западно от с. Драгижево, около обектите на Културно-историческо наследство се устройва зона Зсп, като извънселищен парк, с площ от 3ха, комбиниращ тихия отдих с опознавателния туризъм;
- в землището на с. Джулюница, западно от река "Златаришка" и южно от републиканския път отрежда терен с устройствена зона Ок с площ от 0.7ха.

Терени за спорт и атракции:

ОУПО запазва съществуващите терени за спорт.

Отрежда терен за спорт и атракции от 1.9 ха в с. Драгижево.

Гробищни паркове:

ОУПО предвижда разширение на съществуващите гробищни паркове както в гр. Лясковец, така и на парковете в малките населени места.

Защитно озеленяване:

Планът предвижда изграждане и доизграждане на крайпътното озеленяване по пътищата от общинската и републиканска пътна мрежа, със защитни и изолационни функции, за осигуряване на екологичен комфорт между населените места и производствените зони, както и полезащитни пояси.

Определят се зони за защитно, крайпътното озеленяване на крайселищните пътни артерии за защита от преобладаващите северозападни ветрове и снегонавявания. За целта поясите трябва да се изграждат многоетажни, от дървесна и храстова растителност в подлес.

Защитни пояси са определени западно от с. Добри дял, върху земи на общинско пасище, северозападно от с. Драгижево и др.

Терени за рекултивация:

ОУПО предвижда местност Танъова могила, източно от гр. Лясковец за рекултивация.

Туризм

Територията на община Лясковец разполага с определен природен ресурс, осигуряващ условия за отдих на местното население.

За развитие на отдиха и туризма в проекта на ОУПО се предлага:

- Формиране на зона за вилен отдих и рекреация, разположена между града и т.н. „Лесопарк”;
- Проектиране на рекреационни зони, разположени около съществуващ язовир и в близост до манастира „Св. Св. 40 мъченици” ;
- Възстановяване на зона за обществен отдих около читалище „Земеделец-1899” в село Козаревец;
- Обособяване на зона за отдих, където ще бъде изпълнена възстановка на беседка с въжени и дървени атракции съгласно изготвен проект в местността „Светицата”;
- Обособяване на зона за отдих около манастир „Св. 40 мъченици“ и еко- пътека до местност „Хайдушки камък“ в село Мерданя;
- Обособяване на зона за отдих в село Драгижево - местност „Градисци“;

- Възстановяване на зона за отдих „Попенец” - Козаревец, възстановяване на чешма и оформяне на околното пространство с кът за отдих и почивка;
- Изграждане на паркова зона и зона за отдих „Голямата бръв“ в град Лясковец;
- Изграждане на пешеходна и велоалея, свързваща село Драгижево с туристически къмпинг;
- Разработване на нови туристически атракции чрез традиции и фолклор на село Драгижево;
- Обединяване на съществуващите атракции в цялостен туристически продукт. Разработване на съвместни туристически маршрути със съседни общини.

5. Връзка на плана с други планове и програми

Изработването на Националната стратегия за околна среда 2009-2018 г. е съобразено с основните стратегически документи на Европейския съюз и ООН, имащи отношение към устойчивата околна среда - Лисабонската стратегия за развитие на Европейския съюз, Стратегията за устойчиво развитие на Европейския съюз, Стратегията за околна среда и тематичните стратегии към нея на Европейския съюз, най-новите политики на Европейската комисия в околната среда и устойчивото развитие – законодателните пакети „Климат - енергетика” и „Устойчиво потребление и производство”, Целите на хилядолетието за развитие (ООН) и др.

Националната стратегия и планът за действие са рамкови, тъй като вече се изпълняват, подготвят се нови и се актуализират редица секторни и общински стратегически документи, свързани с околната среда.

Общият устройствен план на община (ОУПО) Лясковец е управленски инструмент на местната власт, насочен към създаване на условия за развитие и комплексно устройствено планиране на различните видове територии при отчитане на съществуващите природни и антропогенни дадености и специфични социално-икономически условия.

С ОУПО се детайлизират териториалните насоки на развитие, заложили в пространствените документи от по-високо йерархично ниво – Националната концепция за пространствено развитие (НКПР, 2013 - 2025), Национална стратегия за регионално развитие (НСРР 2012 – 2022), Регионален план за развитие на Северния централен район (РПСЦР 2014 - 2020), Областна стратегия за развитие на област В. Търново (ОСРОВТ 2014 – 2020) и Общински план за развитие на община Лясковец (ОПРОЛ 2014 – 2020)

Планът се съобразява с предвижданията на устройствените схеми и планове от по-горна степен и представлява по отношение на тях по-пълна, по-подробна и конкретна разработка.

Във връзка с приемането на Република България като равноправен член на Европейския съюз от 01.01.2007 г. и хармонизиране на нашето законодателство с това на ЕС основни актуални източници, задаващи целите по опазването на околната среда, са Европейските директиви, ръководства и указания, засягащи компонентите на околната среда (въздух, води, почви, отпадъци), които са ползвани и съобразени при изготвянето на екологичната оценка.

При изготвянето на плана са взети предвид следните документи на международно, национално и регионално ниво, както следва:

1. *Директивата на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 г. за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна;*
2. *Националната програма за развитие „България 2020“;*
3. *Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в България до 2015 г.;*
4. *Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 - 2022 г.;*
5. *Националната стратегия за околна среда 2009 - 2018 г. и План за действие за периода 2009 - 2018 г.;*
6. *Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.;*

7. Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГСРБ 2013 – 2020);
8. Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г.;
9. Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 – 2027 година
10. Регионалният план за развитие на Северен централен район за периода 2014 -2020 г.;
11. Областната стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г.;
12. Общинският план за развитие на Община Лясковец за периода 2014 - 2020 г.

Връзката на плана с горните планове и програми е разгледано подробно в т. V от настоящия доклад.

II. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ЗАМЪРСЯВАТ ОКОЛНАТА СРЕДА И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

1. Атмосферен въздух

1.1. Характеристика на климатичните и метеорологичните фактори

Община Лясковец е разположена в Централна България, в подножието на Централна Стара планина. Общината граничи с общините Велико Търново, Горна Оряховица, Златарица и Стражица. На юг и запад е обградена от Арбанашкото плато и Чуката, а на север и изток е открита към долината на река Янтра и Дунавската равнина. Територията ѝ е 177,4 кв. км. Общинският център е гр. Лясковец и е в непосредствена близост до градовете Велико Търново и Горна Оряховица. Град Лясковец е върху наклонена равнина на надморска височина от 170 до 260 м. Открит е на изток и на север към долината на р. Янтра и Дунавската равнина. Релефът на територията е хълмисто-равнинен и обхваща части от Дунавската хълмиста равнина и Средния Предбалкан.

Климатът е умерено-континентален, характеризира се с горещо лято и студена зима. Сравнително ниската средногодишна температура (11.5°C) и високата годишна амплитуда (25°C) са белези на континенталния климат в района. Годишното количество на валежите е под средното за страната. Преобладаващите ветрове са със западна и южна посока.

Основните фактори, влияещи върху формирането на климата в тази област са географското положение, въздушните маси на умерените ширини (океански и континентални) и релефа (с отвореност на Дунавската равнина на север и орографската преграда на Стара планина).

По-долу са показани и основните климатични характеристики за района на община Лясковец по месеци. В списъка на метеорологичните и дъждомеричните станции използвани в Климатичен справочник на НР България (1979 г.) липсва Лясковец и по тази причина са използвани данните за най-близко разположената станция – Горна Оряховица.

Температура на въздуха

Температурният режим на въздуха се формира под влияние на основните климатообразуващи фактори – слънчева радиация, атмосферна циркулация и постилаща повърхност-форма, изложение на терена ,надморска височина - с увеличение на височината, температурата бързо намалява. Вертикалният температурен градиент е кай-голям през летните месеци, когато температурния контраст между низините и върховете е най-силно изразен и расте с височината.

В общината се наблюдават топла пролет, горещо и дълготрайно лято, топла и слънчева есен и мека зима, които определят относително високите за страната средни температури на въздуха. Средногодишната температура на въздуха е над 11 °C.

Таблица 3: Средна месечна и годишна температура на въздуха в °C

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
-2.3	0.7	5.5	12.1	17.2	20.7	22.9	22.4	18.1	12.4	6.9	0.9	11.5

Валежи

Количеството на валежите определя в голяма степен и степента на разпространение на замърсителите на атмосферния въздух.

В община Лясковец се наблюдава типичен за страната валежен режим. Този режим се характеризира с по-високи стойности на количествата на валежите през лятото и по-ниски през останалото време.

Летните валежи са по-интензивни и са съпроводени често от гръмотевични бури.

Таблица 4: Средно месечно и годишно количество на валежите в мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
48	44	43	63	88	86	65	56	41	45	51	50	680

Скорост и посока на вятъра

Вятърът има силно влияние върху разпространението на замърсителите в атмосферата.

Таблица 5: Средна месечна и годишна скорост на вятъра в м/сек

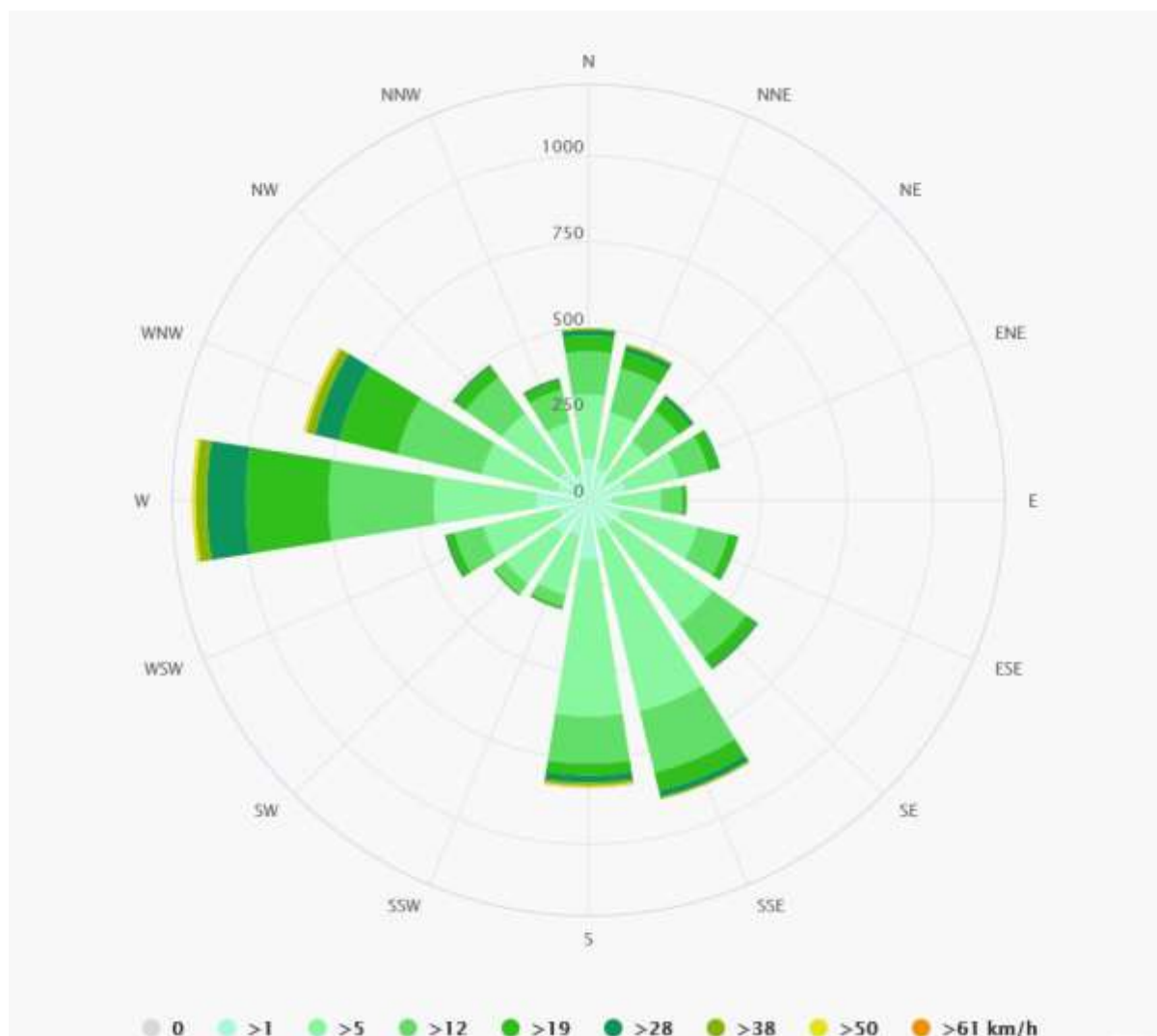
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
1.9	2.6	3.0	2.8	2.4	2.3	2.1	2.1	1.8	1.8	1.9	1.7	2.2

На следващата фигура е представена розата на ветровете за община Лясковец, която показва както преобладаващата посока, така и разпределението на силата (скоростта) на вятъра със съответните посоки.

Вижда се, че преобладаващата посока на вятъра е запад и юг, а в много по-малко на брой случаи вятърът е ориентиран в северна или източна посока.

Преобладаващата скорост на вятъра е до 5 м/с.

В много малко случаи скоростта на вятъра превишава 10 м/с, а вероятността за много силни или ураганни ветрове със скорост над 50 м/с е минимална.

Фигура 3: Разпределение на посоката и скоростта на вятъра

Обща оценка на влиянието на климатичните и метеорологични условия

В групата на факторите, влияещи върху разсейването на емисиите, които са причина за появата на зони с наднормени концентрации на замърсителите на отделни места са:

- някои метеорологични и климатични фактори, като безветрие (скорост на вятъра под 1 м/сек.), бризова циркулация, силни ветрове (скорост на вятъра над 2,5 м/сек.), температурни инверсии, влажност на въздуха, мъгли и др.;
- специфичният равнинен релеф;
- недостатъчна височина на комините на някои жилищни сгради, на по-стари отоплителни инсталации на обществени сгради, формиращи малка зона на разсейване и като следствие – високи максимални приземни концентрации;

При наличие на посочените фактори в определени дни през годината на територията на община Лясковец биха могли по-лесно да се задържат замърсителите в атмосферата и това да доведе до превишения на нормите, в частност по отношение на допустимите нива на праховите частици.

1.2. Качество на атмосферния въздух в Община Лясковец

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивото на концентрациите на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху тяхното разсейване или задържане, като местоположение, интензивност, честота,

продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н.

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой в община Лясковец са от секторите промишленост, битово отопление и транспорт.

На територията на община Лясковец няма изградена и функционираща автоматична измервателна станция за контрол на качеството на въздуха като част от НСМОС.

Контрол върху качеството на въздуха се осъществява, чрез измервания от мобилната лаборатория на ИАОС – В. Търново.

Лабораторията осъществява мониторинга от Националната система за мониторинг на околната среда на територията на области Велико Търново и Габрово, подпомага контролната дейност на РИОСВ – В. Търново и извършва услуги на външни клиенти във връзка с изпълнение на собствен мониторинг.

През последните пет години не са извършвани измервания на качеството на атмосферния въздух конкретно на територията на община Лясковец.

2. Води

Водите във всичките им аспекти: повърхностни, подземни, питейни и отпадъчни са съществен фактор за постигане на балансирана, качествена и устойчива среда за обитаване, труд и отдых на населението.

Изменението в една от тези основни системи предизвиква промени на компонента на околната среда „води” в една или друга посока. С цел предотвратяване или намаляване опасността от здравен, екологичен и социален риск, при изготвянето на Екологичната оценка ще бъде направен анализ на съществуващото състояние на водите - повърхностни, питейни, отпадъчни и подземни, подробно хидрографско и хидроложко описание на водните обекти в общината и ще бъдат препоръчани мерки за избягване на евентуални негативни въздействия върху компонента на околната среда „води”.

2.1. Повърхностни води (хидрографска мрежа)

Територията на община Лясковец е част от област Велико Търново и съответно от Северния централен район от ниво 2.

Релефът на територията е хълмисто-равнинен и обхваща части от Дунавската хълмиста равнина и Средния Предбалкан.

Климатът е умереноконтинентален, характеризира се с горещо лято и студена зима. През последните години се наблюдава тенденция към известно смекчаване на континенталността. Климатът в района се формира вследствие на нееднакво трансформираните океански въздушни маси от запад и северозапад и по-рядко от север и североизток. За формирането на климата оказва влияние и простиращата се на юг верига на Средна Стара планина, която намалява влиянието на нахлуващите от юг въздушни маси. Най-високите средно месечни температури са през м. юли, а максимума е през м. август. Сравнително ниската температура (11,5°C средна годишна) и високата годишна амплитуда (25,2°C) говорят за континентален климат в района. Регистрирани са изключително ниски абсолютни максимални температури, когато от север нахлуят арктични въздушни маси.

Годишното количество на валежите е под средното за страната с летен максимум и зимен минимум. Валежите през пролетта достигат 135-175 мм. Летните валежи варират от 160 до 200 мм. По-голямата част от тях падат през първата половина на лятото. Сумата на валежите е около 115-150 мм. Средногодишните валежи са 493-661 мм с максимум месец юни и минимум месец февруари и март. Снежната покривка е с продължителност 41 до 63 дни, но често пъти е нетрайна.

Основният питеен водоизточник за населените места от Община Лясковец е хидровъзел „Йовковци”.

Водни течения и водни площи

На територията на общината има 2559 дка водни площи (8,44%) в т.ч. реки – 834 (р. Янтра, преминаваща през землищата на гр. Лясковец и с. Козаревец и р. Джулунска през землището на с.

Джулюница); язовири (около 15 микроязовира), водоеми и канали - общо 1410 дка, равномерно разпределени във всички землища; езера - 20 дка, предимно в с. Добри дял; блата и мочурища - 285 дка, предимно в землището на с. Козаревец; рибарници и солници-10 дка в землището на гр. Лясковец. Язовирите като цяло са недостатъчни по обем и е затруднено стопанисването им. Има изградени напоителни и отводнителни съоръжения, които с течение на годините са изоставени поради променена икономическа обстановка и повечето от тях към настоящия момент не се използват. Икономическата ситуация в момента не предполага наличието на интерес към тяхното възстановяване. Изградените съоръжения за предпазване от наводняване на реките Джулюнска и Кесаревска в землището на с. Джулюница са в задоволително състояние и нормална експлоатационна годност.

В равнинните части на общината протичат плитки долове и малки водни течения, които имат колеблив воден режим. В района на общината хидрографската мрежа е със сравнително малка гъстота.

Съгласно ПУРБ 2016-2021 (писмо № 3884/09.01.2017 г. на БДДР гр. Плевен) територията на Община Лясковец попада в обхвата на следните водни тела:

- Повърхностно водно тяло, категория река, с име Янтра, с код BG1YN70R1017, поречие Янтра, с географско описание: *р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш*;
- Повърхностно водно тяло, категория река с име Веселина, с код BG1YN600R1020, поречие Янтра, с географско описание: *р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере*;
- Повърхностно водно тяло, категория река с име Лефеджа с код BG1YN600R1034, поречие Янтра, с географско описание: *р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р.Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере*;
- Повърхностно водно тяло, категория река с име Джулюница с код BG1YN600R1125, поречие Янтра, с географско описание: *р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица до вливане в р.Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска*;
- Повърхностно водно тяло, категория река с име Лефеджа с код BG1YN600R1134, с географско описание: *р. Лефеджа от вливане на р. Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш*.

На територията на община Лясковец попадат пунктове с кодове BG1YN00621MS170 и BG1YN08621MS350 за мониторинг на води, в частта повърхностни води, съгласно Заповед № 167/31.03.2016 г. на министъра на ОСВ.

Река Янтра извира от северното подножие на връх Атово падало (1 495 м) в Шипченска планина на Стара планина, на 1 220 м н.в. До град Габрово тече на северозапад в дълбоко всечена и залесена с букови гори долина. Между Габрово и село Янтра пресича в дълбок пролом (Стражански пролом) платото Стражата и се насочва на североизток, като долината ѝ се разширява и по терасите ѝ се появяват обработваеми земи.

След село Ветринци (средното течение на реката), течението ѝ се насочва на изток, а преди град Велико Търново - на север, където преминава през живописен пролом в чертите на града. При село Самоводене, Янтра излиза от Търновският пролом и навлиза в Дунавската равнина, като от тук до устието ѝ по долината ѝ преминава границата между Средната и Източната Дунавска равнина.

Поради малкия наклон (4,6‰) на течението в Дунавската равнина Янтра прави големи меандри (коефициент на извилистост 3,1 - най-голям за територията на България), особено в района на град Долна Оряховица и селата Върбица и Драганово. След устието на най-големия си приток Росица, Янтра се насочва на север, отново обаче с множество меандри и старици (изоставени речни корита). От село Долна Студена течението ѝ става северозападно и между селата Белцов [[Джулюница]] Новград образува поредния живописен пролом. Влива се отдясно в река Дунав (на 536-ти км), на 19 м н.в., на 1,7 км северозападно от село Кривина.

Площта на водосборният басейн на Янтра е 7 861,6 км², което представлява 1,0% от водосборния басейн на Дунав, а границите му са следните:

- на запад - с водосборните басейн на река Осъм и малкият приток на Дунав — река Барата;
- на североизток и изток - с водосборните басейни на реките Русенски Лом и Камчия;
- на юг - с водосборния басейн на река Марица, по-точно с водосборния басейн на река Тунджа.

Водосборният басейн на Янтра е 5-тият по големина в България след тези на Марица, Струма, Искър и Тунджа и обхваща цялата територия на Габровска област, 90% от територията на Великотърновска област, малка част от Ловешка област и Сливенска област, около 40% от Търговищка област и югозападната част на Русенска област.

Водосборната област в Стара планина е залесена главно с широколистни гори. В предпланинския си участък водосборната област на Янтра е добре залесена и затревена. Високостеблените гори отстъпват постепенно мястото си на нискостеблени.

Хидроложки показатели

- Средногодишен отток при гр. Габрово - 4,0 м³/сек;
- Средногодишен отток при гр. Велико Търново - 11,9 м³/сек;
- Средногодишен отток при с. Каранци - 36,8 м³/сек.

Янтра е река със значителни сезонни колебания. В Стара планина максималният отток е през месеците март - юли, дължащ се на снеготопенето, а в Дунавската равнина - януари - юли. Минималният отток е в периода от август до октомври. През пролетното пълноводие протича около 70-80% от годишния отток, а през лятно-есенното маловодие - 9 - 10%.

Подхранването на Янтра е смесено - дъждовно, снегово и от карстови подземни води. В Стара планина подхранването е предимно от снежни и дъждовни води, а в Предбалкана и от подземни карстови води.

Много често Янтра причинява наводнения, поради което почти по цялото ѝ в Дунавската равнина, левият ѝ нисък бряг е коригиран с водозащитни диги.

Стара река (Лефеджи, Лефеджа) е река в Северна България, област Сливен – община Сливен, област Търговище – община Антоново и област Велико Търново – общини Елена, Златарица и Стражица, десен приток на река Янтра. Дължината ѝ е 92 km, която ѝ отрежда 31-во мяс сред реките на България.

Стара река се образува от сливането на Голяма река (лява съставляща) и Малка река (дясна съставляща) южно от село Стара река. За начало се приема Голяма река, която извира североизточно от местността „Агликина поляна“, западно от прохода Вратник, в Елено-Твърдишка планина, на 964 m н.в.

До сливането си с Малка река тече в дълбока залесена долина, след което до село Майско протича в широка долина. Между селата Майско и Кесарево, на протежение повече от 60 km долината ѝ е дълбока, на места каньоновидна и в този си участък разделя Еленските височини на запад от Лиса планина на изток. След село Кесарево навлиза в Дунавската равнина, долината ѝ става много широка и започва да меандрира. Тук отдясно и отляво приема най-големите си притоци Голяма река (Биюкдере) и Веселина (Джулюница) и започва да се нарича Лефеджа (Лефеджи).

Влива се отдясно в река Янтра, на 56 m н.в., на 700 m югозападно от село Горен долен Тръмбеш, община Горна Оряховица.

Площта на водосборният басейн на Стара река е доста голям за мащабите на България – 2 458 km², което представлява 31,3% от водосборния басейн на река Янтра. Границите на басейна ѝ са следните:

- на север – с водосборния басейн на река Русенски Лом;
- на изток – с водосборния басейн на река Камчия;
- на юг – с водосборния басейн на река Тунджа;

- на запад – с водосборния басейн на река Белица, от басейна на Янтра;
- на северозапад – с водосборните басейни на малки реки, вливащи се директно в река Янтра;
- десни притоци: Малка река, Карадере (Горно Карадере), Армутлукдере, Малката река, Алмалъкдере, Саклардере, Карадере (Долно Карадере), Голяма река (Биюкдере), Златаришка река, Костелска река (Марянска река), Бебровска река (Каменица);
- леви притоци: Ортадере, Кечидере, Тинева река, Малката река, Казълдере (Горно Казълдере) (влива се в язовир „Ястребино “), Веселина (Джулюница) .

Средногодишният отток на реката при село Сливовица е $4,6 \text{ m}^3/\text{s}$, а при село Бряговица, след приемането на водите на двата си най-големи притока Голяма река (Биюкдере) и Веселина (Джулюница) става вече $15,8 \text{ m}^3/\text{s}$, като максимумът е от април до юни, а минимумът – август-октомври .

Река Веселина извира от Елено-Твърдишка планина, югозападно от село Дрента, Община Елена, на 784 m н.в. До село Добревци тече на североизток, а след това на север до вливането си в язовир „Йовковци“ в дълбока залесена долина и малко долинно разширение в района на село Тодювци. След като изтече от язовира до Къпиновския манастир пресича Еленските височини в дълбок и живописен 4-километров пролом. След манастира завива на североизток и долината ѝ става широка с обработваеми земи. След като приеме отдясно притока си Бебровска река (Каменица) завива на север вече под името Джулюница и се влива отляво в Стара река (от басейна на Янтра) на 64 м н.в., на 2,2 км северно от село Джулюница.

Площта на водосборният басейн на Веселина е 882 km^2 , което представлява 35,9% от водосборния басейн на Стара река.

Река Джулюница или Веселина, пресича общината в източната ѝ част и е позната в района само в долното си течение. Дължината ѝ е 69 км. Тя заедно със **Стара река** образуват **река Лефеджа**, която пък се влива в река Янтра. Извира югозападно от село Дрента в Елено-Твърдишката планина.

Водният дебит на река Джулюница е непостоянен и зависи от подхранването ѝ с дъждовни и снежни води - Qср. год. ($\text{m}^3/\text{сек}$) за 2010г. е 15.674, за 2011г. - 6.692, за 2012г. - 13.246. **На 04.07.2005г. е преминало Qмакс. $575 \text{ m}^3/\text{сек}$.**

Факторите, влияещи върху повърхностните води са предимно залесеността, количеството на падналите валежи и антропогенното въздействие върху природните дадености.

В горното течение на реката, преди пролома ѝ през Еленските височини водите на р.Веселина са хванати в големия язовир „Йовковци“, който освен че осигурява питейна вода на град Велико Търново и множеството села в региона е и приятно място за отдих и риболов. През последните 10 – 15 години в малките селца покрай язовира се изградиха и функционират множество къщи за гости и хотелски комплекси, които предоставят на гостите си чудесни условия за почивка, спорт и туризъм, съчетани с екологично чисти хранителни продукти от Еленския Балкан.

От северната страна, на изхода на пролома на реката, на левия ѝ бряг се намира и Къпиновския манастир, в непосредствена близост до който има изградени почивни бази и спортни игрища. В близост до манастира образува неголям водопад известен като Къпиновския водопад.

Границите на водните тела, съгласно публикувания ПУРБ за Дунавски РБУ 2016-2021 г. са представени в следващата таблица.

Таблица 6: Повърхностни водни тела категория реки в ДРБУ

код водното тяло	име на реката/ язовир	име на водното тяло	категория на водното тяло	код на типа	дължина на водното тяло, м	водосборна площ, km^2	географско описание на водното тяло	История на водното тяло, спрямо ПУРБ 2010 -2015
ПОРЕЧИЕ ЯНТРА								
BG1YN600R1020	Веселина	Веселина YNRWB1020	река	R4	26,400045	163,923029	р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	част от BG1YN600R020

BG1YN600R1034	Лефеджа	Лефеджа YNRWB1034	река	R4	57,973546	479,153172	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р.Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	BG1YN600R034 и част от BG1YN600R025
BG1YN600R1125	Джулюница	Джулюница YNRWB1125	река	R4	18,268936	224,365692	р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р.Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска	част от BG1YN600R025
BG1YN600R1134	Лефеджа	Лефеджа YNRWB1134	река	R7	9,886367	37,287411	р. Лефеджа от вливане на р. Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш	част от BG1YN307R027
BG1YN700R1017	Янтра	Янтра YNRWB1017	река	R4	53,754218	330,191166	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	BG1YN700R017 и част от BG1YN307R027

2.1.1. Зони за защита на водите в Община Лясковец съгласно ПУРБ

В Р България е изградена система от защитени територии като част от регионалната и световната мрежа, в съответствие с международните договори по опазване на околната среда, по които Република България е страна.

Всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта, включително и чрез създаване на зони за защита на водите. За постигането на тези цели се обособяват следните видове зони за защита на водите:

- зони за защита на питейните води - водни тела и санитарно-охранителни зони;
- зони с води за къпане;
- зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: уязвими зони и чувствителни зони;
- зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
- защитени зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване (Натура 2000).

Изготвени са регистри за защитените зони в границите на Дунавски район за басейново управление, като са включени и водните тела попадащи в тях.

2.1.1.1. Територии, обявени за извличане на вода, предназначена за човешка консумация, съгласно чл. 7 на Рамковата директива по водите

Повърхностни води

В изпълнение на изискванията на чл. 7, т. 1 от Директива 2000/60/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета и чл. 119 от Закона за водите за опазването на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са определени:

- водни тела, които се използват за питейно-битово водоснабдяване и имат дебит средно над 10 м³ на ден или служат за водоснабдяване на повече от 50 човека;
- водни тела, които се предвижда да бъдат използвани за питейно-битово водоснабдяване в бъдеще.

Опазването на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване се осъществява чрез определяне на:

- водните тела - зони за защита на водите;

➤ санитарно - охранителни зони около водоземните съоръжения за питейно - битово водоснабдяване.

На територията на Общината няма повърхностни водни тела използвани за питейно битови цели.

Подземни води

В таблица 7 са представени зоните за защита на питейните води от подземни водни тела попадащи в територията на БДДР, с броя учредени СОЗ и използваните водни количества към 2009 г. съгласно ПУВР, а на таблица 8 връзката на подземните водни тела с други зони за защита на водите. Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. зоните за защита са без изменение.

Таблица 7: Регистър на зоните за защита на питейните води от подземни водни тела на територията на БДДР към 2009 г., съгласно ПУРБ

Код на зоната за защита	Код на ПВТ	Брой учредени СОЗ към 2009	Използвани водни количества за обществено ПБВ, м³/ден	Използвани водни количества за самостоятелно ПБВ, м³/ден
BG1DGW0000QAL020	BG1G0000QAL020	9	17 821,748	761,688
BG1DGW00000K1040	BG1G00000K1040	3	4 250,033	201,164
BG1DGW0000TJK045	BG1G0000TJK045	26	116 089,156	2 942,038

Таблица 8: Връзка на подземните водни тела с други зони за защита на водите

Наименование на водното тяло	Код на ПВТ	Зони за защита на водите			
		Зони за защита на питейни води	Уязвими зони (нитрати)	Зони за опазване на местообитания и водни биологични видове	
				Защитена зона за опазване на птици	Защитена зона за опазване на хабитати
Порови води в Кватернера - р. Янтра	BG1G0000Qal020				
Карстови води в Ловеч-Търновския масив	BG1G00000K1040		в зоната на разкритие		
Карстови води в Централния Балкан	BG1G0000TJK045				

	ПВТ е зона за защита на питейни води
	ПВТ е динамично свързано със зоната за защита
	ПВТ частично се припокрива от зоната за защита
	ПВТ изцяло се припокрива от зоната за защита
	ПВТ не е зона за защита на питейни води или не е свързано с уязвима зона или зона за опазване на биологични видове

Съгласно Писмо Изх. № ЗДОИ-555/21.06.2016 г. на БДДР гр. Плевен на територията на Община Лясковец няма водоизточници за питейно-битови цели и няма утвърдени СОЗ на подземни водоизточници. На територията на Общината няма определени СОЗ в съответствие с изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27 октомври 2000 г.).

2.1.1.2. Водни обекти, в Община Лясковец съгласно ПУРБ, обявени за зони за отдих, водни спортове и/или за къпане, съгласно чл. 119а, т. 2 (Директива 76/160/ЕЕС)

С изменението на ЗВ от юли 2015 г. наименованието и обхвата на зоните за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 4 се промени от „зони с води за къпане“ на „водните тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане“.

Съгласно изискванията на ЗВ, като зони за отдих, водни спортове и/или за къпане се определят водни тела, определени като води за отдих и водни спортове, включително определените зони с води за къпане.

Защитените територии, обявени като води за рекреация, включително определените като зони за къпане, се определят по смисъла на Наредба № 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г.) транспонираща Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане.

В региона на Община Лясковец няма определени води за рекреация и зони за къпане.

2.1.1.3. Територии, в Община Лясковец съгласно ПУРБ, чувствителни към биогенни елементи, включително територии, обявени за уязвими зони съгласно Директива 91/676/ЕЕС и територии, обявени за чувствителни територии съгласно Директива 91/271/ЕЕС

Нормалното развитие на водната екосистема изисква наличие в нея на биогенните елементи азот, фосфор, въглерод, водород, кислород, сяра и др. От изброените елементи азотът и фосфорът и техните съединения играят най-важната роля за растежа на популациите на водната растителност. Внасянето на допълнително количество биогенни елементи и техните съединения във водоемите предизвикват нарушаване на екологичното равновесие в тях.

Увеличаване на количеството на хранителни вещества води до евтрофикация на водите, вследствие на който процес настъпват няколко взаимосвързани неблагоприятни ефекта във водоемите:

- "цъфтене" на водите - процес, при който съществено се увеличава числеността на един или няколко вида водорасли;
- бурното развитие на водораслите на повърхността води до промяна на светлинните условия, поради намаляване на прозрачността на водата, в следствие на което дънните водорасли загиват, образувайки токсични вещества;
- намаленото количество на кислорода във водата поради гнилоствни процеси е причина за измиране водорасли, риби и други водни обитатели;
- влошава се качество на водата, поради придобиване на неприятна миризма и вкус.

Основните източници на замърсяване на водите с биогенни елементи са селското стопанство и отпадъчните води от бита, както и някои отрасли на промишлеността.

Чувствителните и уязвими зони са територии, обявени за защитени, тъй като водните тела в тези зони са чувствителни към влиянието на хранителни съставки - биогенни елементи (основно азот и фосфор) във водата.

2.1.1.3.1. Уязвими зони

Уязвимите зони се определят съгласно изискванията на Наредба № 2 от 13 септември 2007г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Наредбата регламентира условия и изисквания, насочени към предотвратяване и намаляване на замърсяването на водите, с нитрати от земеделски източници, чрез:

- определяне на водите, които са замърсени, и на водите, които са застрашени от замърсяване (съдържание на нитрати с концентрация, по-голяма от 50 милиграма на литър), отчитайки физико-химичните и природните характеристики на водите и почвите;
- определяне като уязвими зони на районите в страната, в които чрез просмукване или оттичане водите се замърсяват или могат да бъдат замърсени с нитрати от земеделски източници и които допринасят за замърсяването.

В ПУРБ 2010 – 2015г. уязвимите зони в ДРБУ са определени съгласно Заповед № РД-795/10.08.20014г. на министъра на ОСВ.

Актуализацията на регистъра на тези зони е извършена въз основа на действащата към момента Заповед № РД 146/25.02.2015г. на министъра на ОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони.

В Приложение 3.3.1. на ПУРБ 2016-2021 г. е представен Регистър на нитратно уязвимите зони в ДРБУ, съгласно Заповед № РД 146/25. 02.2015 г. на министъра на околната среда и водите. Извадка от него касаеща водните тела на територията на Община Лясковец е представена в таблицата по-долу.

Таблица 9: Подземни водни тела в териториалния обхват на БДДР, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

Код на водното тяло	Име на водно тяло
BG1G0000QAL020	Порови води в Кватернера -р. Янтра
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив

През Община Лясковец не преминават повърхностни водни тела в териториалния обхват на БДДР, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

Община Лясковец или части от нея не попадат в уязвимата зона по надморска височина, съгласно Приложение 2 към Заповед № РД 146/25.02.2015 г.

2.1.1.3.2. Чувствителни зони

В Република България чувствителните зони са определени със Заповед № РД-970/ 28.07.2003 г. на Министъра на околната среда. Определените чувствителни зони са в съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕЕС от 21.05.1991 г. за пречистването на градските отпадъчни води. Актуализация на регистъра на тези зони не е извършвана поради факта, че заповедта на министърът на ОСВ за тяхното определяне не е изменяна от 2003 г.

За чувствителни зони следва да се определят тези водни обекти, в които се цели защита от еутрофикация - явление, което е предизвикано от повишаване на съдържанието във водите на биогенни елементи - азот и фосфор и съответно предизвиква растеж на зелени растения във водите. Това от своя страна води до изчерпване на разтворения кислород във водоприемника и предизвиква вторично замърсяване на водите.

Съгласно Заповедта на Министъра на околната среда и водите за чувствителни зони на територията на БД Дунавски район са определени река Дунав и всички води, попадащи във водосбора на р. Дунав. Поречие Дунавски Добруджански реки и дерета е определено като нормална зона.

Агломерациите, които са с население над 10 000 е.ж. и които зауват директно в чувствителна зона, следва в селищните пречиствателни станции за отпадъчни води да предвидят съоръжения за отстраняване на биогенните елементи азот и фосфор, което от своя страна оскъпява станцията с 10-15%.

Територията на община Лясковец попада в чувствителна зона с начало "р. Дунав от границата при Ново село" и край "р. Дунав до границата при гр. Силистра", както и "всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р. България".

Таблица 10: Регистър на чувствителните зони в ДРБУ, съгласно Заповед № РД 970/28.07.2003 г. на министъра на околната среда и водите

Дунавски район на басейново управление		
Начало		Край
Р.Дунав от границата при Ново село		р.Дунав до границата при гр.Силистра, както и всички водни обекти във водосбора на р.Дунав на територията на Р.България
Всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р. Българи		
Код на зоната	Име на зоната	Площ зоната,км ²
BGCSARI03	Водосборен басейн на реките Западно от р. Огоста и частите от водосборния басейн на р.Дунав на територията на РБ, извън водосборните басейни на реките Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом	9270,008
BGCSARI07	Водосборен басейн на р. Огоста	4282,291
BGCSARI04	Водосборен басейн на р. Искър	8633,653
BGCSARI02	Водосборен басейн на р. Вит	3227,565
BGCSARI08	Водосборен басейн на р. Осъм	2838,009

BGCSARII4(*)	Водосборен басейн на р. Янтра	7862,407
BGCSARII0	Водосборен басейн на р. Русенски Лом	2985,354

(*) Водосборни басейни, на територията, на които попада Община Лясковец

2.1.1.4. Зони за опазване на стопанско значими водни биологични видове съгласно ПУРБ

В ПУРБ 2010 – 2015 г. на територията на ДРБУ не са определяни зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Определянето на този вид зони при актуализацията на ПУРБ, се извършва съгласно изискванията на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми и утвърдения от министъра на ОСВ Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми.

ЗРА има за цел е да осигури устойчиво развитие на рибните ресурси, възстановяване и опазване на биологичното равновесие и обогатяване на разнообразието на рибните ресурси във водните екосистеми, вкл. развитие на стопанския и любителския риболов и аквакултурите. В закона е регламентирано за стопански риболов да се ползва българският участък на р. Дунав и Черно море.

С Наредба № 4 от 20.10.2000г. се регламентиран изискванията за качество на пресните води, обитавани от риби, чрез въвеждане норми за качество, с оглед на осигуряване защита на пресните води, които имат или биха имали възможност да поддържат живота на рибите (особено на тези, които са обект на стопански риболов). Въвежда се процедура по идентифициране на водите за обитаване от риби и установяване на програми за намаляване замърсяването на тези води.

Във връзка с определянето на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми, през 2012 г. министърът на ОСВ е утвърдил Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Управлението, наблюдението и контролът върху рибарството, аквакултурите и търговията с риба и други водни организми се извършват от Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) към министъра на земеделието и храните. ИАРА издава разрешителни за стопански риболов и регистрация на лицата, които развъждат и отглеждат риба и други водни организми. Риболовът се организира и провежда по начин, който не пречи естественото възпроизводство на рибните ресурси и техните миграционни пътища, не застрашава устойчивото развитие на техните запаси и благоприятства опазването на биоразнообразието. Всяка година със заповед на министъра на земеделието и храните се забранява риболова в определени и съгласувани с Министерство на околната среда и водите рибностопански обекти, като забраната е във връзка с необходимостта от опазване на биологичното разнообразие и създаване на оптимални условия за естествено възпроизводство на популациите от риба и други водни организми в определени рибностопански обекти по чл. 3, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗРА или зони от тях.

При актуализация на регистъра на зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми в Дунавски РБУ са взети предвид изискванията на ЗРА и информация от Заповед РД 09-152/09.03.2015 г. на министъра на земеделието и храните, издадена на основание чл. 3, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗРА, с определени речните участъци и рибностопански обекти в които се забранява извършването на риболов.

В региона на Община , няма определени зони за защита на водите с цел опазване на икономически значими водни видове.

2.1.1.4.1. Територии, съгласно ПУРБ обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, включително съответните обекти на NATURA 2000, обявени съгласно Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици.

Защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

Тези зони са определени/актуализирани, съгласно включените зони в Национална екологична мрежа (НЕМ), която е изградена в съответствие с изискванията на Закон за биологичното разнообразие (ЗБР). НЕМ включва:

➤ Защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000, в които могат да участват защитени територии. Обектите на Натура 2000 са зони, обявени съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията или хабитатите) и Директива 79/409/ЕИО относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците);

➤ Защитени територии, които не попадат в защитените зони. Защитената територия е предназначена за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. В тях се включват предимно гори, земи и водни обекти. Защитените територии се делят на няколко категории, регламентирани в Закона за защитените територии (ЗЗТ): национален парк, природен парк, резерват, поддържан резерват, природна забележителност и защитена местност.

В Националната екологична мрежа приоритетно са включени CORINE-места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологични важни места. Тя е част от общоевропейска мрежа Натура 2000, съставена от защитени територии, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа, в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Защитените зони от тази мрежа са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.

➤ Повърхностни водни тела, които попадат в защитени зони (ЗЗ) за опазване на типове природни местообитания и местообитания на видове растения и животни (без птици) в ДРБУ, в обхвата на част от, които се намира Община Лясковец, са показани в таблицата по-долу.

Таблица 11: Регистър на повърхностните водни тела, попадащи в ЗЗ за опазване на типове природни местообитания

Европейски идентификационен код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Площ на цялата ЗЗ, km ²	Площ на ЗЗ на Територията на ДРБУ, km ²	Код на водното тяло, което попада в ЗЗ	Площ на водното тяло km ²	Площ на частта от водното тяло, върху която попада съответната ЗЗ, km ²
BG0000213	Търновски височини	44,32	44,32	BG1YN700R1017	330,19	42,18
BG0000432	Голяма река	74,52	74,52	BG1YN600R1034	479,15	0,01
BG0000279 ^(*)	Стара река	1,46	1,46	BG1YN600R1034	479,15	1,06
BG0000279 ^(*)	Стара река	1,46	1,46	BG1YN600R1125	224,37	0,00
BG0000279 ^(*)	Стара река	1,46	1,46	BG1YN600R1134	37,29	0,40
BG0000280 ^(*)	Златаришка река	0,68	0,68	BG1YN600R1020	163,92	0,00
BG0000280 ^(*)	Златаришка река	0,68	0,68	BG1YN600R1125	224,37	0,34
BG0000610 ^(*)	Река Янтра	139,00	139,00	BG1YN600R1134	37,29	1,94
BG0000610 ^(*)	Река Янтра	139,00	139,00	BG1YN700R1017	330,19	16,55
BG0000117	Котленска планина	690,59	149,18	BG1YN600R1034	479,15	8,24
BG0000211	Твърдишка планина	386,50	256,04	BG1YN600R1034	479,15	1,22
BG0000211	Твърдишка планина	386,50	256,04	BG1YN600R1125	224,37	23,88

(*) Защитени зони на територията, на които попада Община Лясковец (писмо изх. №3884/09.01.2017 г. на БДДР)

Зони обявени за опазване на птици 2009/147/ЕИО

➤ Повърхностни водни тела, които попадат в защитени зони (ЗЗ) за опазване на местообитания на птици и на територии, в които по време на размножаване, линее, зимуване или миграция се струват значителни количества птици в ДРБУ са посочени в следващата таблица.

Таблица 12: Регистър на Повърхностни водни тела, които попадат в защитени зони (ЗЗ) за опазване на местообитания на птици

Европейски идентификационен код на ЗЗ	Наименование на ЗЗ	Документ за обявяване на ЗЗ	Площ на цялата ЗЗ km ²	Площ на ЗЗ на територията на БДДР, km ²	Код на водното тяло (ВТ), което попада в ЗЗ	Площ на ВТ, km ²	Площ на частта от ВТ, върху която попада съответната ЗЗ, km ²
BG0000117	Котленска планина	РД-10/11.12.2008г.	992,19	196,69	BG1YN600R1034	479,15	8,64

➤ **Повърхностни водни тела (ВТ), които попадат в защитени територии(ЗТ) , обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване в ДРБУ (категория на ЗТ: национални паркове -НП, природни паркове -ПП, резервати - Р, поддържани резервати -ПР, природни забележителности – ПЗ и защитени местности – ЗМ).**

Таблица 13: Регистър на повърхностни водни тела (ВТ), които попадат в защитени територии(ЗТ)

тип ЗТ	Име на ЗТ	Код на повърхностното водно тяло	Площ на водното тяло,km ²	Площ на частта от ВТ , върху която попада съответната ЗТ , km ²
ПЗ	Гърбава чешма	BG1YN600R1034	479,153172	0,511873
ПЗ	Костадин тепе	BG1YN600R1034	479,153172	0,538219
ЗМ	Преображенски манастир	BG1YN700R1017	330,191166	0,577812
ЗМ	Божур поляна	BG1YN700R1017	330,191166	0,560254
ПЗ	Капиновски водопад	BG1YN600R1020	163,923029	0,409995
ЗМ	Манастирското	BG1YN600R1020	163,923029	1,356832

2.1.2.Имисионно състояние на водните обекти на територията на община Лясковец. Повърхностни води

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите, от които идват и съответните проблеми са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Замърсителите, предимно от органичен произход, се разграждат под въздействието на естествени самопречистващи процеси до определена степен, но някои вещества изобщо не могат да бъдат разградени от естествените процеси, което налага тяхното отстраняване или намаляване до допустими за околната среда граници.

Състоянието на водните тела е в зависимост от следните категории значими натоварвания:

- Значими точкови източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими дифузни източници на замърсяване на повърхностните води;
- Значими водовземания от повърхностните води;
- Други въздействия върху повърхностните води - морфологични изменения и регулиране на оттока.

Проблеми от точкови източници на замърсяване

Източник на натиска от точкови източници на замърсяване на водите са урбанизацията, промишлеността и селското стопанство. Взаимовръзката между вида натиск и източника на замърсяване/въздействие е показана в таблицата по-долу.

Таблица 14: Взаимовръзка между вида натиск и източника на замърсяване/ въздействие

Вид натиск	Източник на замърсяване/въздействие (потенциални проблеми, свързани с управлението на водите)
Заустване на непречистени или частично пречистени битови отпадъчни води от населени места;	Неизградени ГПСОВ на населените места, които имат изградена канализация;
Заустване на частично пречистени промишлени отпадъчни води;	Нереконструирани и неефективни ГПСОВ на населените места с над 2000 еквивалент жители;
Заустване на непречистени или недостатъчно пречистени промишлени отпадъчни води зауствани в канализационните мрежи и системи;	Нереконструирани и неефективни промишлени пречиствателни станции, вкл и от животновъдни ферми;
Заустване на недостатъчно пречистени отпадъчни води от животновъдни ферми;	Незакрити и/или нерекултивирани общински и нерегламентирани сметища;
Заустване на отпадъчни води от стари общински сметища, които не отговарят на	Кумулативно въздействие върху повърхностните води от битови и/или промишлени емитери

екологичните изисквания и нерегламентирани сметища	
--	--

Точковите източници на замърсяване на повърхностните води, самостоятелно или в комбинация, т.е. с кумулативно въздействие, са потенциално източници за влошаване състоянието на повърхностните водни тела.

Направеният анализ показва, че емисиите на общ азот и общ фосфор като цяло за басейна на река Дунав са намалели в сравнение с резултатите от предходния ПУРБ.

Анализът показва, че емисиите на общ фосфор в басейна на река Дунав произхождат най-вече от селищните системи и ерозията на почвата. Емисиите на общ фосфор са намалели с 27% в сравнение с резултатите, посочени в предходния ПУРБ. От пътищата на замърсителите във водите се забелязва намаление на приноса на ПСОВ и на селищните системи.

В следващите таблици са показани точкови източници на отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни тела, в чийто обхват попада Община Лясковец, с преобладаващ битов характер, точкови източници на промишлени отпадъчни води с Разрешително по Закона за водите в ДРБУ и точкови източници на промишлени отпадъчни води с Комплексно разрешително по ЗООС със срок на действие към 31.12.2012 г.

Таблица 15: Точкови източници на отпадъчни води с преобладаващ битов характер съгласно Приложение 2.2.1.1 на ПУРБ 2016-2021 г.

Код на актуализираните повърхностни водни тела	Име на Точковия източник	Пречистени/Непречистени ОВ с преобладаващ битов характер	Източник на ОВ с преобладаващ битов характер
Поречие р.Янтра			
BG1YN600R1020	Ремонт, реконструкция и разширение на ресторант, с. Велчево, общ. В. Търново	пречистени	ЛПСОВ
BG1YN700R1017	Велико Търново	пречистени	ПСОВ над 2000 е.ж.
BG1YN700R1017	Г.Оряховица-	пречистени	ПСОВ над 2000 е.ж.

Таблица 16: Точкови източници на промишлени отпадъчни води с Разрешително по Закона за водите в териториалния обхват на ДРБУ

Код на актуализираните повърхностни водни тела	Име на Точковия източник на промишлени отпадъчни води с разрешително по Закона за водите	Вид на индустрията
Поречие Янтра		
BG1YN700R1017	Месопреработвателно предприятие в с. Церова кория, общ. В. Търново	Производство преработка и консервиране на месо
BG1YN700R1017	Производствена площадка	Дървопреработване и про-во на ПДЧ, фурнир и др.
BG1YN700R1017	Производствена площадка, поток 2	Дървопреработване и про-во на ПДЧ, фурнир и др.
BG1YN700R1017	"Аркус" АД, гр.Лясковец, поток 1	Обработване на метални повърхности, включително галванизация
BG1YN700R1017	"Аркус" АД, гр. Лясковец, поток 2	Обработване на метални повърхности, включително галванизация
BG1YN700R1017	Млекопреработвателно предприятие, с. Момин сбор, общ. Велико Търново	Производство преработка и консервиране на месо
BG1YN700R1017	Маслена фабрика, с. Козарево, общ. Лясковец	Производство и/или рафиниране на растителни масла
BG1YN700R1017	ТМСИ, гр. Лясковец	Добив и преработка на нерудни минерални суровини
BG1YN600R1034	Предприятие за месодобив и месопреработка на птиче месо, с. Кесарево, общ. Стражица	Производство преработка и консервиране на месо
BG1YN700R1017	"Промивно-пресевна инсталация за баластра"	Добив и преработка на нерудни минерални суровини

Таблица 17: Точкови източници на промишлени отпадъчни води с Комплексно разрешително по ЗООС в ДРБУ

Име на Точковия източник на промишлени отпадъчни води с комплексно разрешително по ЗООС	Код на актуализираните повърхностни водни тела
Поречие Янтра	
"Захарни заводи" АД	BG1YN700R1017

"Рapid oil индустри" ООД	BGIYN700R1017
Регионална система за управление на отпадъците за общини Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица и Стражица	BGIYN700R1017

Проблеми от дифузни източници на замърсяване

Съгласно Закона за водите „замърсяване от дифузен източник е замърсяване в резултат от човешка дейност, което не е заустване на отпадъчни води в повърхностни води и/или отвеждане на замърсители в подземните води, концентрирано в определена точка“.

Съгласно Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води „дифузен източник на замърсяване означава дейност или дейности, замърсяването от които не може да се асоциира (свърже) с точков източник на замърсяване и произхожда в резултат на пространствено използване на земи“.

Като дифузни източници на замърсяване на повърхностните води са определени и разгледани:

- Населени места с над 2000 е.ж. без изградена или частично изградени канализационна мрежа във водосборната площ на поречията, включително товар от азот и фосфор постъпващ във водосбора на повърхностното водно тяло;
- Земеделие и съпътстващите го дейности във водосборната площ на повърхностното водно тяло:
 - Използвана земеделска площ и обработваема земя, вкл. отглежданите земеделски култури във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
 - Използване на торове, вкл. и товар общ азот във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
 - Използване на препарати за растителна защита във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
 - Складове за препарати за растителна защита;
- Животновъдство - брой и гъстота на отглежданите животни, включително и товар азот и фосфор във водосбора на повърхностното водно;
- Добив на подземни богатства във водосборната площ на повърхностното водно тяло;
- Ерозия-преглед на степента податливостта на ерозия във водосбора на повърхностното водно тяло;
- Депата за битови, строителни и промишлени отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания;
- Атмосферни отлагания-товар от атмосферни замърсители, вкл. товар общ азот и общ фосфор, постъпващ във водосбора на повърхностното водно тяло;
- Транспорт-автомобилен транспорт (магистрала и първокласни пътища), вкл. товар, постъпващ във водосбора на повърхностното водно тяло; замърсяване от корабоплаване;

При дифузно внесение на вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите (препарати за растителна защита) и тежките метали.

Проблемите произтичащи от дифузното натоварване на повърхностните води с азот се влияе основно от притока на подземни води (разтворените вещества), а с фосфор се предизвиква основно от ерозията (внесените количества твърди частици).

По начинът, по който се използва земята около повърхностните водни тела, може да се направи предположение, че дифузен натиск съществува, ако структурата на земеползването отговаря на някое от следните условия: дял от обработваеми земи по-голям от 40%; дял на коренови култури, включително царевица по-голям от 20%; дял на особени култури (грозде, плодове, зеленчуци,

слънчоглед, тютюн, ориз и др.) по - голям от 5% от орната земя; дял на урбанизирани територии по-голям от 15%.

В таблица 18, е показана взаимовръзката между вида натиск и източника на замърсяване/ въздействие при дифузно замърсяване на подземни води, в таблица 19 използваната земеделска площ и обработваема земя, вкл. отглеждани земеделски култури, спрямо водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, а в таблица 20 структура на ползването на земята във водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, съгласно ПУРБ 2016-2021г.

Таблица 18: Взаимовръзка между вида натиск и източника на замърсяване/ въздействие при дифузно замърсяване на подземни води

Вид натиск	Източник на замърсяване/въздействие (потенциални проблеми, свързани с управлението на водите)
<p>Населени места с над 2000 ЕЖ без изградена или частично изградени канализационна мрежа/система; Площадки на стари общински сметища, които не отговарят на екологичните изисквания и нерегламентирани сметища; Площадки на стари производствени сметища, които не отговарят на екологичните изисквания и нерегламентирани сметища; Промислени лагуни; Земеделие -Площадки за съхранение на торове, Торене на земеделски площи, Използване на препарати за растителна защита, Складове за препарати за растителна защита, вкл. използвана земеделска площ и обработваема земя във водосборната площ на повърхностното водно тяло; Животновъдство –брой и гъстота на отглежданите животни във водосборната площ на повърхностното водно тяло; Добив на подземни богатства; Атмосферни отлагания на замърсители; Водоплюсна ерозия; Преглед на ползването на земята във водосборната площ на водното тяло.</p>	<p>Неизградена или недоизградена канализационна мрежа на населените места с над 2000 еквивалент жители; Незакрити и/или нерекултивирани общински и нерегламентирани сметища; Незакрити и/или нерекултивирани производствени и нерегламентирани сметища; Нереконструирани и неефективни промишлени пречиствателни съоръжения; Неспазване на добрите земеделски практики, по отношение на съхранение и използване на торове и препарати за растителна защита, вкл. отглеждане на животни Мини/Карieri/Находища на нефт и газ; Неизградени или неефективни пречиствателни съоръжения за въздух; Ерозирали речни брегове; Урбанизирана територия/Промислена територия/Земеделска територия/Горска територия/Други видове земеползване.</p>

Таблица 19: Използвана земеделска площ и обработваема земя, вкл. отглеждани земеделски култури, спрямо водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, съгласно Проект за ПУРБ 2016-2021г.

Код на актуализираните повърхностни водни тела	Водосборна площ, км ²	Използвана земеделска площ във водосборната площ на водното тяло, км ²	Обработваема земя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Зърнени култури във водосборната площ на водното тяло, км ²	Технически култури във водосборната площ на водното тяло, км ²	Фуражни култури във водосборната площ на водното тяло, км ²	Ягоди, пресни зеленчуци (вкл. картофи) и цветя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Семейни градини във водосборната площ на водното тяло, км ²	Постоянно затревени площи във водосборната площ на водното тяло, км ²	Овоцни видове и други трайни насаждения без лозя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Лозя във водосборната площ на водното тяло, км ²	Други площи от обработваемата земя във водосборната площ на водното тяло, км ²
Поречие Янтра												
BG1YN600R1020	163.9230	42.6890	35.2156	18.8378	13.0223	1.7292	0.1269	0.0471	7.1073	0.0941	0.2250	1.4994
BG1YN600R1034	479.1532	83.8335	55.5718	33.0416	11.5910	5.6876	0.3486	0.4072	27.1068	0.5342	0.2135	4.9030
BG1YN600R1125	224.3657	40.2774	26.9913	12.1808	7.3078	2.7094	0.2939	0.0583	12.8091	0.2266	0.1921	4.4993
BG1YN700R1017	330.1912	162.7931	150.5729	83.8838	58.3529	6.4093	0.7140	0.1202	10.1475	1.0496	0.9028	1.2128

Таблица 20: Структура на ползването на земята във водосборната площ на повърхностните водни тела в ДРБУ, съгласно Проект за ПУРБ 2016-2021г.

Код на актуализираните повърхностни водни тела	Площ на актуализираните повърхностни водни тела, км ²	Урбанизирана територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Промислена територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Земеделска територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Горска територия във водосборната площ водното тяло, км ²	Други видове земеползване във водосборната площ водното тяло, км ²
Поречие Янтра						
BG1YN600R1020	163,923	5,837	1,344	74,018	82,472	0,253
BG1YN600R1034	479,153	17,390	0,000	174,463	286,610	0,690
BG1YN600R1125	224,366	10,795	0,301	93,984	119,285	0,000
BG1YN700R1017	330,191	33,089	17,824	212,	281	65,123

Проблеми вследствие на хидроморфологични изменения.

Като такива се обобщават:

- водочерпенето от повърхностните води, регулиране на оттока, морфологични изменения.
- проблеми възникнали в резултат на водочерпения за питейно - битови, промишлени, селскостопански, хидроенергийни и др. цели.
- проблеми от регулиране на оттока.

Това са проблеми възникнали в следствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (ВЕЦ, МВЕЦ), изграждане на язовири, диги за защита от наводнения, бентове и преливници. Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради.

➤ Проблеми от морфологични изменения

Прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнена среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

Хидроморфологичните изменения водят до изменения на местообитанията (хабитатите) на видовете, замърсяване на водите с приоритетни вещества, увеличаване съдържанието на биогенни и органични вещества във водите и други. Всички биологични качествени елементи варират, в съответствие с изискванията на местообитанието им и процесите свързани с хидроморфологичните качествени елементи и динамиката на потока и оказват силно влияние при определянето на основния състав на съобществата на флората и фауната. От особено значение са въздействията на тези елементи върху субстрата, разлагането на органичните вещества и степента на взаимодействие с крайречната зона. Много водохващания са свързани с подприщителни съоръжения и с проблема на регулиране на оттока. Регулирането на оттока визира основно проблема на пропускливостта на речното легло. Липсата на пропускливост влияе върху водното тяло нагоре и надолу по течението. Признак за морфологични изменения – изправяне на речното корито, корекцията на речните легла, баражи. ВЕЦ, язовири и добив на инертни материали, ерозия, крайречна растителност, ползване на земи и др.

➤ ако делът на хидроморфологичните изменения е под 20% за цялото водно тяло, може да се предположи, че не са налице трайни хидроморфологични нарушения за цялото водно тяло – много добро състояние;

- 21 –40 % -добро;
- 41 –60 % -умерено;
- 61 –80 % -лошо;
- 81 –100 % -много лошо.

В чл. 4 от РДВ се дава определение на силно модифицираните водни тела (СМВТ) и изкуствените водни тела (ИВТ). Те биха могли да бъдат от всяка категория и тип води.

Силно модифицирани са силно изменени спрямо естественото им състояние водни обекти или части от тях в резултат на човешка дейност с цел защита от наводнения, водоползване или други икономически или социално значима дейност и чието възстановяване в естествено състояние е необосновано, защото е необосновано скъпо или би повлияло на икономическите дейности.

Изкуствени водни тела са водни тела , създадени в резултат от човешка намеса.

В *таблица 21*, е показан Натиск от физични изменения (хидроморфологични изменения), съгласно ПУРБ 2016-2021 г. на водните тела, в обхвата на които попада Община Лясковец.

Таблица 21: Натиск от физични изменения (хидроморфологични изменения) в ДРБУ

Код на повърхностното водно тяло	Хидроморфологични дейности											
	Корекции на реки	Язовири, изградени на реки	Миграционни бариери	Водовземане	Регулиране на оттока	Укрепване на бреговете	Пристанична инфраструктура	Драгажни дейности	Изземване на наносни отложения	СМВТ	ИВТ	Естествено езеро
Поречие Янтра												
BGIYN600R1020	да	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
BGIYN600R1034	да	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
BGIYN600R1125	да	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
BGIYN600R1134	да	не	да	не	не	не	не	не	не	да	не	не
BGIYN700R1017	да	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не

Натиск от климатични изменения

Видовете натиск са:

- засушаване, водещо до намаляване на оттока;
- поройни валежи причиняващи наводнения;
- повишаване на средната температура в резултат на което се променя температурния режим.

Натоварванията в резултат на антропогенната дейност, които могат да доведат водните тела в риск по отношение постигането и спазването на екологичните цели за добро състояние, определени в чл.4 на РДВ се определят като **значими натоварвания**.

Въз основа на оценката на риска водните тела се класифицират в следните категории:

- **Водни тела в риск** - за които е ясно без необходимост от по - нататъшно охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни, че няма да постигнат екологичните цели в РДВ;
- **Водни тела, които е възможно да са в риск** - за които има вероятност да не постигнат екологичните цели в РДВ, но поради недостатъчно данни не може да се направи с достатъчна сигурност окончателна оценка. За тях са необходими допълнителни мониторингови данни за окончателната оценка;
- **Водни тела, които не са в риск** - за които е ясно без необходимост от по-нататъшно охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни, че ще постигнат екологичните цели в РДВ.

В таблица 22 е представена Риск-оценката на повърхностните водни тела преминаващи през Община Лясковец съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Таблица 22: Риск оценка на повърхностните водни тела в БДУВДР, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на повърхностно водно тяло	Географско описание на повърхностно водно тяло	Дължина на реките, км Площ на язовира, км ²	Водосбор на площ, км ²	Оценка по биологичните елементи за качество	Оценка по физико-химични показатели				Обща Екологична оценка на риска	Химична оценка на риска - приоритетни вещества
				Риск оценка	Кислороден режим	Биогенни замърсители	Специфични замърсители	Риск оценка		
BGIYN600R1020	р. Веселина след яз. Йовковци до вливане в р.Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	26.400	163.923	в риск	в риск /БПК5/	в риск /общ Р,N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск
BGIYN600R1034	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джугулиница при Джугулиница, вкл. приток р.Карадере	57.974	479.153	в риск	не в риск	в риск /общ Р,N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск
BGIYN600R1125	р.Джугулиница от вливане на р.Златаришка при Златарица вливане в р. Джугулиница при Джугулиница и приток –	18.269	224.366	в риск	не в риск	в риск /общ Р,N/	не в риск	в риск	в риск	вероятно в риск

	р. Бебровска									
BG1YN600R1134	р. Лефеджа от вливане на р. Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш	9.886	37.287	в риск	не в риск	в риск /общ P, P-PO4, общ N/	в риск /AL, CN/	в риск	в риск	вероятно в риск
BG1YN700R1017	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	53.754	330.191	в риск	в риск /БПК 5/	в риск /общ P, P-PO4, общ N/	в риск /CN/	в риск	в риск	вероятно в риск

2.1.3. Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води

РДВ въвежда нов подход при оценка на състоянието на водите, като поставя изисквания за оценка на „**екологично състояние**” и „**химично състояние**” на повърхностните води. По - ниската от двете оценки определя оценката на „**общото състояние на водното тяло**”.

Във връзка с прилагането на Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС басейновите дирекции към МОСВ са разработили програми за контролен и оперативен мониторинг на повърхностните и подземните води.

2.1.4. Химично състояние

Химично състояние
Добро Лошо

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа - „добро” и „лошо”, които се изобразяват на картите със син и червен цвят.

„Добро химично състояние” е състоянието, при което средногодишната стойност (СГС) на замърсителите не превишава стандартите за качество на околната среда (СКОС). Тези водни тела, в които резултатите за всички приоритетни вещества отговарят на химичните стандарти за качество са в добро състояние, а водните тела в които има резултати над съответните определени стойности са в лошо състояние.

Състоянието на повърхностните води, категория реки, в обхвата на които попада територията на Община Лясковец, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. е представено в таблица 23.

Таблица 23: Състояние на повърхностни водни тела категория реки за втория цикъл на ПУРБ

Поречие	Код на повърхностното водно тяло	Тип	Дължина на реките, км/Площ на язовира, км ²	Водосборна площ, км ²	СМВТ/ИВТ	Географско описание на повърхностното водно тяло	Оценка на екологично състояние/потенциал	Оценка на химичното състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за екологично състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за химично състояние
Янтра	BG1YN600R1020	R4	26,4	163,923		р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	2	U		
Янтра	BG1YN600R1034	R4	57,974	479,153		р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	2	U		
Янтра	BG1YN600R1125	R4	18,269	224,366		р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р. Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска	3	2	умерено (N-total, P-total, ФБ)	
Янтра	BG1YN600R1134	R7	9,886	37,287	СМВТ	р. Лефеджа от вливане на р. Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш	3	2	умерен (МФ, ФБ)	
Янтра	BG1YN700R1017	R4	53,754	330191		р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р.	3	2	умерено (N-total, P-total, N-NO2, P-PO4, МЗБ, МФ, ФБ)	

					Лефеджа при Горски долен Тръмбеш				
--	--	--	--	--	----------------------------------	--	--	--	--

2.1.5. Екологично състояние

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява съобразно разработените при изготвянето на ПУРБ типово специфични референтни условия и класификационна система за биологичните елементи за качество, и поддържащите ги основни физико-химични елементи за качество за всяка от категориите повърхностни води - реки, езера, преходни води и крайбрежни морски води.

При силно модифицираните и изкуствените водни тела вместо екологично състояние се определя екологичен потенциал (ЕП), като най-високата степен е „добър ЕП”.

Класификацията на екологичното състояние включва:

- Състоянието на биологичните елементи за качество - макробезгръбначни, риби, макрофити, фитобентос и фитопланктон (за езерата);
- Концентрациите на основните физико-химични елементи, подкрепящи биологичните и на специфичните замърсители ФХЕК - за разграничаване на отлично, добро и умерено състояние;
- Състоянието на хидроморфологичните елементи за качество - за разграничаване на отлично от добро състояние.

Общите изисквания за оценка на екологичното състояние на повърхностните води са регламентирани с Наредба № Н-4 за характеризирание на повърхностните води, транспонираща РДВ. Класификационните системи за оценка на екологичното състояние на повърхностните води и стандартите за качество за специфичните замърсители са определени съответно с приложения 6 и 7 на наредбата.

В България липсва утвърдена методика за оценка на хидроморфологичните елементи за качество, поради което състоянието на ХМ елементи по данни от извършен мониторинг се определя по експертна преценка. Отлично състояние се определя, когато не се наблюдават или са налице незначителни отклонения от естествените условия. Във всички останали случаи състоянието се определя като добро.

Класифицирането на екологичното състояние на водните тела е извършено съгласно по-лошата от стойностите на резултатите по наблюдаваните биологични и физико - химични елементи за качество, в съответствие с Приложение V, 1.4.2. на РДВ и чл. 18, ал. 1 на Наредба № 1/2011 г. за мониторинг на водите.

Използвана е адаптирана скала за оценка в пет степени съгласно изискването на РДВ: много добро, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове:

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ				
много добро	добро	умерено	лошо	много лошо

2.1.6. Състояние на водните тела и цели за опазване за Повърхностните водни тела категория реки, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. в Община Лясковец

Екологичните цели при управление на водите и сроковете за постигането им се определят в чл.4 на Директива 200/60/ЕС (РДВ).

Съгласно чл. 156а, ал. 1 от ЗВ цели за опазване на околната среда (екологични цели) се определят по отношение на повърхностните и подземните води и по отношение на зоните за защита на водите, и са насочени към :

- предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води;
- постигане на целите на законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната за защита на водите.

В случаите, когато за едно водно тяло са поставени повече от една цел, се приема най-строгата.

Съгласно чл.4 от РДВ, срокът за постигане на целите за опазване на околната среда е 2015г.

В чл. 156в - 156е от ЗВ са регламентирани случаите, в които се допускат изключения от така определените цели и от сроковете за тяхното постигане, без това да се счита за нарушение на РДВ или на ЗВ. Тези изключения включват:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда;
- временно влошаване на състоянието на водните тела, в резултат от естествени или непреодолими причини/обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени;
- непостигане на добро състояние поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло в резултат на нови дейности за устойчиво човешко развитие със социално-икономически ефект или непостигане на добро състояние на подземните води поради изменение на нивото им.

Актуализация на целите за опазване на околната среда на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Целите за опазване на околната среда при повърхностните води по отношение на количеството и качеството на водите се определят за:

- предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;
- опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;
- предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества;

Определяне на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните води е извършена на база:

- оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, включително определяне на показатели с отклонения от СКОС;
- отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им;
- отчитане на извършените промени при актуализация на границите на повърхностните водни тела.

За повърхностните водни тела в добро екологично състояние (добър екологичен потенциал) и добро химично състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- към 2015г.: „Постигане и запазване на добро екологично и химично състояние“;
- към 2021г. и 2027г.: „Запазване на добро екологично и химично състояние“.

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние/добър екологичен потенциал и/или химично състояние планираните цели за опазване на околната среда са следните:

- към 2015г. - „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние“;

➤ към 2021г. и към 2027г. - в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:

➤ „Постигане на СКОС за добро екологично състояние/добър екологичен потенциал (*за показателите с отклонения*) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние“, или:

➤ „Постигане на СКОС за умерено екологично състояние/умерен екологичен потенциал (*за показателите с отклонения*) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Намаляване на концентрацията на показателите с отклонения. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатиран отклонения в СКОС“; или

➤ „Постигане на СКОС за добро екологично състояние (*за показателите с отклонения*) до 2021/2027г. Постигане на СКОС за добро екологично състояние (*за показателите с отклонения коригирани с фонова концентрация*) до 2027г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Постигане на СКОС за добро химично състояние (*за показателите с отклонения*) до 2027г. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатиран отклонения в СКОС“.

В *таблица 24* са представени актуализираните цели за опазване на околната среда на повърхностните водни тела, които попадат в обхвата на Община Лясковец, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Таблица 24: Списък на актуализираните цели за опазване на околната среда за Повърхностните водни тела категория реки съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на водното тяло	Име на реката	Оценка на екологично състояние/ потенциал	Оценка на химично състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за екологично състояние	Цел 2015г.	Цел 2021г.	Цел 2027г.	Цел след 2027г.	Основание за прилагане на изключение от постигане на добро състояние 2015г.	Постигната цел/не постигната цел
BG1YN600R1020	р. Веселина след язовир Йовковци до вливане в р. Златаришка, вкл. приток р. Казълдере	2	U		Постигане и запазване на добро екологични и химично състояние .	Запазване на добро екологични и химично състояние .	Запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	не приложимо	постигната цел
BG1YN600R1034	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	2	U		Постигане и запазване на добро екологични и химично състояние .	Запазване на добро екологични и химично състояние .	Запазване на добро екологични и химично състояние	Запазване на добро екологични и химично състояние	не приложимо	постигната цел
BG1YN600R1125	р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при вливане в р. Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска	3	2	умерено (N-total, P-total, ФБ)	Предотвратяване влошаването на екологичното състояние. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние	Постигане на СКОС за N-total, P-total, ФБ за добро екологично състояние до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние	Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние	Запазване на добро екологично и добро химично състояние	чл. 156в от ЗВ (4.4.от РДВ) до 2021г. - съгл. Приложение 5.1.2	в изключение
BG1YN600R1134	р. Лефеджа от вливане на р.Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш	3	2	умерен (МФ, ФБ)	Постигане и запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние.				не приложимо	Не постигната цел
BG1YN700R1017	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	3	2	умерено (N-total, P-total, N-NO2, P-PO4, МЗБ, МФ, ФБ)	Предотвратяване влошаването на екологичното състояние. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние	Постигане на СКОС за N-total, P-total, N-NO2, P-PO4, МЗБ, МФ, ФБ за добро екологично състояние до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние	Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние	Запазване на добро екологично и добро химично състояние	чл. 156в от ЗВ (4.4.от РДВ) до 2021г. - съгл. Приложение 5.1.2	В изключение

Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

Планираните изключения от постигане на целите за опазване на околната среда в ДРБУ са:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда.

При актуализацията на ПУРБ са преразгледани обосновките при прилагането на изключения от постигане на целите за опазване на околната среда, като са отчетени:

Наличието на необходимите условия за прилагане на изключения съгласно изискванията на ЗВ и на разработената национална Методика за прилагане на изключенията съгл. 156в÷156е от ЗВ вкл. изпълнението на планираните в първия ПУРБ мерки:

- оценката на състоянието на водните тела (ВТ);
- наличието на нова информация за причините за непостигане на целите;
- актуализираните граници на повърхностните водни тела.

Потенциално възможни изключения - Непостигане на целите поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностните водни тела

Таблица 25: Възможни потенциални изменения на физичните характеристики на ВТ попадащи в РЗПРН

Код на повърхностното водно тяло	Описание на повърхностното водно тяло	Име на река	Дължина на ВТ, км	Код на РЗПРН	Име на РЗПРН
BG1YN700R1017	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	ЯНТРА	2,9725	BG1_APSFR_YN_023	р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица

Съгласуване на целите за повърхностните води с целите при управлението на риска от наводнения

Управлението на риска от наводнения се регламентира от Директива 2007/60 на ЕС (Директива за наводненията – ДН), транспонирана в ЗВ. Целите при управлението на риска от наводнения са свързани с намаляване на потенциалните неблагоприятни последици от наводненията за човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност. Основният инструмент за постигане на тези цели в Дунавски РБУ е Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН), който се разработва на основание чл. 146к от ЗВ.

Съгласно чл. 7 от ДН и чл. 146, ал. 1, т. 4 от ЗВ при разработване на ПУРН се отчитат и целите за опазване на околната среда по отношение на количеството и качеството на водите.

Една от целите при управление на риска от наводнения, респ. целите на ПУРН, е насочена към намаляване на неблагоприятните последици от наводненията върху околната среда, вкл. върху водите като един от компонентите на околната среда чрез намаляване и недопускане на замърсяване и влошаване на състоянието на водите и на зоните за защита на водите в резултат от наводнения. Постигането на тази цел допринася за постигането на целите за опазване на околната среда съгласно ПУРБ.

В зависимост от особености на отделните РЗПРН, за постигане на поставените цели се планират различни типове мерки, в т.ч.:

- Структурни (технически) мерки, осигуряващи необходимото ниво на защита, в т.ч. реконструкция и/или изграждане на защитни съоръжения (диги, корекции, прагове); осигуряване на необходимата проводимост на речните корита и др.

- Неструктурни мерки, включващи административни и законодателни мерки; мерки, повишаващи информираността и подготвеността на населението, вкл. системи за ранно предупреждение и др.,
- Мерки за естествено водозадържане – възстановяване на влажни зони като естествени ретензионни обеми, залесяване; възстановяване на стари корита (ре-меандриране) .

Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели и мерки за постигане на целите за опазване на околната среда, за повърхностните водни тела, в чийто обхват попада Община Лясковец, съгласно ПУРБ 2016-2021 г са представени в *Таблица 26*.

Таблица 26: Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели и мерки за постигане на целите за опазване на околната среда, за повърхностните водни тела, в чийто обхват попада Община Лясковец, съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на водното тяло	Име на реката	СМТ/ИВТ	екологично състояние/потенциал	химично състояние	Показатели с отклонения от СКОС- за екологично състояние	Обосновка на изключенията от постигане на целите за опазване на околната среда	Мерки за постигане на целите на опазване на околната среда
BG1YN600R1134	р. Лефеджа от вливане на р. Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш		умерен (МФ, ФБ)	добро		неприложимо	<ul style="list-style-type: none"> ** Проучвателен мониторинг за установяване източници на натиск - ** Възстановяване на речни корита и меандри - в участъка от Джулюница до Горен долен Тръмбеш ** Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние - нитратно уязвима зона ** Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването - нитратно уязвима зона ** Прилагане на Правилата за добра земеделска практика - нитратно уязвима зона ** Контрол на изпълнение на мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването от земеделски източници - нитратно уязвима зона • Всички други мерки от общата програма (мерки на ниво РБУ) • Релевантните общи мерки от ПоМ за Зоните за защита на водите
BG1YN600R1125	р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица вливане в р. Джулюница при Джулюница и приток - р. Бебровска		умерено (N-total, P-total, ФБ)	добро		Изключение по чл. 156в до 2021г., съгл. ПУРБ 2010-2015г. (част от BG1YN600R025). В актуализирания ПУРБ тялото е определено в изключение по чл. 156в до 2021г. За недопускане на влошаване на състоянието и постигане на екологичната цел са планирани мерки, част от които са в изпълнение. В актуализирания ПУРБ са планирани и нови мерки. За пълното прилагане и изпълнение на всички мерки е необходимо време, поради което ефектът от прилагането им се очаква след 2015г.	<ul style="list-style-type: none"> ** Проучвателен мониторинг за установяване източници на натиск - ** Прилагане на Правилата за добра земеделска практика - нитратно уязвима зона ** Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването - нитратно уязвима зона ** Контрол на изпълнение на мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването от земеделски източници - нитратно уязвима зона ** Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние - нитратно уязвима зона ** Забрана за улов, пренасяне, превозване и търговия на речни раци и каменни (поточни) раци - р. Бебровска ** Забрана за стопанският и любителският риболов с уреди, средства, принадлежности и приспособления, съгласно ЗРА - р. Бебровска ** Забрана за издаване на разрешителни за водовземане за ВЕЦ - р. Бебровска ** Забрана за любителски риболов когато количеството вода е под минимално допустимия отток - р. Бебровска ** Забрана за улов, пренасяне, превозване и продажба на риба и други водни организми с размери, по-малки от минимално допустимите, съгласно ЗРА - р. Бебровска • Всички други мерки от общата програма (мерки на ниво РБУ) • Релевантните общи мерки от ПоМ за Зоните за защита на водите
BG1YN700R1017	р. Янтра от вливане на р. Велика Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш		умерено (N-total, P-total, N-NO ₃ , P-PO ₄ , МЗБ, МФ, ФБ)	добро		Изключение по чл. 156в до 2021г. Стартирала е следната основна мярка: РСУО гр. Стражица в процес на изграждане. За недопускане на влошаване на състоянието и постигане на екологичната цел са планирани мерки, част от които са в изпълнение. В актуализирания ПУРБ са планирани и нови мерки. За пълното прилагане и изпълнение на всички мерки е необходимо време, поради което ефектът от прилагането им се очаква след 2015г.	<ul style="list-style-type: none"> ** Доизграждане на канализационна мрежа - Долна Оряховица ** Изграждане на ГПСОВ - Първомайци ** Изграждане на ГПСОВ - Велико Търново ** Изграждане на канализационна мрежа - Първомайци ** Доизграждане на канализационна мрежа - Г. Оряховица ** Доизграждане на канализационна мрежа - Велико Търново ** Разработване и изпълнение на програми за ограничаване на замърсяването от минални дейности - ТЕРЕМ-ИВАЙЛОЕООД, гр. В. Търново ** Проучвателен мониторинг за установяване източници на натиск - ** Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването - нитратно уязвима зона ** Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние - нитратно уязвима зона ** Прилагане на Правилата за добра земеделска практика - нитратно уязвима зона ** Контрол на изпълнение на мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването

						<p>от земеделски източници - нитратно уязвима зона</p> <p>• Всички други мерки от общата програма (мерки на ниво РБУ) • Релевантните общи мерки от ПоМ за Зоните за защита на водите</p>
--	--	--	--	--	--	--

2.2. Подземни води. Хидрогеоложки условия и фактори за формирането на подземните води

Подземни са всички води, които се намират във водонаситената зона на земята и са в пряк контакт със земните пластовете. Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води класифицира подземните водни тела:

- според структурата на водоносните хоризонти - като единични, слоести и разнородни;
- според хидравличните условия на горнището на водоносния слой - като напорни, безнапорни, напорно - безнапорни;
- според филтрационните им свойства - еднородни, нееднородни и особено нееднородни.

Подземните води в България имат повсеместно разпространение и играят важна роля, както за формиране на природната среда, така и като важен воден ресурс за задоволяване на потребностите на човека и на икономиката като цяло. Подземните води имат свои собствени басейни, в които се извършват процесите на тяхното количествено натрупване, движение и формиране на хидрохимичните им свойства.

Факторите, които определят условията за формиране на подземните води, тяхната динамика и режим са много, но първостепенно значение за тях имат:

- 1) Физико-географски - релеф, климат, хидрогеология, хидрография;
- 2) Геоложки - геоложки строеж, литоложки състав на скалите и тектонски структури.

Подземните водни тела, върху които е разположена Община Лясковец, съгласно писмо изх.№ ЗДОИ-555/21.06.2016 г. на БДПР гр. Плевен и ПУРБ 2016-2021 са следните:

1. Водно тяло BG1G0000QAL020 Порови води в Кватернера- р. Янтра, с обща площ 474,0 км².

Населени места в община - Джуленица, Добри дял, Козаревец .

Естествените ресурси на ВТ са 970 л/сек, разполагаеми ресурси 929 л/сек, разрешеното водни количества 154 л/сек, експлоатационен индекс 17%.

Фигура 4: ПВТ-Слой 1- неоген-кватернер на територията на Община Лясковец

2. Водно тяло BG1G00000K1040 Карстови води в Ловеч-Търновския масив, с обща площ 1385,2 км².

Населени места в община Лясковец - гр. Лясковец

Естествените ресурси на ВТ са 2578 л/сек, разполагаеми ресурси 2502 л/сек, разрешеното водни количества 34 л/сек, експлоатационен индекс 1%.

Фигура 5: ПВТ-Слой 5- триас, юра, кредана на територията на Община Лясковец

3. Водно тяло BG1G0000TJK045 Карстови води в Централния Балкан, с обща площ 9406,8 км².

Населени места в община Лясковец - Лясковец, Добри дял, Джулюница, Драгижево, Мерданя.

Естествените ресурси на ВТ са 10246 л/сек, разполагаеми ресурси 9496 л/сек, разрешеното водни количества 78 л/сек, експлоатационен индекс 1%.

2.2.1. Количествена и качествена характеристика на водните ресурси. Мрежа за мониторинг на подземни води

2.2.1.1. Количествена характеристика на подземните водни тела

Количествено състояние	За да бъде подземното водно тяло в добро количествено състояние, трябва да бъде изпълнен всеки един от критериите (целите), определени в таблица 2.1.2 от приложение V към РДВ определението за добро състояние (5.1) както следва:
Добро	
Лошо	

- наличните ресурси от подземни води да не надвишават дългосрочната средна годишна стойност на водочерпенето;

- да няма значително влошаване на химичното или екологичното състояние на повърхностните води в резултат от антропогенни промени в нивото, или промени в условията на теченията, които да доведат до неизпълнение целите по член 4 за свързани повърхностни водни обекти;

- да няма значително увреждане на сухоземни екосистеми, зависими от подземните води, в резултат от антропогенни промени в нивото;

- да няма осоляване или други нарушения в резултат на антропогенно предизвикани устойчиви промени в посоката на потока.

2.2.1.2. Качествена характеристика на подземните водни тела

Видове натиск и въздействие в резултат от човешката дейност върху състоянието на подземните води

Качеството на подземните води се определя от антропогенното въздействие, което се изразява в различен тип замърсявания от точкови и дифузионни източници.

➤ **Проблеми от точкови източници на замърсяване**

Като такива се разглеждат нерегламентирани (селски) сметища, общински сметища, складове за пестициди, течове от замърсени площадки, депа на производствени и опасни отпадъци, местоположения на стари замърсители, стари сметища, затворени индустриални терени, Б-Б кубове за събиране, депониране, дезактивиране и безопасно съхраняване на наличните в страната количества забранени, залежали и негодни за употреба пестициди.

За определяне на риска, на всеки точков източник е съпоставена общо потенциално натоварена повърхнина от подземното водно тяло в размер равен на радиус на въздействие от около 1 км. Приема

се, че **съществува риск** за достигане на целите, когато сумата от действащите повърхнини **надвишава 33%** от разкритата повърхнина на съответното водно тяло.

При замърсявания от точкови източници в подземните води се повишава съдържанието на биогенни вещества.

➤ Проблеми от дифузни източници на замърсяване

Дифузни източници на замърсяване са земеползването (орна земя и трайни насаждения), селища без изградена канализационна система, урбанизирани територии.

Значимите проблеми от този вид въздействие върху подземните води са увеличаване съдържанието на нитрати, фосфати, сулфати, хром, желязо и манган. Съдържанието на нитрати е водещ параметър за дифузионните внасяния при подземните води. Когато делът на орната земя и урбанизираните територии **надвиши 75% от разкритата повърхнина на ПВТ, тялото е “в риск”**.

➤ Проблеми от натиска на водовземане

Натискът от водовземането от подземни води в Дунавски район е определен в съответствие с разработения единен национален подход. За целта е анализирана и обобщена информацията за всяко разрешено водовземане от подземни води в ПВТ. Информацията е анализирана общо и за отделни цели на използване на водите. При определяне на натиска и въздействието не са включени дебитите на естествените извори, дрениращи ПВТ.

За определяне на натиска от водовземане са използвани регистрите на издадените разрешителни за водовземане от подземни води, регистрите на кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите и регистъра на ресурсите на подземните водни тела за всяко ПВТ. Регистрите са съставени по ПВТ.

Натискът от водовземане е определен като значим, **когато експлоатационният индекс е над 40% (за цялото ПВТ или за частта от него)**, определен по модула на разполагаемите ресурси на ПВТ и площта на ПВТ /района.

2.2.1.3. *Мониторинг на химично състояние на подземните води*

Процедура за оценка на химичното състояние на подземните води

Извършва се чрез последователно прилагане на следните стъпки :

A. Обща оценка на химичното състояние на тялото

➤ За всеки наблюдаван показател в мониторинговият пункт за подземното водно тяло се извършва статистическа обработка на редицата от данни за периода с използване на медианата (вместо средноаритметична стойност с цел по висока достоверност);

➤ Получената стойност на показателя за водата в пункта се сравнява с най-строгата прагова стойност и стандарта за качество определени за замърсителя:

- Когато получената стойност е под праговата стойност/стандарта за качество са изпълнени изискванията за добро химично състояние на водата в пункта по този показател;

- Ако получената стойност е над праговата стойност/стандарта за качество химичното състояние на водата в пункта се определя като лошо по този показател;

➤ Крайната оценка на състоянието на водата в района на пункта се определя по следния начин:

- Ако по всички показатели, състоянието е „добро“, състоянието на водата се определя, като „добро“ по този показател;

- Ако по някой от показателите, състоянието е „лошо“, състоянието на водата се определя като „лошо“ по този показател;

➤ Оценка на състоянието на цялото ПВТ:

- Ако в района на всички пунктове за мониторинг в тялото състоянието е „добро“ – ПВТ е определено в „добро“ химично състояние;

- Ако в района на някой от мониторинговите пунктове в тялото състоянието е „лошо“ – следва извършването на допълнителен анализ за окончателна оценка състоянието на водното тяло, чрез комбинирано прилагане на стъпките от Б. до Е.

Б. Определяне на степента на превишение

Ако по един или повече показатели в района на един или няколко мониторингови пункта състоянието е определено като „лошо“, се извършва оценка на засегнатата площ по следния начин:

- Всеки засегнат от замърсяване участък от тялото е очертан, като в него са включени площта от тялото разположена между мониторинговите пунктове, в които е установено превишение над стандарта за качество или праговата стойност за някой от показателите и площта около всеки краен пункт, в който е установено превишение, изразено с площ на кръг с радиус 1 км.

- Определена е площта на всеки очертан засегнат участък от водното тяло и каква част от общата площ на тялото представлява в %;

Заклучение:

- Когато площта на замърсяване от ПВТ е по-малка от 20% от общата площ на тялото и резултатите от останалите тестове (описани от В. до Е.) показват добро състояние и не са установени тенденции за повишаване на концентрациите на замърсителите – ПВТ е оценено в „добро“ химично състояние;

- Когато площта на замърсяване от ПВТ е по-голяма или равна от 20% от общата площ на тялото и резултатите от останалите тестове (описани от В. до Е.) показват „лошо“ състояние и са установени значими и устойчиви възходящи тенденции за повишаване на концентрациите на замърсителите – ПВТ е оценено в „лошо“ химично състояние;

В. Тест: „Интрузия на солени и замърсени води“

Теста се прилага само за тела оценени в лошо количествено състояние и едновременно с това показали отклонения от изискванията за „добро“ състояние по даден показател. С теста се отчита дали променените водни нива са довели до влошаване на качествата на водата, чрез привличане на солени или замърсени води от повърхността.

Г. Тест: „Значимо влошаване на екологичното или химичното състояние на повърхностните водни тела, причинено от пренос на замърсители от ПВТ“

Този тест отчита връзката повърхностни - подземни води и се прилага за участъците от водните тела в които е идентифицирана такава връзка. За тези участъци и в случаите на установени отклонения от доброто състояние на подземните води в даден мониторингов пункт попадащ в участъка на взаимовръзката, се отчита възможността влошеното качество на подземните води да е оказало влияние върху качеството на повърхностните води.

Д. Тест: „Значимо влошаване на състоянието на земните екосистеми, зависещи от подземните води, поради пренасяне на замърсители от ПВТ“

Този тест отчита дали е осигурено необходимото качество на подземните води за поддържане на екосистемите зависещи от тях. Той се прилага за екосистеми попадащи в районите на мониторинговите пунктове оценени в „лошо“ състояние по определен показател и попадащи в най-близките до повърхността подземни води от първи слой. Извършва се оценка на вероятността влошеното качество на подземните води по определен/и показател/и да оказва отрицателно влияние върху статуса на екосистемата.

За подземните води попадащи в дълбоките слоеве теста е неприложим, защото дълбоко залягащите подземни води не оказват влияние върху екосистемите на повърхността.

Е. Тест: „Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване“

Теста се прилага за идентифицирани водоземни съоръжения черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване, попадащи в установените в стъпка А. райони с превишения на концентрацията на замърсителите.

2.2.1.4. Характеристика на подземните водни тела, в обхвата на които попада Община Лясковец

Подземните водни тела попадащи в обхвата, на които попада Община Лясковец са посочени с писмо изх. №ЗДОИ-555/21.06.2016 г. на БДУВ Дунавски район гр. Плевен. Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. техните характеристики са следните:

Поречие-Янтра

- A. Име на ПВТ- **Порови води в Кватернера- р. Янтра**
- B. Код на ПВТ- **BG1G0000QAL020**
- C. Тип на ПВТ-**безнапорен**
- D. Населени места в община Лясковец - **Джулюница, Добри дял, Козаревец**
- E. Вертикална позиция, хоризонти **(1,2,3,)-I**
- F. Площ на ПВТ, км²-**474,0**
- G. Разкрита площ, км²-**474,0**
- H. Характеристика на покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване-**пясъчливо - глинести отложения**
 - I. Водни екосистеми-име- **Панонски солени степи и солени блата**
 - J. Сухоzemни екосистеми-име - **Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*.**
 - Естествени еутрофни езера с растителност от типа.
 - Magnopotamion** или **Hydrocharition**.
 - Низинни сенокосни ливади.**
 - Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс.**
 - Низинни сенокосни ливади.**
- K. ПВТ от които зависят пряко повърхностните води, водни екосистеми и и/или сухоzemни системи -
 - L. Натиск и въздействие върху
 - естествени ресурси на ПВТ, л/с-**970**
 - разполагаеми ресурси л/с-**929**
 - Разрешени водни количества л/с-**154**
 - Експлоатационен индекс%-**17%**
 - M. Натиск и въздействие върху ПВТ
 - Категория натиск
 - Дифузен-селско стопанство, населени места без канализация, подземни богатства- 2**
 - Точкови-брой- складове за пестициди- 11,зауствани БОВ-17,депа- 14,индустрия- 17, комплексни разрешителни- 13**
- N. Риск оценка по количество-**не**
- O. Риск оценка по химия-**да**

Р. *Общ оценка на риска- в риск*

Поречие -Вит, Осъм, Янтра

A. *Име на ПБТ- Карстови води в Ловеч-Търновския масив*

B. *Код на ПБТ- BG1G00000K1040*

C. *Тип на ПБТ-безнапорен*

D. *Населени места в община Лясковец –Лясковец*

E. *Вертикална позиция, хоризонти (1,2,3,) -1,2*

F. *Площ на ПБТ, км² -1385,2*

G. *Разкрита площ, км² -1377,8*

H. *Характеристика на покриващите ПБТ пластове в зоната на подхранване-повърхностни и подземни карстови форми*

I. *Водни екосистеми-име- Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс*

J. *Сухоzemни екосистеми-име- Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс.Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*. Низинни сенокосни ливади. Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*.*

K. *ПБТ от които зависят пряко повърхностните води, водни екосистеми и и/или сухоzemни системи -*

L. *Натиск и въздействие върху*

-естествени ресурси на ПБТ, л/с-2578

-разполагаеми ресурси л/с-2502

-Разрешени водни количества л/с-34

-Експлоатационен индекс%-1%

M. *Натиск и въздействие върху*

Категория натиск

-Дифузен- селско стопанство, населени места без канализация, подземни богатства- 6, мини- 2.

-Точкови-брой- складове за пестициди- 15,зауставания БОВ- 1,депа- 1,индустрия- 4, комплексни разрешителни- ,3мини- 2

N. *Риск оценка по количество -не*

O. *Риск оценка по химия -не*

P. *Общ оценка на риска -не*

Поречие -Искър, Вит, Осъм, Янтра

A. *Име на ПБТ- Карстови води в Централния Балкан*

B. *Код на ПБТ- BG1G00000TJK045*

C. *Тип на ПБТ-напорен*

D. *Населени места в община Лясковец-Лясковец, Добри дял, Джулюница, Драгижево, Мерданя.*

E. *Вертикална позиция, хоризонти (1,2,3,)-1,2*

Г. Площ на ПВТ, км²-**9406,8**

Г. Разкрита площ, км²-**9229,7**

Н. Характеристика на покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - **мергелно – пясъчливи материали, повърхностни и подземни карстови форми**

Л. Водни екосистеми-име - **Хидрофилни съобщества от високи треве в равнините и в планинския до алпийския пояс. Низинни сенокосни ливади**

Л. Сухоzemни екосистеми-име-

К. ПВТ от които зависят пряко повърхностните води, водни екосистеми и и/или сухоzemни системи -

Л. Натиск и въздействие върху

-естествени ресурси на ПВТ, л/с-**10246**

-разполагаеми ресурси л/с-**9496**

Разрешени водни количества л/с-**78**

Експлоатационен индекс%-**1%**

М. Натиск и въздействие върху ПВТ

Категория натиск

Дифузен- **селско стопанство, населени места без канализация, мини- 8,ерозия**

Точкови-брой-**Риск оценка по количество складове за пестициди- 28,зауствания БОВ- 84,депа- 17,индустрия- 69,комплексни разрешителни-25,мини - 14, подземни богатства - 10.**

Н. Риск оценка по количество-**не**

О. Риск оценка по химия-**не**

Р. Общ оценка на риска-**не**

2.2.1.5. Състояние, Цели и Програма за постигането на целите за ПВТ, в обхвата на които попада Община Лясковец, съгласно ПУРБ

2.2.1.5.1. Цели за опазване на околната среда съгласно ПУРБ, за подземни водни тела върху които е разположена територията на Община Лясковец

Таблица 27: Цели за опазване на околната среда за подземните водни тела съгласно ПУРБ 2016-2021 г.

Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Количествено състояние	Химично състояние	Показател с отклонения от СКОС	Цел 2015г.	Цел 2021г.	Цел 2027г.	Цел след 2027г.	Постигната цел/не постигната цел 2015г.	Основание изключване от постигане на добро химично състояние
BG1G0000QAL020	Порови води в Кватерна- р. Янтра	добро	добро		Постигане и запазване на добро химично и количествено състояние	Запазване на добро химично и количествено състояние	Запазване на добро химично и количествено състояние	Запазване на добро химично и количествено състояние	да	-
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	добро	лошо	NO ₃	1. Постигане и запазване на добро количествено състояние. 2. Предотвратяване влошаването на химичното състояние. 3. Насочване в обратна посока на възходящата тенденция.	1. Запазване на добро количествено състояние. 2. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показател NO ₃ . 3. Запазване на добро състояние по останалите показатели.	1. Запазване на добро количествено състояние.. 2. Постигане и запазване на добро химично състояние.	1. Запазване на добро химично и количествено състояние.	изключение (хим. състояние)	Чл. 156в от ЗВ до 2027 г.
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан;	добро	лошо	NO ₃ , NH ₄	1.Постигане и запазване на добро количествено състояние. 2. Предотвратяване влошаването на химичното състояние.	1. Запазване на добро количествено състояние. 2. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показател NO ₃ и NH ₄ . 3. Запазване на добро състояние по останалите показатели.	1. Запазване на добро количествено състояние.. 2. Постигане и запазване на добро химично състояние.	1. Запазване на добро химично и количествено състояние.	изключение (хим. състояние)	Чл. 156в от ЗВ до 2027 г.

Таблица 28: Обосновка на планираните изключения от постигането на екологичните цели за подземните водни тела

Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Основание за изключение	Причини за изключение от постигане на екологичните цели
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	чл. 156в, т. 1, б. „в” от ЗВ (4.4.от РДВ) до 2027г	В изключение по чл. 156в до 2027г., съгл. ПУРБ 2010-2015г. Запазва изключението и във втория цикъл на ПУРБ.Окончателното постигане на целта на РДВ за добро химично състояние на подземните води може да бъде достигнато при прилагането на програмата от мерки, но за по-дълъг период В ПУРБ 2016 са планирани мерки насочени към идентифицираните източници на натиск за водното тяло, а именно: земеделие, дѣпа и пречиствателни станции/ канализации.
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан;	чл. 156в, т. 1, б. „в” от ЗВ (4.4.от РДВ) до 2027г	В изключение по чл. 156в до 2027г., съгл. ПУРБ 2010-2015г. Запазва изключението и във втория цикъл на ПУРБ.При оценката на химичното състояние е констатирано запазване на постоянни стойности на замърсителите без възходящи тенденции.Това показва бавно подобрение в състоянието. Постигане на целта за добро химично състояние ще бъде достигнато при прилагането на програмата от мерки, но за по-дълъг период . В ПУРБ 2016 са планирани мерки насочени към идентифицираните източници на натиск за водното тяло, а именно:земеделие, дѣпа и пречиствателни станции/канализации.

Таблица 29: Цели за опазване на околната среда на зони за защита на подземни води предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Код на зоната за защита на подземни води, предназначени за ПБВ	Код на ПВТ	Наименование на ПВТ	Химично състояние 2015 г.	Показател с отклонения от СКОС	Цел на зоната за защита на водите 2015г.	Цел на зоната за защита на водите 2021г.	Цел на зоната за защита на водите 2027г.	Изключения от постигане на добро химично състояние
BG1DGW0000QAL020	BG1G0000QAL020	Порови води в Кватерна- р.Янтра	добро		Запазване на добро химично състояние на зоната	Запазване на добро химично състояние на зоната	Запазване на добро химично състояние на зоната	неприложимо

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

BG1DGW00000K1040	BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	лошо	NO ₃	Предотвратяване влошаването на химично състояние на зоната	1. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние на зоната по показател NO ₃ ; 2. Запазване на добро химично състояние по останалите показатели	Постигане и запазване на добро химично състояние на зоната ;	чл.156в от ЗВ до 2027г. (съгл.обосновката в Прил.5.2.2)
BG1DGW00000TJK045	BG1G00000TJK045	Карстови води в Централния Балкан;	лошо	NO ₃ ,NH ₄	Предотвратяване влошаването на химично състояние на зоната	1. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние на зоната по показател NO ₃ ; 2. Запазване на добро химично състояние по останалите показатели	Постигане и запазване на добро химично състояние на зоната ;	чл.156в от ЗВ до 2027г. (съгл. обосновката в Прил.5.2.2)

2.2.1.5.2. Програма от мерки за постигане на целите на Плана за управление на водите в Дунавски басейнов район, 2016 – 2021 г.

Таблица 30: Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, върху част от ,които е разположена територията на община Лясковец

Код на мярка	Ключов тип мярка КТМ	Наименование на мярката	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	SW/GW	Водно тяло	Място на прилагане	Програма от мерки
UW_2	Изграждане или модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.	UW_2_4	основна	GW	BG1G00000TJK045*	Априлци	7.2.2 Програма от мерки за изграждане/ доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места
			5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е ж., съгласно приложение No 2 към Националния каталог от мерки				BG1G00000NQ028 BG1G00000TJK045*	Ботевград	
			4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.				BG1G00000QAL020* BG1G00000K1HB050 BG1G00000K1040* BG1G00000TJK045*	Бяла Велико Търново	
			7.Изграждане на 3-то стъпало на ПСОВ за отстраняване на азот и фосфор	UW_2_7			BG1YN700R1017	Велико Търново	
			4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.	UW_2_4			BG1G00000NQ028 BG1G00000TJK045* BG1G00000TJ046	Врачеш	
UW_2	Изграждане или модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е ж., съгласно приложение No 2 към Националния каталог от мерки	UW_2_4	основна	GW	BG1G00000QAL020* BG1G00000TJK045* BG1G00000TJK045*	Г.Оряховица Лясковец	7.2.2 Програма от мерки за изграждане/ доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места
			4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.				BG1G00000TJK045*	Галата	
			5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е ж., съгласно приложение No 2 към Националния каталог от мерки				BG1G00000TJK045* BG1G00000TJK045*	Дебелец	
			4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.				BG1G00000QAL020* BG1G00000TJK045*	Долна Оряховица Дражиново Дражиново	
			5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ,	UW_2_5			BG1G00000TJK045*	Елена Златарица Златарица	

			определени за конкретните агломерации с над 2000 е.ж., съгласно приложение No 2 към Националния каталог от мерки							
			4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.	UW_2_4				BG1G0000QAL020* BG1G0000QPL026 BG1G00000NQ028 BG1G0000TJK045*	Киличарево Омуртаг Полски Тръмбеш Правец	
			5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е.ж., съгласно приложение No 2 към Националния каталог от мерки	UW_2_5				BG1YN700R1017	Първомайци	
			4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.	UW_2_4				BG1G0000QAL017 BG1G0000TJK045* BG1G0000QAL022 BG1G0000TJK045* BG1G0000TJK045* BG1G0000TJK045* BG1G00000NQ028 BG1G0000TJK045* BG1G0000TJK045* всички ПБТ	Роман Севлиево Тетевен Троян Трудовец Трявна Ябланица ДБРУ	
			2.Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж., вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация	UW_2_2			GW	BG1G0000TJK045*	Шипково	
				UW_2_2	допълваща	SW		всички ПБТ	ДБРУ	
UW_2	Изграждане или модернизиране на пречиствателни станции за отпадъчни води	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	6. Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; ПСОВ, включване към по-голяма ПСОВ) Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води от агломерации с по-малко от 2 000 е.ж	UW_2_6	допълваща	SW		всички ПБТ	ДБРУ	7.2.2 Програма от мерки за изграждане/ доизграждане на канализационни системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места
DP_14	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура.	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в Изпълнение на програма за	1.Изпълнение на проекти за закриване на общинските депа за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания, съгласно приложение 3 към Националния каталог от мерки	DP_14_1	основна основна	GW GW		BG1G0000QAL020* BG1G0000TJK045*	Павликени Полски Тръмбеш Стражица Горна Оряховица Велико Търново Ябланица местност Зейков рът Тетевен, землише на с.Гложене, местност Байново път Трявна Елена Златарица Етрополе	7.2.3 Програма от мерки за закриване на депа, които не отговарят на екологичните изисквания, вкл. мониторинг и контрол
DP_6	Научноизследователска дейност,	Изпълнение на програма за		DP_6_2				BG1G0000QAL020*	Павликени	

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

	подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	2. Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за неопасни отпадъци	DP_6_3 DP_63 DP_6_3 DP_6_3 DP_6_3 DP_6_3				Полски Тръмбеш Стражица Горна Оряховица Павликени Полски Тръмбеш Стражица Горна Оряховица	
			3. Изпълнение на собствен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчните води в района на общинските депа за битови отпадъци и осигуряване на информация за натиска върху водите	DP_6_3 DP_6_3 DP_6_3			BG1G0000TJK045*	Елена Златарица Етрополе	
		Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	2. Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за неопасни отпадъци	DP_6_3 DP_6_3 DP_6_3			BG1G0000TJK045*	Елена Златарица Етрополе	
			1. Изпълнение на собствен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчните води в района на депа на опасни отпадъци и осигуряване на информация за натиска върху водите	DP_6_1				„Елисейна“ ЕАД, с.Елисейна, обл.Враца	
DP_2	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура.	Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности	2. Закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци	DP_2_2	основна		BG1G0000TJK045*	„Елисейна“ ЕАД, с.Елисейна, обл.Враца	
DP_4		Намаляване на замърсяването от минни дейности	2. Подобряване експлоатация и стопанисване на сзуроотвал	DP_4_2	допълваща		BG1G0000QAL020*	“Захарни заводи” АД, гр. Горна Оряховица, обл. В. Търново	
DP_6	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за отпадъци	3. Изпълнение на собствен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчните води в района на общинските депа за битови отпадъци и осигуряване на информация за натиска върху водите	DP_6_3				В. Търново Тетевен, землището на с.Гложене, местност Байнов поток Ябланица- местност Зейков рът	
			2. Изпълнение на програма за собствен мониторинг на повърхностни, подземни води и отпадъчни води в района на депа за неопасни отпадъци	DP_6_2	основна		BG1G0000TJK045*	Трявна В. Търново Трявна Тетевен, землището на с.Гложене, местност Байнов поток Ябланица- местност Зейков рът	7.2.3 Програма от мерки за закриване на депа, които не отговарят на екологичните изисквания, вкл. мониторинг и контрол
DP_14	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура.	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	2. Депониране на битови отпадъци в съответствие с изискванията за третиране на отпадъци	DP_14_2					
			Изграждане на PCO	DP_14_3					
			4. Преустановяване на експлоатацията на нерегламентирани сметища, които са причина за влошаване на състоянието на водите	DP_14_4					
			5. Рекултивация на терени, замърсени от битови отпадъци	DP_14_5					
			6. Закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци	DP_14_6					
DP_2			3. Депониране на производствени отпадъци в съответствие с изискванията за третиране на отпадъци	DP_2_3					

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

			5. Изграждане на депо за опасни отпадъци	DP_2_5					
DP_9	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от населени места	1. Събиране и картиране на информация за нерегламентирани сметища и зауствания в общините	DP_9_1					
HY_1	Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.)	Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия	2. Запревителни и залесителни мероприятия	HY_1_2					
			3. Проучване на речното дъно и прилагане на мерки за възстановяване на естественото му състояние	HY_1_3					
			7. Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове	HY_1_7					
			8. Забрана за сечи на естествена крайбрежна растителност	HY_1_8					
HY_10	Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток.	Осигуряване на екологичния отток	5. Забрана за водовземане при маловодие в засегнатите райони за всички водни тела, а не само за зоните за защита на водите - в случай, че оттокът е 10% от средномногогодишното водно количество или на минималното средномесечно с 95% обезпеченост към точката на водовземане	HY_10_5					
		Осигуряване на екологичния отток	1. Ограничаване ползването на вода в пресъхващ тип реки 3. Оптимизиране на управлението на водите на язовирите, водностанските системи и деривациите, за осигуряване на водни количества за екологичен отток и постигане на ДЕС/ДЕП	HY_10_1 HY_10_3	допълваща	SW	Повърхностни водни тела		
HY_11	Подобряване на надлъжната непрекъснатост (напр. създаване на рибни проходи, разрушаване на стари бентове)	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	1. Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.)	HY_11_1					
			2. Разработване на програма и премахване на нефункциониращите миграционни бариери	HY_11_2					
			3. Оценка на въздействието на всички миграционни бариери по речен басейн, включително оценка на състоянието на същите	HY_11_3					
			4. Забрана за изграждане на прагове, баражи, водовземания и др. съоръжения преречащи изцяло речното корито	HY_11_4					
			7. Използване на турбини, преречеци на миграцията на рибите надолу по течението	HY_11_7					
			8. Разрушаване на бентове и прагове за осигуряване миграцията на рибите	HY_11_8					
			12. Поддържане на връзката между язовира и притоците му за движение на рибата	HY_11_8					
			14. Идентифициране и картиране на миграционни бариери по течението на основните реки, вкл. идентифициране на предназначението и собственика на съоръженията. Оценка на потенциала за възстановяване на надлъжната свързаност на реките. Създаване на геобаза данни.	HY_11_14					
HY_12	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Подобряване на оценката на хидроморфологичните елементи за качество и хидроморфологичното състояние	3. Провеждане на проучвателен мониторинг във връзка с оценката на екологичния потенциал и дефиниране на ДЕП за СМВТ и ИВТ на територията на РБУ	HY_12_3	допълваща	SW	Повърхностни водни тела	ДРБУ	7.2.4 Програма от мерки за намаляване/ смекчаване на хидроморфологичния натиск и запазване и подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела
HY_3	Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване	Забрана за добив на инертни материали на по-малко от 50 м от бреговете на реките	1. Забрана за добив на инертни материали на по-малко от 50 м от бреговете на реките	HY_3_1					

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

	на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н							на повърхностните водни тела
НУ_4	Мерки за недопускане влошаване на състоянието	Забрана за продължаване на срока на действие и/или изменение на действащи разрешителни за водовземане от повърхностни води и/или ползване на водни обекти с цел производство на електрическа енергия от ВЕЦ, които нямат издадено разрешение за строеж по реда на ЗУТ към датата на приемане на ПУРБ	1.Забрана за продължаване на срока на действие и/или изменение на действащи разрешителни за водовземане от повърхностни води и/или ползване на водни обекти с цел производство на електрическа енергия от ВЕЦ, които нямат издадено разрешение за строеж по реда на ЗУТ към датата на приемане на ПУРБ	НУ_4_1				
НУ_5		Изменение на всички разрешителни за добив на инертни материали от реки и включване на клаузи за отнемане на разрешителните при установяване на повече от 2 нарушения на ЗВ	1.Изменение на всички разрешителни за добив на инертни материали от реки и включване на клаузи за отнемане на разрешителните при установяване на повече от 2 нарушения на ЗВ	НУ_5_1				
НУ_7	Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.	Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките	3. Премахване на корекции на реки	НУ_7_3				
			4. Забрана за нови инвестиционни намерения, свързани с изграждането на хидротехнически съоръжения и изземане на наносни отложения с изключение на съоръженията за защита на населението от наводнения	НУ_7_4				
			5. Забрана за нарушаването на естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми иици, с изключение на дейности за удълбочаване на фарватера и коригиране на речното корито за осигуряване/подобряване на безопасно корабоплаване в общия българо-румънски участък на р.Дунав и при дейности за защита от наводнения, както и други дейности съобразени с действащото законодателство	НУ_7_5				
НУ_7		Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките	6. Забрана за изграждане на ВЕЦ на място на съществуващи мелници, тепавици, перила , караджейки .	НУ_7_6				
НУ_8	Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.	1.Прилагане на ОВОС за инвестиционни предложения/проекти, свързани с ново изменение на физичните характеристики на повърхностни водни тела	1.Прилагане на ОВОС за инвестиционни предложения/проекти, свързани с ново изменение на физичните характеристики на повърхностни водни тела	НУ_8_1				
НУ_9		Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали	1. Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали	НУ_9_1	допълваща			
НУ_1		Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия	1. Защита на речните брегове от ерозия и свързаните с тях слачишни процеси	НУ_1_1				
НУ_11	Подобряване на надлъжната непрекъснатост (напр. създаване на рибни проходи, разрушаване на стари бентове).	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	10. Реконструкция на изградени рибни проходи в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването и ръководството на ФАО	НУ_11_10				
PS_2	Мерки за поетатно прекратяване на емисиите, заустванията и	Подобряване на контрола за химичното състояние на	1.Контрол на количеството и качеството на производствените отпадъчни води, зауствани в	PS_2_1	основна			7.2.4 Програма от мерки за намаляване/ смекчаване на хидроморфологичния натиск и запазване и подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела
								7.2.5 Програма от мерки за запазване и

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

	загубите от приоритетни опасни вещества или за намаляване на емисиите, заустванията и загубите от приоритетни вещества.	повърхностните води	канализационните системи на населените места						подобряване състоянието на повърхностните води
CA_12	Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток	Оптимизиране на водовземането с цел недопускане влошаване на състоянието на водите	2.Предвиждане на възможност за водовземане от различни дълбочини в язовира за недопускане значителна промяна в температурата и кислородния режим на водата в и след водохранилището	CA_12_2					
OS_3	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води	2. Провеждане на мониторинг за установяване въздействието на минната дейност върху повърхностни и подземни води	OS_3_2					
DP_1	Възстановяване на замърсени зони (замърсяване по исторически причини, включително седименти, подземни води, почви).	Ограничаване на замърсяването от минали дейности	1. Разработване и изпълнение на програми за ограничаване на замърсяването от минали дейности	DP_1_1	допълваща		BGIYN700R1017	ТЕРЕМ-ИВАЙЛО ООД, зр. В.Търново	
PI_2	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура.	Осигуряване на подходящо пречистване на производствени отпадъчни води	1.Забрана за въвеждането в експлоатация на обекти, формирани отпадъчни води и осъществяването на дейности без приети по установения ред пречиствателни съоръжения, освен в случаите, когато не са необходими	PI_2_1	основна	SW	Повърхностни водни тела	ДРБУ	
PM_8		Ограничаване на замърсяването на повърхностните води	1.Забрана за изхвърляне на утайки от селищни пречиствателни станции в повърхностни води посредством плователни средства, тръбопроводи и/или по какъвто и да е друг начин	PM_8_1					
DP_2		Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности	7. Забрана на миенето и обслужването на транспортни средства и техника в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата	DP_2_8	основна	SW			
PS_1	Мерки за поетапно прекратяване на емисиите, заустванията и загубите от приоритетни опасни вещества или за намаляване на емисиите, заустванията и загубите от приоритетни вещества.	Ограничаване на замърсяването на повърхностните води	1.Завършване на инвентаризацията на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни и приоритетно опасни вещества	PS_1_1	допълваща				
PS_4		Подобряване на оценките на химичното състояние на повърхностните води	1.Събиране на информация за оценка на тенденциите в изменение на концентрациите на замърсители в седимент и биота.	PS_4_1	основна				
OS_3	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води	11. Провеждане на проучвателен мониторинг при инцидентно замърсяване- въздействие от случайно замърсяване.	OS_3_11	допълваща				
CA_12	Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток	Оптимизиране на водовземането с цел недопускане влошаване на състоянието на водите	3.Недопускане на водовземане от придънни слоеве	CA_12_3					
CA_6		Изменение или прекратяване на разрешителни за водовземане от повърхностни води, в резултат от преразглеждането им.	5.Недопускане на залпово изпускане и връщане на води	CA_12_5					
CR_1	Мерки от ценовата политика за прилагане на възстановяването на разходите за водни услуги от промишлеността.	Ефективно въвеждане на принципа "замърсителя плаща"	1.Изменение или прекратяване на разрешителни за водовземане от повърхностни води, в резултат от преразглеждането им.	CA_6_1					
DP_12	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието.	Биологични методи за ограничаване на евтрофикацията	4. Заплащане на такси за замърсяване от отпадъчни води от промишлеността с отчитане на броя на приоритетно опасните, приоритетните и специфичните вещества	CR_1_4	основна				
DP_12			3.Поставяне на условие в издадените разрешителни за отглеждане на аквакултури в садки за зареждане на язовирите с растителноядни видове риба с цел ограничаване процесите на евтрофикация и увеличаване на екологичния капацитет за рибовъдство (ECRfish)	DP_12_3					
DP_12	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Изпълнение на програма за собствен мониторинг във връзка с отглеждане на аквакултури	1. Поставяне на условие в издадените разрешителни за ползване на воден обект и/или за водовземане с цел отглеждане на аквакултури за провеждане на собствен мониторинг	DP_5_1					
							Всички повърхностни водни тела		7.2.5 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на повърхностните води
							повърхностни водни тела		
							Всички повърхностни водни тела		

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

			къв връзка с оценка на натиска от различните форми на сладководно рибовъдство.						
OS_3	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността	Проучване за установяване на замърсяване на повърхностни и подземни води	2. Проучвателен мониторинг на повърхностните води за установяване на приоритетни, приоритетно опасни вещества и специфични замърсители	OS_3_12					
PM_9	Други превантивни мерки	Предотвратяване на клошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения	Недопускане реализацията на инвестиционни намерения в части от повърхностните водни тела, които са определени референтни места;	PM_9_1	допълваща				
NI_1	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието.	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	10. Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони	NI_1_10			повърхностни ВТ, които имат 30 и над 30% ИЗП и попадат изцяло или частично извън НУЗ, съгласно Приложение 7.2.5А		7.2.5 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на повърхностните води
GO_7	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността	Подобряване на мониторинга на количеството на повърхностните води	Изграждане на нови пунктове за мониторинг на количеството на повърхностните води	GO_7_1			В 6 пов. водни тела - 6 пункта за контролен количествен мониторинг		
CA_5	Подобряване на управлението	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	6. Контрол на разрешителните с изтекъл срок	CA_5_6					
GD_2	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура.	Подобряване на собствения мониторинг и оценката на риска за химичното състояние на подземните водни тела при инжектиране/реинжектиране в подземни води	1. Оборудване на съоръженията за инжектиране/реинжектиране в подземни води със стационарно монтирани в съоръжението нивомерни устройства и водомерни устройства	GD_2_1					
PM_1	Други превантивни мерки	Опазване на количественото състояние на подземните води	7. Забрана за издаване на разрешителни за изграждане на защитни и/или други съоръжения в повърхностни водни тела, които препятстват подхранването на подземните води от реката, с което се засягат вече разрешени водовземания от подземни води	PM_1_7	основна				
	Други превантивни мерки	Опазване на количественото състояние на подземните води	6. Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, когато е налице риск от понижаване на водното ниво в пунктове от мрежата за мониторинг на количественото състояние на подземните водни тела	PM_1_6		GW	Всички ПВТ	ДРБУ	7.2.6 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води
PM_2	Други превантивни мерки	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и клошаване	1. Забрана за издаване на разрешителни за инжектиране/реинжектиране на подземните води с води, качеството на които компрометира постигането на определените цели за опазване на околната среда на подземното водно тяло	PM_2_1					
CA_5	Подобряване на управлението	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	7. Контрол при изграждане на съоръжения за подземни води за предотвратяване смесването на води от различни водни тела с различни качества	CA_5_7					
GD_1	Други превантивни мерки	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и клошаване	2. Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително разкриването на подземните води на повърхността, чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло.	GD_1_2					
PM_1	Други превантивни мерки	Опазване на количественото състояние на подземните води	Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато общото водовземане надвишава разполагаемите ресурси на подземните водни тела и/или максимално допустимото експлоатационно понижаване на водното ниво надвишава	PM_1_8		GW	Всички ПВТ	ДРБУ	7.2.6 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

GO_1			определено за водното тяло допустимо понижение на водното ниво						
			4.Забрана за издаване на разрешителни за водовземане от подземни води за добив на хидрогеотермална енергия в случаите, в които не е осигурено реинжектиране на ползваните водни обеми	PM_1_4					
			3.Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато се създава риск от влошаване на състоянието на сухоземни екосистеми пряко зависими от подземните води	PM_1_3					
			1. Ежегодно определяне на разполагаемите ресурси на подземните водни тела	GO_1_1					
			2. Ежемесечно съставяне на баланс "разполагаеми ресурси-разрешено черпене"	GO_1_2					
PM_1		Опазване на количественото състояние на подземните води	5.Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, ако водовземните съоръжения са изградени без изискването се разрешително или не са включени в регистъра на съоръженията за водовземане	PM_1_5					
PM_1			2.Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато се създава риск от влошаване на състоянието на свързаните повърхностни водни тела	PM_1_2					
		Опазване на количественото състояние на подземните води	1.Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато понижението на водното ниво и временното или постоянно изменение на посоката на потока в подземното водно тяло създават опасност от привличане на солени или замърсени води	PM_1_1					
CA_3	Подобряване на управлението	Изменение или отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им.	1.Изменение на издадените разрешителни за водовземане за ПВТили части от тях , в които е установенотрайно понижението на водното ниво	CA_3_1					
		Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водовземане от подземни води с цел постигане на целите за водното тяло	1.Изпълнение на процедурата по преразглеждане на издадените разрешителни за водовземане от подземни води с цел постигане на целите за водното тяло	CA_4_1					
	Други превантивни мерки	Изменение или отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им.	5.Изменение на параметрите на разрешеното водовземане по разрешителни за водовземане от подземни води в случаите на установен риск от привличане на солени води, замърсени води или води със завишени по естествени причини концентрации на вещества или йони спрямо стандарта з качество.	CA_3_5					
CA_5	Подобряване на управлението	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	5.Контрол за спазване на изискванията за измерване на черпените количества подземни води	CA_5_5					
CA_2	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води	4. Оборудване на съоръженията за водовземане от подземни води със стационарно монтирани във водовземното съоръжение устройства за измерване на водното ниво	CA_2_4					
CA_5	Подобряване на управлението	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	4.Извършване на проверки за установяване на незаконно черпене на подземни води	CA_5_4	основна	GW	Всички ПВТ	ДРБУ	7.2.6 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води
		Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	2.един път на 3 години на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество от 30 000 до 150 000 куб.м.год.	CA_5_2					
	Подобряване на управлението	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	3.един път в срока на действие на ПУРБ на разрешителните за водовземане от подземни води с разрешено количество под 30 000 куб.м.год.	CA_5_3					

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

CA_2	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Подобряване на мониторинга на количественото състояние на подземните води	1. Оборудване на водовземни съоръжения със запамятаващи устройства за измерване на водните нива в зони със значим натиск от водовземане	CA_2_1	допълваща	BG1G0000QAL020*	Новград	
			5. Изграждане на нови пунктове за мониторинг на подземни води в райони неповлияни от черпене - за оценка на средномногогодишното подхранване на подземните води;	CA_2_5				
GO_1	Подобряване на управлението	Опазване на количественото състояние на подземните води	3. Завършване и публикуване на регистри на кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите	GO_1_3				
CA_5	Контрол върху водовземането	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	1. Ежегоден контрол на разрешителните с разрешено водовземане с количество над 150 000 куб.м.год;	CA_5_1	основна	Всички ПБТ	ДРБУ	
GD_1	Пряко отвеждане на замърсители в подземните води	Предотвратяване на отвеждането на приоритетни вещества в подземните води	1. Забрана за издаване на разрешителни за пряко отвеждане на замърсители в подземните води	GD_1_1				
CA_3	Подобряване на управлението	Изменение или отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им.	2. Отнемане на издадените разрешителни за водовземане за ПБТ или части от тях, в които е установено трайно понижение на водното ниво	CA_3_2				
			3. Отнемане на издадените разрешителни за водовземане за ПБТ определени в риск/лошо състояние по количество;	CA_3_3				
			4. Отнемане на част от разрешените водни количества в издадените разрешителни за водовземане за ПБТ определени в риск/лошо състояние по количество;	CA_3_4				
CA_11		Опазване на количественото състояние на подземните води	1. Отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води в случаите на неупражняване на права, предоставени с разрешителното, в определения в него срок	CA_11_1				
			2. Отнемане на част от разрешеното водовземане по разрешителни за водовземане от подземни води в случаите на неупражняване на права в определените в разрешителното параметри на използването.	CA_11_2				
GO_1	Подобряване на управлението	Опазване на количественото състояние на подземните води	4. Съставяне и публикуване на регистри на разрешителните за водовземане по подземни водни тела	GO_1_4	основна	GW	Всички ПБТ	7.2.6 Програма от мерки за запазване и подобряване състоянието на подземните води
PM_2	Други превантивни мерки	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване	2. Забрана за извършването на дейности водещи до отвеждането в подземните води на опасни вещества	PM_2_2				
CA_5	Подобряване на управлението	Подобряване на контрола на разрешителните за водовземане от подземни води	8. Контрол за спазване на изискванията за оборудване на съоръженията за водовземане от подземни води с устройства за измерване на водното ниво	CA_5_8				
DP_11	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието.	Прилагане на екологични практики или най-добрите налични техники за ограничаване на отвеждането в подземните води на замърсяващи вещества	1. Прилагане на екологични практики или най-добрите налични техники за ограничаване на отвеждането в подземните води на замърсяващи вещества	DP_11_1				
DP_13	Намаляване на замърсяването с пестициди от земеделието.	Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита	9. Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността	DP_13_9				
CR_1	Мерки от ценовата политика за прилагане на възстановяването на разходите за водни услуги от промишлеността	Ефективно въвеждане на принципа "замърсителя плаща"	3. Заплащане на такси за замърсяване за инжектиране и реинжектиране на замърсяващи вещества в земните недра в зависимост от количеството на съответните вещества.	CR_1_3	допълваща	BG1G0000TJK045*	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление
NI_1	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието.	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	10. Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони	NI_1_10				
CA_10	Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства.	Прилагане на разрешителен режим по реда на Закона за водите за водовземане от повърхностни и от подземни води, вкл. изграждане на свързани с това съоръжения	1. Прилагане на разрешителен режим по реда на Закона за водите за водовземане от повърхностни и от подземни води, вкл. изграждане на свързани с това съоръжения	CA_10_1	основна	SW/ GW	повърхностни и подземни ВТ	

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

CA_12	Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток	Оптимизиране на водовземането с цел недопускане влошаване на състоянието на водите	1.Изменение на разрешителните за водовземане с включване на условия към мястото и начина на водовземане	CA_12_1	допълваща				
CA_9	Подобряване на управлението	Поставяне на видимо и общодостъпно място на информационни табели за всички водовземачи (хидротехнически) съоръжения с данни от разрешителните - титуляр, номер на разрешителното, срок на действие, минимален екологичен отток, ограничения, зелени телефони на РИОСВ и БД	1.Поставяне на видимо и общодостъпно място на информационни табели на всички водовземачи (хидротехнически) съоръжения с данни от разрешителните - титуляр, номер на разрешителното, срок на действие, минимален екологичен отток, ограничения, зелени телефони на РИОСВ и БД	CA_9_1					
CR_1	Мерки от ценовата политика за прилагане на възстановяването на разходите за водни услуги от земеделието.	Ефективно въвеждане на принципа "замърсителя плаща"	1. Заплащане на такси за замърсяване на водите от дифузни източници от селското стопанство (препарати за растителна защита, аквакултури, животновъдство)	CR_1_1	основна	SW/ GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление
CR_2		Осигуряване на адекватен принос на водоползвателите към разходите за водни услуги	1. Постигане на степен на възстановяване на разходите за водни услуги в селското стопанство 96 %.	CR_2_1					
CR_2			2. Постигане на степен на възстановяване на разходите за водни услуги в индустрията 53 %	CR_2_2					
CR_2			3. Постигане на степен на възстановяване на разходите за водни услуги за домакинствата 54 %	CR_2_3					
CR_2			4. Постигане на степен на възстановяване на разходите за водни услуги за производство на електроенергия чрез ВЕЦ 30 %	CR_2_4					
CR_2			5. Постигане на степен на възстановяване на разходите за водни услуги за други услуги 63 %	CR_2_5					
DP_13	Намаляване на замърсяването с пестициди от земеделието.	Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита	1.Забрана за внос, въвеждане и пускане на пазара или употребата на нерегистрирани торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати	DP_13_1	Основна	SW/ GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ съгласно разрешителен режим	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление
DP_13			2.Забрана за внос, въвеждане, движение и прилагане на биологични агенти, които не са утвърдени от МЗХ и МОСВ	DP_13_2					
DP_13			3.Забрана за внос, въвеждане, пускане на пазара, търговия, преупаковане и употребата на неразрешени или негодни продукти за растителна защита (ПРЗ)	DP_13_3					
DP_13			4.Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата	DP_13_4					
DP_13			6.Забрана за прилагането на ПРЗ чрез въздушно пръскане	DP_13_6					
DP_13			7.Забрана за употреба на ПРЗ извън обхвата на разрешената употреба или в доза, която надвишава максималната разрешена доза на единица площ	DP_13_7					
DP_2	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура	Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности	1. Осигуряване на подходящи условия за съхранение на опасни отпадъци при които не се допуска замърсяване на подземни и повърхностни води	DP_2_1	Основна	SW/ GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление
DP_2			4. Програми за ликвидиране на стари промишлени замърсявания	DP_2_4					
DP_2			9. Закриване и рекултивирание на стари и вече неизползваеми промишлени зони или отделни предприятия	DP_2_9					
DP_4			4. Управление на повърхностни, подземни и дренажни води от минни обекти	DP_4_4					
DP_4	Възстановяване на замърсени зони (замърсяване по исторически причини, включително седименти,	Намаляване на замърсяването от минни дейности	5. Рекултивация на замърсени терени от минна дейност	DP_4_5				ДРБУ	

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

	подземни води, почви).									
DP_7	Към повече от една КТМ	Въвеждане и изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи	1. Въвеждане и изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи	DP_7_1					ДРБУ	
DP_9	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство	2. Разработване на система за пространствено организиране, поддържане и предоставяне на информацията за натиска от селскостопански източници (ГИС базирана информация	DP_9_2	допълваща				ДРБУ	
		Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство	3. Създаване на информационна система за препаратите за растителна защита - производство/внос, състав, количество, място на прилагане, вид и внесено количество	DP_9_3						
		Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство и населените места	4. Събиране на актуална информация за местоположението и текущото състояние на складове за пестициди	DP_9_4	допълваща					
DP_2		Забрана за издаване на нови разрешителни за МВЕЦ на водопровод за питейно-битово водоснабдяване след ПСПВ	1. Забрана за издаване на нови разрешителни за МВЕЦ на водопровод за питейно-битово водоснабдяване след ПСПВ	DW_2_1		SW			ДРБУ	
DP_3	Мерки за опазване на питейната вода (напр. определяне на охранителни зони, буферни зони и т.н.)	Ограничаване на водовземането за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземането за питейно битово водоснабдяване на населението	1. Ограничаване на водовземането за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземането за питейно битово водоснабдяване на населението	DW_3_1	основна	SW/ GW				
DP_5		Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	1. Извършване на проучвания и изграждане на нови водовземни съоръжения за осигуряване на алтернативно и/или допълнително водоснабдяване на райони с трайно установени отклонения във водата от водното тяло, предназначено за питейно водоснабдяване	DW_5_1					водни тела предназначени за ПБВ	
			3. Изграждане на съоръжения за пречистване на питейните води	DW_5_3	допълваща	SW/ GW				
EW_1	Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства.	Намаляване на водовземането чрез въвеждане на водоспестяващи технологии	1. Въвеждане на водоспестяващи технологии и обратно водоснабдяване	EW_1_1	допълваща	SW/ GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление	
EW_1			6. Популяризиране на методите за пестеливо използване на водата	EW_1_6						
EW_1			7. Прогнозиране на нуждите от вода за напояване	EW_1_7						
EW_2		Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване	1. Изграждане на нови водопроводи и елементи от водоснабдителната система за питейно-битово водоснабдяване	EW_2_1						
EW_2			2. Реконструкция на водопрееносната система за обществено питейно-битово водоснабдяване	EW_2_2						
EW_2			3. Райониране на селищните водопроводни мрежи с цел намаляване на загубите на вода при отстраняване на аварии	EW_2_3						
EW_2			4. Зониране на селищните водопроводни мрежи за намаляване загубите на вода и броя на аварийите, резултат от поддържане на налягания по-големи от необходимите	EW_2_4						
EW_2			5. Автоматизиране на връзките "помпена станция-резервоар" за рязко намаляване на преминаващите водни количества	EW_2_5						
EW_2			6. Реконструкция на водопрееносната мрежа, вкл. облицоване на напоителни канали за обществено напояван	EW_2_6						
EW_2			8. Изграждане на нова хидромелиоративна инфраструктура	EW_2_8						
EW_2			9. Възстановяване и реконструкция на хидромелиоративната инфраструктура	EW_2_9						

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

EW_3		Осигуряване на измерване на количеството ползвани повърхностни и подземни води	1. Монтиране/изграждане на устройства за измерване на ползваните водни количества	EW_3_1	основна				
EW_4	Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства.	Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство за ефективно използване на водите	1.Провеждане на кампании за насърчване използването на методи в напояването, намаляващи разхода на вода	EW_4_1	допълваща				
EW_4		Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство за ефективно използване на водите	2.Провеждане на кампании за насърчване отглеждането на култури, изискващи по-малко вода	EW_4_2					
GO_4		Подобряване на управлението	10. Създаване на ясни критерии за непрекъснатост на речната система (като част от нормативна уредба).	GO_4_10		основна	SW	повърхностни водни тела	ДРБУ
GO_4	Ефективност на ползването на вода, технически мерки за напояване, промишленост, енергетика и домакинства	8.Разработване и приемане на Наредба за определяне на нормите за водопотребление при предоставяне на водните услуги;	GO_4_8						
GO_4	Мерки за опазване на питейната вода (напр. определяне на охранителни зони буферни зони и т.н.)	9.Актуализация на законодателството, свързана с определяне на санитарно - охранителни зони (СОЗ)	GO_4_9						
GO_4	Подобряване на управлението	1. Изготвяне на правен и институционален анализ на действащата нормативна уредба и правния регламент на нормативните актове, имащи отношение към водите (управление и използване), по отношение на отговорни институции и техните правомощия	GO_4_1						
GO_4	Подобряване на управлението	2.Промени в нормативната уредба, касаеща сладководното рибовъдство с цел хармонизиране на законовите и подзаконовите нормативни актове и намаляване на замърсяването на водните тела с биогени	GO_4_2						
GO_4		3.Адаптиране на системата за оценка на екологичен потенциал при язовир	GO_4_3						
GO_4		4.Създаване на нормативно-правна уредба за управление, статут, екологични изисквания и експлоатация на системите за отвеждане на атмосферните води и дефинирането им като вид хидротехническо съоръжение;	GO_4_4	допълваща					
GO_4	Подобряване на надлъжната непрекъснатост (напр. създаване на рибни проходи, разрушаване на стари бентове).	7. Допълване на Наредбата за ползване на повърхностните води	GO_4_7	основна					
GO_4	Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток.	6.Разработване и приемане на наредба за рибните проходи	GO_4_6						
GO_4	Подобряване на управлението	11.Приемане на методика за определяне на екологичния отток	GO_4_11						
GO_4		5.Изменение на Наредба 2 за издаване на разрешителни за заустване	GO_4_5						
GO_4									
НУ_11	Подобряване на надлъжната непрекъснатост (напр. създаване на рибни проходи, разрушаване на стари бентове).	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	10. Реконструкция на изградени рибни проходи в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването и ръководството на ФАО	НУ_11_10					
НУ_12		Подобряване на оценката на хидроморфологичните елементи за качество и	1.Разработване на методика за оценка на хидроморфологичните елементи за качество като част от оценката на	НУ_12_1					

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

		хидроморфологичното състояние	екологичното състояние и потенциал						
HY_12		Подобряване на оценката на хидроморфологичните елементи за качество и хидроморфологичното състояние	2.Разработване на методика за оценяване на речната непрекъснатост от гледна точка на миграцията на водните организми и седиментите	HY_12_2					
HY_6	Мерки за намаляване на седиментите от почвената ерозия и повърхностния отток (surface runoff).	Намаляване на ерозията на водосбора	8.Разрешаване извършването на санитарна сеч само след представяне на документ от лесозащитна станция за причината и параметрите на санитарната сеч	HY_6_8					
HY_6			9.Забрана за извеждане на голи сечи в райони отстоящи на по-малко от 500 м от водни обекти	HY_6_9				ДРБУ	
HY_6			11.Забрана за извеждането на сечи, независимо от целта им, които обезлесяват повече от 3 декара и се намират на по-малко от 500 метра от водни обекти"	HY_6_11				ДРБУ	
HY_7	Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливни равнини, подобряване на хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.).	Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките	2. Оценка на ефекта от дейността на ВЕЦ върху екосистемите и екологичното състояние на водно тяло	HY_7_2	допълваща	SW	повърхностни ВТ	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление HY_1
NI_1	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието.	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	1. Забрана за торене в определени периоди от време съгл. Програмата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати на МЗХ	NI_1_1	основна	SW/ GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ	
NI_1			2.Изграждане или реконструкция на съоръжения за съхранение на органични торове, при спазване на изискванията за предотвратяване на свободно изнасяне или разпространение на тор;	NI_1_2					
NI_1	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието.	Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	3.Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове	NI_1_3	основна	SW/ GW			
NI_1			4.Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници	NI_1_4					
NI_1			5.Ограничения при внасянето на тор в съответствие с правилата за добра земеделска практика	NI_1_5					
NI_1			6.Определяне на капацитета на съоръженията, предназначени за събиране на оборски тор от животновъдството осигуряващ възможност за за събиране на тор през най-дългия период на забрана за внасяне на торове в уязвимата зона	NI_1_6					
NI_1			7.Осигуряване на защита от замърсяване на повърхностните и подземните води в района на съоръжения за събиране на оборски тор;	NI_1_7					
NI_1			8.Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР	NI_1_8	основна	SW/GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление HY_
NI_1			9.Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони	NI_1_9					
NI_1			10.Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони	NI_1_10					
NI_2	Към повече от една КТМ	Подобряване на информираността на заинтересованите страни в	2.Провеждане на обучение на консултанти и служби предоставящи съвети в земеделието, свързано с прилагане на	NI_2_2	основна				

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

		селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите	законодателството в областта на водите и задълженията на земеделските производители						
NI_2			3. Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики	NI_2_3					
NI_2			4. Провеждане на обучения за прилагане на иновативни практики за устойчиво управление на рибовъдните стопанства, повишаващи тяхната икономическа и екологична ефективност.	NI_2_4					
NI_2			5. Среци, семинари и обучения на еколози от общините и НПО	NI_2_5					
NI_3	Намаляване на замърсяването с хранителни елементи от земеделието	Спазване на изискванията за оползотворяване на утайките от пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води при употребата им в земеделието	1. Спазване на изискванията за оползотворяване на утайките от пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води при употребата им в земеделието	NI_3_1					
OS_1			4. Повишаване на достоверността на оценката на екологичното състояние на повърхностните води и на количественото състояние на подземните води в условия на климатични изменения.	OS_1_4	допълваща	SW	повърхностни ВТ		
OS_1			5. Разработване и изпълнение на План за управление на суши	OS_1_5	основна				
OS_1			6. Предотвратяване влошаването на екологичното състояние на повърхностните води и количественото състояние на подземните води в резултат от изменението на климата, в процеса на издаване на разрешителни	OS_1_6	допълваща	SW/GW	повърхностни и подземни ВТ		
OS_1			7. Забрана за сечи на естествена крайбрежна растителност във водосбора на притоци, вливащи се в райони със значителен потенциален риск от наводнение (РЗПРН), с изключение на случаи, когато е доказана необходимост за осигуряване на проводимост на реките	OS_1_7	основна				
OS_1	Адаптиране към изменението на климата	Смекчаване на натиска от климатичните промени	8. Изследване на възможността за изграждане на съоръжения за улавяне и използване на биогаз в пречиствателни станции за отпадъчни води	OS_1_8		SW	повърхностни ВТ		
OS_1			9. Изграждане/реконструкция/модернизация на съоръжения за използване на биогаз в пречиствателни станции за отпадъчни води	OS_1_9					
OS_1			10. Подобряване стопанисването на горите във водосбора на повърхностните водни тела предназначени за ПБВ	OS_1_10		SW/GW			
OS_1			11. Прилагане на технологии за почвоподготовка, осигуряващи запазване и подобряване на почвената влагозапасеност	OS_1_11		SW/GW			
OS_1			13. Изпълнение на проекти свързани с увеличаване лесистостта и възстановяване на горския потенциал; Увеличаване на горските територии; Възстановяване, опазване и укрепване на екосистемите, свързани със селското и горското стопанство	OS_1_13	допълваща	SW/GW	повърхностни и подземни ВТ		
OS_1			15. Създаване на референтна пиезометрична мрежа за проследяване на въздействието от климатичните изменения;	OS_1_15		SW/GW			
OS_2	Мерки за естествено задържане на води.	Подобряване на естественото задържане на водата	1. Изграждане на съоръжения за естествено задържане на водата (заливни равнини и др.)	OS_2_1		SW	повърхностни ВТ		
OS_3			2. Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките	OS_2_2					
OS_3		Проучване за установяване на замърсяване на	4. Проучване влиянието на дифузното замъряване от селско и/или горско стопанство	OS_3_4	основна	SW/GW	повърхностни и подземни ВТ		

ДРБУ

7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление НУ_1

Доклад за Екологична оценка на предварителен проект на „Общ устройствен план на Община Лясковец”

OS_3	Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността.	повърхностни и подземни води	7.Избор и прилагане на подходящ модел за количествена оценка на въздействието от идентифицирания натиск от дифузни източници	OS_3_7							
OS_3		8. Проучване разпространението на инвазивни биологични видове и тяхното въздействие върху екологичното състояние (потенциал) на водните тела и природозащитния статус на защитените зони по Натура 2000	OS_3_8								
PI_4	Модернизирани или подобрения на пречиствателни станции за промишлени отпадъчни води (включително от земеделски стопанства).	1.Прилагане на разрешителен режим по реда на Закона за водите за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни тела, вкл.изграждане на свързаните с това съоръжения	1.Прилагане на разрешителен режим по реда на Закона за водите за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни тела, вкл.изграждане на свързаните с това съоръжения	PI_4_1		SW	повърхностни ВТ				
PM_10	Мерки за недопускане или контрол на замърсяването от урбанизирани зони, транспорт и изградена инфраструктура.	Класифициране на предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал по отношение на водите	1.Класифициране на предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал по отношение на водите	PM_10_1	основна	SW/GW	повърхностни и подземни ВТ	ДРБУ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление НУ		
PM_9	Други превантивни мерки	Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения	Недопускане реализацията на инвестиционни предложения, водещи до негативна промяна на състоянието на водните тела;	PM_9_2							
PM_9			Оценка на допустимостта на нови инвестиционни намерения съгласно ПУРБ	PM_9_3							
PS_3	Мерки за поетапно прекратяване на емисиите,заустванията и загубите от приоритетни опасни вещества или за намаляване на емисиите, заустванията и загубите от приоритетни вещества	Намаляване и предотвратяване на замърсяването с устойчиви органични замърсители/приоритетни вещества	2. Извършване на инвентаризация на индустриални УОЗ химикали	PS_3_2							
PS_3			3. Обезвреждане на забранени, негодни за употреба и с изтекъл срок на годност пестициди	PS_3_3							
PS_3			4. Разработване на методи за анализ на приоритетни вещества във води (за No 5, 7, 12, 13,19, 30) и на допълнените 11 ПВ (No 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45) от Наредбата за стандартите за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, приета с ПМС No 256 от 1.11.2010 г., изм. и доп., ДВ бр. 97 от 11.12.2015 г.	PS_3_4							
PS_3			1. Разработване на методи за анализ на приоритетни вещества в седименти (No 2, 5, 6, 7, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21,26, 28 и 30) и в биота (No 5, 15, 16, 17, 21, 28, 30, 34, 35, 37, 43 и 44) от Наредбата за стандартите за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, приета с ПМС No 256 от 1.11.2010 г., изм. и доп., ДВ бр. 97 от 11.12.2015 г.	PS_3_1							
UW_2	Изграждане или одернизирани на пречиствателни станции за отпадъчни води.	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	3. Забрана за включване на нови потребители, заустващи отпадъчни води, към канализационните системи на населените места, селищните и курортните образувания в случаите, когато не може да се осигури отвеждането и/или пречистването им	UW_2_3							
CA_8	Подобряване на режима на оттока и/или определяне на екологичен отток.	Осигуряване на измерване на количеството повърхностните води	3. Оценка на натиска върху количеството на повърхностните води чрез балансов метод	CA_8_3	основна	SW	повърхностни ВТ	ДРБУ	7.2.4 Програма от мерки за намаляване/смякчаване на хидроморфологичния натиск и запазване и подобряване на екологичното състояние на повърхностните водни тела		
НУ_7	Подобряване на хидроморфологичните условия на водните тела (напр. възстановяване на реки, подобряване на крайбрежни райони, премахване на твърди насипи, възстановяване на връзката между реки и заливниравнини, подобряване на	Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките	9. Забрана за всякакви действия, водещи до хидроморфологични изменения на водните течения, обитавани от главоц (Cottus gobio), съгласно разпространението на вида, доказано с актуални научни изследвания	НУ_7_9	допълваща						

	хидроморфологичното състояние на преходни и крайбрежни води и т.н.).								
PM_9	Други превантивни мерки	Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения	4. Реализацията на инвестиционни предложения, свързани с миннодобивна и миннообогатителна дейност във водосборна площ на поречието Ерма, да се допуска само след като с конкретни изследвания е	PM_9_4	допълваща	основна	SW/GW	повърхностни и подземни ВТ	7.2.8 Програма от мерки за Дунавски район за басейново управление
PM_9			5. При разрешаването на всички бъдещи инвестиционни дейности на територията на Дунавски район за басейново управление да се предвиди условие за прекратяване на дейността в случай/случаи на констатирано	PM_9_5					
DP_4	Възстановяване на замърсени зони (замърсяване по исторически причини, включително седименти, подземни води, почви).	Намаляване на замърсяването от минни дейности	13. Рекултивация на нарушени терени от минна дейност	DP_4_13					
HY_11	Подобряване на надлъжната непрекъснатост (напр. създаване на рибни проходи, разрушаване на стари бентове).	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите	15. При изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.) да се използват най-добри практики за осигуряване на максимална ефективност и минимизиране на въздействията	HY_11_15	допълваща				

*ПВТ, върху част от които попада община Лясковец

2.3. Минерални води на територията на Община Лясковец

На територията на Община Лясковец до момента не е установено наличие на минерални води и респективно няма водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

2.4. Опасни хидроложки явления. Риск от наводнения

Районите в Дунавски район за басейново управление, със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), са утвърдени със Заповед № РД – 744 от 01.10.2013 г. на Министъра на ОСВ.

Община Лясковец попада във водосбора на водно тяло BG1YN700R1017 - р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш. В участъка р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица е определен РЗПРН BG1_APSFR_YN_023, който е показан в *таблица 31 и фигура 6*.

Таблица 31: Район в ДРУВ със значителен потенциален риск от наводнения по чл.146г от ЗВ, включващ повърхностни водни тела, във водосбора, на който попада Община Лясковец

Код на РЗПРН	Наименование на РЗПРН в Дунавски район за басейново управление	Общ риск	Населени места (ЕКАТТЕ), включени в РЗПРН	Дължина на РЗПРН (км)
Речен басейн р. Янтра				
BG1_APSFR_YN_023	<p>р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица обхваща поречието на р. Янтра между вливането в нея на двата ѝ големи притока - р. Белица и р. Лефеджа и е с дължина около 82.6 км. В тези граници риск от наводнения ще бъде обследван в следните населени места – гр. Килифарево, гр. Дебелец, гр. Велико Търново, гр. Горна Оряховица, гр. Долна Оряховица, с. Шемшево, с. Ледник, с. Самоводене, с. Първомайци, с. Писарево и с. Върбица. Класифицирането на риска в РЗПРН е направено на база моделиране на потенциално бъдещо наводнение и данни от минали събития. Висок риск е определен в градовете Велико Търново и Горна Оряховица по два критерия – засегнати жители и IPPC и SEVESO предприятия, а за Велико Търново и по критерий за културни паметници. В останалите населени места общия риск е определен като нисък с изключение на селата Ледник, Самоводене и Върбица, в които няма риск, но поради близкото си разположение до останалите населени места са включени в този РЗПРН.</p> <p>Селата Шемшево и Ледник са разположени от двата бряга на р. Янтра и направеното моделиране показва, че общия риск е нисък само за първото по критерий засегнати жители. По другите критерии няма риск. Селата са включени в този РЗПРН, защото отстоят на около 3км разстояние от гр. Велико Търново, измерено по р. Янтра. Град Дебелец, разположен на вливането на р. Дряновска в р. Белица, има нисък общ риск по критерии засегнати жители (906 души) и елементи от пътната инфраструктура (участък от път първи клас E85). Моделирането показва, че застрашени от заливане са западната градска част, както и промишлената зона, заедно с ж.п. гарата. Град Килифарево, разположен на юг по р. Дряновска също е категоризиран с нисък общ риск по критерий засегнати жители (390 души). След завоя на р. Янтра след гр. Велико Търново се намират градовете Горна и Долна Оряховица, в които са съсредоточени и значителни промишлени мощности. В близост до потенциалната заливна територия са не толкова жилищните, колкото промишлените зони на градовете. Към тях гравитират и близко разположените села Самоводене, Първомайци и Писарево. Долната част на този РЗПРН достига до вливането на р. Лефеджа и включва разположеното непосредствено преди това с. Върбица.</p>	висок	<p>гр. Килифарево (36837)</p> <p>гр. Дебелец (20242)</p> <p>гр. Велико Търново (10447)</p> <p>гр. Горна Оряховица (16359)</p> <p>гр. Долна Оряховица (22232)</p> <p>с. Шемшево (83586)</p> <p>с. Ледник (43253)</p> <p>с. Самоводене (65200)</p> <p>с. Първомайци (59094)</p> <p>с. Писарево (56472)</p> <p>с. Върбица (12735)</p>	82,6

2.4.1. Състояние на хидротехническите съоръжения в региона на Община Лясковец

2015 г.

Комплексни и значими язовири по приложение № 1 от Закона за водите:

- яз. Йовковци – добро състояние на яз. стена и съоръжения към нея, които напълно изпълняват предназначението си. Участъкът от р. Веселина след ОИ е с добра проводимост. Не са констатирани нарушения на режимните графици на МОСВ при работата на дружество ВиК „Йовковци” ООД гр. В. Търново.

Язовири общинска и друга собственост:

На основание Заповед № РД 01-05-20/21.03.2015 г. на Областния управител и съгласно график изготвен от РД „ПБЗН”, междуправителствена комисия с представители на „Язовири и каскади” към НЕК АД, РД „ПБЗН” и БД „Дунавски район” - Плевен извършва през месец май и октомври проверки на потенциално опасните язовири по списъка на потенциално опасните язовири за 2015 год.

По време на проверката са изготвени протоколи и са дадени предписания. Комисията информира собствениците и наемателите за новите изискванията на ЗВ – определяне на оператор на язовирната стена, съгласно чл.138 в ал.1,от Закона за водите.

По собствеността:

Язовирите „Ерен бунар”, „Ченгене бунар” и „Паисий-2”, община Г. Оряховица се стопанисват от СН „Воден свят-2” с. Паисий, но същото до момента на проверката няма легитимен председател.

По документацията на язовирните стени:

Община има изготвени технически експертизи и паспорти на язовирите. Собствениците на потенциално опасните язовири в областта нямат изградени експертни технически съвети на основание чл. 129 от Наредба №13, по тази причина все още няма решения за извеждане от експлоатация на язовирите в предаварийно техническо състояние. В договорите между собственик и наемател не се записват ясни изисквания и отговорности на страните за състоянието на язовирите.

Аварийни планове

Собствениците на язовири нямат заливните зони при провеждане на висока вълна или скъсване на язовирната стена и данните подадени в аварийните планове са неточни.

Техническото състояние.

Техническото състояние на проверените 48 броя потенциално опасни язовири в област В. Търново след есенните проверки се е влошило, което е показателно за начина на тяхната експлоатация. През месец октомври 2015 г. е констатирано, че 17 бр. язовира са със съмнения за филтрации през язовирната стена, срещу 3 бр. през пролетта. Увеличи се и броя на язовирите в предаварийно състояние от 9 на 11 бр. Липсата на контролно измервателна система на язовирните стени, води до невъзможност следенето на деформациите им при дългогодишната експлоатация.

Земнонаситни диги и други брегозащитни съоръжения

Характерно за оттока на реките протичащи през област е голямото му колебание вследствие неравномерното разпределение на валежите в годишен аспект. Формите на речните долини са различни: тесни и с голям наклон в планинските и полупланински участъци и широки с по-малък наклон в средните и долни течения. Това в голяма степен обуславя наносния режим на водните обекти. Проводимостта на речните корита за част от водосбора на р. Янтра е различна. Регулатори на оттока се явяват изградените комплексни и значими язовири: яз. „Йовковци”, яз. „Хр. Смирненски”, яз. „Ал. Стамболийски”, както и голям брой язовири държавна и общинска собственост.

Съществуват участъци от речни легла с намалена проводимост вследствие наличие на наносни острови, отложени от динамичното действие на речното течение, храстовидна и дървесна растителност. При огледите през пролетта на 2015 г. се констатира спешна необходимост от почистване на речните легла в потенциално опасни участъци при реките: р. Стара река при с. Кесарево, община Стражица, област Велико Търново, участъци от р. Янтра в регулацията на гр. Велико Търново, общ. Велико Търново, обл. Велико Търново;

Участъците са огледани от комисии назначени от областни управители, респективно кметове на общини - съставени са съответните протоколи в които са уточнени дейности предвид изискванията на чл.140 от ЗВ.

В участъците, преминаващи през урбанизираните територии за реките от басейна не са констатирани значителни количества отпадъци, които биха възпрепятствали оттока. Където е било необходимо са дадени съответните предписания за премахването им, съобразно изискванията на Закона за водите.

Проверена е проводимостта на речните легла след основните изпускатели и преливниците на язовирните стени на водоеми държавна и общинска собственост. Дадени са необходимите предписания, съобразно изискванията на Закона за водите.

Корекции на вътрешните реки, Дунавски диги, проводимост на речните корита в сервитута на мостовите съоръжения от републиканската пътна и ж.п. мрежа

В сравнително добро състояние са корекциите и брегозащитните съоръжения/габиони, диги, подпорни стени и др./ на речните легла на р. Янтра в гр. Велико Търново.

Изменението на фактическата обстановка относно състоянието на съоръженията за защита от вредното въздействие на водите, констатирана при извършване на проверките през пролетта на 2015 г. се изразява в следното:

Мостове:

При голяма част от мостовите съоръжения са чисти от растителност и наносни отложения и е осигурена добра проводимост на светлите им отвори. Съществуват съоръжения, за които е необходимо почистване – от собствениците на пътната мрежа – АПИ и общини. Значителен по обем работа се изисква по изземване на наносни отложения в сервитута на 2 бр. мостове – на р. Янтра път с. Върбица - с. Горски Долен Тръмбеш, община Горна Оряховица.

Към момента е завършен ремонта на мостовото съоръжение на път с. Върбица - с. Горски Долен Тръмбеш, община Горна Оряховица.

Наложително почистване на р. Веселина в урбанизираната територия на с. Къпиново.

Изменението на фактическата обстановка относно проводимостта на мостовите съоръжения спрямо тази, констатирана при извършване на проверките през пролетта на 2015 г. се изразява в следното:

- Поддържа се проводимостта на речно легло на р. Янтра при мост в землището на с. Първомайци, общ. Горна Оряховица и мостове в община Велико Търново.
- Предстои почистване на речното легло на р. Янтра в 5 бр. участъци при гр. В. Търново – в три от тях има мостови съоръжения. Отпуснати са средства от МВК при МС.

Наличие на строежи на жилищни, вилни сгради и стопански постройки в заливаемите тераси на реките.

При извършените проверки през 2015 г. в заливаемите тераси на реките, протичащи през територията на басейна на р. Янтра не е констатирано наличие на строежи на жилищни, вилни сгради и стопански постройки. Не е констатирано нерегламентирано изземване на наносни материали на участъци без издадени разрешителни, както и нерегламентиран дърводобив извън участъците, определени съгласно чл.140 от Закона за водите.

2.4.2. Оценка на заплахата от наводнение

РЗПРН BG1 APSFR YN 023

Река Янтра е с втория по големина водосбор (след Искър) в ДРБУ, заемайки около 16% от общата му площ.

Във водосбора на река Янтра има регистрирани 108 наводнения, което е около 17% от всички регистрирани наводнения в ДРБУ, т.е. съпоставката между площта на водосбора и наводненията в него показва, че този водосбор не е нито с повече, нито с по малко валежи от средните за ДРБУ. Сто от валежите са класифицирани като „важни“, в 6 има загинали хора, а в 33 – пострадали хора (домакинства). Около 70% от наводненията са с източник повърхностни води в резултат на интензивни валежи. По малък е процентът на наводненията, в които придошлите реки са били причина за наводнението – в около 30% от случаите. По този показател водосбора на река Янтра показва еднаква тенденция с тази за целия район.

Въз основа на наличната информация за миналите наводнения, може да се заключи, че определянето на приоритети и цели, както и на последващите мерки за басейна на река Янтра се извършва в условията на недостатъчна изученост на характера и причините за възникване на наводненията:

- липса на доказателство за представителността на регистрираните наводнения - те отразяват сравнително къса извадка от възможните реализации на генералната съвкупност;
- късият период на регистрираните събития включва предимно наводнения от дъждовен тип. Наличието, обаче на добре развита речна мрежа в басейна на р. Янтра предполага появата на речни наводнения, каквито неизбежно е имало в миналото, а проведеното моделиране в ПОРН доказва, че се очакват и в бъдеще.
- липсват данни за размера на интензивните валежи и тяхната продължителност. В редки случаи се посочва само валежната сума причинила наводнението, което не е достатъчно за определяне на интензивността на валежа.
- липсват данни за отточните характеристики на теренната повърхност или капацитета на канализационните и дренажни системи.
- липсват данни за размера на причинените щети;

При тази информационна недостатъчност и още липсващите карти за риска от наводнения, оценките за най подходящите мерки за защита могат да се правят само въз основа на принципни предпоставки, подкрепени от наличните фактологични данни.

В ПОРН за водосбора на река Янтра са определени осем РЗПРН:

- р. Янтра между градовете Полски Тръмбеш и Бяла;
- р. Росица при с. Ресен;
- Голямата река при р. Стражица;

-*р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица:

- р. Дряновска между градовете Плачковци и Трявна;
- р. Янтра при гр. Габрово;
- р. Росица при гр. Севлиево;
- р. Еленска при гр. Елена.

От тях към община Лясковец можем да отнесем *четвъртият РЗПРН.

Обосновка в ПОРН относно класифицирането на района като РЗПРН

Обхваща поречието на р. Янтра между вливането в нея на двата ѝ големи притока – р. Белица и р. Лефеджа и е с дължина около 82,6 км. В тези граници риск от наводнения е обследван в следните населени места – гр. Килифарево, гр. Дебелец, гр. Велико Търново, гр. Горна Оряховица, с. Долна Оряховица, с. Шемшево, с. Ледник, с. Самоводене, с. Първомайци, с. Писарево и с. Върбица. Класифицирането на риска в РЗПРН е направено на база моделиране на потенциално бъдещо наводнение и данни от минали събития. Висок риск е определен в градовете Велико Търново и Горна Оряховица по два критерия – засегнати жители и IPPC и SEVESO предприятия, а за Велико Търново и по критерий за културни паметници. В останалите населени места общия риск е определен като нисък с изключение на селата Ледник, Самоводене и Върбица, в които няма риск, но поради близкото им разположение до останалите населени места са включени в този РЗПРН.

Селата Шемшево и Ледник са разположени от двата бряга на р. Янтра и направеното моделиране показва, че общия риск е нисък само по критерия засегнати жители. По другите критерии няма риск. Селата са включени в този РЗПРН, защото отстоят на около 3 км. Разстояние от гр. Велико Търново, измерено по р. Янтра. Град Дебелец, разположен на вливането на р. Дряновска в р. Белица, има нисък общ риск по критерии засегнати жители (906 души) и елементи от пътната инфраструктура (участък от път първи клас Е85). Моделирането показва, че застрашени от заливане са западната градска част, както

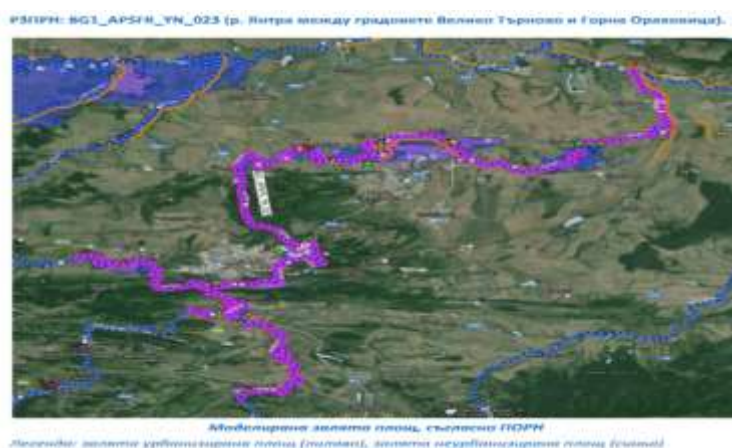
и промишлената зона, заедно с ж.п. гарата. Град Килифарево, разположен на юг по р. Дряновска също е категоризиран с нисък общ риск по критерий засегнати жители (390 души). След завоя на р. Янтра след гр. Велико Търново се намират градовете Горна и Долна Оряховица, в които са съсредоточени и значителни промишлени мощности. В близост до потенциалната заливна територия са не толкова жилищните, колкото промишлените зони на градовете. Към тях гравитират и близко разположените села Самоводене, Първомайци и Писарево. Долната част на тоз РПЗРН достига до вливането на р. Лефеджа и включва разположеното непосредствено преди това с. Върбица.

Приоритети и цели, специфични за този РЗПРН

Специфичните приоритети и цели и тяхната степен на сигурност са определени въз основа на информацията в ПОРН, както и на допълнително събраната информация.

Таблица 32: Приоритети РЗПРН BG1_APSFR_YN_023 - р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица

Приоритети	Цели на РЗПРН		Степен на сигурност
Опазване на човешкото здраве	1.1	Минимизиране броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения	Висока . В ПОРН е определен висок риск по критерия „Засегнати жители” за В. Търново и Г. Оряховица; жертви при наводнението от 2014 г.
	1.3	Възстановяване на нормалните условия за живот	
	1.4	Минимизиране броя на засегнатите обекти от социалната инфраструктура.	
По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса	2.1	Подобряване на защитата на обекти от техническата инфраструктура	Висока . Има сведения за засегната техническа инфраструктура при наводненията от 2014 г.
	2.2.1	Подобряване на защитата на значими стопански обекти	Висока . В района са съсредоточени значителни индустриални мощности
	2.2.2	Подобряване на защитата на значими културно- исторически обекти	Висока . районът изобилства от културно- исторически обекти
Подобряване защитата на околната среда	3.1	Подобряване на защитата на канализационните системи	Средна . Има непроверени сведения за проблеми с канализационни съоръжения и отводнителни канали.
	3.2	Подобряване на защитата на индустриалните обекти (основно IPPC и SEVESO обекти)	Висока . Наличие на замърсяващи индустриални обекти в заливаемите територии
Подобряване на подготовеността и реакциите на населението	4.1.	Повишаване на подготовеността на населението за наводнения	Висока . В ПОРН е определен висок риск по критерия „Засегнати жители” за В. Търново и Г. Оряховица; жертви при наводнението от 2014 г.
	4.2.	Подобряване на реакциите на населението при наводнения	

Фигура 6: Моделирана залята площ съгласно ПОРН

2.4.3. Програма от мерки за намаляване риска от наводнения

РЗПРН BG1_APSFR_YN_023- р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица. Необходими мерки							
Място на прилагане	Име на мярката	Описание на мярката	Допълнителна информация и пояснения	Приоритет	Ефект от мярката	Съвместимост с ПУРБ	Отговорник
между В. Търново и Г. Оряховица	Проучване с цел идентифициране на източниците на наводнения и най-добрата комбинация от мерки, вземайки предвид въздействието надолу по течението на реката.		Тази мярка е от съществено значение за планирането на мерките за управление на наводненията. Тя изисква наличието на карти на заплахата от наводнения и риска от наводнения за областта.	висок	Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за целия речен басейн	Неутрална	БДДР
между В. Търново и Г. Оряховица	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна.	Премахване на препятствията за свободното преминаване на водите чрез почистване на участъци от речните корита и дерета от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и други натрупвания.		Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите.	Неутрална към негативна	В границите на населеното място - кмета , извън населеното място- областния управител. Контролира БДДР
В. Търново и Г. Оряховица	Оценка за отвеждането и дреннирането на дъждовните води и в частност на канализационните мрежи на населено място	Извършване на преразглеждане и анализ на канализационната мрежа и т.нар. охранителни канали , въвеждане на изисквания за събиране и използване на дъждовните води , преоценка и въвеждане на нови норми за проектиране с цел осигуряване на бързо и безпроблемно оттичане на падналите в градската среда валежи.	Проучване на повърхностните наводнения и идентифициране мерки за намаляването им. Структурна мярка не е предвидена поради високата несигурност на данните.	Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите.	Неутрална към негативна	МРРБ,МТИТС, ДНСК, общинските администрации
В. Търново и Г. Оряховица	Подготовка на населението за действия при наводнения	Разработване и осъществяване на програми за превантивна дейност чрез средствата за масова комуникация , провеждане на учебни тренировки за отработване на действия за хора и лично имущество. Осигуряване на неприкосновен запас с вещи и храни от първа необходимост за населението		Висок	Повишена информираност на обществеността, подобрява подготвеността и реакциите на населението	неутрална	ГЗ,МВР
В. Търново и Г. Оряховица	Изграждане на нови корекции	Отнася се преди всичко до населени места. Следва да се приема като мярка налагаща активи с висока икономическа и социална стойност		среден	Осигуряване на по-висока степен на защита	негативна	МОСВ,МРРБ, общини като бенефициент на проекти
В. Търново	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Премахване на препятствията за свободното преминаване на водите чрез почистване на участъци от речните корита и дерета от дървета и храсти , падащи дървета ,дънери, битови и строителни отпадъци и други натрупвания.	Почистване на участък от р. Янтра - 150 м преди и 250 м след моста до хлебозавода в кв. Дълга лъка на изхода на гр. Велико Търново на републикански път II-55 Русе-Гурково ,дължина 400м	Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите	Неутрална към негативна	В границите на населените места – кмета, извън населеното място областния управител Контролира БДДР
Велико Търново	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Осъществяване на дейности по ликвидиране на натрупвания, създаващи препятствия за свободно преминаване на водите ,чрез почистване на участъци от речните корита от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и др.	Почистване на участък от р. Янтра - 100 м преди водосбора на с. Белица и 300 метра след бетонния мост на ул. Сан Стефано, гр. Велико Търново, дължина 400м	Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите	Неутрална	В границите на населените места – кмета, извън населеното място областния управител Контролира БД.
РЗПРН BG1_APSFR_YN_023- р. Янтра между градовете Велико Търново и Горна Оряховица. Допълнителни мерки							
Долна Оряховица	Създаване или възстановяване чрез оводняване на влажна зона	Осигуряване на задържане на водни количества при преминаване на високи води чрез нови канали или възстановяване на прекъснати такива за свързване на речното корито със съседни по-ниски територии,	Необходима е съвместимост с ПУРБ, съществува стар меандър на реката при с. Долна Оряховица.	нисък	Държавните органи (областния управител БДДР) трябва да ангажират вкл. чрез обезщетение собствениците на земи , които ще бъдат засегнати.	позитивна	

Велико Търново и Горна Оряховица	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Осъществяване на дейности по ликвидиране на натрупвания, създаващи препятствия за свободно преминаване на водите, чрез почистване на участъци от речните корита от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и др.		Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите	Неутрална към позитивна	Кмета – в границата на населените места. Контролира БДДР.
Велико Търново	Поддържане на съществуващите канализационни мрежи в добро състояние	Техническата поддръжка на съществуващите канализационни системи, в редица случаи е незадоволителна и не обезпечава отвеждане на водите с проектната обезпеченост. Поддържане, почистване и ремонт на съществуващата канализационна мрежа в т.ч. и дъждовните оттоци.	Отнася се до канализационните системи в градовете В. Търново, Килифарево, Дебелец и Горна Оряховица. Има сведения за проблеми с канализационните съоръжения и отводнителни канали.	Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите	Неутрална към позитивна	ВиК оператор
Велико Търново	Рехабилитация на съществуващи канализационни мрежи	Подмяна на отделни критични участъци от канализационната мрежа	Отнася се до канализационните системи в градовете В. Търново, Килифарево, Дебелец и Горна Оряховица. Има сведения за проблеми с канализационните съоръжения и отводнителни канали.	Висок	Осигуряване бързо отвеждане на водите	Неутрална към позитивна	ВиК оператор
Велико Търново	Изготвяне на специални планове при прилагане на директивата SEVESO	Защита при налични големи индустриални предприятия и други големи потенциални източници на замърсяване при наводнения	При предишни наводнения има засегнати IPPC и SEVESO предприятия	Висок	Повишаване защитата на околната среда и човешкото здраве	позитивна	МОСВ и титулярите

2.5. Характеристики на водоползването и на водопотреблението (използване на водните ресурси) в Община Лясковец

Използването на водните ресурси се свежда до снабдяване на урбанизираната територия с вода, необходима за поддържане на определен санитарно - хигиенен статус, за промишлено производство, за електроенергия, за напояване на обработваеми територии, за рекреация и пр. При оценка на характеристиките на водоползването и водопотреблението са взети под внимание основните принципи за рационалното използване на водните ресурси, чрез които да се постигне балансирана, качествена и устойчива среда, както следва:

- Интегрирано управление на водните ресурси;
- Управление на водностопанските системи на технологичен и басейнов принцип в съответствие с условията на разрешителните за ползване и опазване на водите и водните обекти;
- Спазване принципа на солидарността и обществения интерес чрез осигуряване на сътрудничество на всички нива на управление;
- Информационна обезпеченост, включване на обществеността в процесите на обсъждане и вземане на дългосрочни решения и програми за действия;
- Използване на новите технически постижения за икономично потребление на водите и подобряване ефективността на съществуващите водностопански системи и съоръжения.

В тази връзка, в ОУП на Община Лясковец е предвидено развитието на инженерната инфраструктура - водоснабдяване, канализация.

Използване на повърхностно течащите води

Води за напояване

На територията на Общината има изградени напоителни и отводнителни съоръжения, които с течение на годините са изоставени поради променена икономическа обстановка и повечето от тях към настоящия момент не се използват. Икономическата ситуация в момента не предполага наличието на интерес към тяхното възстановяване.

Водоснабдителна инфраструктура

Водоизточници. Външна водоснабдителна система Йовковци

Хидровъзел “Йовковци” е изграден за водоснабдяване на градовете Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица, Стражица, Дебелец, Килифарево, Полски Тръмбеш, Дряново и прилежащите села.

Основен водоизточник е **яз. “Йовковци”** с общ завирен обем 92,18млн.м³, в т.ч. мъртъв обем 9,18млн.м³. Язовирната стена е разположена на р.Веселина на 25 км югоизточно от гр. Велико Търново. Тя е каменно-насипна с вертикално глинено ядро.

Докладите от специализираните звена към „Язовири и каскади” за язовир „Йовковци” през последните години потвърждават неговото много добро техническо състояние. Експлоатационният му период до момента е 37 години, като обичайно експлоатационният период на язовир се приема около 100 години. Следователно от техническа гледна точка водоизточникът е сигурен за разглеждания период на настоящия проект.

Водата от язовира се използва само за питейно - битово водоснабдяване.

Има изготвен проект за санитарно - охранителни зони, които са учредени със заповед на Басейнова дирекция гр. Плевен.

Водата от язовирното езеро се подава чрез вертикална водовземна кула по стоманен водопровод Ø 1500мм до енергогасителна шахта, разположена на левия бряг на р. Веселина. От там започва главна безнапорна деривация оразмерена за 2500л/сек. Деривацията се състои от канални и тунелни участъци с обща дължина 4995м. Размерът на каналните участъци е В=Н=1,80м и тунелен участък с размери В=2,1м и Н=2,3м.

След ПСПВ започва дюкер Пчелище. От ПСПВ до РШ Велчево е изпълнен от стоманени тръби Ø 1500мм, а от РШ Велчево до РШ Пчелище е използвано стоманени тръби Ø 1300мм.

Дряновска деривация – започва от РШ Велчево на дюкер Пчелище и доставя вода за друг ВиК оператор – ВиК гр.Габрово чрез ПС Маноя за община Дряново. От дряновска деривация се водоснабдяват селата Велчево, Плаково, Ялово, Нацовци и гр. Килифарево. Тя е изградена от стоманени тръби Ø 900, стоманени тръби Ø 630 и етеритови Ø 546.

Деривация Златарица – започва от РШ на дюкера след РШ Велчево, подава вода за водоснабдяване на селата Къпиново, Миндя, Росно и гр. Златарица.

Деривация Велико Търново – започва от РШ Пчелище и подава вода за водоснабдяване на градовете Дебелец и Велико Търново, както и за селата Пчелище, Присово, Малък чифлик, Леденик, Шемшево, Пушево, Беляковец, Самоводене, Момин сбор, Ветринци, Балван, Ново село и Емен. Изпълнена е от стоманени тръби Ø 1200, ф1000 и Ø 800.

Деривация Горна Оряховица – започва от РШ Пчелище и подава вода за водоснабдяване на градовете – Г. Оряховица, Лясковец, П. Тръмбеш и селата Церова кория, Мерданя, Драгижево, Шереметя, Арбанаси, Първомайци, Правда, Поликраище, Янтра, Крушето, Куцина, Петко Каравелово, Раданово и Климентово. Изпълнена е от стоманени тръби с диаметър Ø 1000, ф900, Ø 720 и т.н.

Деривация Стражица – започва от РШ на деривация Г. Оряховица и подава вода за водоснабдяване на гр. Стражица и селата Козаревец, Добри дял, Бреговица, Джугуница. Изпълнена е от азбесто-циментови тръби.

Качество на повърхностните води

Водата в язовира е с добро качество, което е доста постоянно през цялата година.

Мътността на водата, през повечето време, е под 3 FNU. Тя се увеличава през даден период от годината (през пролетта и есента и всеки път, когато се отварят клапаните на язовира). Максималните измерени стойности са около 20 FNU. рН на водата е около 7,5 до 7,9.

Водата съдържа желязо и манган. Записани са концентрации на Мп над допустимата норма 50 мг/л (62,54 и 81 мг/л през 2007 година и 65,00 и 84,00 мг/л през 2011 год. и при допустимата норма 200 мг/л (измерени стойности 44-100 мг/л). Цвятът е около 8 Pt/Co.

Качеството е доста постоянно. Не се наблюдава значително замърсяване на язовира.

Основното развитие в качество на водата засяга отклонения в микробиалните показатели - е-колите. Наблюдава се завишена концентрация на е-коли в язовира. Това показва замърсяване от човека и това развитие е в резултат на увеличаване на населението и дейностите около язовира.

Качеството на третираната вода е като цяло в съответствие с българските стандарти. Понякога обаче са измервани стойности на замътеност, които не са в съответствие (мътност по-висока от 1 NTU).

Пречиствателната станция за питейна вода “Йовковци”

Пречиствателната станция за питейна вода “Йовковци” е построена на около 6 км от с. Велчево и пречиства подадената вода от язовирно езеро “Йовковци” за градовете Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Дряново, Елена, Стражица, Златарица, Полски Тръмбеш, Дебелец, Килифарево и редица села в региона.

Технологията на пречистване е – предхлориране, утаяване, филтриране и на изхода дезинфекция.

Предхлорирането и дезинфекцията се извършват с хлор – газ. Утаяването е по механичен път – в хоризонтални утайтели. Филтрирането се осъществява чрез бърза пясъчна филтрация. Водата преминава през слой с дебелина 1 м от кварцов пясък с размер на частиците Ø = 0,6 : 1,6 мм. Водата, с която се извършват промивките на филтрите, се отвежда в калохранилище в непосредствена близост до Пречиствателната станция, където се утаява и постъпва в р. Плачковчица.

По проект Пречиствателната станция за питейна вода “Йовковци” е проектирана да пречиства 2500 л/сек вода. В експлоатация са около 60% от съоръженията. Пускът на ПСПВ “Йовковци” е на

01.05.1979 г. само с една филтърна клетка, в последствие четири, а при официалния пуск през 1980 – 1981 г. стават осем броя. Толкова работят и в момента.

ПСПВ “Йовковци” разполага с химична и микробиологична лаборатории, оборудвани с модерна измервателна апаратура. В лабораториите работят висококвалифицирани специалисти. Ежедневно се анализират 2 пункта от Пречиствателна станция – вход и изход, един пункт от гр. В. Търново по 10 химични и физико-химични показателя и 3 бр. микробиологични. Ежеседмично се изследват същите пунктове по 11 бр. показатели - химични и физико-химични и по 3 бр. - микробиологични, а веднъж месечно в същите пунктове се анализира по 20 бр. физични и физико-химични показателя и 5 бр. микробиологични. Успоредно с горепосочените анализи се провежда мониторингов контрол съвместно с РЗИ гр. В. Търново и Басейнова дирекция - Дунавски район гр. Плевен - веднъж на тримесечие в 11 пункта от язовир „Йовковци” по 27 показателя.

Веднъж месечно се провежда анализ на отпадъчната и пречистена технологична вода след ПСПВ преди заустването ѝ в река Плачковчица по два показателя и два пъти годишно по пет показателя.

Периодично на 4 месеца в химична лаборатория се правят анализи за стабилността на язовирната стена “Йовковци” в 4 пункта по 2 показателя- стабилност по отношение на обща алкалност и стабилност по отношение активна реакция.

За обезпечаване с ресурси и подобряване организацията на работа Язовир „Йовковци” и ПСПВ „Йовковци” са обединени в общ експлоатационен район - Хидровъзел „Йовковци”.

В т. 1.4.6 от настоящия доклад е представена подробна характеристика на съществуващата водоснабдителна и канализационна мрежа на територията на Община Лясковец, както и прогнозното им развитие за проектния период.

Таблица 33: Обобщаващи данни за водоснабдителните системи в община Лясковец съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Населено място	Население	Код на водоснабдителна зона (WWS Z code)	Дължина на разпределителна мрежа	Битово водопотребление	Специфично битово потребление	Небитово потребление	Общо водопотребление (без загуби)	Общо водопотребление със загуби	Загуби - процент	Процент на свързаност към водоснабдителна мрежа	Покрива стандартите за количество	Покрива стандартите за качество	Коментари (основни недостатъци)
име	брой										да/не	да/не	
Джугуница	1895	1	37	66 300	95,85	8 600	74 900	187 250,00	60%	100%	Да	Да	-
Добри дял	960	1	няма данни	31 900	91,04	4 600	36 500	91 250,00	60%	100%	Да	Да	-
Драгичево	831	1	няма данни	35 700	117,70	9 500	45 200	113 000,00	60%	100%	Да	Да	-
Козаревец	895	1	-	28 300	86,63	3 300	31 600	79 000,00	60%	100%	Да	Да	-
Лясковец	8 225	1	30,39	286 500	95,43	169 200	455 700	1 139 250,00	60%	100%	Да	Да	-
Мерданя	591	1	-	26 300	120,00	800	27 100	67 750,00	60%	100%	Да	Да	-

Стратегически алтернативи за разпределителните мрежи съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Разпределителните мрежи на населените места са изградени на 100%, което означава, че не се предвижда изграждане на нови водоснабдителни мрежи. Но отчитайки среден процент на неприходни води на ниво ВиК достигащо до 60%, ще са необходими инвестиции за постигане на целта от 32% НПВ през 2012 г. и 25% през 2038 г.

За постигане на тези цел предпочитана алтернатива е редовна подмяна и рехабилитация на мрежите. Нормалният годишен темп на подмяна варира от 1 до 2% от общата дължина на мрежата (средно 1,4%). Очакваните положителни ефекти от тези мерки са: намаляване на неприходните води, оптимизация на експлоатацията, спестяване на енергия, намаляване на здравните рискове и намаляване на инфилтратията в канализационните тръби.

Мерки за подобряване на водоснабдяването на територията на община Лясковец, съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Приоритетната инвестиционна програма залегнала в Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново по отношение водоснабдяването на община Лясковец е следната

А. Краткосрочна

Основните проблеми в разпределителни мрежи са:

- Мрежите са изградени от азбестоциментови, стоманени и поцинковани тръби, с изтекъл експлоатационен срок, което е причина за големите загуби по мрежите
- Сградните водопроводни отклонения са изпълнени основно от поцинковани тръби, чийто експлоатационен срок е изтекъл
- Повечето от измервателните уреди са над 10 години

В краткосрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

- Премахване на основните дефицити, свързани с качеството и количеството на водата;
- Увеличаване на енергийната ефективност.
- Доставка на питейна вода с добри качества, отговаряща на Европейската Директива за питейни води. Премахва се основен дефицит, свързан с качеството на водата.

Таблица 34: Приоритетна краткосрочна инвестиционна програма

Категория (ВС/К)	Име на ВС3 / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
ВС	гр.Лясковец	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа - гр.Лясковец с дължина 6,34км.	1 513 635	8 225	184	Намаляване на загубите, прекъсване на незаконни връзки.
ВС	Община Лясковец - външни системи	Подмяна на водопровод в гр.Лясковец между първи и втори подеи с дължина 2,4км.	335 178	8 225	41	Увеличаване сигурността на водоподаването. Намаляване на загубите.
ВС	Община Лясковец - външни системи	Подмяна на хранителен водопровод от манастира до Ксифор с дължина 2,8км.	363 949	8 225	44	Увеличаване сигурността на водоподаването. Намаляване на загубите.
ВС	Община Лясковец - външни системи	Подмяна на довеждащ водопровод за с.Мерданя с дължина 3,2км.	447 624	591	757	Увеличаване сигурността на водоподаването. Намаляване на загубите.
ВС	Община Лясковец	Проучване с диагностика на мрежите за населени места над 300 жители	181 020	5 172	35	Планиране на дейности за подобряване качеството на обслужване в малките населени места.
ВС	с.Драгичево	Нов напорен водоем за с.Шереметя	145 491	831	175	Увеличаване сигурността на водоподаването.

В. В средносрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

- Увеличаване на ефективността - намаляване на неприходната вода (ВЗ), енергийна ефективност.
- Рехабилитация и разширение на водоснабдителни системи осигуряващи устойчивост - рехабилитация и адаптация на инфраструктурата.

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Намаляване на загубите на вода в довеждащите водопроводи
- Намаляване на загубите на вода във разпределителните мрежи и в сградните водопроводни отклонения (СВО).

Таблица 35: Приоритетна средносрочна инвестиционна програма

Категория (ВЗ/К)	Име на ВЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
ВЗ	Община Лясковец -гр. Лясковец	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа - гр.Лясковец с дължина 6,15км.	974 991	8 225	119	Намаляване на загубите, прекъсване на незаконни връзки.
ВЗ	Община Лясковец	Рехабилитация на вътрешни водопроводни мрежи за населени места под 2000 жители с дължина 18,7км.	4 129 212	5 172	798	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаване, прекъсване на незаконни връзки.

С. В дългосрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

- Увеличаване на ефективността - намаляване на неприходната вода (ВЗ)
- Рехабилитация и разширение на водоснабдителни системи осигуряващи устойчивост - рехабилитация и адаптация на инфраструктурата.

С изпълнението на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Премахване риска за здравето на населението от използване на АЦ водопроводи – над 90% от водоснабдителната инфраструктура ще бъде подменена;
- Намаляване на загубите на вода по външните водопроводи до 25%;
- Намаляване на загубите на вода по разпределителните мрежи до 25%;

Таблица 36: Приоритетна дългосрочна инвестиционна програма

Категория (ВЗ/К)	Име на ВЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
ВЗ	гр. Лясковец	Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа - гр.Лясковец с дължина 25,61км.	5 616 343	8 225	683	Намаляване на загубите, прекъсване на незаконни връзки.
ВЗ	Община Лясковец	Рехабилитация на вътрешни водопроводни мрежи за населени места под 2000 жители с дължина 17,7км.	3 924 298	5 172	759	Намаляване на загубите и увеличаване сигурността на водоподаване, прекъсване на незаконни връзки.

Определяне на алтернативите за канализационната мрежа на гр. Лясковец (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново)

Град Лясковец има 95 % изграденост на канализационната мрежа, като системата за събиране на отпадъчните води е смесена, т.е. общо събиране в една тръба на битови, промишлени и дъждовни

отпадъчни води. Това налага необходимата реконструкция на канализацията на съществуващата градска част да се изпълни като смесена, при съществуващата схема.

Видно е, че за гр. Лясковец алтернатива за решението на канализационната мрежа няма. Единствената алтернатива е доизграждане на канализационната мрежа.

Предвидени са мерки за отстраняване на идентифицирани проблеми в канализацията :

- Ликвидиране на нерегламентирани зауствания на отпадъчни води в Лясковското дере без пречистване;
- Реконструкция на главните събиратели с цел достигане на необходимата проводимост;
- Реконструкция на мрежата, там, където има нарушена водоплътност на тръбите и връзките, което е предпоставка за високи нива на инфилтрация;
- Доизграждане на второстепенната мрежа;

Отпадъчната вода на гр. Лясковец се изпраща до мрежата на гр. Горна Оряховица – респективно ПСОВ – Горна Оряховица.

Съществуващата мрежа на града е с дължина - 22 800 км

От нея се реконструира - 20 573 км

Запазват се - 2 227 км

Новата мрежа на града е - 7 831 км

Всичко – нова и реконструирана мрежа е - 28 404 км

В следващата таблица са дадени дължините по диаметри и фази на мрежата – нова и реконструирана.

Таблица 37: Дължини на канализационна мрежа (нова и реконструирана) на гр.Лясковец

Подобект		300	400	500	600	800	900	1000	1100	1200	1400	2000	Общо
I. КРАТКОСРОЧНА ПРОГРАМА 2016 - 2020 ГОДИНА													
Разширение	Гл. Колектори		196		26	73		16		36			347
	Второстепенна мрежа	2 830	428	814	170								4 242
	Дъждовни колектори												
Реконструкция	Гл. Колектори	87	31	138	275								531
	Второстепенна мрежа	494	252	26	459	159		337			103		1 830
	Дъждовни колектори												
Всичко точка I		3411	907	978	930	232		353		36	103		6 950
II. СРЕДНОСРОЧНА ПРОГРАМА 2021 - 2028 ГОДИНА													
Разширение	Гл. Колектори			107	75								
	Второстепенна мрежа												
	Дъждовни колектори												
Реконструкция	Гл. Колектори	208	1 774	992	946	443	353			232	100		5 048
	Второстепенна мрежа	1 653	534										2 187
	Дъждовни колектори												
Всичко точка II		1 861	2 308	1 099	1 021	443	353			232	100		7 417
III. ДЪЛГОСРОЧНА ПРОГРАМА 2029 - 2038 ГОДИНА													
Разширение	Гл. Колектори												
	Второстепенна мрежа	2 050	1 010										3 060
	Дъждовни колектори												
Реконструкция	Гл. Колектори												
	Второстепенна мрежа	4 150	3 820	1 900			140	413	338	216			10 997
	Дъждовни колектори												
Всичко точка III		6 200	4 830	1 900			140	413	338	216			14 037
Общо разширение		4 880	1 634	921	271	73		16					7 831
Общо реконструкция		6 592	6 411	3 056	1 680	602	493	750	338	448	203		20 573
Всичко		11 472	8 045	3 977	1 951	675	493	766	338	448	203		28 404

Описание на подобрителните работи (съгласно Предварителен Регионален Генерален план за „ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново)

А. Подобрителните работи в краткосрочния период 2016 – 2020 г.

Най-важната цел на стратегията за развитие на канализационната мрежа през този период е да се разшири съществуващата мрежа за да се осигури съответствие с Директивата за пречистването на градските отпадъчни води след направата на ПСОВ и довеждащите колектори.

На второ място целта е да се намали големия дебит на инфилтрационни води в системата. Това се постига с реконструкция на Главните колектори и сградните канализационни отклонения към тях, в зависимост от хидравличните нужди. Ще се подменят също и тръби с лошо конструктивно състояние на някои участъци от второстепенната мрежа.

В. Подобрителните работи в средносрочния период 2021 – 2028 г.

Целта на тази фаза е допълнително подобрене на канализационната мрежа, като се реконструират части от второстепенната мрежа, която като цяло се характеризира с по-малки диаметри.

Ще се намали още повече инфилтрацията на подпочвени води в мрежата и ексфилтрацията на отпадъчни води от мрежата навън.

Ще се извършат следните видове работи :

- Подмяна на тръби в зависимост от хидравличните нужди във второстепенната мрежа.
- Подмяна на тръби и ревизионни шахти в лошо конструктивно състояние във второстепенната мрежа
- Подмяна на съответните СКО във второстепенната мрежа

С. Подобрителните работи в дългосрочния период 2029 – 2038 г.

Целта на този период е допълнително подобрене на останалата част от градската канализационна система, както и съответните СКО.

Ще се намали още повече ексфилтрацията на отпадъчни води от мрежата навън и инфилтрацията на външни води в мрежата.

Видовете работи са същите както при средносрочния период.

Пречистване на отпадъчните води

Районна пречиствателна станция за отпадни води за градовете Горна Оряховица, Лясковец и Долна Оряховица”:

Обектът е разположен на 2 площадки на територията на двете общини:

- **Основна площадка на ПСОВ** - 60,014 дка в землището на гр. Лясковец . От тях 37,629 дка са собственост на Община Горна Оряховица, а 22, 385 дка са собственост на Община .
- **Площадка на Помпена станция за отпадъчни води – Долна Оряховица** - 2,861 дка, собственост на Община Горна Оряховица в землището на гр. Долна Оряховица.

Отпадъчните битови и промишлени води от Горна Оряховица и се събират от смесена канализационна система и се довеждат до площадката на РПСОВ по колектори, а от Долна Оряховица по напорен тръбопровод.

Построена е в резултат на реализация на пилотен проект във водния сектор през периода 07.2004 – 09.2006год., финансиран от Европейския съюз по програма ISPA. В редовна експлоатация е от 21.12.2007год..

Проектирана е да пречиства канализационни отпадъчни води от трите града Горна Оряховица, и Долна Оряховица с 102 000 ЕЖ със средноденоношен дебит 16 028 м³ за денонощие.

Отпадъчните води се пречистват до показатели, отговарящи на емисионните ограничения, съгласно Разрешително № 13140131/ 06.07.2009год. за заустване в „чувствителна” зона на водоприемник - р. Янтра.

А. Основни технологични методи и съоръжения по пътя на водата:

I. МЕХАНИЧНО ПРЕЧИСТВАНЕ

- **Механични решетки** – Суровите отпадъчни води от канализацията на градовете Горна Оряховица, и Долна Оряховица се прецеждат през 3бр.фини решетки с размер на отворите - 6mm.
- **Аериран пясъко-масло-задържател** - предназначен за утаяване и задържане на минералните примеси с едрина >0,2 mm - пясък, стъкло, въглищен прах, стурия и др., както и на голяма част от плаващите субстанции в отпадъчните води.
- **Първични (2бр.) и вторични (2бр.) радиални утайтели** – утаяване на неразтворени примеси под действието на гравитационни сили.Получената първична утайка след пясъко-задържателя или вторична утайка след биобасейна се изпуска до помпена станция за първични или вторични утайки.

II. БИОЛОГИЧНО ПРЕЧИСТВАНЕ

- **Биобасейн** - При изкуствено създадени условия на постоянна аерация органичният азот от амониева форма се трансформира чрез процеса нитрификация до нитрати от нитрифициращи бактерии, разграждащи органичните замърсители във водата в присъствие на свободен кислород.

III. ДОПРЕЧИСТВАНЕ

Съгласно определените индивидуални емисионни ограничения при заустване в чувствителна зона на р. Янтра, се налагат завишени изисквания към качествата на пречистените води по отношение съдържание на биогенните елементи азот и фосфор. За целта към технологичната схема на пречистване са включени допълнителни съоръжения за допречистване :

- **Отстраняване на фосфор** – утаяване вследствие дозирано прибавяне на железен трихлорид в биологичното стъпало.
- **Отстраняване на азот** – чрез денитрификация, Осъществява се в неаерирана зона от биобасейна при интензивно разбъркване и осигурена рецикулация на водата

Основни методи и съоръжения за третиране на утайките:

- Уплътняване на първична, вторична и стабилизирана утайка
- Преобразуване на утайката в устойчиво към изгниване състояние по биологичен път при анаеробни условия и мезофилен температурен режим(32°C-35°) след 15-20 дневен престой в **метантанк**. Метанът, получен в резултат на изгниване на утайките, се съхранява в **газхолдер** - за регулиране на газовото налягане и изравняване неравномерността в количеството му.
- **Ко-генериращ газов блок**, в който енергийният капацитет на полученият биогаз се оползотворява в следните насоки:
 - за загряване на утайката на вход в метантанка;
 - за задоволяване нуждите на станцията от отопление;
 - за покриване на част от разхода на ел.енергия за работа на хидро-техническите съоръжения.
- Механично обезводняване на утайката – в **Лентови филтър-преси(2бр.)** - за подобряване и ускоряване на флокулацията автоматично се дозира воден разтвор на флокулант, представляващ синтетичен полимер(полиелектролит).

Състояние на станцията в момента (съгласно РЕГИОНАЛЕН ГЕНЕРАЛЕН ПЛАН за “ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново)

Параметри на вход:

- БПК5 – 40% от проектното
- Qср.дн. – 60 % от проектното
- При тези условия работи само една от изградените две линии за пречистване на водата – по един брой ПУ, ББ и ВУ. Станцията работи добре. Оборудването и бетоновите съоръжения са в добро състояние.

Показателите на изход ПСОВ са под изискванията от законодателството. От отделения газ метан чрез когенерацията се осигурява дневно 8 – 9 часа работа на станцията с произведената ел. енергия.

- Обезводнената утайка се депонира на депо за битови отпадъци.

Проблеми по станцията:

- Има нужда от груба решетка на вход ПСОВ
- Има нужда от автоматични пробовземачни инсталации на вход и изход ПСОВ
- Да се потърси възможност за по-ефективно утилизиране на обезводнената утайка.

Възможност за използване на капацитетът на ПСОВ

- Реална възможност е включване на отпадъчните води от село Първомайци, за което има и проектна готовност
- Друга възможност е включването на промишлени отпадъци – конкретно единствените не включени производствени отпадъчни води от „Захарни заводи“. Те са голям замърсител. Има правени разработки и това е възможно след сериозни изследвания. Проблем е, че съгласно договора за финансиране на проекта не могат да се правят промени в течение на 10 г.

Таблица 38: Предприятия и обеми, зауствани в Регионална ПСОВ Горна Оряховица

Предприятие	община	собствен източник	Заустване в общинската канализация	Собствено третиране
АРКУС АД не в канализация	Лясковец	да	не	не работи
КЕХЛИБАР ООД	Лясковец	не	да	да
ФМА АД	Лясковец	не	да	не
ПРИТИ 95 ООД	Лясковец	не	да	не
ЕУРОТЕКС 21 ООД	Лясковец	не	да	не
МАТ 2001 ООД	Лясковец	да	да	не
ТОТАЛ ВИННИ ООД	Лясковец	не	да	не
М. БУЮКЛИЕВ ЕТ	Лясковец	не	да	не
ПЛАВАН ООД	Лясковец	не	да	не
АРЗ ПОБЕДА АД.	Лясковец	не	да	не
ПИЕНО ООД	Лясковец	не	да	не
НИКО ЗАКГОВ ЕТ	Лясковец	не	да	не
Стил 90 ООД	Лясковец	не	да	не

Стратегически алтернативи за канализационните системи

Всички повърхностни водоприемници на територията на „ВиК Йовковци“ ООД - Велико Търново са включени в списъка на «чувствителните зони» (р. Янтра и притоците ѝ). Съгласно Директива 91/271/ЕИО, ПОСВ с капацитет над 10 000 ЕЖ, изхвърлящи отпадъчни води в чувствителни зони, трябва да бъдат оборудвани със звено за третично пречистване за отстраняване на азота и фосфора. За да отговарят на европейските норми, всички ПСОВ на територията на „ВиК Йовковци“ ООД - Велико Търново трябва да спазват следните максимални концентрации в пречистената вода:

Таблица 39: Максимална концентрация в пречистената вода

Показател	Максимална концентрация в пречистената вода
БПК ₅	25 мг/л
ХПК	125 мг/л
N*	15 мг/л
P*	2 мг/л

*Концентрация, изисквана за ПСОВ, пречистващи над 600 кг БПК₅ на ден.

Мерки за подобряване на канализацията на територията на община Лясковец, предвидени в Предварителен Регионален Генерален план за “ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново

Приоритетна краткосрочна инвестиционна програма

Направените на базата на извършените проучвания на инфраструктурата за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води анализи водят до следните заключения за настоящото състояние на структурите и съоръженията:

- Канализационните мрежи, там където са изградени, функционират като смесени - отвеждат отпадъчните битови, промишлени и дъждовни води;
- В селата няма изградена канализационна мрежа. Във всички градове проблем е недоизградеността на уличната канализационна мрежа, което води до замърсяване на почвата и подземните води, вследствие на отвеждане отпадните води в стари попивни ями. Налице е висок здравен риск за населението. Разходите за почистване на индивидуалните септични ями са големи, съответно има по-малък брой абонати, обслужвани от ВиК дружеството;
- Състоянието на част от съществуващата канализационна мрежа е лошо –недостатъчни диаметри, малки или обратни наклони, некачествено строителство на канализацията, малка скорост на движение на отпадъчните води и липса на локални пречиствателни съоръжения. Има участъци с недостатъчна дълбочина, пропадане или инфилтрация. Налице са компрометирани участъци, които често аварират, вследствие дългогодишна експлоатация, а също и след земетресението в Стражица. Има запушени сградни канализационни отклонения, както и ревизионни шахти с нарушена цялост или запечатани капаци. Част от преливните шахти не са изградени. Има участъци с трасета извън улично платно;
- Част от отпадъчните води заустват без пречистване в реките и другите водни тела. Съществува и риск от наводнения - вследствие на повърхностното отводняване на улиците при интензивни дъждове се наводняват част от имотите и улиците стават непроходими;
- Липсват данни за инфилтрацията в съществуващите канализационни мрежи;
- РПСОВ – Горна Оряховица пречиства отпадъчните води на Горна Оряховица, Долна Оряховица, Лясковец и село Първомайци. Станцията функционира от 2006 год. Тя е преоразмерена и само част от съоръженията ѝ са в експлоатация.

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Избягване замърсяването на подземните води и намаляване до минимум риска за човешкото здраве. Намаляване риска от включването на отпадъчните води без пречистване в реките и другите водни тела;
- Увеличаване степента на свързаност на населението към канализационната мрежа .
- Подобряване нивото на В и К услугите за населението и екологичното състояние ;
- Намаляване инфилтрацията, постоянен режим на работа на ПСОВ, намаляване експлоатационните разходи за пречистване на свръхразредените отпадъчни води;
- Предпазване мрежите от претоварване, намаляване риска от наводнения и замърсяване почвите и подземните води;
- Намаляване на диаметрите на канализацията и подобряване работата на ПСОВ;
- Предотвратяване полагането на голяма дълбочина на канализацията; намаляване на риска от инфилтрация и улесняване на експлоатацията и поддръжката на мрежата.

В таблицата по-долу е представен списък на идентифицирани инвестиционни компоненти . В таблицата са посочени инвестиционните разходи за всеки компонент, населението в съответната Водоснабдителна зона (или Еквивалент жители за компонентите на канализацията), разход на глава от населението (или еквивалент жител), както и очаквания резултат от мерките.

Таблица 40: Приоритетна краткосрочна инвестиционна програма

Категория (В/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
К	гр. Лясковец	Доизграждане и реконструкция на	4 330 400	8 225	526	Свързване на нови градски зони. Реконструкция на

		канализационна мрежа с дължина 7,0км. - свързване				проблемни участъци. Намаляване на замърсяването на околната среда.
--	--	---	--	--	--	--

В средносрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

➤ Рехабилитация на свързаните канализационни мрежи за намаляване на инфилтрацията и премахването на други основни недостатъци, което ще осигури ефективната експлоатация на ПСОВ;

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Увеличаване степента на свързаност на населението към канализационната мрежа;
- Подобряване нивото на В и К услугите за населението и екологичното състояние на населените места;
- Намаляване инфилтрацията, постоянен режим на работа на ПСОВ, намаляване експлоатационните разходи за пречистване на свръхразредените отпадъчни води;
- Предпазване мрежите от претоварване, намаляване риска от наводнения и замърсяване почвите и подземните води;
- Намаляване на диаметрите на канализацията и подобряване работата на ПСОВ;
- Предотвратяване полагането на голяма дълбочина на канализацията;
- Прекратяване или намаляване на риска от включването на отпадъчните води без пречистване в почвите, реките и другите водни тела. Предотвратяване на замърсяването на подземните води и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве.

Таблица 41: Приоритетна средносрочна инвестиционна програма

Категория (В/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
К	гр. Лясковец	Доизграждане и реконструкция на канализационна мрежа с дължина 7,4км. - свързване	4 988 000	7 816	638	Свързване на нови градски зони. Реконструкция на проблемни участъци. Намаляване на замърсяването на околната среда.

В дългосрочната програма са включени инвестиционни мерки с цел:

➤ Рехабилитация на свързаните канализационни мрежи за намаляване на инфилтрацията и премахването на други основни недостатъци, което ще осигури ефективната експлоатация на ПСОВ;

➤ Доизграждане на канализационни мрежи и увеличаване на свързаността на населението с канализацията.

С изпълнение на предвидените дейности, ще бъдат постигнати следните резултати:

- Увеличаване степента на свързаност на населението към канализационната мрежа;
- Подобряване нивото на В и К услугите за населението и екологичното състояние на населените места;
- Намаляване инфилтрацията, постоянен режим на работа на ПСОВ, намаляване експлоатационните разходи за пречистване на свръхразредените отпадъчни води;
- Прекратяване или намаляване на включването на отпадъчните води без пречистване в почвите, реките и другите водни тела. Избягване замърсяването на подземните води и намаляване до минимум риска за човешкото здраве.

Таблица 42: Приоритетна дългосрочна инвестиционна програма

Категория (В/К)	Име на ВСЗ / Агломерация	Описание на компонента	Инвестиционни разходи	Засегнато население*	Разход на глава от населението / еквивалент жител	Общ резултат
К	гр. Лясковец	Реконструкция на канализационна мрежа с	8 240 700	7 508	1098	Прекратяване замърсяването на

		дължина 14,0 км. - свързване				околната среда с отпадъчни води.
--	--	---------------------------------	--	--	--	-------------------------------------

3. Земи и почви

Геоложката основа, релефа и климатичните особености определят вида на почвите и тяхното състояние. Според генерализираната схема на почвите в България (по FAO), територията на община Лясковец е изградена от няколко вида почви.

Ордери: А – почви несвързани със зонални климатични условия.

тип плитки (Leptosols, LP).

Подтип – литосоли (lithic, LPq); рендзини (rendzic, LPk)

Най-важното условие за образуването на плитките почви е устойчивостта на основната скала на изветряване при конкретните климатични и релефни условия. Плитките почви са едни от най-разпространените в нашата страна. Заемат обширни компактни територии в планините и в хълмистите земи, което дава основание те да се обосноват в специфични почвени райони.

Плитките почви у нас са представени от три подтипа: литосоли, ранкери и рендзини. Подтип литосоли са най-плитките почви в страната. Имат неизразен и слабо развит А-хоризонт с мощност до 10 cm, разположен направо върху напуканата или компактната твърда скала.

Подтип ранкери са плитки, слабо развити и кисели почви, образувани на маломощен елувий от силикатни скали. Дълбочината на профила е от 10 до 30-40 cm. Имат само А-хоризонт, разположен върху твърдата скала. На цвят са тъмнокафяви до черни.

Подтип рендзини, известни и като (хумусно-карбонатни почви, по произход, химични свойства и състав са противоположни на ранкерите. Те са свързани с изветрителните продукти на карбонатни скали като варовици, мрамори, варовити мергели. Също са изградени само от един хоризонт, но той е черен, червеникавокафяв или кафяв, с добра структура и е по-глинест. Включва скални късове от твърдата карбонатна скала и има мощност от 10 до 30 cm. Задължително условие за дефинирането на тези почви е съдържанието на повече от 40 % карбонати в техния профил или в скалата под него.

Ордери: Е – почви със забележима повърхностна акумулация на наситена с бази органична материя.

тип черноземи (Chernozems, CH).

Подтип – глеевидни (gleyic, CHg)

Черноземите са известни като калциево-хумусни почви с широко разпространение в континенталните и умереноконтиненталните области на Европа, Азия и Северна Америка. Като самостоятелен почвен тип те са отделени за първи път от руския почвовед В. Докучаев през 1883 г. Той ги нарекъл „царят на почвите, главното и основното богатство на Русия.

Почвеното богатство и на нашата страна се дължи в голяма степен на черноземите. Те са разпространени в Северна България, където в долния лесорастителен пояс заемат почти изцяло западната и централната част на Дунавската (Мизийската) хълмиста равнина, южната част на Добруджанското плато и част от Лудогорието. Тези земи покриват около 20 % от общата площ на страната. Черноземите са образувани върху льос, льосовидни седименти, глини, мергели и варовици при наличието на ливадностепна и горскостепна растителност. Най-благоприятни условия за тяхното развитие и формиране има в областите с разнотревно-житни треви. Тези условия и редуването на влажни и сухи периоди през годината подпомагат хумификацията, насищането на хумуса с калций и излужването на карбонатите.

Карбонатите се натрупват на различна дълбочина в профила и варират от 0 до 20 %, във връзка с което черноземите се подделят на четири подтипа : карбонатни (кестеняви), обикновени (излужени), лесивирани (деградирани) и глееви (ливадни). В зависимост от мощността на хумусния хоризонт или според хумусното съдържание черноземите се подразделят на следните видове: слабо мощни (с хумусен хоризонт до 40 cm), средно мощни (40-80 cm) и мощни (над 80 cm).

Ордери: F - почви с акумулация на глина или сексвиоксиди и органична материя в подповърхностните хоризонти

Типове: Лесивирани (Luvisolsq, Lv)

Подтип: хромови (канеленовидни) (chromic, LVx)

Червените лесивирани почви представляват излужени канеленовидни (канелени) с червен В - хоризонт. У нас те са известни като почви на сухите гори и храсталаци, разпространени предимно в Южна България. Канелените почви са образувани върху карбонатните скали на Чирпанските възвишения, Асеновградското подножие на Родопите, възвишенията между Хасково и Димитровград, Ямболско, Тополовградско и Източна Стара планина. Релефът в тези региони е предимно хълмист, осигуряващ добър дренаж на терените. Естествената растителност на канелените почви е от нискоствъблени гори и храсталаци, редини и пасища. Доминират съобществата на косматия дъб, благуна, пърнара, някои средиземноморски видове. Често срещани са разредените гори от източен габър, драка, смрадлика и тревни съобщества от кафтарика. Около 40 % от някогашните гори върху канелените почви са обезлесени и превърнати в обработваеми площи. Почвообразуването при тези почви дълго време е протичало без прекъсване като ферсиалитно. Затова канелените почви са твърде стари и с много реликтови белези. Ферсиалитизацията, която протича главно през сухия период, обуславя образуването на железни съединения, които оцветяват почвата в канелен и червеникав цвят.

Типове: Планосоли (Planosols, PL)

Подтип: Ненаситени (distric, PLd)

В този почвен тип са поставени именуваните досега у нас псевдоподзолисти горски почви, които са разпространени в сезонно повърхностно преовлажнявани терени. Името им идва от латинската дума „planus“ (равен, хоризонтален). Тези почви са с диагностичен елувиален Е-хоризонт (тип албик) и глинест, много трудно водопроницаем Вt -хоризонт под него, поради което текстурната диференциация на профила е много голяма.

Първостепенно значение за формирането на планосолите има повърхностният елувиално-глеев процес (стагник) в условията на влошен дренаж. Ежегодно планосолите изпитват периодично повърхностно преовлажняване от застояване на валежни води и съответно силно изсушаване през сухия период. В практиката са по-известни под името „повърхностно преовлажнени почви“.

Планосолите са разпространени в цялата страна във формата на големи и компактни масиви или в по-малки ареали. В Северна България тези почви са развити главно в Предбалкана, а в Южна България са застъпени по-широко в Горнотракийската низина, Странджа, Сакар, Източна Стара планина, Дервенските възвишения и на други места.

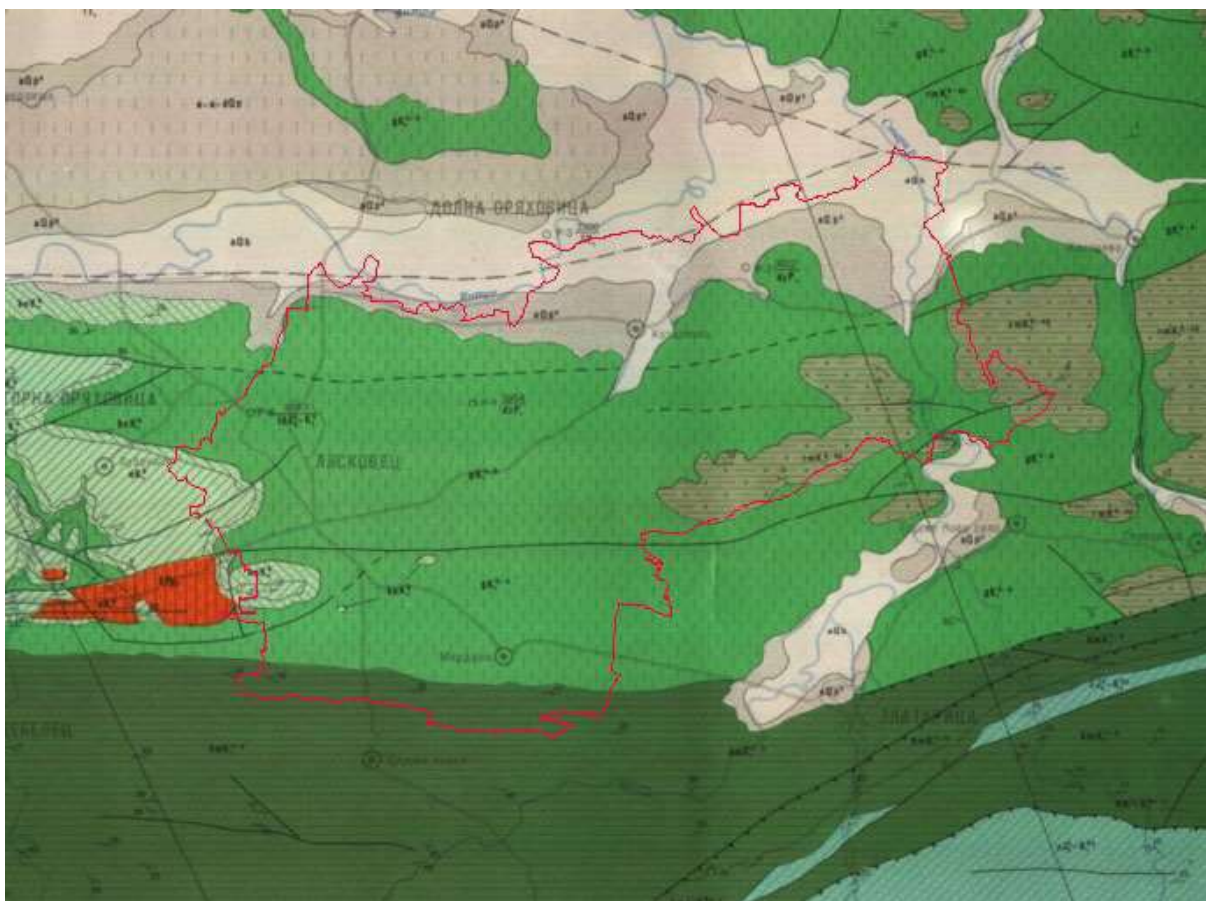
Върху различните геоморфоложки форми планосолите показват видими различия, като върху широките плата, както и на полегати и дълги склонове са най-добре изразени (с характерното повърхностно оглеяване, голяма текстурна и морфологична диференциация). Микрорелефът и нанорелефът придават много силна неравномерност на повърхностното преовлажняване и мозаичност на почвената покривка по отоншение на качествата и използването на планосолите. Наред с климата и растителността, определено влияние върху образуването на планосолите оказват и почвообразуващите материали (елувий), както и преотложените плиоценски и старокватернерни седименти на киселите скалите (гранити, пясъчници, гранитогнайси).

Ненаситените планосоли представляват светлосиви горски, канелено-оподзолени, подзолисто-канелени (pH<5.2).

4. Геоложка основа и земни недра

4.1. Геоложки строеж на района

Територията на община Лясковец попада върху част от картен лист Велико Търново в М 1:100 000. Геоложкият строеж на района, в обхвата на общината, е представен от разнообразни по произход и възраст геоложки формации. Разкриват се следните основни лито и хроностратиграфски единици и магмени тела: Долна креда и кватернерни седименти.

Долна креда

Кредната система в пределите на Община Лясковец е представена само от долната си серия. Част от долнокредните седименти са интимно свързани с горноюрските, като изграждат общи литостратиграфски единици. Осем от свитите са обособени в Ловешка ургонска група. Тъй като до голяма степен те определят физиономията на картния лист, характеристиката им е извършена с по-голяма степен на детайлност.

Долната креда на територията на община Лясковец е представена от скалите на Камчийската и Горнооряховската свити, а Ловешката ургонска група от скалите на, Българенска свита с Мъгърски клин, Еменската варовикова свита и Романската свита.

Камчийска свита

Камчийската свита е разкрита на повърхността в най-южните части на община Лясковец, принадлежащи към същинския Предбалкан. За подложка ѝ служи Тичанската свита, без границата да е размивна. Покрива се от Горнооряховската свита. На север се следи в дълбочина докъм централната част на Преходната зона. Тук тя лежи върху Салашката свита и пак се покрива от Горнооряховската свита. С тези две единици тя се намира в позиция и на латерално съчленяване — частично със Салашката и пълно с Горнооряховската свита.

Специфична особеност на Камчийската свита е нейната макроритмичност. Тя се обуславя от редуването на дебели (няколко десетки метра) предимно пясъчникови пачки, редуващи се с още по-дебели (десетки до първите стотици метра) предимно мергелни пачки. В самите пясъчникови пачки се установява ритмичност от по-висок порядък поради присъствието на мергелни слоеве, както и на алевролити. Доминиращият скален тип — пясъчниците, са полимиктови, често литокластични и само в отделни случаи аркозни с глинесто-карбонатна или карбонатна спойка. Те показват масивна или хоризонтална слоиста текстура. Мергелните пачки са по-еднородни, като доминиращи са мергелите до глинестите мергели. Глинестият компонент се увеличава нагоре по разреза и това обуславя

присъствието на глинестите мергели в средната и предимно в горната част на свитата. В хоризонтална посока на север количеството и дебелината на пясъчниковите пачки се редуцират и така се осъществява преходът към Горнооряховската свита. Дебелината на свитата е от 2100 m на юг до 1100 m на север.

Максималният хроностратиграфски обхват на свитата е валанжински етаж — хотривски етаж. Той се установява в Същинския Предбалкан, докато на север единицата остава включена вътре в хотривския етаж.

Горнооряховската свита

Горнооряховската свита е най-широко разпространената литостратиграфска единица, като се установява повсеместно и в трите тектонски зони — Същинския Предбалкан, Преходната зона и Мизийската платформа. Освен в повърхностните разкрития тя е установена и във всички сондажи. От юг на север единицата последователно се разполага върху Камчийската свита (до паралела на с. Коевци), Салашката свита до паралела на с. Горско Сливово) и върху Каспичанската свита. В последния случай границата е размивна, вероятно трансгресивна. Покривката е също твърде пъстра, като на север постепенно се подмладява това са все по-високи нива на Ловешката ургонска група, а в обсега на платформата — Павликенската свита и Тръмбешката свита. Установяват се латералии съчленявания както с Камчийската свита, така и с различни свити на Ловешката ургонска група.

Горнооряховската свита е една от най-монотонните по състав. Почти изцяло тя е изградена от мергелни скали, сред които преобладават слабо алевроитовите глинести мергели и в по-малка степен чистите мергели. Срещат се редки прослойки от пясъчници и алевролити, а на места — и единични прослойки от глинести варовици. Поради хоризонталните зацепвания с другите единици дебелината на Горнооряховската свита е силно променлива — от 500 m в Предбалкана и южната периферия на Мизийската платформа до 1500 m в централната част на Преходната зона.

Максималният хроностратиграфски обхват на Горнооряховската свита е в Мизийската платформа, където той е в интервала долен хотривски подетаж — долен аптски подетаж. На юг той се редуцира и в западната част на Същинския Предбалкан и прилежащия ѝ дял от Преходната зона той остава включен само в баремския етаж.

Ловешката ургонска група е въведена от Хрисчев (1966). Това е осъществено чрез дефинирането на съставлящите я основни официални литостратиграфски единици, първоначално означени като задруги. Впоследствие е уточнен ранговият им термин свита.

В пределите на общината Ловешката ургонска група е представена от четири свити. Принципът на литостратиграфското разчленяване на Ловешката ургонска група почива върху обособяването на големите картируеми тела от варовици и на разделящите ги теригенни седименти независимо от техния състав. В някои случаи тези тела имат сложна конфигурация, обусловена от хоризонталното им съчленяване. Това налага и отделянето на клинове, като най-големите от тях (и картируеми) са именувани.

Ловешката ургонска група е включена сред теригенни седименти. Контурите ѝ се прокарват в местата на изклонване на варовиковите свити. Встрани от нея теригенните седименти се сливат, като тяхното литостратиграфиране вече се основава на литоложкия състав на теригенните скали. По такъв начин теригенните свити в обема на Ловешката ургонска група по същество представляват клинове на латерално заместващите я теригенни седименти. Независимо от това те са обособени като самостоятелни литостратиграфски единици, като страничните им граници са съвсем условни и се прокарват в местата на изклонване на варовиковите свити. По този начин се обосновава принадлежността им към Ловешката ургонска група, а и литостратиграфската схема се опростява.

Българенска свита с Мъгърски клин

Единицата е въведена от Хрисчев (1966). Типовият ѝ разрез се намира в долината на р. Осъм, северозападно от с. Българене в пределите на картен лист Ловеч.

Българенската свита, навсякъде където е разкрита самата ѝ основа, заляга без прекъсване на седиментацията върху Крушевската свита, като границата е добре литоложки изразена от смяната на варовиците с теригенни скали. В по-източните разкрития и в долните нива на Българенската свита се

установяват варовици, но за разлика от Крушевските те са твърде пясъчливи и това облекчава трасирането на границата. Пясъчниците от основата на Българенската свита се разполагат директно върху мергелите на Горнооряховската свита, но без прекъсване на седиментацията. Горната граница се поставя по заместването на теригенните скали с варовиците на Еменската свита. Взаимоотношенията между тези свити са обаче много сложни, тъй като те се намират не само в суперпозиция, но и се съчленяват хоризонтално чрез многобройни по-големи и по-малки клинове. Това силно усложнява конфигурацията и на телата и на двете свити. Два от клиновете на Българенската свита с най-големи размери са именувани — долният като Старциновски, а горният като Мъгърски (Х р и с ч е в, 1966).

Българенската свита се отличава с пъстър литоложки състав, като е изградена от разнообразни пясъчници, алевролити, глинести скали и варовици. Пясъчниците са полимиктови ту по-глинести (вакови) и меки, ту по-варовити и здрави. Последните често се характеризират с елементи на оолитна структура. В редица случаи се установяват кръстосана коса слоистост и симетрични репелмарки. Алевролитите са най-често глинести. Глинестите скали са представени от слабо алевроитови до алевроитови глинести мергели. Варовиците са много разнообразни по състав и структура — оолитни, заобленобиодетритусни и биодетритусни, биоморфни, като често съдържат теригенни примеси — пясъчливи в по-високодинамичните микрофациеси и глинести в по-нискодинамичните, когато варовиците добиват и ядчест характер.

Пространственото разпределение на различните скални типове е твърде сложно. Най-общо могат да се отделят две части в разреза на свитата, включващи и клиновете. Долната, обхващаща и Старциновския клин в по-западните му разкрития, е предимно пясъчникова, но и с развитие на останалите литоложки типове. Това придава значителна сложност на алтернативата.

Горната част на Българенската свита, представена в пределите на листа от Мъгърския клин, е значително по-монотонна, предимно глинеста. Тя е изградена главно от слабо алевроитови до алевроитови глинести мергели.

Дебелината на Българенската свита листа е по-малка от тази в типовата ѝ област на запад (к. л. Ловеч). За долната ѝ част, разположена под долния клин на Еменската свита, тя е от порядъка на 120—150 m. Дебелината на Старциновския клин се променя от 40 m до пълно изклиняване в източна посока, а на Мъгърския тя е от порядъка на 80 m.

В хроностратиграфско отношение Българенската свита попада в диапазона най-горна част на баремския етаж — долна част на долния аптски подетаж.

Еменска варовикова свита

Единицата е въведена от Х р и с ч е в (1966). Разкритията на Еменската свита са в западната част на общината.

Еменската варовикова свита представлява геоложко тяло с много сложна конфигурация, което е вложено между теригенните седименти на Българенската свита отдолу (а след изклиняването ѝ на север върху Горнооряховската свита) и на Белоречката свита отгоре. Поради контрастността на литоложкия състав на скалите границите са изразителни. Това е особено справедливо за горната граница на свитата. Въпросът с долната граница е по-сложен поради частично латерално съчленяване с Българенската свита, което се осъществява посредством клинове. Два от клиновете на Еменската свита са с по-големи размери, което ги прави картируеми и на средномащабните карти. Поради това те са именувани и разпространението им е показано на геоложката карта. Долният клин е означен като Дебелцовски, а горният — като Младенски.

В състава на Еменската свита преобладават чистите светли порцелановидни варовици, принадлежащи към нискодинамични микрофациеси. Те са до такава степен характерни за Еменската свита и в същото време са редки за останалите варовикови свити, че могат да се разглеждат като „индексен” скален тип. Съставките им са представени от грудки, фораминифери, биодетритус (предимно водораслов) и микроръжест до финокристалинна на места основна маса. Срещат се и пахиодонтни варовици, типични за ургона. В строежа на свитата в по-малка степен вземат участие различни разновидности биоконструирани варовици, както и предимно биодетритусни варовици от среднодинамичните микрофациеси. Представителите на високодинамичните абиогенни микрофациеси

— оолитните кристалини варовици и заобленобиодетритусните кри-сталинни варовици, се срещат рядко. В долните части на свитата поради съчленяването с Българенската свита присъствуват и пластове от теригенни скали — глинести и пясъчливи.

В разпределението на отделните скални разновидности трудно може да се очертае някакъв ясен тренд. Варовиците на „индексовия“ тип изграждат значителна част от основното тяло на свитата. Те рязко доминират в Младенския и обединения Дебелцовско-Младенски клин. Най-голяма пъстрота на състава се установява в западната част на картния лист (западно от с. Добромирка), където присъствуват и пластове от теригенни скали. Тук Дебелцовският клин е изграден от представителите на средно- и високодинамичните микрофациеси, както и от биоконструирани варовици. Орга-ногенни постройки се срещат и в по-високите нива, като се регистрират и в типовия разрез. В най-горната част на свитата е характерно развитието на варовиците, принадлежащи към среднодинамичните микрофациеси. В околностите на с. Емен над общо взето плоската горна повърхност на свитата се разполага една надстройка, в която е съществена ролята на пахиодонтните микрозърнести варовици.

Поради сложната конфигурация на тялото на Еменската свита дебелината ѝ е променлива с тенденция към пълно изклинване на север. Сумарната ѝ стойност, включваща и клиновете, достига 400 m. Основното ТЯЛО, разположено над Мъгърския клин на Българенската свита, е с дебелина 280—300 m. В типовата област дебелината на Дебелцовския клин е 65 m, а на Младенския — 40—50 ш.

Възрастта на Еменската свита в пределите на картния лист е определена въз основа на стратиграфското ѝ положение и на микро-фаунистичното съдържание на теригенните скали, които я включват или се вклиняват в тялото ѝ. Данните показват, че тялото на свитата е разположено секущо по отношение на хроностратиграфската граница барем—апт. Дебелцовският клин и значителна част от Дебелцовско-Младенския принадлежат на баремския етаж, докато по-високите нива са аптски.

Романска свита

Романската свита, е разкрита само на повърхността, в югоизточния ъгъл на общината. Тя се разполага с бърз преход над Горнооряховската свита и не се покрива от по-млади седименти, изграждайки три изолирани височини. На север се съчленява латерално с различните единици на Ловешката ургонска група, но поради прекъсване на разкритията тези взаимоотношения не могат да се наблюдават директно.

Романската свита е теригенна по състав, като физиономията ѝ се дава от пясъчниците. Те са полимиктови, често литокластични или слюдести, варовито-глинести от ваков тип или промити, варовити с калцитен цимент. Характерен белег е косата слоистост. Подчинено значение имат алевролитите и глинестите скали — варовити глини до глинести мергели. В пределите на картния лист са запазени само ниските части на единицата, чиято дебелина е около 200 m.

По аналогия с по-западните разкрития за свитата приемаме хроностратиграфски диапазон най-горната част на горния барем-ски подетаж — аптеки етаж.

Кватернер

Кватернерните наслаги са поделени по възрастов и литогенетичен принцип, обхващайки диапазона от еоплейстоцена до холоцена. С по-голяма дебелина те са развити в северната част на картния лист, поради което главно там са показани на картата.

Алувиални образувания на I и II над заливи а тераса (aQp3)

Тези наслаги се установяват главно в долините на големите реки - особено Росица и Осъм, където са картируеми. Те са представени от чакъли, гравийни пясъци, пясъци и глини. Възрастта им се приема за късноплейстоценска.

Холоцен

Независимо от това, че холоценските наслаги показват по-широк спектър от генетични типове, на картата са отразени само тези, които изграждат тела с по-голяма дебелина — пролувиалните и алувиалните.

Алувиални образувания (aQh)

Холоценските алувиални наслаги са привързани към русловите части на реките и заливните им тераси. Най-значителните акумулации се установяват в долините на река Янтра. Представени са от чакъли, гравийни пясъци, пясъци и глини.

4.2. Тектоника на района

В пределите на к. л. Велико Търново попадат части от три големи тектонски единици — Същински Предбалкан, Преходна зона и Мизийска платформа (Тектоника на Предбалкана, 1971). Те показват различия както в тектонския си строеж, така и в скалните последователности от горната юра насам. Като пример ще посочим развитието на двете почти едновъзрастни юрско-долнокредни групи — Цент-ралнобалканска флишка група на юг и Западнобалканската карбонатна група на север. Съчленяването им се осъществява чрез постепенен хоризонтален преход между съставлящите ги единици, който има място именно в Преходната зона. И в по-младите долнокредни седименти съществува фащиална диференциация, макар и от по-друг тип, свързана с намаляването на теригенните компоненти в северна посока.

Територията на община Лясковец попада в Преходната зона.

Преходна зона

Преходната зона заема междинно положение между Същинския Предбалкан на юг и Мизийската платформа на север. Преходният ѝ характер е проявен както по отношение на тектонския стил, така и на фащиалните особености на седиментите. Съществуват различни възгледи за нейната структурна принадлежност. В последно време се налага представата, че като тектонска зона тя се развива върху южния ръб на Мизийската платформа.

За южна граница на Преходната зона се приема Брестнишко-Преславската флексура. Тя е добре очертана по компетентните пластове от основата на Ловешката ургонска група, идващи над меките мергелни скали на Горнооряховската свита. Флексурата, макар и с променлива физиономия, се следи като субекваториална ивица по цялата дължина на картния лист. В по-западните отдели тя не е така изразителна, както на други места. Наклоните тук са от порядъка на 20—25°. На изток постепенно те стават по-стръмни и при пролома на р. Янтра достигат 35—40°. Друга особеност на Брестнишко-Преславската структура в пределите на картния лист е, че в значителната си част тя не е усложнена от възседи, така както това се наблюдава по на запад.

Северната граница на Преходната зона има разломен характер. Касае се до една регионална разломна зона, означена от А т а н а с о в (1973) като Южномизийски разлом, а от Е к. Б о н ч е в (1986) като Балканидна челна линия или Предбалкански разлом. Всъщност това е една система от дизюнктивни нарушения със субекваториал-на посока, които в различните участъци са именувани по различен начин. На повърхността са проявени само някои от разломите на системата. Такъв е Крушунският разлом, който се трасира по северния ръб на Деветашкото плато. Геофизичните и сондажните работи в този район показват, че други от разломите на системата са изявиени само по дълбочин-ния строеж, като се фосилизират от долноюрски или каловско-горноюрски седименти. Като правило са издигнати северните блокове, което е съпроводено с редукция на дебелините на триаските и долно-средно-юрските седименти и с увеличаване на диапазона на регионалните прекъснатости. Тези драстични промени са документирани и от сондажните разрези (напр. съпоставката на Р-2 Кърпачево и Р-5 Горско Сливово на геоложкия профил I—II).

Източно от с. Върбовка разломната зона съвпада с долината на р. Росица, където е погребана от алувиалните наслаги и поради това не може да бъде непосредствено картирана на повърхността. Тя обаче се следи по геофизичните данни, като в този сектор се обозначава като Водолей-Драгановска дислокационна зона.

В пределите на картния лист Преходната зона изцяло е представена от Ловешко-Търновската гънково-блокова ивица (К а р а г ю л е в а, 1971а), означавана още като Ловешко-Търновска моноклинала (Геология и нефтогазоиосна перспективност. . . , 1983). Специфичното в нея е развитието на скалите от Ловешката ургонска група, в т. ч. и на големи варовикови тела. Това придава своеобразен облик и на тектонските структури, като гънките са нискостилни, а развитието на крехките дизюнктивни нарушения — значително. Всичко това обуславя в крайна сметка гънково-блоковия строеж на тази зона.

В пределите на картния лист попадат няколко тектонски единици, принадлежащи на Ловешко-Търновската гънково-блокова ивица — Търновска антиклинала, Ловешка синклинала, Балванска синклинала и Деветашки моноклинален хорст. Наред с това при геологопроучвателните работи на нефт и газ в дълбочина са регистрирани и редица локални позитивни структури — Кърпачевска, Западновърбовска, Източновърбовска, Сухиндолска, Южносухиндолска, Агатовска, Добромирска, Михалевска, Русалска, както и структурни носове — Горскокалугеровски, Мусински, Вишовградски.

Търновска антиклинала

Търновската антиклинала е плоска позитивна структура със субекваториална посока, оформена на повърхността от скалите на Българенската и Еменската свита. Тя се проследява по цялата дължина на картния лист, като сводовата ѝ част (далеч невинаги ясно изразена) преминава южно от селата Агатово и Горско Калугерово на запад и северно от селата Ново село и Балван на изток. Антиклиналата е асиметрична, като южното ѝ бедро е тясно, по-стръмно и съвпада със северното бедро на Ловешката синклинала на запад и Балванската сипклинала на изток. То е силно разломено от система надлъжни разломи, принадлежащи към Брестово-Добромирския разломен сноп. Северното бедро е по-полегато особено в източните райони, където наклоните са от порядъка на единици градуси и това определя значителната му ширина. На запад северното бедро става по-изразително, като регионалните наклони достигат 20—25°. То вече се очертава добре и по разкритията на свитите от горната част на Ловешката ургонска група (Белоречка, Стратешка и Смочанска свита). По тези места и цялата антиклинална структура става по-тясна, силно разломена. Една надлъжна система от дизюнктивни нарушения с разседен (на места до възседен) характер се следи от с. Агатово на изток в землищата на селата Крамолин, Горско Косово, Вишовград. Съдейки от геофизичните и сондажните данни, някои от разломите достигат и до триаските скали.

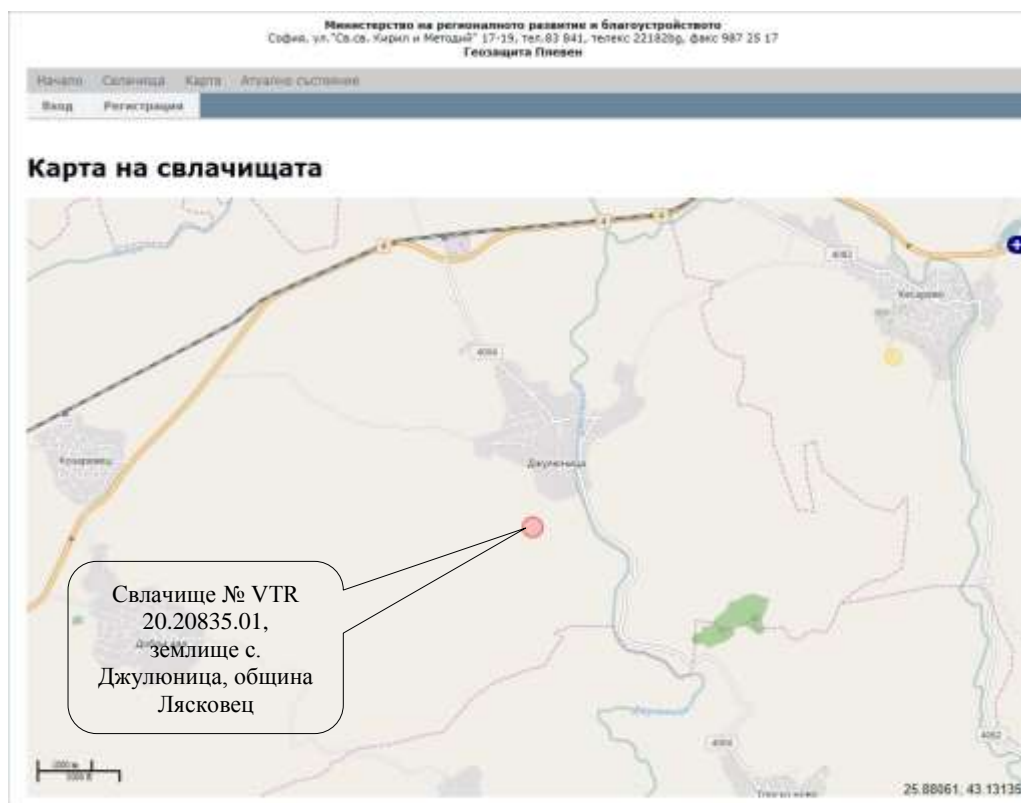
Промяната в конфигурацията и характера на Търновската антиклинала се осъществява по една коса (ЮЗ—СИ), дясно отседна разломна зона, която можем да означим като Вишовградска. Тя се следи на повече от 25 km от с. Михалци на север, през с. Вишовград (източно от селото) и с. Добромирка, до с. Ловнидол на юг вече в пределите на Същинския Предбалкан. Друга коса (със същата посока) дизюнктивна зона, но разседна по характер, моделира долината на р. Росица в участъка между язовир „Александър Стамболийски” и с. Красно Градище.

4.3. Сеизмичност

Съгласно картата за сеизмично райониране на България (ДВ бр. 102/2005 год.) територията на община Лясковец попада в зона със сеизмична интензивност от VIII^{ма} степен по скалата на Медведев-Шпонхоер-Карник и сеизмичен коефициент 0.15 (*Карта за сеизмично райониране на Република България за период 1000 години по Наредба № РД-02-20-2 от 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони*).

4.4. Свлачища

На територията на община Лясковец има едно свлачище регистрирано в „Геозащита” Плевен под номер VTR20.20835.01 от 26.06.1975 г. То се намира южно от село Джулоница и засяга земеделски земи.

Фигура 7: Местоположение на Свлачище № VTR 20.20835.01, землище с. Джулюница, община Лясковец

4.5. Минерално разнообразие

На територията на община Лясковец има дадени концесии за добив на полезни изкопаеми на находище „Шереметя”, участъци изток и запад за добив на строителни материали – варовици, за находище „Попенец” за добив на строителни материали – пясъци и чакъли и находище „Таньова могила” за добив на мергели.

Отделни площи са перспективни в нефтогазоносно отношение независимо от това, че в пределите на картния лист досега не са установени промишлени находища на нефт и газ. На територията на община Лясковец се извършва проучване на нефт и газ по разрешение на Министерския съвет на Република България в блок 1 - 16 Градище.

5. Ландшафт

С понятието „ландшафт“ се означава компонентът на околната среда, който възниква в резултат от взаимодействието на редица природни, а на по-късен етап от развитието на културните и редица други фактори.

Ландшафтите се състоят от веществени компоненти, образувани от вещества с различни физически свойства. Релефът и климатът имат водещо ландшафто-образуващо влияние. Водата, почвата, растителният и животински свят са съществени компоненти на ландшафта и са важни индикатори на състоянието му.

Абиогенните компоненти на ландшафта (климат, релеф, води) са устойчиви и бавно изменящи се, докато биогенните (растителен и животински свят) са динамични и бързо променящи се и в значителна степен повлияни от човешката дейност. Повечето от ландшафтите са устойчиви, а същевременно могат да се променят и при определено въздействие да преминават от едно в друго състояние.

Според комплексното физико-географско райониране на България Община Лясковец се отнася към ландшафтна зона на Старопланинската област, подобласт Предбалкан (по Гълъбов, 1975).

По ландшафтно-типологичната схема на страната района на Община Лясковец спада към Б - Старопланинска област, VI - Централно старопланинска подобласт (по Петров 1997 г.).

Съгласно ландшафтното райониране на България (Петров, 1997 г.), община Лясковец попада в части от следните ландшафтни области, ландшафтни подобласти и ландшафтни райони, както следва:

Клас: Планински Ландшафти

Тип: Ландшафти на умерено влажните планински гори

Подтип: Ландшафти на среднопланински широколистни гори

Група: Ландшафти на среднопланински широколистни гори на безкарбонатни утаечни скали

Настоящо състояние /характеристика/ на ландшафта. Ландшафтообразуващи фактори

Сегашният облик на ландшафтите на територията на общината е формиран от дългогодишното антропогенно въздействие.

Ландшафтният облик на територията на общината като цяла се определя от предимно разнообразния релеф. Релефът на територията е хълмисто-равнинен и обхваща части от Дунавската хълмиста равнина и Средния Предбалкан. В подножието на Търновските височини (които са на 440 м н.в.) се намира гр. Лясковец, който е с надморска височина от 170 до 260 м.

В общината съществуват неголеми морфографски различия (в техните характерни особености) поради паралелното разположение на морфоструктурните единици. Преобладаващо развитие има хълмисто-равнинният релеф. Протичащата през територията на общината река Янтра и притоците ѝ разнообразяват релефа. По отношение на надморската височина, най-високата точка на територията на общината е Арбанашкото плато (439.8 м), като се намира в средната ѝ част, на около 800 m западно от Петропавловския манастир. Изградено е от дебелослойни, слабо нагънати долнокредни варовици с изразени карстови форми.

Петропавловския манастир. Изградено е от дебелослойни, слабо нагънати долнокредни варовици с изразени карстови форми.

Ландшафтното разнообразие на територията на Община Лясковец е значително. Ландшафтната характеристика на района на териториалния обхват на плана е от смесен вид – природно-антропогенна. Антропогенните компоненти на ландшафта се изразяват в разположените на територията на общината населени места, инфраструктурни и промишлени обекти, както и тези за селскостопански дейности.

Характерът и структурата на почвената покривка, климатичните особености и разнообразието на релефа в землищата на населените места от общината са предпоставка за високо естествено плодородие.

Елементите на техническата инфраструктура в ландшафта на територията на община Лясковец са равномерно разпределени и добре развити. В повечето случаи имат линейни структури - пътища, ж.п. линии, електропроводи, водопроводи и др., които преминават през територията, наземно и/или надземно, налагайки своите очертания в ландшафта.

По отношение на хидрогеоложките условия, през територията на община Лясковец протичат река Янтра извираща от Стара планина. Същата тече с посока запад-изток и се влива в река Дунав. Река Джулюница е ляв приток на р. Лефеджа - десен приток на р. Янтра. Повърхностният поток се оттича, основно към р. Янтра чрез сравнително равномерно разпределени деретата на територията на общината.

Срещат се следните ландшафти: горски, полски, пасищни, водни и край водни, селищни, антропогенизирани. По-значителни площи в района на общината заемат групите на полските, селищните и антропогенните ландшафти.

В зависимост от преобладаващото участие на природни или антропогенни компоненти, ландшафтите се разделят в следните групи:

- **Природни ландшафти**, които са формирани под влияние на природните фактори и не попадат под въздействие на човешката дейност. Устойчивостта на тяхната структура се определя от процесите на саморазвитие и саморегулиране. В повечето случаи това са ландшафтите попадащи под защитата на държавното природно законодателство - резервати, защитени територии и природни обекти, някои от горските и крайводни ландшафти.
- **Антропогенни ландшафти**, които са резултат от човешката дейност, която променя в различна степен някои от природните компоненти, формирайки техния специфичен характер и структура. Този тип подразделят най-общо на „зеделски“, „урбанизирани“ или „техногенни“. В обхвата на техногенните ландшафти се включват предприятията в индустриалните зони, пристанища, летища, изградената инженерна инфраструктура, изкопите на рудниците и кариерите, изкуствените насипища от миннодобивната дейност и др.;
- **Селищни ландшафти** - те са резултат от човешката дейност, която е променила в различна степен някои природни компоненти, формирайки нов характер и структура. Обхващат различно засегнати от стопанската, строителната и културната дейност на човека природни условия и имат нарушени взаимоотношения и взаимовлияния със съществуващия растителен и животински свят. В тази група ландшафти попадат всички населени места в териториалния обхват на Община Лясковец;

В рамките на антропогенните ландшафти се разграничават промишлени ландшафти, урбанизирани ландшафти в населените места, аграрни ландшафти и др., при които отделните компоненти на ландшафтите са изменени в различни степени.

- **Аграрни (селскостопански) ландшафти**, най-съществено значение за облика на района имат аграрните ландшафти. Устойчивостта на екосистемите за селскостопанския ландшафт зависи от вида на отглежданите култури, използваните препарати за борба с вредителите, количеството на внасяните торове, развитието на ерозионните процеси и др.;
- **Културни ландшафти**, които са най-силно изменени от човешката намеса и отразяват отношението на хората към природата. Според някои класификационни системи, характеристиката на културните ландшафти трябва да се свързва с висока продуктивност.

В зависимост от степента на човешка намеса и настъпилите изменения ландшафтите се класифицират в следните групи:

- **Девствени ландшафти**, които по различни специфични особености са останали трудно достъпни, не са обект на човешка въздействие и са запазили първичния си облик;
- **Слабо изменени ландшафти**, които са запазили своята първична структура и естествен вид, но попадат под косвеното въздействие на някои антропогенни дейности. Към тази група обикновено се отнасят ландшафти със статут на защитени територии (природни паркове, резервати, защитени местности, природни забележителности, защитени зони по Натура 2000 за опазване на природни местообитания и др.

Характерни за обследвания район на община Лясковец са няколко основни групи ландшафти: *техногенни/промишлени, аграрни /селскостопански/, селищни /антропогенни/, горски ландшафти и законово запазени*. Всички от тях са с някаква по-малка или по-голяма степен на антропогенна намеса.

Характеристика на ландшафтите

Техногенни ландшафти

Техническите особености и белези на техногенните ландшафти ги определят преди всичко като големи сгрупвания на производствени мощности на значителни по площ територии от една страна и от друга - като линейно и удължени очертани по форма пространства.

Типичните особености и белези на техногенните ландшафти се приемат като едни от най-неблагоприятни екологически въздействия, естетически нарушения, които се създават в околната среда. Промислените ландшафти се приемат за територии с незначително участие на елементи на естествената среда и натуралните формации.

Преработващата промишленост на територията на община Лясковец, е водещ отрасъл на общинската икономика с общ брой на предприятия през 2014 г. – 73 и дял на произведената продукция – 82%, нетни приходи от дейността – 60%, заети лица – 72% и дълготрайни материални активи – 49%.

Основни структуроопределящи традиционни производства на територията на община Лясковец са в сферата на преработващата промишленост (производство на: машини и оборудване с общо и специално предназначение; основни метали; метални изделия без машини и оборудване; хранителни продукти и напитки; текстилни изделия; облекло; мебели).

Може да се посочи, че промишлеността е основен структуроопределящ отрасъл за общинската икономика с водещо значение по редица показатели. Структурата на промишлеността е разнообразна, което е добра предпоставка за икономически растеж чрез коопериране и заздравяване на междусекторните връзки на отраслите вътре и извън общината.

Относно промишлеността за строителни материали на североизток от гр. Лясковец има големи количества залежи от глина, а в землището на с. Драгижево има големи количества от карстови варовици и функционира кариера за чакъл, стопанисвана от „Стрела” ООД с площ 144 дка. В землището на гр. Лясковец се експлоатират залежи от мергели и глина върху площ от 189 дка.

Аграрни (селскостопански) ландшафти

Територията на общината притежава висок потенциал (физико-географски и икономически) за развитие на аграрния сектор. Обработваемата земя е 87.5% от земеделските територии и 63% от цялата територия на общината, отличава се с висока бонитировъчна оценка и продуктивност, което е показател за възможности за развиване на ефективно земеделие.

Селското стопанство е важен структуроопределящ отрасъл в икономиката на община Лясковец. Благоприятното съчетание на природно-климатичните условия в общината е реална предпоставка за развитие на селското стопанство. Обработваемата земя на общината е с обща висока бонитировъчна оценка, едно от нейните богатства, което е целево използвано и съхранявано.

Земеделските територии в границите на общината са 12864.6 ha, от които 87.5% обработваема земя (84.9% - за област Велико Търново и 77.4% - за страната).

Най-големи площи земеделски територии, в т.ч. обработваеми земи има в град Лясковец и с. Джулюница, а най-малки - в с. Драгижево и с. Мерданя.

Благоприятните почвено-климатични условия и съществуващите традиции са предпоставка за отглеждането на лозови насаждения. Населението на общината притежава дългогодишен опит в лозарството и винопроизводството, но състоянието на подотрасъла в момента е критично. Значителни части от площите с трайни насаждения са унищожени или изоставени, но през последните няколко години се наблюдава процес на възстановяване и увеличаване на традиционни такива /лозови насаждения/.

Зеленчукопроизводството е изцяло в частния сектор. Площи, засети със зеленчуци, са на територията на цялата община, като с. Джулюница се оформя с най-голяма концентрация на зеленчукопроизводители.

Антропогенни ландшафти с културно-историческо значение

Културния ландшафт, отразява традиционната среда около обекта на наследството и тяхната взаимосвързаност пространствено и във времето, са свидетелства за миналите и сегашните взаимодействия на човека със заобикалящата го среда. Развитието на техниката, както и настъпилите промени в областта на градоустройството, транспорта, инфраструктурата, туризма и дейностите за отдиха водят до бърза промяна на европейските културни ландшафти, което може да доведе до

влошаване на тяхното качество. Това се отнася не само до ландшафтите с голяма природна стойност, но и до всички други категории природни ландшафти, както и тези в градската среда.

Община Лясковец е богата на исторически паметници и обекти на културното наследство. Общият брой паметници в Община Лясковец е 204 с превес на архитектурно-строителните паметници.

Културно историческите обекти на територията на общината са обособени в няколко групи: църкви (общо дванадесет на брой за общината, като пет от тях са в гр. Лясковец); манастири („Св. св. Петър и Павел“ в гр. Лясковец и „Св. Четиридесет мъченици“ в с. Мерданя); Музей на гурбетчийското градинарство в гр. Лясковец и други групови и индивидуални обекти на културното наследство.

В града са запазени повече от 120 сгради - на културата от епохата на Възраждането, които са свързани с местната история, бит и култура. Културно-историческото богатство на общината се представя и от Манастирския ансамбъл “Св. Св. Апостоли Петър и Павел”, разположен в близост до границата със землището на с. Арбанаси, което е културен и туристически потенциал на национално ниво, Мерданския манастир „Св. Четиридесет мъченици“, Музей на гурбетчийското градинарство в гр. Лясковец и други групови и индивидуални паметници на културата.

Паркови ландшафти

По отношение на този тип ландшафти на територията на община Лясковец, като такъв тип ландшафт може да се посочи крайградската горска територия ЗМ „Лесопарка“.

Тя има функциите на извънселищен парк, за нуждите от отдих на жителите на гр. Лясковец, със статут „специална“ гора за защита на местообитанията, като същевременно представлява и „рекреационна“ гора с висока консервационна стойност.

Самата територия „Лесопарка“ има голям потенциал за развитие, но недостатъчна изграденост и осигуреност. С предварителния проект за ОУП предвижда зона за вилен отдих и рекреация /Ов/, южно от града, към защитената местност.

Зелените площи на територията на административният център на общината, гр. Лясковец заемат 7.64 ha или 6.1 m² на жител, което е крайно незадоволително. Такава е ситуацията и в малките населени места на Общината, където зелените площи за отдих са маломерни или напълно липсват. Градският парк в гр. Лясковец е обновен след реконструкция.

Горски ландшафти

Територията на община Лясковец, в горско-административно отношение попада в обхвата на ТП ДГС „Горна Оряховица“. Територията му е разположена предимно в Дунавската хълмиста област. Малка част от горите (южно от селата Джулюница и Кесарево) заемат най-ниските части от северните склонове на Стара планина (Предбалкана).

Горските територии заемат площ от 2580.1 ha, в границите на община Лясковец. От тях общинските гори възлизат на площ от 546 ha., от които 540.1 ha са залесени. Разположени са в землищата на гр. Лясковец и селата Джулюница, Добри дял, Драгижево, Козаревец и Мерданя.

Естествените гори в границите на общината са с най-голям дял, около 493.8 ha или 90.5% от площта ѝ. Относно горите със селскостопанско значение те заемат 436.6 ha, от които 432 ha залесена. Средната възраст на горите е 30 г. Състоянието на горите е добро, няма установени масови нападения от болести и вредители, в резултата на навременното и професионално стопанисване.

За горските площи на територията на общината има приет изготвен лесоустройствен проект с хоризонт на действие 2015 г. в него са дадени насоките за по – нататъшно стопанисване общо за горите – общинска собственост, както и за всяко насаждение поотделно, с оглед постигане на максимален ефект от стопанската дейност, както от гледна точка на дърво производството, така и от използването на всички останали полезни функции на горите.

Законово запазени ландшафти

Община Лясковец притежава ценни по отношение на биологичното разнообразие съобщества и екосистеми. Това е важен фактор и за естетическото въздействие на района, като цяло. В границите на общината е разположена само една защитена територия, съгласно *Закона за защитените територии*:

- *Защитена местност „Лесопарка“* – разположена в землището на град Лясковец, община Лясковец с площ от 100.16 ha.

Защитените зони, съгласно *Закона за биологичното разнообразие* попадащи в териториалния обхват на общината са четири:

- BG0000213 „Търновски височини“, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- BG0000279 „Стара река“, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- BG0000280 „Златаришка река“, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- BG0000610 „Река Янтра“, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-401 от 12.07.2016 г., ДВ, бр. 62/2016 г. на Министерство на околната среда и водите.

6. Природни обекти

6.1. *Защитени територии по смисъла на ЗЗТ*

Община Лясковец е разположена в централната част на област Велико Търново, в северната част на Средния Предбалкан и най-югоизточната част на Средната Дунавска равнина. На територията на общината е обявена 1 защитена територия по смисъла на ЗЗТ – защитена местност „Лесопарка“. Същата е с площ 100,6 ха и заема 0,5647% от територията на общината.

На територията на общината обявените за защитени, съгласно глава V от *Закона за биологичното разнообразие* 36 вековни дървета са:

-дъб в землището на гр. Лясковец, м. Св.Никола, ГС Буйновци, отд. 145-Х (горено пасище) л. пр. 1970 г.

-група от 27 дъбови /космат дъб/ дървета в землището на гр. Лясковец, в ЗМ „Лесопарка“,

-група от 3 махалебки в землището на гр. Лясковец, в ЗМ „Лесопарка“,

-полски бряст в землището на гр. Лясковец, в ЗМ „Лесопарка“,

-турска леска - 2 броя в землището на гр. Лясковец, в ЗМ „Лесопарка“,

-2 броя клен в землището на гр. Лясковец, в ЗМ „Лесопарка“,

Територията на общината е с добра екологична характеристика. Анализът на данни за предишни периоди не показва наличието на значими проблеми, свързани с екологичното състояние на средата и наличието на рискове от замърсяване.

Защитена местност „Лесопарка“ е обявена със Заповед № РД-1302 от 30.12.2005 г., ДВ бр. 15/2006 на МОСВ с цел опазване на характерни смесени широколистни гори от космат дъб, полски бряст, турска леска, клен и др., както и включващи голям брой вековни и забележителни дървета от видовете космат дъб, махалебка, бряст, турска леска и клен.

Защитената местност включва имоти с номера: 000680, 307003, 308003, 308008, 308011, 309001, 309002, 309003, 310001, 310002, по картата на възстановената собственост за землището на Лясковец, ЕКАТТЕ 44793, община Лясковец, област Велико Търново, с обща площ 1001,563 дка.

Режимът на опазването ѝ включва следните забрани:

- Забранява се извеждането на сечи освен санитарни и отгледни с интензивност до 15%;
- Забранява се провеждане на минно-геоложки и други дейности, с които се изменя естественият

облик на ландшафта;

Обявените със заповед на министъра на горите и опазване на природната среда 35 вековни дървета, попадащи в границата на защитената местност, запазват статута и режимите си на защита съгласно глава пета от Закона за биологичното разнообразие.

6.2. Защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000

На територията на Община Лясковец попадат части от 4 защитени зони от общоевропейската мрежа Натура 2000, обявени по Закона за биологичното разнообразие с обща площ 492,62 ха, съставляващи 2,79% от територията на общината. Списъкът със защитените зони и землищата на населените места, които обхващат в границите на общината е представен в таблицата по-долу.

Защитена зона BG0000280 „Златаришка река“ по директивата за местообитанията в землищата на гр. Елена и с. Блъсковци, община Елена, гр. Златарица, с. Горско ново село и с. Родина, община Златарица и с. Джулюница, община Лясковец.

Защитена зона BG0000213 „Търновски височини“ по директивата за местообитанията в землищата на гр. Велико Търново, гр. Дебелец, с. Арбанаси, с. Беляковец, с. Малки чифлик, с. Присово, с. Самоводене, с. Шереметя, община Велико Търново, гр. Горна Оряховица и с. Първомайци, община Горна Оряховица и гр. Лясковец, община Лясковец.

Защитена зона BG0000610 „Река Янтра“ по директивата за местообитанията в землищата на гр. Велико Търново, с. Ветринци, с. Леденик, с. Никюп, с. Пушево, с. Самоводене и с. Шемшево, община Велико Търново, гр. Горна Оряховица, гр. Долна Оряховица, с. Върбица, с. Горски долен Тръмбеш, с. Драганово, с. Крушето, с. Писарево, с. Поликраище, с. Правда, с. Първомайци и с. Янтра, община Горна Оряховица, гр. Полски Тръмбеш, с. Каранци, с. Куцина, с. Петко Каравелово и с. Раданово община Полски Тръмбеш, с. Бряговица община Стражица, гр. Лясковец и с. Козаревец, община Лясковец област Велико Търново, гр. Габрово, с. Гръблевци и с. Мичковци община Габрово, с. Гостилица, с. Каломен, с. Скалско, с. Славейково, с. Чуково, с. Янтра община Дряново, област Габрово, с. Брестовица, община Борово, гр. Бяла, с. Ботров, с. Пейчиново, с. Полско Косово и с. Стърмен, община Бяла, с. Белцов, с. Беляново, с. Джулюница, с. Долна Студена, с. Кривина, с. Новград, с. Ценово, община Ценово, област Русе.

Защитена зона BG0000279 „Стара река“ по директивата за местообитанията в землищата на с. Горско ново село, с. Калайджии, с. Сливовица и с. Средно село, община Златарица, с. Джулюница, община Лясковец, с. Бряговица и с. Кесарево, община Стражица, област Велико Търново, с. Боринци, община Котел, област Сливен, с. Богомолско, с. Великовци, с. Крайполе, с. Мечово, с. Равно село, с. Стара речка, с. Стеврек, с. Черна вода, община Антоново, област Търговище.

Таблица 43: Защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 на територията на Община Лясковец

КОД	ИМЕ	Площ в община Лясковец (ха)	ТИП	В част от землищата на:
BG0000280	Златаришка река	30,97	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна	с. Джулюница
BG0000279	Стара река	77,59	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна	с. Джулюница

BG0000213	Търновски височини		Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна	гр. Лясковец
BG0000610	Река Янтра	386,06	Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна	гр. Лясковец с. Козаревец

Разположението, границите, предмета и режима на опазване и съществуващите заплахи за защитените зони са както следва:

Защитена зона BG0000280 „Златаришка река”

Площ: 67,69 ha

Местоположение: Защитената зона обхваща поречието на р. Златаришка от пресичането ѝ с пътя над ж.п гара Елена до вливането ѝ в р. Веселина и р. Веселина (която в долното си течение до вливането в р. Лефеджа се нарича Джулюница) от устието на р. Златаришка до вливането ѝ в р. Лефеджа до път I-4 Велико Търново – Омуртаг. На територията на община Лясковец попада малка част (30,97 ха) от защитената зона в землището на с. Джулюница.

Цели на обявяване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС:

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс

9180* Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове

91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Видове животни включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС:

Бозайници

Видра (*Lutra lutra*)

*Европейски вълк (*Canis lupus*)

Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*)

Лалугер (*Spermophilus citellus*)

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Земноводни и влечуги

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)
Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)
Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*)
Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)
Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)
Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)
Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Риб

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*)
Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*)
Балкански шипок (*Sabanejewia aurata*)

Безгръбначни

Бисерна мида (*Unio crassus*)
Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)
Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)
Буков сечко (*Morimus funereus*)
*Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)
Ивичест теодокус (*Theodoxus transversalis*)

Заплахи за защитената зона са замърсяване на речните води, изсичане на крайречната растителност, прекъсване на достъпа чрез препятствия като бентове, отклоняване на води при маловодие и браконьерство.

Защитена зона BG0000213 „Търновски височини”

Площ: 4434.61 ha

Местоположение:

Територията на защитената зона включва хълмисто-ридовите възвишения в северната ивица на Средния Предбалкан, между реките Негованка и Веселина, платото Плужна и височината Романа. На юг долината на река Янтра ги отделя от възвишението Меловете, а на север в подножието им минава условната граница между Дунавската равнина и Предбалкана. На изток достигат до землището на гр. Лясковец. Дължината им от запад на изток е около 40 км, а максималната им ширина в средата е 9-10 км. Изградени са от долнокредни огънати варовици, мергелни и пясъчникови пластове, които образуват Търновската антиклинала. Изобилстват карстови форми, въртопи, понори и пещери. Почвите са сиви горски и рендзини. Частично са обрасли с дъбово-габърви гори, примесени с липа. По южните, полегати склонове и по билните им заравнености са разположени обработваеми земи и пасища.

Цели на обявяване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС:

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of AlysoSedion albi*

6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*)
(*важни местообитания на орхидеи)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове

8310 Неблагоустроени пещери

91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*

91H0* Панонски гори с *Quercus pubescens*

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Видове, посочени в чл. 4 от Директива 2009/147/ЕО и включени в приложение II на Директива 92/43/ЕО

Бозайници:

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Европейски вълк (*Canis lupus*)

Видра (*Lutra lutra*)

Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*)

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)

Голям нощник (*Myotis myotis*)

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*)

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*)

Лалугер (*Spermophilus citellus*)

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Земноводни и влечуги:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Риб:

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*),

Обикновен щипок (*Cobitis taenia*)

Балканска кротушка (*Gobio kessleri*)

Балканска кротушка (*Gobio uranoscopus*),

Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*),

Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*),

Безгръбначни:

Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)

Бисерна мида (*Unio crassus*)

Тигров пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*)

Лицена (*Lycaena dispar*)

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Бръмбар рогач (*Lacanus cervus*)

Буков сечко (*Morimus funereus*)

*Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*)

Растения:

Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*)

Заплахи за природните обитания и биоразнообразието в защитената зона са разнообразни човешки дейности като земеделие, лов, разкриване на кариери в площи с висока консервационна значимост, строеж на сгради и строителни дейности в тях, скалното катерене и алпинизма.

Защитена зона BG0000610 „Река Янтра”

Площ: 13900.41 ha.

Местоположение:

Защитената зона обхваща течението на р. Янтра заедно с долните течения на притоците ѝ и прилежащата на бреговете им територия от яз. Христо Смирененски до вливането ѝ в р. Дунав.

Цели на обявяване:

- Опазване на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1 от заповедта за обявяването ѝ, местообитанията на посочени в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние;
- Подобряване при необходимост на състоянието на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, и на местообитания на видовете, посочени в т. 2.2;
- Възстановяване при необходимост на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техните популации.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР:

Типовете природни местообитания:

1530* Панонски солени степи и солени блага, 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*,

3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*,

3270 Реки с кални брегове с *Chenopodion rubri* и *Bidention p.p.* ,

6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*,

6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи),

6240 * Субпанонски степни тревни съобщества,

6250* Панонски льосови степни тревни съобщества,

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс,

6510 Низинни сенокосни ливади,

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове,

8310 Неблагоустроени пещери,

9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове, 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*),

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*),

91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*,

91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*,

91I0 * Евро-сибирски степни гори с *Quercus spp.*,

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори,

91W0 Мизийски букови гори,

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа;

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

Бозайници:

Видра (*Lutra lutra*),

Лалугер (*Spermophilu scitellus*),

Пъстър пор (*Vormela peregusna*),

Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*),

*Европейски вълк (*Canis lupus*),

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*),

Остроух нощник (*Myotis blythii*),

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*),

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*),

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*),

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*),

Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*);

Земноводни и влечуги:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*),

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*),

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*),

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*),

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*),

Добруджански тритон (*Triturus dobrogicus*),

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*),

Пъстър смок (*Elaphe sauromates*);

Рибн:

Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*),

Распер (*Aspius aspius*),

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*),

Обикновен щипок (*Cobitis taenia*),

Белопера кротушка (*Gobio albipinnatus*) син. (*Romanogobio vladykovi*)

Балканска кротушка (*Gobio kessleri*),

Балканска кротушка (*Gobio uranoscopus*),

Високотел бибан (*Gymnocephalus baloni*),

Ивичест бибан (*Gymnocephalus schraetzer*),

Виюн (*Misgurnus fossilis*),

Сабица (*Pelecus cultratus*),

Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*),

Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*),

Малка вретенарка (*Zingel streber*),

Голяма вретенарка (*Zingel zingel*),

Украинска минога (*Eudontomyzon mariae*),

Голям щипок (*Cobitis elongata*);

Безгръбначни:

Бисерна мида (*Unio crassus*),

Лицена (*Lucasena dispar*),

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*),

*Алпийска розалия (*Rosalia alpina*),

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*),

Буков сечко (*Morimus funereus*),

*Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*),

Ценагрион (*Coenagrion ornatum*),

Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*).

Режим на дейности:

- Забранява се въвеждане на неместни растителни видове в ливади, пасища, мери, естествени водни обекти, блата, мочурища и дерета, както и умишлено внасяне на чужди видове;
- Забранява се употребата на минерални торове в ливади, пасища, мери и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди освен разрешените за биологично производство и при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Забранява се движение на МПС извън съществуващи пътища (вкл. горски, селскостопански, ведомствени такива) в неурбанизирани територии освен за провеждане на селскостопански, горскостопански, аварийни и контролни дейности или по предварително съгласувани по съответния ред маршрути;
- Забранява се промяната на начина на трайно ползване, разораването, залесяването и превръщането в трайни насаждения на ливади, пасища, мери, мочурища, както и на други тревни площи (обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години) в границите на местообитания по т. 2.1, при ползването на земеделските земи като такива;
- Забранява се разораване и залесяване на поляни и други естествени открити пространства в горските територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1; Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива;
- Забраняват се промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания; изключения се допускат в урбанизирани територии, при бедствия и аварии или за дейности, подобряващи природозащитното състояние на местообитанията по т. 2.1
- Забранява се усвояване на повече от 30 % от средно-годишния отток на р. Янтра и притоците ѝ за ВЕЦ, намиращи се в процедура по издаване или продължаване на действието на разрешително по Закона за водите към датата на издаване на заповедта;
- Забранява се съгласуване на инвестиционни предложения за нови ВЕЦ, вкл. чрез надграждане и/или реконструкция на съществуващи бентове, прагове и други съоръженията, изгубили първоначалното си предназначение, с изключение на тези, за които е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- Забранява се съгласуване на строителството на ветрогенератори и фотоволтаици извън урбанизирани територии освен като собствени източници на електрическа енергия и с изключение на тези, за които е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали); забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник” има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства (ЗПБ) и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- Забранява се чупене, повреждане, събиране и/или преместване на пещерни и скални образувания.

Заплахи за защитената зона са замърсяване на речните води, изсичане на крайречната растителност, прекъсване на достъпа чрез препятствия като бентове, отклоняване на води при маловодие и браконьерство.

Защитена зона BG0000279 „Стара река”

Площ: 146,17 ha.

Местоположение: Защитената зона обхваща поречието на р. Лефеджа, която до устието на притока й Джулюнишка река се нарича Стара река. Защитената зона включва речния участък от притока Армутлук дере до моста на р. Лефеджа при с. Бряговица, община Стражица. На територията на община Лясковец попада малка част (18,91 ха) от защитената зона в землището на с. Джулюница. Защитената зона е важен биокоридор между Централна Стара планина, яз. Йовковци и реките Стара река и Янтра.

Цели на обявяване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС:

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс

9180* Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове

91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

91W0 Мизийски букови гори

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Видове животни включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС:

Бозайници

Видра (*Lutra lutra*)

*Европейски вълк (*Canis lupus*)

Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*)

Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*)

Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*)

Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Лалугер (*Spermophilus citellus*)

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Земноводни и влечуги

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Южен гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Рибн

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*)

Обикновен щипок (*Cobitis taenia*)

Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*)

Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*)

Безгръбначни

*Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)

Бисерна мида (*Unio crassus*)

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Буков сечко (*Morimus funereus*)

*Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*)

Основните заплахи за защитената зона са замърсяване на речните води, изсичане на крайречната растителност, прекъсване на достъпа чрез препятствия като бентове, отклоняване на води при маловодие и браконьерство.

7. Биологично разнообразие

7.1. Растителност

Според възприетото флористично райониране във Флора на България (т. I-X, 1962-1995) територията на община Лясковец попада в Предбалканския окръг на Илирийска (Балканска) провинция на Европейската широколистна горска област.

Този окръг заема пространството от горната част на водосбора на р. Янтра до западната граница на страната. Характеризира се с изключително голямо видово и растително разнообразие и с добре застъпени реликтни и ендемични (български и балкански) видове, каквито са терциерните реликти - силиврякът (*Haberlea rhodopensis*) и сръбската рамонда (*Ramonda serbica*), растящи по сенчестите скали предимно в горите, водният габър (*Ostrya carpiniflora*), турската леска. На сухи терени почти в целия окръг се срещат маклен (*Acer monspessulanum*) и мизийски бук, под чийто склоп на места расте масово реликтният вид лавровишня и др.

В окръга се наблюдават ендемичните видове - от илирийските флорни елементи: велчево плюскавиче (*Silene velchevii*), български ерантис (*Eranthis bulgaricus*), стефчова тлъстига (*Sedum steftisco*), нейчев зановец (*Chamaecytisus neicheffii*), пъстър минзухар (*Crocus reticulatus*), а от македоно-тракийските флорни елементи: родопска люцерна (*Medicago rhodopaea*), фривалдскиев плюскавиче (*Chamaecytisus frivaldskyanus*), родопски скален копър (*Seseli rhodopaeum*), дегенов скален копър (*S. degenii*), хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolium*), както и редица балкански ендемити.

1 – Черноморско крайбрежие; 2- североизточна България; 3. Дунавска равнина; 4. Предбалкан; 5. Стара планина; 6. Софийски район; 7. Знеполски район; 8. Витошки район; 9. Западни гранични планини; 10. Струмска долина; 11. Беласица; 12. Славянка; 13. Долината на р. Места; 14. Пирин; 15. Рила; 16. Средна гора; 17. Родопи, 18. Тракийска низина, Тунджанска хълмиста област..

Фигура 8: Флористично райониране на България

По-голямата част от територията на общината е заета от земеделски площи, обработваеми земи, ниви и трайни насаждения 69,77% от общата ѝ площ. В обработваемите земи, които са ниви се отглеждат предимно зърнени и технически култури, а трайните насаждения в по-голямата си част са лозови масиви и по-малка част овощни градини.

Горските територии заемат незначителна част от територията на общината - 17,03% с обща площ 3021 ха, предимно в югоизточната част в югоизточната част и по периферията на общината.

Същите попадат в Мизийската горскорастителна област, подобласт Северна България, а според вертикалното зонироване в Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на Дъбовите гори (М-I), в подпояса на заливните и крайречните гори (М-I-1) и подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2). В горските формации в подпояса на заливните и крайречни гори дървесните видове са представени от бяла върба (*Salix alba*), сива върба (*Salix cinerea*), тритичинкова върба (*Salix triandra*), крехка върба (*Salix fragilis*), бял бряст (*Ulmus laevis*), полски бряст (*Ulmus minor*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), черна елша (*Alnus glutinosa*), воден габър (*Ostrya carpinifolia*), черна тополя (*Populus nigra*), бяла тополя (*Populus alba*), хибридна тополя (*Populus euroamericana*), киселица (*Malus sylvestris*) и джанка (*Prunus cerasifera*).

В подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I) преобладаващи дървесни видове са цер (*Quercus cerris*), благуна (*Quercus frainetto*), зимен дъб (*Quercus petraea*), космат дъб (*Quercus pubescens*), виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*), сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), полски ясен (*Fraxinus angustifolia*), полски бряст (*Ulmus minor*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), брекина (*Sorbus torminalis*), полски клен (*Acer campestre*), мекиш (*Acer tataricum*), дрян (*Cornus mas*), примесени с храсталаци от драка (*Paliurus spina-christi*), обикновен глог (*Crataegus monogyna*), източен габър (*Carpinus orientalis*), кучешки дрян (*Cornus sanguinea*), трънка (*Prunus spinosa*), шипка (*Rosa spp*) и къпина (*Rubus fruticosus*), в съчетание със ксеротермни тревни формации.

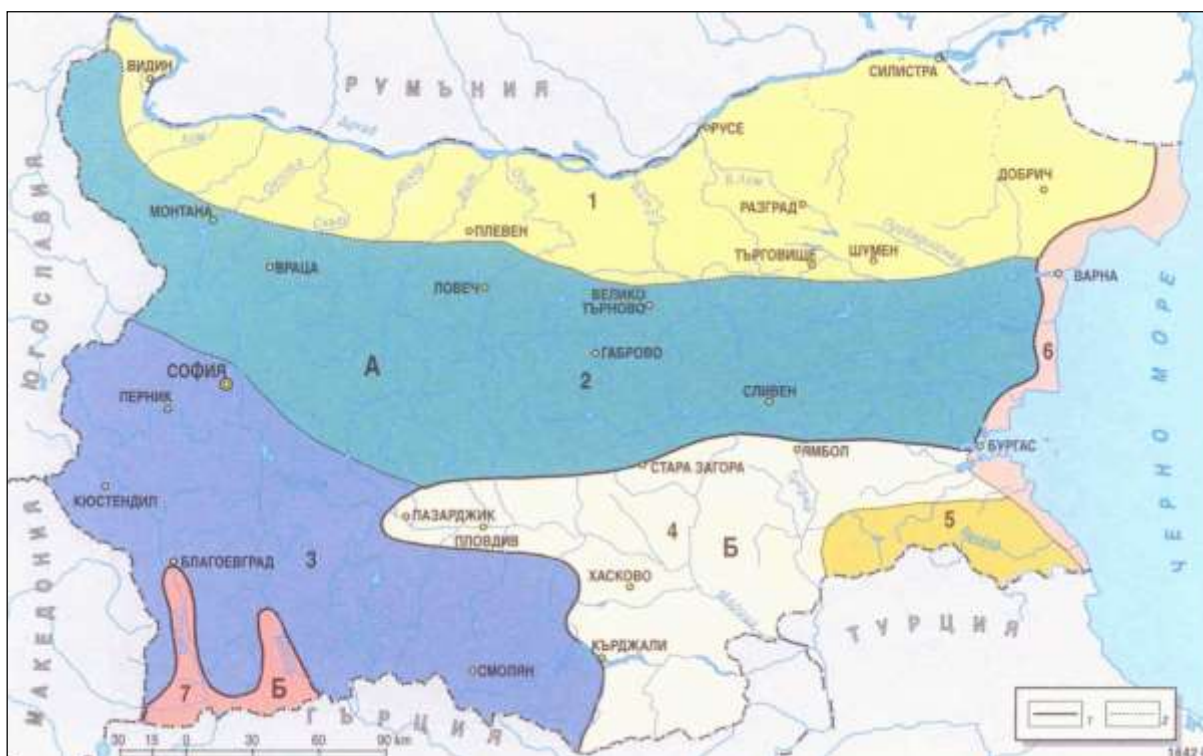
Създадени са култури предимно от интродуцирани дървесни видове червен дъб (*Quercus rubra*), дугласка ела (*Pseudotsuga douglasii*), акация (*Robinia pseudoacacia*) и черен бор (*Pinus nigra*). На места предимно покрай пътищата изкуствено са създадени ивици дървета със засадени в тях обикновен орех (*Juglans regia*), конски кестен (*Aesculus hippocastanum*), копривка (*Celtis australis*), гледичия (*Gleditsia triacanthos*), акация (*Robinia pseudoacacia*), американски ясен (*Fraxinus americana*), пенсилвански ясен (*Fraxinus pennsylvanica*), ясенолистен явор (*Acer negundo*), айлант (*Ailanthus altissima*), див рошков (*Cercis siliquastrum*) и аморфа (*Amorpha fruticosa*).

По границите на обработваемите масиви в покрайнините на горите, храсталаците и край полските пътища се срещат още дива круша (*Pyrus communis*), киселица (*Malus sylvestris*), джанка (*Prunus cerasifera*), храсти — обикновен глог (*Crataegus monogyna*), трънка (*Prunus spinosa*), шипка (*Rosa spp*) и къпина (*Rubus fruticosus*).

Растителността в населените места на общината е предимно паркова и елемент на уличното озеленяване. При озеленяването са засадени няколко вида липи – дребнолистна (*Tilia cordata*), едролистна (*Tilia platyphyllos*), сребролистна (*Tilia tomentosa*), бяла бреза (*Betula pendula*), конски кестен, летен дъб (*Quercus robur*), цер (*Quercus cerris*), смърч (*Picea abies*), бял бор (*Pinus sylvestris*), черен бор (*Pinus nigra*), полски ясен (*Fraxinus angustifolia*), шестил (*Acer platanoides*) бяла черница (*Morus alba*), черна черница (*Morus nigra*), западна туя (*Thuja occidentalis*) и др. В дворовете растителността е основно от овощни дървета, зеленчукови култури, лози и цветя.

7.2. Животински свят

В зоогеографско отношение, според подялбата на страната (Груев, Б. и Б. Кузманов 1994), територията на община Лясковец попада в два зоогеографски района Старопланинския фаунистичен район и Дунавския район от на Евросибирската зоогеографска подобласт.

1 – граница между евросибирската (А) и (Б) територия; 2- граница между зоогеографските райони 1. Дунавски район; 2. Старопланински район; 3. Рило-Пирински район; 4. Тракийски район; 5. Странджански район; 6. Черноморски район; 7. Струмско-Местенски район.

Фигура 9: Зоогеографски райони в България

В Старопланинския район фауната е от евросибирски и европейски тип, но се срещат и някои субсредиземноморски видове. Броят им е малък поради бариерната роля на Стара планина. В Старопланинския район се срещат значителен брой ендемити, както и Карпатски елементи, което се дължи на пряката връзка на Стара планина с Карпатите. Това са някои видове безгръбначни, охлюви, стоножки и перли, които липсват в други райони на страната.

Дунавският район обхваща територията на Дунавската равнина, Лудогорието и южната част от Добруджанското плато (без крайбрежието му). Повечето видове във фауната тук са евросибирски и европейски елементи. Сред останалите преобладават видове с холарктично и палеарктично разпространение. Пример в това отношение са паяците, сред които почти липсват средиземноморски видове. Континенталният климат е причина за по-голямото разнообразие на животински групи като

земноводните, докато влечугите са доста по-бедно представени. Ендемити сред надземната фауна почти липсват, докато при подземната са установени 2 балкански и 4 български ендемита.

На територията на община Лясковец преобладаващи са земеделските земи, 69,77% от територията ѝ, което е определящо за биоразнообразието.

Безгръбначни

От безгръбначните най-голяма е групата на членестоногите (*Arthropoda*), като почвения слой е обитание на многоножките (*Myriapoda*), а тревостоя се населява от паякообразните (*Arumania achnida*), насекомите (*Insecta*) и сухоземните охлюви (*Gastropoda*). Речните течения са местообитания на нимфите на едnodневките (*Ephemeroptera*), от които най-често срещани са представителите на семействата *Baetidae*, *Heptageniidae*, *Caenidae*, *Leptophlebiidae* и др., водните кончета (*Odonata*) от семействата *Coenagrionidae*, *Gomphidae*, *Aeshnidae*, ручейниците *Hydropsyche*, (*Trichoptera*), калните мухи *Sialidae* (*Megaloptera*), двукрилите (*Diptera*), от които най-разпространени са злите мухи (*Simuliidae*), конските мухи (*Tabanidae*) и комаровидните мухи (*Chironomidae*).

Висшите ракообразни (*Malacostraca*) са представени в най-голяма степен от амфиподите (*Amphipoda*), от които най-разпространен е обикновения гамарус (*Gammarus pulex*), който се среща в участъците с по-бавно течение.

В приложенията на ЗБР са включени видовете *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Бисерна мида (*Unio crassus*), Лицена (*Lycaena dispar*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*) и Ивичест теодоксус (*Theodoxus transversalis*), чиито местообитания подлежат на опазване, съгласно чл. 6 от ЗБР.

Ихтиофауната основно е съсредоточена в реките Янтра, Джулоница, мочурища, рибарници и с цел напояване 15 микроязовира и канали. На територията на община Лясковец попада част от водосборната зона на р. Янтра, река от Дунавския субрегион. Броят на видовете от ихтиофауната на Дунавския водосбор представлява 70% от сладководните риби на България и 39% от нашата ихтиофауна.

Риби

Протичащите през територията на общината реки се обитават от представителите на мряново-шарановата зона, говедарка (*Alburnoides bipunctatus*), черна мряна (*Barbus petenyi*), балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*), гулеш (*Barbatula barbatula*), малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*), речен кефал (*Squalius cephalus*), скобар (*Chondrostoma nasus*) и др. В язовирите се срещат още червеноперка (*Scardinius erythrophthalmus*), сребриста (*Carassius carassius*) и златиста каракуда (*Carassius auratus gibelio*), шаран (*Cyprinus carpio*), бял толстолоб (*Hypophthalmichthys molitrix*), пъстър толстолоб (*Aristichthys nobilis*), псевдоразбора (*Pseudorasbora parva*), слънчева рибка (*Lepomis gibbosus*), бяла риба (*Stizostedion lucioperca*), распер (*Aspius aspius*), щука (*Esox lucius*) и др. Повечето от наличните видове в язовирите са следствие от изкуственото им заребяване. Преобладаващи са стагнофилни и фитофилни видове, в т.ч. и интродуцирани.

Дунавският регион се отличава с най-голямо видово разнообразие на земноводни в България-18 вида. Три вида са характерни само за р. Дунав, долните течения на реките от водосборния му басейн, прилежащите му територии, разливи и мочурища и не се срещат на територията на общината.

Разпространените видове са дъждовник (*Salamandra salamandra*), обикновен малък тритон (*Lissotriton vulgaris*), южен гребенест тритон (*Triturus karelinii*), голяма водна жаба (*Pelophylax ridibundus*), планинска жаба (*Rana temporaria*), жаба дървесница (*Hyla arborea*), горска дългокрака жаба (*Rana dalmatina*), жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*) и кафява крастава жаба (*Bufo bufo*). Два от видовете са глациални реликти - алпийски тритон (*Triturus alpestris*), който е характерен за Старопланинския район вид и сирийска чесновница (*Pelobates syriacus*).

Всички земноводни са с висок природозащитен статус и попадат в приложенията на Бернската конвенция. В Червената книга на България са двата глациални реликта - алпийският тритон и сирийската

чесновница. В Приложение 2 на ЗБР са включени южния гребенест тритон (*Triturus karelinii*), жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) и червенокоремната бумка (*Bombina bombina*).

Влечуги

На територията на община Лясковец се срещат 16 вида влечуги, 7 вида гущери, два вида сухоземни костенурки, 1 вид водни костенурки и 6 вида змии.

Видовете които се срещат от влечугите са:

Подразред Гущери (Sauria)

Късокрак гущер (*Ablepharus kitaibelii*)

Слепок (*Anguis fragilis*)

Горски гущер (*Darevskia praticola*)

Ливаден гущер (*Lacerta agilis*)

Зелен гущер (*Lacerta viridis*)

Стенен гущер (*Podarcis muralis*)

Кримски гущер (*Podarcis tauricus*)

Подразред Змии (Serpentes)

Голям стрелец (синурник) (*Dolichophis caspius*)

Смок мишкар (*Zamenis longissimus*)

Медянка (*Coronella austriaca*)

Обикновена водна змия (*Natrix natrix*)

Сива водна змия (*Natrix tessellata*)

Пепелянка (*Vipera ammodytes*)

Разред костенурки (Testudines)

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

С висок природозащитен статус са 8 вида от влечугите. В Приложение 3 на ЗБР от гущерите са включени 3-те вида костенурки, късокракия гущер (*Ablepharus kitaibelii*) и слепока (*Anguis fragilis*), от змиите голям стрелец (синурник) (*Dolichophis caspius*), смок мишкар (*Zamenis longissimus*) и медянка (*Coronella austriaca*).

Птици

Гнездящите на територията на община Лясковец птици, според екологичните им изисквания и местообитания, могат да бъдат разделени на птици гнездящи в населените места и откритите площи край тях, горските площи и храсталаците и такива населяващи агроecosистемите.

Териториите на населените места, откритите площи край тях и обработваемите земи се обитават предимно от представителите на пойните птици и някои хищни, ловуващи в откритите площи: домашно врабче (*Passer domesticus*), полско врабче (*Passer montanus*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), домашен гълъб (*Columba livia f. domestica*), градска лястовица (*Delichon urbica*), селска лястовица (*Hirundo rustica*), керкенез (*Falco tinnunculus*) обикновен мишелов (*Buteo buteo*) сврака (*Pica pica*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), сива овесарка (*Miliaria calandra*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*), жълта стърчиопашка (*Motacilla flava*), качулата чучулига (*Galerida cristata*), полска чучулига (*Alauda arvensis*), обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*), сива врана (*Corvus*

corax), гарван гробар (*Corvus corax*), щиглец (*Carduelis carduelis*), зеленика (*Carduelis chloris*), конопарче (*Acanthis cannabina*) и белия щъркел (*Ciconia ciconia*), който е синантропен вид.

В обработваемите площи на територията на община Лясковец са определени гнездовите ансамбли от птици в четири основни вида монокултури – пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед. Основните гнездящи видове в агроценозите са полската чучулига (*Alauda arvensis*), жълтата стърчиопашка (*Motacilla flava*), пъдпъдъка (*Coturnix coturnix*). В посевите с ечемик освен тези видове, гнезди и черноглавата овесарка (*Emberiza melanocephala*), в близост до границата на посева и полските пътища. Покрай полските пътища и границите на посева гнезди качулатата чучулига (*Galerida cristata*).

В горските площи най-много видове са от разред Вrabчоподобни (*Passeriformes*).

Доминиращи видове са градинската овесарка (*Emberiza hortulana*), скореца (*Sturnus vulgaris*), червеногърбата сврачка (*Lanius collurio*) и сивата овесарка (*Miliaria calandra*). Установяването на горски видове, като кълвачи, големия пъстър кълвач (*Dendrocopos major*), сивият кълвач (*Picus canus*) и др.

От останалите разреди птици (без Вrabчоподобни) с най-голяма численост и плътност е гургулицата (*Streptopelia turtur*).

През зимните месеци декември, януари и февруари на територията на общината се концентрират като зимуващи главно пойни (разр. *Passeriformes*), които образуват смесени ята от няколко десетки до няколко стотин екземпляра. По многочислени в селскостопанските площи и около пътищата са видовете зеленика (*Carduelis chloris*), щиглец (*Carduelis carduelis*), обикновена чинка (*Fringilla coelebs*) и др. Регистрират се и ята от зимуващи хвойнови дроздове (*Turdus pilaris*), на групи по 40-50 птици и скорци (*Sturnus vulgaris*).

Зимуващите птици се концентрират предимно в населените места и селскостопанските дворове, където има по-богата хранителна база.

От грабливите птици (*Falconiformes*) най-често срещан е обикновения мишелов (*Buteo buteo*). Установени са, макар и значително по-рядко, полски блатар (*Circus cyaneus*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), малък сокол (*Falco columbarius*), керкенез (*Falco tinnunculus*) и белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*).

Бозайници

Горският фонд на общината е малък, 17,03% от общата ѝ територия. Големите горски масиви, представляващи подходящи местообитания за едрите бозайници са разположени в периферията на общината и по-голямата им част е в съседните общини Златарица и Стражица. Бозайната фауна е представена основно от степни и обитаващи откритите пространства и агроландшафти видове. Голяма част от тях са активни през нощта, а през деня са скрити в подземни убежища, гъсти треви или храсти.

Централната част на общината за едрите бозайници по-скоро е от значение като биокоридор, свързващ Стара планина и Предбалкана с Дунавската равнина. Поречията на реките Янтра и Джулонишка са главните биокоридори за едрите бозайници. Горските масиви в югоизточната част на общината се обитават от средноевропейски видове, характерни за широколистния пояс – сърна (*Capreolus capreolus*), благороден елен (*Cervus elaphus*) и евразийска дива свиня (*Sus scrofa*).

От хищниците на територията на община Лясковец се срещат европейски вълк (*Canis lupus*), лисица (*Vulpes vulpes*), чакал (*Canis aureus*), дива котка (*Felis silvestris*), златка (*Martes martes*), белка (*Martes foina*), невестулка (*Mustela nivalis*), язовец (*Meles meles*), черен пор (*Mustela putorius*) и др.

Водните басейни и бреговете им се обитават от видрата (*Lutra lutra*), голямата водна земеровка (*Neomys fodiens*) и малката водна земеровка (*Neomys anomalus*).

От дребните бозайници на територията на общината се срещат див заек (*Lepus europaeus*), Обикновената катерица (*Sciurus vulgaris*) източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*), европейска къртица (*Talpa europaea*), планинско сляпо куче (*Spalax leucodon*), белокоземна белозъбка (*Crocidura leucodon*), малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*), обикновена кафявозъбка (*Sorex araneus*), малка кафявозъбка (*Sorex minutus*), обикновена полевка (*Microtus arvalis*), европейски лалугер (*Spermophilus citellus*), полска мишка (*Apodemus agrarius*), домашна мишка (*Mus musculus*), сив плъх (*Rattus norvegicus*), черен плъх (*Rattus rattus*). В приложения 2 и 3 на ЗБР са включени видовете

добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), европейски лалугер (*Spermophilus citellus*) и пъстър пор (*Vormela peregrina*).

През месеците с по-високи средноденонощни температури от пролетта до есента територията на община лясковец се облита от представителите на прилепната фауна: ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*), малък вечерник (*Nyctalus leisleri*), голям ношник (*Myotis myotis*), остроух ношник (*Myotis blythi*), златист ношник (*Myotis aurescens*), голям ношник (*Myotis myotis*), дългоух ношник (*Myotis bechsteini*), остроух ношник (*Myotis blythii*), дългопръст ношник (*Myotis capaccinii*), трицветен ношник (*Myotis emarginatus*), воден ношник (*Myotis daubentonii*), кафяво прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*), натузиево прилепче (*Pipistrellus nathusii*), полунощен прилеп (*Eptesicus serotinus*), ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*), малък вечерник (*Nyctalus leisleri*), дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), южен подковонос (*Rhinolophus euryale*) и подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*).

Всички видове прилепи са с висок природозащитен статус и включени в приложения 2 и 3 на ЗБР.

Според заеманите местообитания и територии за най-многобройните (доминиращите) видове разпределението е следното:

Открити територии с незначителна или без дървесна растителност, в т. ч. обработваеми и необработваеми агроландшафти,

Земноводни (*Amphibia*)

голяма (кафява) крастава жаба (*Bufo bufo*)

зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*)

Влечуги (*Reptilia*)

зелен гушер (*Lacerta viridis*)

стенен гушер (*Podarcis muralis*)

голям стрелец (*Dolichophis caspius*)

смок мишкар (*Zamenis longissimus*)

сива водна змия (*Natrix tessellata*)

жълтоуха водна змия (*Natrix natrix*)

пепелянка (*Vipera ammodytes*)

шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

шипоопашата костенурка (*Testudo ehrmanni*)

Птици (*Aves*)

домашно врабче (*Passer domesticus*)

полско врабче (*Passer montanus*)

голямо белогушо коприварче (*Sylvia communis*)

селска лястовица (*Hirundo rustica*)

сврака (*Pica pica*)

полска яребица (*Perdix perdix*)

европейски пъдпъдък (*Coturnix coturnix*)

червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)

черночела сврачка (*Lanius minor*)

сива овесарка (*Miliaria calandra*)
градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)
черноглава овесарка (*Emberiza melanocephala*)
бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*)
жълта стърчиопашка (*Motacilla flava*)
качулата чучулига (*Galerida cristata*)
полска чучулига (*Alauda arvensis*)
обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*)
сива врана (*Corvus corax*)
посевна врана (*Corvus frugilegus*)
чавка (гарга) (*Corvus monedula*)
гарван гробар (*Corvus corax*)
щиглец (*Carduelis carduelis*)
зеленика (*Carduelis chloris*)
конопарче (*Acanthis cannabina*)
европейско черногушо ливадарче (*Saxicola rubicola*)
турилик (*Burhinus oedicephalus*)
черношипа ветрушка (керкенец) (*Falco tinnunculus*)

Бозайници (Mammalia):

Насекомоядни (Insectivora)

европейска къртица (*Talpa europaea*)
източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*)
белокоремна белозъбка (*Crocidura leucodon*)
малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*)
обикновена кафявозъбка (*Sorex araneus*)
малка кафявозъбка (*Sorex minutus*)

Зайцевидни (Lagomorpha)

див заек (*Lepus europaeus*)

Гризачи (Rodentia)

обикновена полевка (*Microtus arvalis*)
планинско сляпо куче (*Spalax leucodon*)
европейски лалутер (*Spermophilus citellus*)
полска мишка (*Apodemus agrarius*)
домашна мишка (*Mus musculus*)
сив плъх (*Rattus norvegicus*)
черен плъх (*Rattus rattus*)

хищници (Carnivora)

язовец (*Meles meles*)

черен пор (*Mustela putorius*)

лисица (*Vulpes vulpes*)

чакал (*Canis mesomelas*)

невестулка (*Mustela nivalis*)

Копитни (*Artiodactyla*)

дива свиня (*Sus scrofa*)

сърна (*Capreolus capreolus*)

Широколистни и иглолистни гори:

Земноводни (*Amphibia*)

голяма (кафява) крастава жаба (*Bufo bufo*)

зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*)

дългокрака горска жаба (*Rana dalmatina*)

жаба дървесница (*Hyla arborea*)

дъждовник (*Salamandra salamandra*)

Влечуги (*Reptilia*)

късокрак гушер (*Ablepharus kitaibelii*)

зелен гушер (*Lacerta viridis*)

стенен гушер (*Podarcis muralis*)

слепок (*Anguis fragilis*)

голям стрелец (*Dolichophis caspius*)

смок мишкар (*Zamenis longissimus*)

медянка (*Coronella austriaca*)

сива водна змия (*Natrix tessellata*)

жълтоуха водна змия (*Natrix natrix*)

пепелянка (*Vipera ammodytes*)

шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

шипоопашата костенурка (*Testudo ehrmanni*)

Птици (*Aves*)

обикновена чинка (*Fringilla coelebs*)

голям синигер (*Parus major*)

син синигер (*Parus caeruleus*)

лъскавоглав синигер (*Parus palustris*)

дългоопашат синигер (*Aegithalos caudatus*)

авлига (*Oriolus oriolus*)

малко белогушо коприварче (*Sylvia curruca*)

черен кос (*Turdus merula*)

поен дрозд (*Turdus philomelos*)
горска зидарка (*Sitta europaea*)
горска чучулига (*Lullula arborea*)
орехче (*Troglodytes troglodytes*)
червеногръдка (*Erithacus rubecula*)
черешарка (*Coccothraustes coccothraustes*)
гривяк (*Columba palumbus*)
гургулица (*Streptopelia turtur*)
зелен кълвач (*Picus viridis*)
голям пъстър кълвач (*Dendrocopos major*)
сойка (*Garrulus glandarius*)
сива мухоловка (*Muscicapa striata*)
папуняк (*Upupa epops*)
елов певец (*Phylloscopus collybita*)
брезов певец (*Phylloscopus trochilus*)
жълта овесарка (*Emberiza citrinella*)
планинска стърчиопашка (*Motacilla cinerea*)
малък креслив орел (*Aquila pomarina*)
малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Бозайници (*Mammalia*):

Насекомоядни (*Insectivora*)
източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*)
белокоремна белозъбка (*Crocidura leucodon*)
малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*)
обикновена кафязъбка (*Sorex araneus*)

Гризачи (*Rodentia*)

жълтогърла горска мишка (*Apodemus flavicollis*)
обикновена горска мишка (*Apodemus sylvaticus*)
обикновена катерица (*Sciurus vulgaris*)
горски сънливец (*Dryomys nitedula*)
сив плъх (*Rattus norvegicus*)
черен плъх (*Rattus rattus*)

Хищници (*Carnivora*)

язовец (*Meles meles*)
дива европейска котка (*Felis sylvestris*)
лисица (*Vulpes vulpes*)
белка (*Martes foina*)

чакал (*Canis mesomelas*)

вълк (*Canis lupus*)

кафява мечка (*Ursus arctos*)

Копитни (*Artiodactyla*)

дива свиня (*Sus scrofa*)

сърна (*Capreolus capreolus*)

благороден елен (*Cervus elaphus*)

елен лопатар (*Dama dama*)

дива коза (*Rupicapra rupicapra*)

Населени места:

Земноводни (*Amphibia*)

зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*)

голяма водна жаба (*Rana ridibunda*)

Влечуги (*Reptilia*)

зелен гушер (*Lacerta viridis*)

стенен гушер (*Podarcis muralis*)

Птици (*Aves*)

домашно врабче (*Passer domesticus*)

полско врабче (*Passer montanus*)

гугутка (*Streptopelia decaocto*)

домашен гълъб (*Columba livia f. domestica*)

градска лястовица (*Delichon urbica*)

селска лястовица (*Hirundo rustica*)

сврака (*Pica pica*)

домашна кукумявка (*Athene noctua*)

авлига (*Oriolus oriolus*)

южен славей (*Luscinia megarhynchos*)

червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)

сива овесарка (*Miliaria calandra*)

градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)

бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*)

щиглец (*Carduelis carduelis*)

обикновена чинка (*Fringilla coelebs*)

качулата чучулига (*Galerida cristata*)

обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*)

сива врана (*Corvus corax*)

гарван гробар (*Corvus corax*)

зеленика (*Carduelis chloris*)
 голям синигер (*Parus major*)
 син синигер (*Parus caeruleus*)
 малък ястреб (*Accipiter nisus*)
 обикновен мишелов (*Buteo buteo*)
 осояд (*Pernis apivorus*)
 черношипа ветрушка (керкенец) (*Falco tinnunculus*)

Бозайници (*Mammalia*):

Насекомоядни (*Insectivora*)

европейска къртица (*Talpa europaea*)
 източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*)

Гризачи (*Rodentia*)

домашна мишка (*Mus musculus*)
 сив плъх (*Rattus norvegicus*)
 черен плъх (*Rattus rattus*)

Хищници (*Carnivora*)

невестулка (*Mustela nivalis*)
 черен пор (*Mustela putorius*)
 язовец (*Meles meles*)

По-голямата част от птиците, както и част от видовете от другите класове са предмет на опазване от българското природозащитно законодателство и включени в приложенията на Закона за биологичното разнообразие

8. Културно-историческо наследство

Съгласно Закона за културното наследство, в сила от 10.04.2009 г., културното наследство обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, национална идентичност и имат научна или културна стойност.

На територията на община Лясковец е съхранено недвижимото културно-историческо наследство, което заедно с природно-географските дадености представлява определен ресурс с изявен научно-познавателен, възпитателен и стопански потенциал.

В следващата таблица са описани НКЦ в Община Лясковец по селища.

Таблица 44: НКЦ в Община Лясковец

Археологически паметници съгласно протоколи, списък на НИНКН и АКБ		
с. Джулюница	DJU-ARH-1	м. Старите лозя (Вехтите лозя) на 3.2 км СИ от селището на площ от 5 дка има равномерно разпръснати находки с ниска концентрация, датирани от тракийския период
	DJU-ARH-2	м. М. Петковец на разстояние 2.6 км СЗ от селото е частично изследвана могила с останки от късен и ранен енеолит
	DJU-ARH-3	м. Могилките на разстояние 2.75 км С се намира единична могила от тракийския период
	DJU-ARH-4	м. Имането на разстояние: 2.35 км ЮИ е открито Селище с площ над 5 дка /коме, пагус (римска малка административна единица) и др./ от периода на Втората българска държава, представляващо
	DJU-ARH-5	м. Имането на разстояние: 2.35 км ЮИ са открити крепости от периода на Втората българска държава.
	DJU-ARH-6	Могила в м. Топлика е археологически паметник с национално значение,

	DJU-ARH-7	Могилката, северно от с. Джулоница, е открит могилен некропол (120 дка) от Тракийския период.
	DJU-ARH-8	м. Могилката на разстояние 3 км С е открита единична могила от Тракийски период,
	DJU-ARH-9	В м. Могилките, северно от ЖП линията на разстояние 3.05 км С, е открита единична могила от Тракийски период,
	DJU-ARH-10	Пет единични могили са открити в м. Могилките северно от селото съответно на: 2,95 км (азимут 3°), 2,95 км (азимут 5°), 2,63 км, 2 км, 1,9 км.
	DJU-ARH-11	Приоритет, изтънат от РИМ В. Търново (проф. Хитко Вачев): В м. Смърдеш на 3 км СЗ и на и на 500 м. Ю от жп гарата е открито раннонеолитно селище „Джулоница-Смърдеш“ Недко Еленски (продължаващи разкопки). Находките са от 6 епохи: ранно Средновековие (IX-X в.), късножелязна епоха (V-IV в. пр. Хр.), ранножелязна епоха (XI-IX в. пр. Хр.), раннобронзова епоха (3 хил.г. пр. Хр.), късен неолит (5500 г. пр. Хр.), края на ранния неолит (5700 г. пр. Хр.)
	DJU-ARH-12	Могила м. Здравец
с. Добри дял	DOD-ARH-1	Крепост на възвишението „Михнева могила“. Находките са от Късната античност и Втората българска държава.
	DOD-ARH-2	м. Куманча на разстояние от с. Добри дял 2.77 км З; Азимут 264° има находки от Тракийския период, Римската епоха и от Втората българска държава (тухли, съдове, византийски монети от XII в.).
	DOD-ARH-3	м. Дорука на разстояние 2.4 км СИ; Азимут 48° се намира единична могила от Тракийски период
	DOD-ARH-4	В Михнева (Кудрина) могила на разстояние 1.65 км ЮИ; Азимут 231° са открити крепости от Късната античност и от Втората българска държава. През 1932 г. са били проведени археологически разкопки. Открита е част от крепостната стена, порта и пиластър. Находките са: глинени прешлени, тухли, керемиди, керамика, монети - Филип I Македонски от II-IV век, от Комнините и от Михаил Шишман, Ив. Александър с Михаил.
	DOD-ARH-5	Могилни находки от Тракийския период са отрити срещу училището и двора на Драган Димов. Могилата при училището е частично разрушена. Проучено е гробното съоръжение, което е изградено от варовикови плочи. Открити са златна обича и кости. В последствие могилата е затрупана.
	DOD-ARH-6	В парцел срещу СЗ ъгъл на училището е открита единична могила от Тракийския период с гробно съоръжение, изградено от варовикови плочи.
	DOD-ARH-7	В двора на Драган Димов Цонев (Разстояние 0.5 км СИ; Азимут 29°) е открита единична тракийска могила
с. Драгижево	DRA-ARH-1	В м. Градището на разстояние 0.75 км З; Азимут 265° е открита крепост с неопределена периодизация.
	DRA-ARH-2	До с. Драгижево на разстояние 0.85 км СИ; Азимут 43° са открити селища с площ 5 дка от Късноримска епоха и Втора българска държава, Късно средновековие.
	DRA-ARH-3	Северно от м. Клисурата на разстояние 1.75 км Ю; Азимут 188° се намира селищна неолитна могила.
	DRA-ARH-4	На територията на съвременните гробища и източно от тях, на разстояние от с. Драгижево 0.55 км С; Азимут 328° се намира Селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от Късноримска епоха, Късна античност и Късно средновековие.
	DRA-ARH-5	В регулацията на селото при т.17. и на разстояние 0.32 км С; Азимут 339° се намира единична могила от Тракийския период.
	DRA-ARH-6	На разстояние от с. Драгижево 1.5 км Ю; Азимут 170° се намира Селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./, датирано от Късен неолит
гр. Лясковец	LYA-ARH-1	В м. Геран (Геран къоше) на разстояние 4.8 км СИ; Азимут 51° е открито селище от период Втора българска държава на площ от 5 дка
	LYA-ARH-2	В м. Геран (Геран къоше) на разстояние 4.75 км СИ; Азимут 50° е открито селище от период Възраждане и късносредновековна култура на площ от 5 дка
	LYA-ARH-3	В м. Геран (Геран къоше) на разстояние 4.85 км СИ; Азимут 49° е открито селище (коме, пагус) от период късно- и ранно-желязна епоха на площ от 5 дка
	LYA-ARH-4	В м. Ванова кория (Черторец, Рибарево) на Разстояние 5.55 км ЮИ; Азимут 117° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./; Късноримска епоха
	LYA-ARH-5	В м. Светицата на разстояние 0.92 км ЮИ; Азимут 224° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от времето на Втората българска държава
	LYA-ARH-6	В м. Тодоровец на разстояние 0.55 км ЮЗ; Азимут 250° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./, находки стени, воинско снаряжение; Неопределима хронология
	LYA-ARH-7	В м. Тодоровец СЗ от леговището на разстояние 0.6 км ЮЗ; Азимут 226° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./от Късноримската епоха
	LYA-ARH-8	В м. Големият кладенец на разстояние 4км източно; Азимут 92° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от Ранноримската епоха и Втората българска държава
	LYA-ARH-9	В м. Големият кладенец, източно от водоема на разстояние 4.1 км източно; Азимут 93° е открито селище с площ до 5 дка /махала/ от Тракийския период и Втората българска държава

	LYA-ARH-10	Между Остамялското дере и Кайлъбаир на разстояние 6 км ЮИ; Азимут 158° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./, находки керемиди, съдове, тухли; Неопределима хронология
	LYA-ARH-11	В м. Мариновец на разстояние 3.7 км ЮИ; Азимут 157° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от Римската епоха
	LYA-ARH-12	В м. Чертовец (южната част на Чифлика) на разстояние 2.15 км ЮИ; Азимут 174° е открито селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от периода на Втората българска държава
	LYA-ARH-13	В м. Брода на разстояние 2.35 км ЮИ; Азимут 170° има отрити: Селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от епохата на Енеолита и с площ до 5 дка /махала/ от епохата на Втората българска държава
	LYA-ARH-14	В м. Брода (Тонева могила) на разстояние 2.25 км ЮИ; Азимут 154° е открита селищна могила от Енеолита с концентрация на находки: кремъчна конкреция със следи от обработка, култови предмети, накити, съдове, тежести
	LYA-ARH-15	Между Ялъбаир и Костимялското дере, на разстояние 5.8 км ЮИ; Азимут 155° е открито Селище с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от Ранноримската епоха
	LYA-ARH-16	В м. Оминкин дол, на разстояние 2.1 км И; Азимут 91° са открити три селища с площ над 5 дка /коме, пагус и др./ от Късножелязната епоха, Римската епоха и Късното Средновековие
	LYA-ARH-17	В м. Вачова кория (Чертовица, Рибарево), на 113° (110°-116°) от Лясковец на площ от 40 дка са открити Могилни находки от Тракийския период. В същата м. Вачова кория (Чертовица, Рибарево) на разстояние 5.15 км ЮИ, са открити четири единични могили от Тракийския период
	LYA-ARH-18	В Стопански двор - птицевъдна ферма, на 90° (88° - 92°) са открити Могилни некрополи от Тракийския период. В същата ферма са открити три единични могили от Тракийския период
	LYA-ARH-19	Останки от стар турски път
	LYA-ARH-20	Развалини при църквата в Петропавловския манастир
	LYA-ARH-21	Развалини при църквата „Св. Димитър“
	LYA-ARH-22	Развалини при метоха
с. Мерданя	MER-ARH-1	В м. Стария манастир на разстояние: 1.1 км ЮЗ; Азимут 223° са открити стени и стъпала от крепост от времето на Втората българска държава.
Исторически паметници		
с. Джулюница	DJU-I-1	Братска могила, извън с. Джулюница
	DJU-I-2	Братска могила, в двора на църквата „Св. Георги“
	DJU-I-3	Паметник над руска братска могила. Надпис: „48 пех. Охотского полка убитые при с Козлубега 31 юля 1877 г. нижних чин 3 человек“ (Иван Дешевы, Димитрий Матвейчук, Ануфрий Максименко). Изграден е по идея и със средства на Временното руско управление през 1879 г. след Руско-турска война 1877 – 1878 г.
	DJU-I-4	Паметник над руска братска могила. Надпис: „42-го пех. Якутского полка убитые при с. Козлубе 24 сент. 1877 г. нижних чин 3 человек“ (Степан Денисенко, Константин Марчук, Василий Селецкий, Стефан Бондар, Константин Лагодин). Изграден е през 1879 г. също по идея и със средства на Временното руско управление край селото. От 1940 г. е в двора на Димитър Николов.
с. Драгижево	DRA-I-1	Къща на д-р Пею Лешев (кв. 25, парцел XIV).
с. Козаревец	KOZ-I-1	Паметник на 4 подофицери и 45 редници, загинали от селото в Балканските войни 1912 – 1913 г. И в Първата световна война 1914 – 1918 г. Надпис: „На загиналите за родината жители от с. Козаревец, Горно Оряховско“.
гр. Лясковец	LYA-I-1	Къща на Първан Герджиков на ул. „П. Герджиков“ (сега „Н. Козлев“) № 70 г.
	LYA-I-2	Надгробен паметник в двора на църквата „Св. Димитър“.
	LYA-I-3	Къща на Николай Николов Усенлиев.
	LYA-I-4	Къща на Петър Д. Ризов.
	LYA-I-5	Лобно място на Панайот Цвиков и Петър Цуцманов в м. Скалата.
Художествени паметници		
с. Джулюница	DJU-H-1	Цървата „Св. Георги“
с. Добри дял	DOD-H-1	Цървата „Св. Успение Богородично“
с. Драгижево	DRA-H-1	Църквата „Св. Св. Константин и Елена“
гр. Лясковец	LYA-H-1	Петропавловски манастир
	LYA-H-1	Църква „Св. Васил“
с. Мерданя	MER-H-1	Художествен паметник I гр.
Архитектурно-строителен тип		
с. Добри дял	DOD-AS-1	Към този тип се причисляват останките от крепост от Античността и Средновековието при Михнева могила
гр. Лясковец	LYA-AS-1	Ул. „Петър Караминчев“ осово кръстовище 380-391
	LYA-AS-2	Къща на Кръстьо Георгиев Рогев на ул. „Петър Караминчев“ № 11
	LYA-AS-3	Къща на Петко Г. Слабаков на ул. „Петър Караминчев“ № 13

LYA-AS-4	Къща на Марин и Марийка Роглеви ул. „Петър Караминчев“ № 15
LYA-AS-5	Къща на Николайда Бабукчиева на ул. „Петър Караминчев“ № 4
LYA-AS-6	Къща на Моско Петров Караминчев на ул. „Петър Караминчев“ № 6
LYA-AS-7	Къща на Стою Георгиев и Димитър Емануилов на ул. „Петър Караминчев“ № 8
LYA-AS-8	Кладенеца на площада осово на т. 380
LYA-AS-9	Площад „Ланджов двор“ при осово кръстовище 391-406
LYA-AS-10	Къща на Стефан Ив. Банов ул. „Петър Караминчев“ № 14
LYA-AS-11	Къща на Атанас Панайотов Патарев ул. „Петър Караминчев“ № 20
LYA-AS-12	Къща на Стефана Минчева Хаджиниколова ул. „Петър Караминчев“ № 22 (Музейна градинарството и гурбетчийството)
LYA-AS-13	Кладенеца на пл. Ланджов двор
LYA-AS-14	Ул. „Първан Герджиков“ осово кръстовище 394-557
LYA-AS-15	Къща на Михаил Недев Бъчваров на ул. „П. Герджиков“ № 3 и 5
LYA-AS-16	Къща на Павел Василев Гинзъров на ул. „П. Герджиков“ № 7
LYA-AS-17	Къща на Нико Николов Раданов на ул. „П. Герджиков“ № 9
LYA-AS-18	Къща на Иван Стойков Тодоров на ул. „П. Герджиков“ № 11
LYA-AS-19	Къща на Дончо Стаматов Димитров на ул. „П. Герджиков“ № 8
LYA-AS-20	Къща на Стефан Лазаров Цуцманов на ул. „П. Герджиков“ № 10
LYA-AS-21	Къща на Вангел Иванов Николов на ул. „П. Герджиков“ № 14
LYA-AS-22	Къща на Христо Ц. Банов на ул. „П. Герджиков“ № 16
LYA-AS-23	Къща на Мюслим М. Мюслимов и Николай Д. Куцминчев на ул. „П. Герджиков“ № 18
LYA-AS-24	Къща на Надежда Кацова на ул. „П. Герджиков“ № 20
LYA-AS-25	Къща на Марин Лазаров Дервишев на ул. „П. Герджиков“ № 22
LYA-AS-26	Къща на наследници на Иван Пенков на ул. „П. Герджиков“ № 26
LYA-AS-27	Къща на Стоян Василев Козлев на ул. „П. Герджиков“ № 30
LYA-AS-28	Къща на Николай Д. Мечков на ул. „П. Герджиков“ № 42
LYA-AS-29	Къща на Цончо Димов Цацов на ул. „П. Герджиков“ № 46
LYA-AS-30	Къща на Ивана Димова Мечкова на ул. „П. Герджиков“ № 48
LYA-AS-31	Къща на Николай Димитров Янакиев на ул. „П. Герджиков“ № 66
LYA-AS-32	Къща на наследници на Коста Даренков на ул. „Никола Козлев“ № 2
LYA-AS-33	Къща на Първан Герджиков на ул. „П. Герджиков“ № 70
LYA-AS-34	Къща на Донка Д. Пацирева на ул. „П. Герджиков“ № 72
LYA-AS-35	Църквата „Св. Димитър“ на ул. „П. Герджиков“
LYA-AS-36	Къща на Димо С. Парашков на ул. „П. Герджиков“ № 13
LYA-AS-37	Къща на наследници на Мария Бойчева на ул. „П. Герджиков“ № 19
LYA-AS-38	Къща на Николай и Марийка Хаджиянови на ул. „П. Герджиков“ № 21
LYA-AS-39	Къща на наследници на Иван Кондев на ул. „П. Герджиков“ № 27
LYA-AS-40	Къща на Кина Крачкова на ул. „П. Герджиков“
LYA-AS-41	Къща на Енчо Василев Дочев на ул. „П. Герджиков“ № 29
LYA-AS-42	Къща на Моско Димов Дицов на ул. „П. Герджиков“
LYA-AS-43	Къща на Стоян Ганчев Чифутов на ул. „П. Герджиков“
LYA-AS-44	Къща на Николай Димитров Янакиев на ул. „П. Герджиков“ № 66
LYA-AS-45	Къща на Сенка Качамакова на ул. „П. Герджиков“ № 47
LYA-AS-46	Къща на Ангел Хаджиенчев на ул. „П. Герджиков“ № 45
LYA-AS-47	Къща на наследници на Кирил Качамаков на ул. „П. Герджиков“ № 53
LYA-AS-48	Къща на Моско Топалов на ул. „П. Герджиков“ № 57
LYA-AS-49	Къща на Кирил П. Делииванов на ул. „П. Герджиков“ № 65
LYA-AS-50	Улица „Чумерна“ по кръстовище ос 28-313
LYA-AS-51	Къща на Димо Н. Родов на ул. „В. Левски“ № 7 5
LYA-AS-52	Къща на наследници на Христо Ив. Абаджиев на ул. „Чумерна“ № 1
LYA-AS-53	Къща на Петър Дойчинов на ул. „Чумерна“ № 9
LYA-AS-54	Къща на Стефан В. Бонев на ул. „Чумерна“ № 15
LYA-AS-55	Къща на наследници на Йорго Дочев Мичев на ул. „Чумерна“ № 8
LYA-AS-56	Къща на наследници на Георги Тодоров Мичев на ул. „Чумерна“ № 10
LYA-AS-57	Къща на Маринка Иванова Рашева на ул. „Чумерна“ № 12
LYA-AS-58	Къща на Янка Минчева Качамакова на ул. „Чумерна“ № 14
LYA-AS-59	Къща на наследници на Илия Атанасов Байчев на ул. „Чумерна“ № 16
LYA-AS-60	Кладенецът на ул. „Чумерна“ пред къщата на Петър Койчинов
LYA-AS-61	Къща на Руса В. Дишлянова на ул. „В. Левски“ № 221
LYA-AS-62	Къща на Бояна Н. Гудкова на ул. „Цани Гинчев“ № 30
LYA-AS-63	Къща на Иван Ст. Филков на ул. „Ив. Пазвантов“ № 24
LYA-AS-64	Къща на свещеник Цоню Маринов на ул. „Велчова завера“ № 6
LYA-AS-65	Къща на Коста Ст. Куркев на ул. „9 септември“ № 90
LYA-AS-66	Къща на наследници на Манол Н. Мъсев на ул. „Д. Благоев“ № 78

	LYA-AS-67	Къща на Стою Куркев на ул. „М. Райкович“ № 11 (градски музей)
	LYA-AS-68	Църква „Св. Никола“ на ул. „Въстаническа“ № 43
	LYA-AS-69	Църква „Св. Атанас“
	LYA-AS-70	Улица „Велчова завера“ от осово кръстовище 208 до 140
	LYA-AS-71	Улица „Димитър Найденов“ от осово кръстовище 212 до 126
	LYA-AS-72	Къща на Михаил Петков Воденичаров на ул. „Димитър Найденов“ № 17
	LYA-AS-73	Къща на Ана Николова Върбанова на ул. „Димитър Найденов“ № 8
	LYA-AS-74	Къща на Георги Николов Мирчев на ул. „Димитър Найденов“ № 10
	LYA-AS-75	Къща на Кина Маринова Качамакова на ул. „Димитър Найденов“ № 12
	LYA-AS-76	Къща на Моско В. Качамаков на ул. „Димитър Найденов“ № 14
	LYA-AS-77	Къща на наследници на Димитрина П. Филкова на ул. „Димитър Найденов“ № 16
	LYA-AS-78	Къща на Сава Янков Попов на ул. „Димитър Найденов“ № 37
	LYA-AS-79	Къща на Димитър Пенков Ризов на ул. „Велчова завера“ № 1
	LYA-AS-80	Къща на Стоян Ев. Караиванов и Христо Дам. Петров на ул. „Велчова завера“ № 7
	LYA-AS-81	Къща на Димо Хр. Дудурков на ул. „Велчова завера“ № 9
	LYA-AS-82	Къща на Костадин Димитров Иванов на ул. „Велчова завера“ № 4
	LYA-AS-83	Къща на Димитър Стефанов Беров на ул. „Велчова завера“ № 8
	LYA-AS-84	Къща на Стефан Г. Слабаков на ул. „Велчова завера“ № 10
	LYA-AS-85	Къща на Димитър Костадинов Гецов на ул. „Велчова завера“ № 12
	LYA-AS-86	Къща на наследница Моско Гинчев Калинчев на ул. „Велчова завера“ № 11
	LYA-AS-87	Къща на Стефан Василев Зангов на ул. „Велчова завера“ № 13
	LYA-AS-88	Къща на Верка Драганова Ангелова на ул. „Г. Димитров“ № 49
	LYA-AS-89	Къща и стопански постройки на Йордан Ангелова Михайлов и Донка Александрова Билникова на ул. „Г. Димитров“ № 51
	LYA-AS-90	Къща и стопански постройки на Ангел Христов Дойчинов на ул. „Г. Димитров“ № 57
	LYA-AS-91	Къща на Игнат Енчев Лясков на ул. „Г. Димитров“ № 57
	LYA-AS-92	Къща на Колчо Байчев Барбалов, Сашо Михайлов Минчев и Томия Иванова Атанасова на ул. „Г. Димитров“ № 61
	LYA-AS-93	Къща на Йордан Стоянов Стоилов на ул. „Г. Димитров“ № 63
	LYA-AS-94	Къща на Марин Николов Русев на ул. „Г. Димитров“ № 65
	LYA-AS-95	Къща на Върбан Върбанов Боев на ул. „Г. Димитров“ № 67
	LYA-AS-96	Къща и стопански постройки на Миланка Иванова Накова на ул. „Г. Димитров“ № 71
	LYA-AS-97	Къща и стопански постройки на Богомил Тодоров Георгиев на ул. „Мусала“ № 2
	LYA-AS-98	Къща на Енчо Пеев Копанков на ул. „Мусала“ № 4
	LYA-AS-99	Къща на Цена Димитрова Поптодорова на ул. „Г. Димитров“ № 79
	LYA-AS-100	Къща на Антон Иванов Рашев на ул. „Г. Димитров“ № 91
	LYA-AS-101	Къща и стопански постройки на Иван Петков Димитров и Петър Стоянов Атанасов на ул. „Г. Димитров“ № 105, 107
	LYA-AS-102	Къща на Георги Харалампиев на ул. „Г. Димитров“ № 109
	LYA-AS-103	Къща на Борис Николов Недев на ул. „Г. Бенковски“ № 1
	LYA-AS-104	Къща на Иван Атанасов Иванов на ул. „Г. Димитров“ № 119
	LYA-AS-105	Къща и стопански постройки (необитавана) на ул. „Г. Димитров“ № 121
	LYA-AS-106	Къща на Стефан Скефанов Филипов на ул. „Г. Димитров“ № 123
	LYA-AS-107	Къща на Цвятко Георгиев Атанасов, Любка Ангелова Георгиева и Атанаска Николова Боева на ул. „Д. Благоев“ № 5 и 7
	LYA-AS-108	Къща на Петър Атанасов Диманов и Стефан Николов Тодоров на ул. „Д. Благоев“ № 9
	LYA-AS-109	Къща на Иван Москов Караенев на ул. „Велчова завера“ № 20
	LYA-AS-110	Къща на Денка Стефанова Караенева на ул. „Велчова завера“ № 18
	LYA-AS-111	Къща и стопански постройки на Костадин Костадинов Гецов на ул. „Велчова завера“ № 15
	LYA-AS-112	Къща и стопански постройки на Христо Москов Кондев на ул. „Д. Благоев“ № 20
	LYA-AS-113	Къща на Боян Савов Скочев на ул. „Д. Благоев“ № 34
	LYA-AS-114	Къща на Паню Димитров Обрешков на ул. „Г. Бенковски“ № 26
	LYA-AS-115	Къща на Марин Борисов Думанов на ул. „Г. Бенковски“ № 30
	LYA-AS-116	Къща и стопански постройки на Стефан Савов на ул. „Петър Ризов“ № 50
	LYA-AS-117	Могилата в м. Светицата
	LYA-AS-118	Къща на Яне Веселинов Станков на ул. „Г. Цуцуманов“ № 7
	LYA-AS-119	Къща на наследници на Стефан Гецов на ул. „Петър Караминчев“ № 24
с. Мерданя	MER-AS-1	Останки от сграда в м. Манастирска гора от Античност и Средновековие
	MER-AS-2	Четири паметника в кв. 68: Църковна сграда, Камбанария, Старото училище, къща на Илия Иванов Попов
	MER-AS-3	Къща на Георги Маринов Бъчваров в кв. 84
	MER-AS-4	Къща на Ради Петков Джуров в кв. 87
	MER-AS-5	Къща на Васил Боев Вълев в кв. 71х
	MER-AS-6	Къща на Иван Иванов Попов в кв. 71vii

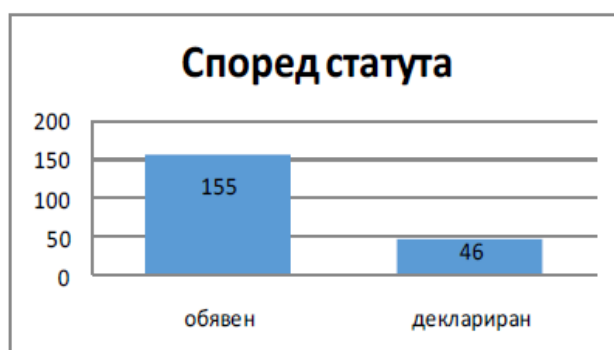
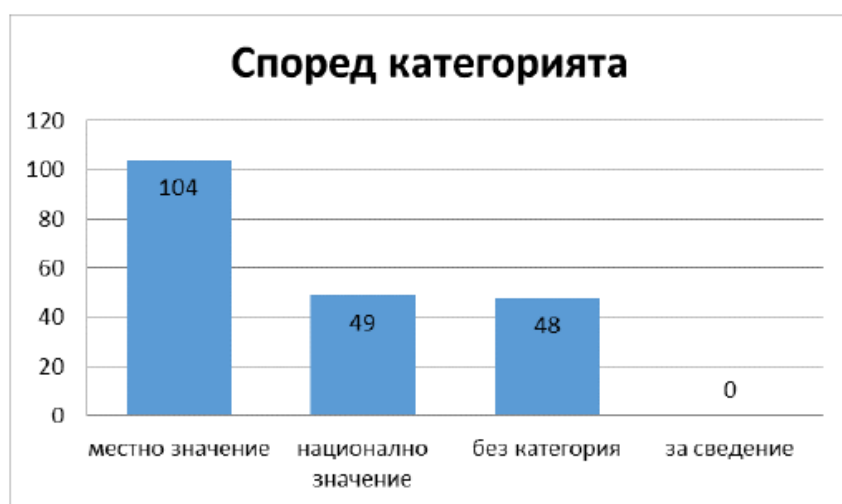
Групови паметници в списъци на НИНКН:		
гр. Лясковец	LYA-GP-1	Уличен ансамбъл №1 по ул. „3 март“ („Г. Димитров“), включващ единични сгради в квартали 12, 14 и 15
	LYA-GP-2	Уличен ансамбъл №2 по ул. „Павел Калянджи“ („Д. Благоев“), включващ единични сгради по ул. „Петър Оджак“ („Димитър Найденов“) и ул. „Велчова завера“ в квартали 16, 17, 18, 30, 31, 32 и 38
	LYA-GP-3	Уличен ансамбъл №3 по ул. „Чумерна“, включващ единични сгради в квартали 64 и 65
	LYA-GP-4	Архитектурен ансамбъл №4, включващ ул. „Никола Козлев“ („Първан Герджиков“), ул. „П. Караминчев“ и ул. „Хайдут Сидер“, обхващащ застройки в квартали 56, 57, 58, 62, 66, 67, 68, 75 и 77
Паметници на културата		
гр. Лясковец	LYA-PK-1	Петропавловски манастир с принадлежащата му среда
с. Мерданя	MER-PK-1	Паметник на културата с местно значение
	MER-PK-2	Художествен паметник I гр.
Военни паметници		
гр. Лясковец	LYA-V-1	Паметна плоча на Моско Енчев Хаджимихалев - борец за национално освобождение
	LYA-V-2	Паметник на загиналите във войните за свободата на България в центъра на Лясковец
	LYA-V-3	Паметна плоча на капитан Дядо Никола в манастира „Св. Св. апостоли Петър и Павел“

Общият брой паметници в Община Лясковец е 204 с превес на архитектурно-строителните паметници.

Според категорията	Общо	Лясковец	Джюлюница	Добри дял	Драгижево	Козаревец	Мерданя
местно значение	104	97	2	1	2	0	2
национално значение	49	19	16	7	6	0	1
без категория	48	36	1	1	0	0	10
за сведение	0	0	0	0	0	0	0
Общо:	201	152	19	9	8	0	13

Според статута	Общо	Лясковец	Джюлюница	Добри дял	Драгижево	Козаревец	Мерданя
обявен	155	115	18	8	7	0	7
деклариран	46	37	1	1	1	0	6
Общо:	201	152	19	9	8	0	13

Според научната и културната област към която се отнасят	Общо	Лясковец	Джюлюница	Добри дял	Драгижево	Козаревец	Мерданя
археологически	52	22	16	7	6	0	1
архитектурно-строителен	133	123	0	1	0	0	9
исторически	8	5	2	0	1	0	0
паметник на културата	2	1	0	0	0	0	1
архитектур-художествен	0	0	0	0	0	0	0
художествен	5	1	1	1	1	0	1
народна старина	1	0	0	0	0	0	1
етнографски	0	0	0	0	0	0	0
без указан вид	0	0	0	0	0	0	0
Общо:	201	152	19	9	8	0	13

Обектите за разпространение на културата в общината са концентрирани в административния център гр. Лясковец, между които са 1 градско и 5 селски читалища с библиотеки към тях. Всички тези обекти са със собствени бази, които се нуждаят от ремонт и модернизация.

Обектите на културно-историческото наследство на територията на общината са обособени в няколко групи: църкви (общо дванадесет на брой за общината, като пет от тях са в гр. Лясковец); манастири („Св. св. Петър и Павел“ в гр. Лясковец и „Св. Четиридесет мъченици“ в с. Мердания); Музей на гурбетчийското градинарство в гр. Лясковец и други групови и индивидуални обекти на културно-историческото наследство.

В град Лясковец се намира единственият по рода си Музей на гурбетчийското градинарство, разположен в най-атрактивната част на град Лясковец – „Ланджов двор“, в красива стара къща - паметник на културата от Възрожденската епоха. Музеят разполага с музейна сбирка, аранжиран вътрешен двор, в който са пресъздадени с подходящи експонати традиционни дейности за района. Обособена е конферентна зала за провеждане на семинари, конференции, срещи и изложби. Създаден е и атракционно-дегустационен център, едно чудесно допълнение напълно в тон със съвременните изисквания на туризма.

Традиционните културни прояви в гр. Лясковец обхващат провеждането на Петропавловски събор на народното творчество, чествания за празника на града – Петровден и за деня на лозаря и винаря - 14 февруари. Петропавловският събор през 1993 г. придобива статут на регионален, като организатори са общините В. Търново, Г. Оряховица и Лясковец. Съборът се провежда в местността около Лясковския манастир. Участие в него вземат любителски и професионални фолклорни колективи и индивидуални изпълнители. Съобразно изискванията на Министерството на културата и туризма, Петропавловският събор е включен в първия етап от организацията на Националния събор в Копривщица и е един от 27-те събора, на които професионалното жури от специалисти ще определя участниците в събора Копривщица.

Лясковска община е пример за наличие на **културни пейзажи** с включени природни и антропогенни следи (поречието на Стара река). Тези културни пейзажи могат да се определят (съгласно типология на ЮНЕСКО) като развиващи се и асоциативни – с доминация на историческа и все още налична антропогенна дейност или доминация на природни форми. Синтезът на природни и културни ценности представя интегрална и разнообразна картина – основа за образование, изследвания, опазване и туризъм. Културните пейзажи изискват ефективно управление, за да се продължи естествената, характерна за мястото, линия на развитие на културния пейзаж.

Връзката между опазването на наследството и благоустройството на териториите е най-съществен принцип на настоящия ОУПО. Елементите на **интегрирана консервация** включват: Създаване на условия за цялостни археологически проучвания; Допълваща идентификация и регистрация; Изграждане на информационна система за КИН; Синтезиране на общ консервационен план с предвидени инвестиционни планове за КИН; Създаване на устройствени режими и специфични правила и норми.

Режимите за опазване на Община Лясковец следват целите на интегрираната консервация:

- консервация на паметниците, архитектурните ансамбли и обектите чрез постановленията за опазване, мерките за материална консервация на изграждащите ги елементи, операциите по реставрация и експониране;
- интегрирането на тези ценности в съвременния социален живот посредством осъществяване на програми за ревитализация и рехабилитация, включително и чрез адаптиране на сгради за социални цели и за нуждите на съвременното, което е съобразено с техните достойнства, пази елементите, представляващи културен интерес и съответства на средата, в която те се вписват.

В изготвеното приложение към плана структурата на режимите за опазване включва:

- Опазване и социализация на Археологически паметници (съгласно чл.35 от Наредба №7 на ЗУТ);
- Т кин1, Т кин2, пТкин3 за територии с НКЦ от архитектурно-строителен тип;
- пТкин4 за военни/възпоменателни паметници и територии на исторически НКЦ.

Специфични правила и нормативи за прилагане на ОУПО Лясковец относно културното наследство

Чл.1. Специфичните правила и нормативи са неделима част от ОУПО и се одобряват едновременно с него.

Чл.2. Специфичните правила и нормативи се отнасят за териториите и обектите на културно-историческото наследство в границите на община Лясковец.

Чл.3. За обектите на недвижимото културно наследство (НКН) следва да бъдат изработени планове за опазване и управление (ПОУ) , съгласно Методически указания и изисквания на НИНКН.

Чл.4. До изработването на ПОУ за обектите на НКН се прилагат предвижданията на ОУПО.

Чл.5. Предвижданията на ПОУ са основание за изменение на ОУПО, ако са в интерес на съответния обект, привнасят обществена полза и са в съответствие с експертизата на МК.

Чл.6. ОУПО определя видовете терени на ПК и охранителните им зони, подробно описани в Приложение № 1, което е неделима част от специфичните правила и нормативи.

Чл.7. В защитените територии за опазване на НКН не се допуска изграждането на електропроводи, съоръжения за промишлен добив на енергия от ВЕИ и др. подобни мероприятия, които биха застрашили опазването на ПК.

Чл.8. Съществуващите терени на инженерно-техническата инфраструктура, попадащи в териториите на КИН, продължават да функционират като такива при условията на ограничителния режим, в който попадат. При селища (като Лясковец) и части от селища (Мерданя, Джулюница и Добри дол) въздушните кабелни мрежи като намеса в историческия ландшафт се подменят с подземни.

Чл.9. С ОУПО Лясковец се определят критерии за изменение на ОУПО във връзка със защитата, опазването, експонирането и социализацията на НКН на територията на община Лясковец.

Чл.10. Изменения на ОУПО Лясковец по чл. 9 са допустими в следните случаи:

- във връзка с осигуряване на устройствени мерки за защита на ПК и на експозиционната им среда от рискови фактори – преки и косвени, свързани с ново строителство за предотвратяване на разрушения в границите им или в охранителните им зони или влияещи върху възприемането на културния и историческия ландшафт (съгласно Методически указания и изисквания на НИНКН);
- във връзка с отменяне по реда на ЗУТ и на ЗКН на проектни разработки по предходни устройствени планове и инвестиционни проекти, които предпоставят риск за опазването и експонирането на структурите на НКН, нарушават характеристиките на културния и исторически ландшафт, които нарушават спецификата на неговия локален и регионален ценностен контекст;
- във връзка с осигуряване на комуникационни съоръжения за достъп до ПК;
- във връзка с провеждане на магистрални и локални инфраструктурни проводи и мрежи;
- във връзка с предвиждане на комплекс от устройствени мерки по разширяване на ценностния контекст и на свързаността на структурите на локалното КН с тези на регионалното за развитие на туристическата инфраструктура на територията на общината (зоните на интегрирани туристически маршрути в графичната част на ОУПО);
- вследствие на изработване, одобряване и влизане в сила на ПОУ по чл.3 за обектите на недвижимото културно наследство.

Чл.11. ОУПО Лясковец определя изисквания към Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) по отношение на НКН, както следва:

1. Актуализиране на регистрационните списъци на НИНКН (кореспонденция с АКБ) за община Лясковец;
2. Провеждане на процедури за деклариране, окончателна оценка и предоставяне на статут на ПК в община Лясковец, за които това не е осъществено досега;
3. Определяне на ПК, за които ще се проведе процедура по ЗКН за определяне на границите им, на охранителните им зони и предписания за опазването им. За останалите ПК важи разпоредбата по чл. 79 от ЗКН;

Чл.12. ОУПО Лясковец определя изисквания към Националния археологически институт с музей (НАИМ) към БАН и Регионалния исторически музей (РИМ) – В. Търново по отношение на НКН (археологическите обекти), както следва:

1. конкретизиране/прецизиране на обхвата и местоположението на зоните за археологическо наблюдение;
2. актуализиране на регистрационните списъци на АКБ за територията на община Лясковец;
3. проучване и оценка на археологическите ПК и определяне на границите на археологическите обекти и на охранителните им зони.

9. Отпадъци

Според ЗУО "отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това изисква изработването на специален ПУП, като теренът следва да е определен с ОУП за промишлени цели. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория – с незначителен риск и сложност. Наличието на модерна инфраструктура е ключова предпоставка за управление на отпадъците, съобразно съвременните изисквания. Основната цел на ОУП е да осигури работещ инструмент за планиране и обосновка на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, с

които общината да предоставя необходимите качествени услуги по управление на отпадъците за населението и бизнеса, като и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия на управлението на отпадъците. За постигането на тази цел от особена важност е да се знаят ключовите характеристики на йерархията на управлението на отпадъците, а именно:

Българското законодателство чрез Законът за управление на отпадъците въведе т.нар. йерархия на управление на отпадъците, която определя приоритетния ред при управление им от гледна точка на най-добрата възможност за опазване на околната среда, предотвратяване на вредните въздействия върху нея и ефективно използване на ресурсите. ЗУО определя следните възможни начина за третиране на отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- предотвратяване,
- подготовка за повторна употреба,
- рециклиране,
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия,
- обезвреждане,
- оползотворяване.

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Съгласно Директива 2008/98/ЕО под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира: "Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".

Най-общо, предотвратяване на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането.

Създаване на условия за подобряване на йерархията на управление на отпадъците е една от основните цели на ОУП на общината.

Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и общинската

наредбата по чл. 22 от ЗУО, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане.

Законът за управление на отпадъците регламентира следните задължения и отговорности на кмета на общината:

- организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на територията на общината, съобразно изискванията на ЗУО и приета от общинския съвет наредба;
- осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, притежаващи разрешение по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по отпадъци, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане;
- отговаря за осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
- изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 от ЗУО на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1, и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
- организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
- почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО;
- осигуряването на информация на обществеността за изпълнението на всички задължения и отговорности, вменени му от ЗУО чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин;
- поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на общината;

- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им;
- организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл. 19, ал. 3, т. 6 от ЗУО, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет.

За Община Лясковец не са характерни проблемите на големите административни, търговски, промишлени и курортни центрове по отношение на количествата и видовото разнообразие на генерираните отпадъци. Въпреки това предизвикателствата пред общината са значителни поради ограничения финансов ресурс, който може да отдели за прилагане на нововъведените нормативни изисквания в областта на управлението на отпадъците. В Община Лясковец се изпълняват в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета и общинската администрация, съгласно законовите разпоредби за управление на отпадъците. Общинският съвет – Лясковец е приел Наредби, определящи условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на своя територия, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси. Приетите наредби са:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на община Лясковец (приета с Решение № 485/31.07.2014 г. на Общински съвет - Лясковец);
- Наредба за опазване на околната среда на територията на община Лясковец (приета от Общински съвет – Лясковец с Решение № 196/28.10.2008 г., изм. и доп. с Решение № 79/29.03.2012 г.);
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите в Община Лясковец, съгласно чл. 9 от ЗМДТ Приета с Решение на Общински съвет - Лясковец № 521 от 12.02.2003 г. по Протокол № 51, изм. и доп. с Решение № 177/27.10.2016 г. по Протокол № 20;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Лясковец (приет от Общински съвет – Лясковец с Решение № 167/28.08.2008 г., изм. и доп. с Решение № 80/29.03.2012 г.);
- Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за поправка, заздравяване или премахване на строежи или части от тях на територията на Община Лясковец (приет от Общински съвет - Лясковец с Решение № 168 от 28 август 2008 г., изм. с Решение № 614 от 28 май 2015 г.).

Препоръчително е в ОУПО да се предвидят възможни терени за третиране на отпадъци, които кмета на общината има задължение да осигури по реда на чл. 19 от ЗУО, в това число:

- Площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и др.;
- Площадки за разделното събиране, съхраняване и третиране на биоразградими и зелени отпадъци;
- Площадки за събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината.

В тази връзка е необходимо да се увеличи процента на разделно събираните и рециклирани на отпадъци на територията на общината, за да бъдат изпълнени заложените в ЗУО цели. По този начин ще бъде намалено влиянието на фактор „Отпадъци“ върху компонентите на околната среда и ще намали риска за човешкото здраве

Община Лясковец участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Велико Търново. Регионалното сдружение е учредено на учредително събрание, проведено на 20.07.2010 г. и включва общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица. На общо събрание, проведено на 16.11.2015 г. за председател на сдружението е определен кмета на Община Горна Оряховица.

9.1. Генерирани отпадъци на територията на Община Лясковец

На територията на община Лясковец се генерират различни по вид и количества отпадъци – производствени, битови, опасни, строителни, отпадъци с растителен произход, болнични и др.

9.1.1. Битови отпадъци

„Битовите отпадъци“ са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат да попречи на третирането им съвместно с битовите. Общият поток битови отпадъци съдържа различни компоненти, които ако не се третират правилно могат да окажат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда. В същото време в битовите отпадъци има редица подходящи за оползотворяване материали като хартия, метали, стъкло, пластмаса, биоразградими отпадъци и други. Това налага въвеждането/оптимизирането на практики/те за разделно събиране на масово разпространените отпадъци, като отпадъците от опаковки, биоразградимите отпадъци и опасните отпадъци от домакинствата. Отделянето от общия поток битови отпадъци, на опасните вещества и веществата, които могат да бъдат рециклирани и оползотворени, предотвратява замърсяването на околната среда, води до пестене на естествени суровини и в значителна степен намалява количествата на отпадъците постъпващи за обезвреждане, което от своя страна намалява разходите, които се изразходват от общините за обезвреждане на битови отпадъци.

На територията на Община Лясковец се образуват различни по вид и характер отпадъци. Най-голямо количество са битовите отпадъци, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, административни, социални и обществени сгради. Тяхното нарастване и намаляване зависи от няколко фактора:

- разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- брой на населението в тях;
- дейността на населението като източник на образуването;
- икономическото положение в сравнение с това в страната.

Основният поток отпадък е смесения битов отпадък с код 20.03.01.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Лясковец, основните източници на твърдите битови отпадъци (ТБО) се явяват:

- Домакинствата;
- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

Съставът и количеството на твърдите битови отпадъци - битова и улична смет, опаковъчни материали, кухненски и градински отпадъци, стари мебели и др. подлежат на сезонни и регионални изменения. Така количеството на твърдите битови отпадъци расте пропорционално на големината на селището, а влагата зависи от сезона. Най-висока влажност битовите отпадъци имат през летните и есенните месеци, когато е увеличен дялът на кухненските отпадъци. През зимните месеци в отпадъците преобладават пръст, пепел и хартия, които са с незначително съдържание на влага.

Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2008-2014 г. е общинската администрация. Количеството на отпадъците по години е представено в следващата таблица:

Таблица 45: Количество на битовите отпадъци за периода 2008-2014 в тонове

Година	2008	2010	2012	2013	2014
Лясковец	7 485	10 376	6 766	2 857	2 680

Количествата образувани битови отпадъци за дадена административна единица са в зависимост от броя на жителите и потребителските навици и възможности. За да се отчетат тези фактори е въведен терминът *норма на натрупване* (НН), отчитащ средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се използва при определянето на потенциала за

образуване на битови отпадъци в дадена общност. В "Националния статистически годишник" е отчетена норма на натрупване за обхванатото с дейност "сметосъбиране" население в страната, по около 500 кг./ж./год.

В следващата таблица е представена нормата на натрупване на битови отпадъци за общината за периода 2008 – 2014 г. За определянето ѝ са използвани данните от общинската администрация и данните от НСИ за броя на населението в общината за съответната година.

Таблица 46: Норма на натрупване на битови отпадъци за община Лясковец за периода 2008 – 2014 г.

Година	2008	2010	2012	2013	2014
Лясковец	541.10	797.74	517,73	221,64	207,91

9.1.2. Строителни отпадъци (СО)

Съгласно определението в ЗУО "Строителни отпадъци" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/БЮ на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения. Това са отпадъците, получени в резултат на строителната дейност на строителни площадки, както и отпадъци от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения. Състоят се главно от бетон, тухли, камъни, земни маси и керамика, изолации, дървени материали и пластмаси, хидроизолации, керемиди и др. Основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност също така и от частни ремонтни дейности. Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на СО се извършват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контрола върху тях са регламентирани със Закона за управление на отпадъците, Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, както и с общинска наредба за управление на отпадъците. С Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, се регламентира предотвратяване и ограничаване на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци.

Основните цели са:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на СО;
- създаване на екологосъобразна система за управление на СО;
- влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- управление на образуваните СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите. Често гражданите изхвърлят строителни отпадъци на незаконни сметища, обикновено на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани. И много често се случва изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

В Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали се поставя изискване за изготвяне на План за управление на строителните отпадъци, като

част от процедурата за съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти по реда на Закона за устройство на територията. По този начин се очаква, че няма да има нерегламентирани изхвърляния на строителни отпадъци и ще се оказва по-голям контрол на дейностите с отпадъците. Задълженията за управление на строителните отпадъци са както на възложителите на строителството, така и на общината. Общината следва да предприеме мерки за стимулиране изграждането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци и създаване на пазар за рециклирани строителни материали чрез влягането им в обекти финансирани с публични средства.

Към настоящият момент Община Лясковец не разполага с депо за строителни отпадъци. Депонирането на строителни отпадъци и земни маси се осъществява самостоятелно всеки инвеститор или гражданин, като си организира сам извозването на строителните отпадъци, като се свързва с фирма притежаваща съответното разрешително по чл. 35 от ЗУО и заплаща определена цена на тон отпадък и извозване до определеното за целта място. Събиране и транспортиране на строителни отпадъци, които се генерират при извършване на строителни и ремонтни дейности от физически и юридически лица, се извършва от фирмата изпълнител на дейността по събиране на битови отпадъци, като същата осъществява събиране и транспортиране на строителни отпадъци, като предоставя съдове при поискване от граждани и фирми, срещу заплащане от тях на услугата и извозването им до регламентирано за целта депо. Възложителят не дължи допълнително заплащане за извършването на услугата.

На територията на община Лясковец се предвижда обособяването на специално депо за СО.

Употребата на ресурси и генерирането на строителни отпадъци могат да бъдат избегнати чрез:

- насърчаване по-скоро на обновяването, а не на новото строителство;
- насърчаване на проектирането на гъвкави пространства, предвиждане на промени, свързани с обитаването на сградата съобразно нуждите на обитателите;
- най-ефективно използване на материалите, използвани в проекта, като особено внимание е свеждането до минимум на образуването на отпадъци и насърчаване на използването на устойчиви материали;
- избор на материали, за чието производство са използвани по-малко фосилни горива, съдържащи рециклирани материали и др.;
- избора на материали, пригодени за повторна употреба и демонтаж;
- влягане на материали заместващи продукти, генериращи опасни отпадъци;
- насърчаване на повторната употреба, за предпочитане на място, без предварително третиране;

Необходимо е да се предприемат мерки за предварително идентифициране, преди да се започне работата на събаряне и да се извърши селективно разрушаване на потенциално опасните компоненти и компонентите, които могат да бъдат използвани. По такъв начин тухли, керемиди, врати, радиатори, облицовки, стълбища, санитарна арматура, и т.н., могат да намерят купувач. Инертните отпадъци са преобладаващи в състава на тези отпадъци. Опитът показва, че е възможно и икономически ефективно разделянето на отпадъците на различни фракции на място.

За експлоатацията на регионалните депа са издадени съответните комплексни разрешителни (КР), по реда на Глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда. В издадените КР на Регионалните депа за отпадъци в страната е разрешено приемането за депониране на битови, производствени и строителни отпадъци. Допълнително в КР е разрешено на операторите на депата да приемат следните отпадъци (основно строителни) за извършване на дейности по тяхното оползотворяване: 27 - 17 01 01 Бетон; - 17 01 02 Тухли; - 17 01 03 Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия; - 17 01 07 Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06; - 17 05 04 Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03; - 17 05 06 Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05; - 20 02 02 Почва и камъни. Оползотворяването на подходящи фракции от посочените отпадъци включват основно дейности, свързани с подравняване и запръстяване на отделните пластове натрупани отпадъци (дневните работни участъци) в клетките за неопасни отпадъци при експлоатацията на съответното регионално депо. В повечето случаи, при постъпване на ОСР на депата, същите се използват за уплътняване и запръстяване

на отпадъчното тяло, формирано от битовите отпадъци. Част от ОСР, постъпващи от строителни фирми и инвеститори могат да се използват от операторите като материали за укрепване на вътрешните обслужващи пътища на територията на депата. С използването на инертни ОСР като бетон, тухли, керемиди, плочки, керамични изделия, почва и камъни за запръстяване на натрупаните в депото битови отпадъци се допринася за ограничаване на:

- емисиите от миризми и прах от депото;
- разнасяните от вятъра отпадъци;
- запалванията на отпадъците в депото.

9.1.3. Производствени и Опасни отпадъци

"Опасни отпадъци" са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 към ЗУО. Този вид отпадъци се образуват най-вече в промишлените предприятия, но също така и в някои заведения от здравната сфера, както и в битовия сектор. Към тях спадат отработени масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, медицински отпадъци, бои и лакове, детергенти, пестициди и др. Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС № 53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г./, Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.) и в Наредбите за масово разпространените отпадъци. Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение № 2 към §1, т. 13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение № 1 към §1, т. 11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Най-голям дял в общото количество на опасните отпадъци имат отработени моторни и смазочни масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, както и излезли от употреба флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак. Дейностите по третиране на опасните отпадъци, образувани от дейността на предприятията се извършват в съответствие с разрешителните им документи за дейности с отпадъци без да се ползва общинска инфраструктура. От дейността на предприятията от целулозно-хартиената промишленост се образуват съответно отпадъчни печатарски мастила, съдържащи опасни вещества (Код 08 03 12*) и отработени масла. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор. Потокът опасни отпадъци се контролира от действащата нормативна уредба. С цел проследяване на превозите на опасните отпадъци товародателите са длъжни да изготвят идентификационен документ, който се попълва за всеки отпадък последователно от товародателя, превозвача и товарополучателя. Най-голям дял в общото количество имат отработени моторни и смазочни масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, както и излезли от употреба флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак.

Данни за общото количество на образуваните производствени и опасни отпадъци на територията на община Лясковец за периода 2008 ÷ 2013 г. са представени в следващата таблица:

Година	Производствени отпадъци (тона)	Опасни отпадъци (тона)
2006	54,039.29	165.09
2007	60,083.42	157.59
2008	52,694.91	180.31
2009	25,131.11	548.25
2010	48 863,34	344,14
2011	40 652,74	465,50
2012	63 008,5	483,59
2013	72891,81	385,27

„Производствени отпадъци" са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица. Това са количества вещества (продукти, остатъци, суровини и

материали), несъдържащи вредни замърсители, създаващи риск за здравето на хората и околната среда, които не могат да се използват в производството (поради липса на технологии или пазар), не могат да бъдат продадени и от които притежателят желае или е длъжен да се освободи. За тяхното отстраняване обикновено се грижат самите предприятия. Изискванията за управление на производствените отпадъци са регламентирани в Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г./.

За планиране на капацитета на общинската система за събиране и транспортиране на отпадъците до регионалното депо е необходимо отчитане на количествата на производствените отпадъци от предприятията. За целта е необходима първоначална оценка и получаване на информация от предприятията за количествата отпадъци, за които се ползва общинската система за събиране и транспортиране. Основните проблеми при третиране на производствените отпадъци са свързани с:

- липсата на съоръжения за третиране на някои видове отпадъци – напр. третиране на органични отпадъци, което води до смесването им с битовите отпадъци и невъзможност за отчитане на количествата им;
- непълното организиране на разделно събиране и оттам невъзможността за рециклиране и оползотворяване и отчитане на количествата;
- депониране на голяма част от производствените отпадъци, което ще доведе до по-бързото изчерпване на капацитета на регионалното депо;

Значителна част от производствените отпадъци се образуват в малки количества до 100 тона годишно, което прави изграждането на самостоятелно съоръжение за тяхното третиране неефективно.

Управлението на опасните отпадъци, генерирани в малки количества, заслужават специално внимание с оглед намаляване на вредното въздействие на отпадъците съгласно дефиницията за предотвратяване. Те могат да бъдат генерирани от голям брой участници, било от почивни станции, лекарски кабинети, занаятчии, сервиси за ремонт или продажба на превозни средства, перални, бояджийници, химическо чистене, издателска дейност, печат и др. Опасните отпадъци, образувани от малките предприятия не са в големи количества, но като се има предвид броят на съответните предприятия и опасният характер на отпадъците е важно да се оцени, дали методите на събиране, предвидени в законодателството за опасните отпадъци са подходящи за случая на малките предприятия.

9.1.4. Специфични потоци отпадъци

Отпадъци от опаковки

С разделното събиране на отпадъци и с цел рециклиране, и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците. За част от тези отпадъци националното законодателство изисква прилагането на принципът „замърсителят плаща”. Принципът „Замърсителят плаща” означава, че лицето, което замърсява, също трябва да плати за отстраняване на замърсяването. Относно управлението на отпадъците това означава, че генераторът на отпадъци трябва да поеме пълната стойност за третиране и обезвреждане на отпадъците. По такъв начин, ако замърсителят (производителят на отпадъци) генерира големи количества отпадъци, то той плаща много за управлението на отпадъците, а ако произвежда малки количества - заплаща по-малко. По този начин принципът е справедлив и засяга този, който замърсява (генератора на отпадъци). Принципът обикновено изисква прилагането на схеми от типа "заплати за колкото изхвърляш", отчитащи обема или теглото на отпадъците, въз основа на които се определя такса „битови отпадъци”. В България са постановени няколко наредби, в които “производителите на продукти” са отговорни за събирането, рециклирането и третирането на продуктите, които се превръщат в отпадъци. Относно управлението на битовите отпадъци, следните продукти са определени като отговорност на производителя:

- опаковки;
- отпадъци от електрически и електронни съоръжения;
- излезли от употреба автомобили;

- отпадъци от масла и нефтопродукти;
- излезли от употреба батерии и акумулатори.

Идеята на принципа е, че по време на определянето на предназначението и производството на отпадъка, “производителите на продукти” трябва да вземат такива решения относно състава на продукта, че когато продукта се превърне в отпадък, до голяма степен да бъдат определени количеството на генерираните отпадъци и възможностите за управлението им.

Таблица 47: Общо количество разделно събрани отпадъци от опаковки в община Лясковец

Рециклирани (тонове)	2008 г.	2010 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
от пластмаса	16	63	9,17	6,24	16
от хартия и картон	45	53	23,60	11,44	14,9
от стъкло	10	61	17,25	7,9	14,4

Община Лясковец има сключен договор с ”ЕКОПАК – България” АД. Събраните отпадъците от опаковки от системите за разделно събиране, разположени на територията на общината се сортират на инсталацията на площадка гр. Горна Оряховица. Оператор на инсталацията е ”Пейпър груп” ЕООД, гр. Горна Оряховица. Инсталацията е финансирана от ”ЕКОПАК – България” АД.

Отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми

Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

Излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) са масово разпространени отпадъци, чието събиране и третиране изисква прилагането на специфични методи. Решаването на проблема с изоставените стари автомобили на обществени места е от особена важност за чистотата на населените места по отношение на наличните места за паркиране, почистване на улиците и намаляване на здравни рискове. Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 7/2013г.), регулира всички производители/вносители на моторни превозни средства от определени категории да осигурят безплатно за последния собственик приемане, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС. Съгласно наредбата, собствениците на ИУМПС са длъжни да ги предават за временно съхранение на определените за целта площадки и в пунктове за разкомплектоване, като не заплащат такси и разноски за приемането му.

Излезли от употреба гуми

По отношение на нерегламентирания внос на гуми и ограничаване на сивата икономика в тази сфера са предприети съвместни действия с гранични КПП – с цел осъществяване на събираемост на продуктите такси за гуми. Община Лясковец е сключила договор с „Мега МД“ ЕООД и „Мавел прим“ ЕООД, площадки гр. Лясковец.

Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

Съдържащите се в маслата опасни вещества, представляват опасност за замърсяване на околната среда през всички фази на техния жизнен цикъл. Предотвратяването на тези вредни последици следва да се постигне чрез системен и адекватен контрол на материалните потоци и отделяните емисии. Задълженията на общината в това отношение се определят от Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти. Съгласно чл. 39, ал. 1 от тази Наредба, Кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Отпадъци от електрическо и електронно оборудване

Отпадъците от електрическо и електронно оборудване са едни от най-сложните за управление отпадъчни потоци. Причината е, че те обхващат широк кръг от продукти - от малки домакински

електроуреди с просто устройство до високо интегрирани системи като компютри и мобилни телефони. В европейското законодателство е възприет принципът производителят да поема отговорност за отпадъците, образувани от произведените от него продукти, когато те излязат от употреба. В България е в сила Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, в която са регламентирани правилата за управление на тези отпадъци. Съгласно чл. 25, ал. 1 от тази Наредба, Кметът на общината оказва съдействие на организациите по оползотворяване, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и предаване на ИУЕЕО.

Изпълнение на задълженията за участие в системите за разделно събиране се осъществява, като се сключат договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално или други лица, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Разделното събиране на отпадъци от ИУЕЕО на територията на общината се извършва основно кампанийно по предварително определени дати от общината съвместно с организациите по оползотворяване, за които жителите на населените места се уведомяват предварително. Община Лясковец е сключила договор с „Мега МД“ ЕООД и „Мавел прим“ ЕООД, площадки гр. Лясковец.

Негодни за употреба батерии и акумулатори

Основна цел на контрола по прилагането на законодателството в областта на негодните за употреба батерии и акумулатори е повишаване на разделното им събиране и рециклиране. Те не трябва да попадат на депата за твърди битови отпадъци, тъй като съществува опасност съдържащите се в тях тежки метали да попаднат чрез инфилтрационните води в почвите, повърхностните и подземните води. Въведени са системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

В община Лясковец е въведена система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) след сключване на договори с организации по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори. Община Лясковец е сключила договор с „Мега МД“ ЕООД и „Мавел прим“ ЕООД, площадки гр. Лясковец

Болнични отпадъци/Отпадъци от хуманното здравеопазване

Медицинските отпадъци имат някои по специфични характеристики и изискват специално третиране. Болничния отпадък може да носи зарази, поради което следва да бъде отделен от другите смесени отпадъци за се избегне заплахата за общественото здраве. В този отпадък се включват превръзки, остатъци от лекарства и опаковки, лабораторни проби, използвани инструменти и системи, хирургически отпадъци и др. Отговорността за управлението на болничните отпадъци е на медицинските заведения, в които се образуват. Към момента не функционира система за получаване на данни за болничните отпадъци в общината. Опасните отпадъци, които могат да се генерират на територията на общината от хуманното здравеопазване.

Извън гр. Лясковец, в който е разположена почти изцяло инфраструктурата на здравеопазването, постоянни лекарски практики на място има в селата Джулюница и Мердания, а в останалите села Козаревец, Добри Дял и Драгижево са приходящи.

В община Лясковец има 2 аптеки и 3 дрогерии.

В община Лясковец, отчитането на количествата различни отпадъци, може да стане при по-добра отчетност, която се очаква с въвеждане на системата за регионално управление на отпадъците. Поради планиране и изпълнение на регионална система за управление на отпадъците, от 2004 г до 2016г, в общината не са предприети мерки по контролирано управление на генерираните отпадъци. В съответствие със ЗУО и Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.) дейностите по събиране и третиране на медицинските отпадъци са задължение на лицата, които ги образуват и по конкретно:

1. лечебните заведения по чл. 8, 9 и 10 от Закона за лечебните заведения;
2. здравните заведения по чл. 21 от Закона за здравето.

В заключение относно проблеми по отношение на събирането на данни може да се обобщи, че в община Лясковец е необходимо създаването на система за събиране и обработка на данни от изпълнителите, които имат договори с общината и предприятията с общинско участие, както и получаването на информация от лица, извършващи събиране на рециклируеми отпадъци на търговска основа и въвеждане на механизми за получаване и оценка на достоверността на отчитаните от организациите по оползотворяване количества. Всичко това ще спомогне за установяване изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци.

Биоразградими отпадъци

Разделното събиране на биоотпадъци в община Лясковец е в начален етап. Закупени и поставени са кафяви контейнери, за пилотно разделно събиране на зелени отпадъци отделно от битовите отпадъци. Към момента не се извършва компостиране на събраните отпадъци. Понастоящем съществуващите практики в община Лясковец (и в останалите общини от РСО) не осигуряват съвместно постигането на регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци по чл. 8 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

На европейско ниво все още е спорен въпросът дали домашното компостиране представлява предотвратяване или операция по рециклиране. Докато не бъде взето окончателно решение Община Лясковец ще счита тази дейност за предотвратяване тъй като тя се извършва в домашни условия и растителните остатъци не влизат в общинските схеми за събиране на битови отпадъци, а също така се използват природни процеси на биоразграждане, които само се ускоряват и направляват. В Община Лясковец голямата част от сградите са на един или два етажа и разполагат с градина. Градинските отпадъци представляват около 15% от количеството на битовите отпадъци в населените места с население под 3000 ж. и 5% в тези с население над 3000 ж. Поради тази причина Община Лясковец подкрепя децентрализираното компостиране, което позволява жителите сами да управляват своите органични отпадъци, подходящи за компостиране (зелени и някои хранителни отпадъци). Децентрализираното компостиране може да бъде разпространено по-широко чрез допълнителни мерки за повишаване на осведомеността. Община Лясковец ще инициира организирането на практически демонстрации с цел обучение на нови участници и разпространение на опита на вече обучените лица.

Биоразградимите отпадъци са с различен процент и състав в общия смесен битов отпадък, в зависимост от типа на населеното място. От общия състав на битовите отпадъци, почти 40 – 50% представлява биоразградима фракция, което от своя страна предизвиква бързопротичащи процеси на разграждане, съпроводени с отделяне на метан, образуване на инфилтрат, отделяне на неприятни миризми, създаване на хранителна среда за развъждане на инсекти и други вредители.

Към 2014 г. в регион Велико Търново се извършва компостиране на зелените отпадъци от паркове и градини единствено на гр. Велико Търново и гр. Дебелец, съгласно договор с фирма „Тера – Композа“ ЕООД.

Утайки от ПСОВ:

Управлението на утайките има за цел намаляване до минимум на общото количество утайки, които се транспортират за окончателно обезвреждане чрез депониране. Целите включват и популяризиране на методите за предварително третиране на утайките, които да бъдат използвани в земеделието или за рекултивация на терени, за оползотворяване чрез изгаряне с използване на енергията. В Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на отпадъчни води от населени места, разработена от МОСВ, се предвижда:

- изграждане на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места с над 10 000 еквивалентни жители - до 01.01.2011 г.;
- изграждане на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места с над 2 000 до 10 000 еквивалентни жители – до 01.01.2015 г.

Законът за водите предвижда в канализационните мрежи и пречиствателните станции за отпадъчни води в населените места да бъдат включвани отпадъчни води съобразено с технологията за третиране на утайките предвид по-нататъшното им оползотворяване или крайно обезвреждане. Понастоящем, сектор отпадъчни води, генерира утайки само от почистване на канализацията. Тези материали се депонират на съществуващото депо за ТБО. Утайките не се ползват за оползотворяване в земеделието или за рекултивация.

Таблица 48: Население, за което следва да се осигури улавяне и пречистване на отпадъчните води

Година	2010	2012	2015	2020	2030
Лясковец	8 198	8 031	7 788	7 369	6 518

9.2. Управление на отпадъците на територията на Община Лясковец

Регионалната система за управление на битовите отпадъци е учредено на учредително събрание, проведено на 20.07.2010 г. и включва общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица. За председател на сдружението е определен кмета на Община Горна Оряховица. В рамките на регионалната система, на свои заседания членовете на сдружението определят обхвата на първи етап от изграждане на системата в съответствие с Решение по ОВОС № ВТ-1-1/2009 г.

Регионалната система за управление на битовите отпадъци ще бъде ситуирана на площадка № 5 – съседни терени на съществуващо депо за неопасни отпадъци на гр. Велико Търново в землището на с. Шереметя, община Велико Търново, м. Остра могила – имот № 026001 – общинска собственост, м. Стублица – имоти, както следва: имот № 000317 – общинска собственост; имот № 000318 – общинска собственост, и в м. Припора – имоти, както следва: имот № 014036 – общинска собственост; имот № 014001 – частна собственост; имот № 014002 – частна собственост; имот № 014003 – частна собственост; имот № 014004 – частна собственост; имот № 014005 – частна собственост; имот № 014006 – частна собственост; имот № 014007 – частна собственост; имот № 014008 – частна собственост. Същата е одобрена с решение по оценка за въздействието върху околната среда № ВТ-1- 1/2009 г. на Директора на РИОСВ – Велико Търново, въз основа на изготвен Доклад по ОВОС на алтернативни площадки.

Общото събрание на сдружението определя пропорционалното участие на всяка от общините на база броя на населението, в разходите по изграждане и въвеждане в експлоатация на регионалната система, като за Община Лясковец – 8,11% от размера на дължимите средства.

За правилното функциониране на Регионалната система за управление на отпадъците се предвиждат следните съоръжения:

- Изграждане на депо за неопасни отпадъци (1-ва фаза);
- Инсталация за механично-биологично третиране (МБТ), състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите смесено събрани отпадъци и инсталация за компостиране;
- Изграждане на площадкова инфраструктура (вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, електронна везна, съоръжение за измиване на гуми, площадка за вземане на проби, работилница и мивка за камиони), спомагателни съоръжения (складови площи) и довеждаща инфраструктура към площадката на РСУО (довеждащ водопровод за питейно-битови и противопожарни нужди, отвеждащ колектор за дъждовни и пречистени води, външно основно и резервно електрозахранване, пътна връзка и съобщителна връзка -кабелно захранване за пренос на цифрови данни);
- Изграждане на комплексно съоръжение за пречистване на инфилтратата.

В рамките на площадката се предвиждат площи за депониране на земни маси за ежедневно запръстяване и за бъдеща рекултивация и озеленени зони в съответствие с изискванията на действащата нормативна уредба.

Населените места в Община Лясковец се обслужват от ДЗЗД „Рисайлинг енд Уейст Калекшън“ Русе - сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци (БО) на територията на гр. Лясковец, с.

Джулioniца, с. Добри дял, с. Драгижево, с. Мердания с. Козаревец и депонирането им на сметището в с. Шереметя, общ. Велико Търново или до съответното Регионално депо.

Таблица 49: Налични контейнери за събиране на битови отпадъци в община Лясковец към 2014 г.

№	Вид съдове	Обем (m ³)	Брой
1.	Контейнери метални за стурия и пепел		100
2.	Контейнери тип „Бобър” – метални	1,1	637
3.	Починковани кофи тип „Мева” – метални	0,11	1465
4.	Кофи пластмасови	0,24	450
5.	Контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки пластмасови тип „Бобър” и тип „Ракла”	1,1	75

Битовите отпадъци се извозват до депата въз основа на утвърдени със Заповед на Кмета на Община Лясковец, за всяка календарна година, графици и маршрути за движение и последователност на обслужване на улиците, които при необходимост се актуализират с оглед ефективно управление на отпадъците.

10. Опасни вещества

По смисъла на ЗООС “Опасно вещество” е:

- за целите на глава седма, раздел II - вещество или смес по смисъла на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ, L 353/1 от 31 декември 2008 г.);
- за целите на глава седма, раздел I – всяко вещество или смес, класифицирано в една или повече от категориите на опасност, посочени в част 1 на приложение № 3, или поименно изброено в част 2 на приложение № 3, включително под формата на суровина, продукт, страничен продукт, остатък или междинен продукт, включително вещество, което е възможно да се получи в резултат на протичането на странична реакция или при възникването на авария.

Съгласно Публичен регистър за издадените разрешителни по чл. 104, ал. 1 и на отказите по чл. 112б, ал. 1 и 2 от ЗООС и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях, на територията на община Лясковец няма производствени единици, които са класифицирани като предприятия с висок рисков потенциал с издадени разрешителни по чл. 104, ал. 1 от Закона, в което са определени условия, свързани с експлоатацията на съоръженията.

Във връзка с това не е необходимо ОУП да се съобразява с осигуряване на необходимите хигиенно-защитни зони.

11. Рискови енергийни източници - шум, вибрации, радиации

11.1. Шум

Шумът е фактор, въздействащ върху околната среда и всички живи организми. Под шум се разбира всеки нежелан звук, който причинява неприятно или смущаващо възприятие или има увреждащо действие. С понятието шум се определя комплекс от звуци в широк честотен диапазон - от 16 Hz до 20 kHz, които оказват неблагоприятно въздействие върху човешкия организъм. Неприятното звуково въздействие във времето причинява стресови и болестни състояния, като понякога води и до фатален изход. Няма област и човешка дейност, при които да не се наблюдава шумово излъчване. Недвусмислено е установено, че шумът има висока социална цена. Той трябва да се възприема не по-

малко сериозно от другите видове замърсявания, тъй като влиянието му върху човешкото здраве е съизмеримо с тяхното. Шумът в околната среда, причинен от транспортните, промишлените и ремонтните дейности, е един от главните екологични проблеми в урбанизираните територии. Количествено шумът се оценява чрез величината „ниво на звуковото налягане” и се изразява с мерната единица Децибел (dB). В околната среда преобладават променливите шумови емисии. За оценяването им е въведен терминът „еквивалентно ниво на шума $L_{eq} [dB(A)]$ ”.

Съществуват многобройни по разнообразие мерки за намаляване нивата на шум от основните съществени източници в селищната среда - пътен трафик, железопътен и въздушен трафик, от индустрия и всички останали локални източници. Най-натоварени в акустично отношение са големите градове в страната. Това се дължи на непрекъснато нарастващия брой на транспортните средства. Недостатъците в градоустройствените и в транспортно-комуникационните планове, както и неефективното до този момент планиране и управление на акустичната среда от страна на общинските власти, са фактори, които допълнително утежняват акустичния климат в населените места.

Оценката, управлението и контролът на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както от промишлените инсталации и съоръжения и от локални източници на шум, се регламентират чрез Закона за защита от шума в околната среда, в сила от 01.01.2006 г., както и чрез подзаконовите документи към него, издадени в съответствие с изискванията на чл. 11 и чл. 14.

Един от тези документи е Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите. С нея се определят:

1. Показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието;
2. Граничните стойности на показателите за шум в околната среда;
3. Методите за оценка на стойностите на показателите за шум в околната среда и на вредните ефекти от шума върху човешкото здраве.

По този начин се създава възможност за оценки и прогнози за състоянието на шумовото натоварване в урбанизираните територии и в тихите зони извън тях, за разработването на стратегически карти за шум и планове за действие с оглед защита здравето на населението и подобряване качеството на живот.

Граничните стойности на нивата на шума в различни територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях са определени в Таблица № 2 от Приложение № 2 към чл. 5 от Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ, представена както следва:

Таблица 50:

№	Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
		ден	вечер	нощ
1	2	3	4	5
1.	Жилищни зони и територии	55	50	45
2.	Централни градски части	60	55	50
3.	Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4.	Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5.	Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55

6.	Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7.	Зони за обществен и индивидуален отход	45	40	35
8.	Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9.	Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
10.	Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

С Наредба № 4 от 27 декември 2006 г. на МРРБ, МЗ, МВР и МОСВ за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство, се определят:

1. Техническите изисквания за защита от шум на сградите при проектирането им;
2. Техническите правила за изпълнение на строителните и монтажните работи (СМР), чрез които се осъществява защитата от шум в сградите;
3. Техническите правила и норми за извършване на СМР при изпълнението на строежите по отношение на шума в околната среда;
4. Изискванията към инвестиционния проект на строежа.

Наредбата се прилага при проектиране и изпълнение на жилищни сгради и на сгради за обществено обслужване в областта на здравеопазването, образованието, културата и изкуството, търговията, общественото хранене, хотелиерството и услугите, административни и производствени сгради. Изискванията на наредбата за ограничаване на шума, излъчван при изпълнението на СМР, се прилагат за всички строежи.

От 12.02.2011 г. е в сила и Наредба № 54 от 13.12.2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (отменяща Наредба № 2 от 2006 г.). С тази наредба се уреждат редът и начинът на функциониране на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии, като и изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда. Целта на Наредбата е да се оцени шумовото натоварване в урбанизираните територии, създавано от основните източници на шум. Съгласно тази наредба РЗИ по места провеждат регулярни измервания на шумовите нива в пунктове, определени съгласно Методика на МЗ.

Транспортен шум

Основните източници на шум в урбанизираните територии са транспортните средства. Интензивният автомобилен трафик е основния фактор, който влияе върху акустичната среда в селищните територии. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него.

Основният шумов фон се създава от автомобилите – леки и товарни и тези на масовия градски транспорт. През последните години в резултат на масовия внос на автомобили предимно „втора употреба” автомобилният парк е основно подменен. Въпреки че повечето от автомобилите са втора употреба, нивото на излъчвания от тях шум е значително по-ниско спрямо шума от използваните преди това, но същевременно техният брой се увеличава интензивно. Най-високи нива на шума се предизвикват от средствата на масовия градски транспорт, особено от много остарелите автобуси, от товарните камиони и др.

Географското положение на общината благоприятства развитието на транспортно-комуникационната система, обслужваща националната транспортна мрежа. На територията на община Лясковец е развит както железопътният, така и автомобилният транспорт. Последният е приоритетен за Общината, тъй като осъществява връзките между отделните населени места и съседните общини.

Град Лясковец и общината са в непосредствена близост до ж.п. възел Горна Оряховица и международното летище, разположено северно от гр. Горна Оряховица. Градът има ж.п. гара на линията Горна Оряховица - Елена (*фигура 10*). Пътническото движение по тази ж.п. линия е преустановено през 2002 година със заповед на Правителството. И към момента линията съществува, но е в тежко техническо състояние, на места пропаднала, обрасла с растителност, с откраднати контрарелси и скрепления и с неясно бъдеще. Скоростта на влаковете по нея преди затварянето ѝ е била 25 км/ч. Днес линията се използва само в частта си от Горна Оряховица до Лясковец, като се води маневрен район Лясковец. Също така в момента по този участък се движат товарни влакове, които возят скрап. Движението им в района е с относително малка скорост, което не предполага високи шумови емисии, които да натоварват наднормено акустичната среда в прилежащата промишлена зона.

Фигура 10: Гара Лясковец и обходен път РП II-53

През територията на общината преминава главната железопътна линия София- Мездра-Горна Оряховица-Варна. Ж.п. линията е от национално значение, с клас „II главна”, електрифицирана. На територията на общината по тази линия са изградени ж.п. спирка Козаревец и гара Джулюница; те се обслужват от 2 пътнически влака на денонощие.

Ж.п. линията при Козаревец преминава на около 72 м северозападно от жилищната зона на селото (*фигура 11*). На този етап не разполагаме с конкретни данни за параметрите на железопътния трафик в района, за да се направи количествена оценка на шумовите емисии от преминаващите влакови композиции и акустичното натоварване върху жилищната зона на село Козаревец според Приложение 3, т. 2 към чл. 6 на Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ. Шумовите емисии са с временен характер и се предполага, че отдалечеността от жилищните сгради и наличната дървесна и храстова растителност между тях и ж.п. трасето оказват положителен ефект по отношение акустичното натоварване, създавано от железопътния трафик.

Фигура 11: ЖП спирка Козаревец

Ж.п. линията в района на гара Джулюница преминава на около 1300 м северно от село Джулюница (фигура 12) и трафикът по нея не оказва съществено влияние на акустичната среда в жилищната зона.

Фигура 12: Гара Джулюница

Основен транспортен носител за общината по направление запад - изток се явява първокласният път РП I-4 (европейска сигнатура Е-772) София-Ябланица-Севлиево-Велико Търново-Търговище-Шумен-Варна. Той осигурява връзка между селищата от общината и областния център Велико Търново, както и с други области. През територията на община Лясковец този път минава най-близо край село Козаревец. Най-малкото разстояние между него и жилищни сгради е около 100 м. По цялото протежение край пътя има зелен пояс от дървесна и храстова растителност, който поглъща значителна част от

транспортния шум и до селищната територия достигат емисии, които не превишават съществено граничните стойности, определени с Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ.

Над 90% от първокласната пътна мрежа на територията на общината е в добро състояние. Това е един от факторите за по-ниски нива на транспортния шум, респективно за по-благоприятна акустична среда в урбанизираните територии.

Западната част на общината се пресича от републиканския второкласен път РП II-53 Поликраище - Горна Оряховица-о.п. Лясковец-Елена-Стара река-Бяла-о.п. Сливен -о.п. Ямбол-Калчево-Средец. Този път обхожда град Лясковец от североизток - изток, отделяйки жилищната от промишлената зона и ж.п. възела (*фигура 12.*). Автомобилният трафик е значителен и създава съществени шумови емисии в околното пространство. За количественото оценяване на акустичното натоварване в този участък от пътя приемаме следните параметри на транспортния поток: максимална средночасова интензивност 300 МПС/час в рамките на работния ден (т.е. през деня), с относителен дял на тежкотоварните МПС (т.е. структура) $p=16\%$. Максимално допустимата скорост на движение в този участък е 50 км/час. Ландшафтът е равнинен; пътната настилка е асфалтова и наклонът на пътя не превишава 5%. При тези параметри на транспортния поток, съгласно Приложение 3, т. 1 към чл. 6 на Наредба № 6/2006 г., на разстояние 7,5 м от оста на крайната лента за движение и на височина 2 м над нивото на платното за движение се формира шум с еквивалентно ниво от около 69 dB(A), което надвишава регламентираната с Наредба № 6/2006 г. гранична стойност за дневния период на денонощието. Акустичното натоварване от транспортния шум се отразява предимно на няколко жилищни сгради, построени непосредствено до пътя, на вход от Горна Оряховица. В останалата част на трасето застрояката е изтеглена навътре към градската част и е отделена от пътя с висока дървесна растителност, която има шумопоглъщаща роля и благоприятства акустичната среда в прилежащата жилищна територия.

Общинската пътна мрежа (IV клас) е предназначена да обслужва движението предимно вътре в общината. Селищата в общината са свързани помежду си с пътни комуникации, които са добре развити. Преобладаващата част от общинската пътна мрежа обаче е в лошо състояние, а това се отразява неблагоприятно и на акустичната среда в жилищните зони.

Натоварването по общинските пътища е незначително. Съответно няма излъчване на съществени шумови емисии от МПС, които да обременяват акустичната среда в урбанизираните територии на селищата от общината.

Транспортите потоци по местните (четвъртокласни) пътища обикновено са с ниска часова интензивност, движението е с по-малка скорост и не възникват значителни шумови емисии, които да създават наднормени еквивалентни шумови нива в населените места, през които преминават. Състоянието на пътните настилки е от съществено значение, а в случая голяма част от тези пътища се нуждаят от рехабилитация и реконструкция. Подобряването състоянието на пътните настилки, улици и тротоари, съчетано със съответно озеленяване, би се отразило положително както в екологичен аспект като цяло, така и върху акустичната среда в прилежащите територии и в жилищните зони.

Източници на шум от битов характер

На второ място са локалните източници на шум и шум от битов характер – строителни и ремонтни дейности, товаро-разтоварни работи, събиране на сметта, игри на деца (училища, детски градини, детски площадки) и др.

Следващият по значение фактор, който влияе върху акустичната среда в жилищните зони, е шумът, излъчван от заведенията за обществено хранене, увеселителните заведения, различните сервиси и авторемонтните работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради.

Съгласно регламентираната и ръководена от Министерство на здравеопазването „Система за контрол, ограничаване и намаляване на комуналния шум в населените места” в град Лясковец и селищата на общината няма обособен пункт за измерване на шумовите характеристики. Поради това община Лясковец не разполага с реални данни за акустичната обстановка в жилищните зони на нейната територия. От РЗИ Велико Търново извършват локално замерване при евентуално подадени сигнали от

жители на населените места. Няма данни за постъпили жалби и проведени измервания на територията на община Лясковец.

Индустриален шум

Шумът от производствените дейности в урбанизираните територии засега е на трето място. В голямата си част тези дейности са обособени в промишлените зони и/или са извън границите на населеното място. Проблем биха могли да създават малките производствени предприятия, разположени в близост до жилищните сгради, а именно дървообработващи предприятия, предприятия за алуминиева дограма и др.

Промислеността е водещ отрасъл в икономиката на община Лясковец. Със своите производствени мощности град Лясковец се явява промишлено ядро с надобщинско значение. Отрасловата структура включва основно три подотрасъла: машиностроене, хранително-вкусова промишленост и шивашка промишленост, но в общината са развити и малки предприятия на дървопреработването и др. При сектора обаче се наблюдава леко забавяне на растежа на основните индикатори.

Подробна информация за действащите предприятия от различните отрасли на промишлеността е представена в раздел I, т. 4.3.

Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) към МОСВ осъществява мониторинг на шума от промишлени източници, чиято цел е да предоставя информация за състоянието на акустичната среда в населените места вследствие дейността на промишлените предприятия – източници на шумово излъчване. ИАОС поддържа и актуализира база данни с измерванията на акустичното натоварване, която включва:

- Нивото на шума по границата на промишления източник в dB(A);
- Нивото на шума в мястото на въздействие – най-близката жилищна или обществена сграда в dB(A).

За осъществяване ефективен контрол на шума, излъчван от промишлени инсталации и съоръжения, съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда РИОСВ–Велико Търново извършва контролна дейност по утвърден график съвместно с ИАОС-Регионална лаборатория Велико Търново; измерванията се извършват, прилагайки „Методиката за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие”, утвърдена със заповед № РД-613/08.08.2012 г. на Министъра на околната среда и водите. Съгласно годишните доклади за състоянието на околната среда, издавани от РИОСВ-Велико Търново, измерените шумови нива в контролираните дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението. Данните за проведените измервания се представят ежегодно в ИАОС и се публикуват в онлайн достъпна информационна система.

Съгласно изискванията на Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда три промишлени предприятия на територията на община Лясковец през последните години (в периода 2009 г. – 2014 г. по информация от ИАОС) са извършили собствени периодични измервания на шума, излъчван в околната среда. Това са „Кехлибар” ООД, „Геран 99” ЕООД и „Аркус” АД. От представените протоколи не е установено ниво на шум над допустимите стойности.

В следващата таблица е представена информация за проведени измервания на шумови емисии през последните години от предприятия, функциониращи на територията на община Лясковец:

Таблица 51:

РЕЗУЛТАТИ

от проведени контролни и собствени периодични измервания на територията на община Лясковец по години

№ по ред	Година	Оператор	Обект	Предмет на дейност	Максимално измерено ниво на шум по границите на обекта, dB(A)
1	2009	„Кехлибар” ООД	Промислена площадка	Производство на растителни масла	63,2
2	2010	„Геран 99” ЕООД	Инсталация	Отглеждане на свине	42,5
3	2010	„Геран 99” ЕООД	Инсталация	Отглеждане на свине	50,1
4	2013	„Аркус” АД	Завод	Производство на специална продукция	56,3

Източник: ИАОС

От представените данни е видно, че контролираните промишлени предприятия на територията на община Лясковец с дейността си не предизвикват наднормени шумови емисии в околната среда.

Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, съгласно изискванията на Наредба № 54/2010 г. на МЗ и МОСВ извършват собствен периодичен мониторинг на шума, излъчван в околната среда. На територията на община Лясковец такива обекти са „ГЕРАН 99” ЕООД, площадка в землището на гр. Лясковец с КР № 346-НО-ИО-А0/2008 г., изменено с Решение на изпълнителния директор на ИАОС № 346-НО-И1-А0/2014 г. и „Рapid ойл индъстри” ЕООД с. Козаревец с КР № 312-НО/2009 г., изменено с Решение № 312-НО-И1-А0/2011 г. на изпълнителния директор на ИАОС-София.

Съгласно изискванията на нормативните документи операторите извършват собствени измервания на шумовите емисии от производствената им дейност; същите се включват в годишните доклади за изпълнение на дейностите по комплексните разрешителни, представяни ежегодно в ИАОС. Измерванията се възлагат на акредитирани лаборатории. В следващата таблица са представени данните от последно извършените през 2015 г. измервания и оценката за съответствие за „ГЕРАН 99” ЕООД площадка в землището на гр. Лясковец:

Таблица 52: Шумови емисии, измерени през 2015 г. по границите на производствената площадка на „ГЕРАН 99” ЕООД

Място на измерването	Ниво на звуково налягане по КР, dB(A)	Измерено ниво на звуково налягане, dB(A)	Съответствие
По границите на производствената площадка	70	43,2 ± 0,3	Да
	70	46,0 ± 0,3	Да
	70	49,9 ± 0,3	Да
	70	52,4 ± 0,3	Да
	70	47,9 ± 0,3	Да
	70	47,3 ± 0,3	Да
	70	45,7 ± 0,3	Да
	70	45,2 ± 0,3	Да
	70	47,1 ± 0,3	Да
	70	50,1 ± 0,3	Да
	70	54,5 ± 0,3	Да

	70	50,2 ± 0,3	Да
--	----	------------	----

Източник: ИАОС

Измерванията са извършени като са спазени изискванията на „Методиката за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие”, утвърдена със заповед № РД-613/08.08.2012 г. на Министъра на околната среда и водите. От таблицата се вижда, че не се превишава граничната стойност 70 dB(A), регламентирана с Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ и заложена в комплексното разрешително на „ГЕРАН 99” ЕООД.

Другият оператор с комплексно разрешително, „Рapid oil индъстри” ЕООД с. Козаревец, в Годишния доклад за ОС за 2015 г. декларира, че инсталацията не е въведена в експлоатация, съответно няма шумови емисии и не са извършвани измервания.

От изложението до тук може да се направи изводът, че акустичната обстановка на територията на община Лясковец не се различава от типичната за урбанизираните зони и не се наблюдават трайни наднормени шумови натоварвания на околната среда.

11.2. Вибрации

Физическото определение за вибрации е „механично трептене на еластична среда”. Измерването на вибрациите е наложително, за да се оцени както влиянието им върху експлоатационния срок на машините, така и да се установи прякото въздействие върху здравето на човека. От голямо значение е и обстоятелството, че вибрациите, пренасяни от машините, конструкциите и сградите, се излъчват в околното пространство като шум, което води до влошаване на общата акустична обстановка.

От 12 юни 1989 г. е в сила Директива 89/391 ЕИО - „Рамкова директива“ за БЗР (безопасност и здраве при работа) за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място. Рамковата директива с нейното широко приложно поле и други директиви, посветени на конкретни аспекти на безопасността и здравето при работа, са основата на европейското законодателство в областта на безопасността и здравето.

На основата на Директива 89/391 ЕИО и подчинената на нея Директива 2002/44/ЕС-Вибрации у нас от МЗ и МТСП е разработена Наредба № 3, ДВ, бр. 40/2005 г. за защита на здравето и безопасността на работещите от рискове, свързани с експозицията на вибрации. Европейската директива, както и Наредбата, въвеждат не само нормите, но и методите на измерване и оценка, задълженията на работодателите, здравните аспекти и наблюдение и др. информационни приложения, посочени подробно в международните стандарти, третиращи общите и локални вибрации.

Освен Наредба № 3, ДВ, бр. 40/2005 г., у нас е действаща и Наредба № 45 за норми за допустимите стойности на вибрациите в жилищните сгради, издадена от Министъра на народното здраве и Председателя на Комитета по архитектура и благоустройство, обн., ДВ, бр. 4 от 15.01.1980 г., в сила от 01.01.1980 г.

На територията на община Лясковец кратковременни вибрации в околната среда биха могли да възникват от преминаващи тежкотоварни МПС и строителни машини, от някои транзитни ж.п. състави, от извършвани строително-ремонтни дейности и други. Същите източници, както и действаща наблизо строителна техника, биха могли да предизвикат такива вибрации и в жилищни сгради. За сега няма систематизирани наблюдения и резултати от проведени измервания на вибрации за жилищните райони на община Лясковец. Предполага се, че съответните оператори взимат необходимите мерки за поддържане в изправност на наличната им техника и за минимизиране във времето на извършваните с тази техника операции, така че да са сведени до минимум евентуално възникнали вибрации в прилежащите терени.

Няма информация за оплаквания от граждани, свързани с шум и вибрации от заведения за развлечение, разположени в жилищни зони и сгради на територията на община Лясковец.

11.3. Йонизиращи лъчения

Йонизиращите лъчения, които съкратено се наричат с придобилия гражданственост термин “радиация”, са неизбежен факт в живота на човечеството. Радиацията, респективно нейните източници

са съществували и съществуват в природата; това са естествените радиоактивни източници. Радиоактивни източници могат да бъдат получавани и по изкуствен начин, т.нар. техногенни източници. Развитието на съвременната цивилизация е неразривно свързано с все по-широкото използване на различни по вид и интензитет източници на радиация, създадени от човека. Броят на хората, които влизат в контакт с източници на йонизиращи лъчения и биха могли да бъдат облъчени от тях, непрекъснато нараства. Така проблемите за радиацията от чисто научни, технологични и икономически се превръщат и в социален проблем на нашето съвремие.

Разпространените в природата естествени радионуклиди заедно с космическото лъчение създават т.нар. *естествен радиационен фон*, който въздейства непрекъснато на всички живи организми на планетата.

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда и представлява полето на гама-лъчите, в което се намират всички живи организми на Земята. Измерваната величина е мощност на дозата на гама-лъчението и е специфична за всеки пункт, област, регион. Данните за мощността на дозата гама-лъчение за страната се получават в реално време от 26 постоянни локални мониторингови станции (ЛМС) на Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, администрирана от Изпълнителната агенция по околна среда. Най-близко разположени до Лясковец са ЛМС в гр. Плевен и гр. Велико Търново. През последните години стойностите на гама фона, отчетени в тези станции, по данни от ИАОС варират в интервала 0,08 – 0,12 микроСиверта/час, като остават в рамките на характерните стойности за страната.

Радиационното състояние на околната среда се контролира чрез измервания на естествения радиационен (наречен „гама”) фон, а също така и чрез оценяване съдържанието на естествените радионуклиди Уран-238, Радий-226, Торий-232, Калий-40 и други в различните компоненти на околната среда. С това са ангажирани Министерството на околната среда и водите, Министерството на здравеопазването, Националният център по радиобиология и радиационна защита и други институции чрез своите регионални подразделения.

Различното съдържание на естествените радионуклиди в почвите се дължи на наличието и специфичното им за всеки регион разпределение в почвообразуващите скали. Принципно е невъзможно изработването на нормативен документ, определящ гранични стойности на това естествено съдържание. Поради това измерените стойности се сравняват с фонове величини, определени след множество дългогодишни измервания и характеризиращи почвите, незасегнати от стопанска дейност в отделните области от страната. Пробите се вземат от почвен слой 0÷20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Вземането на извадките за изпитване е съпътствано с измерване на гама фон в конкретния пункт.

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви, извършван от ИАОС, се осъществява в мрежа от над 400 постоянни пункта за наблюдение, равномерно разпределени по цялата територия на страната. За община Лясковец това е с. Джулюница. Радиационният мониторинг на обекти от околната среда за територията на община Лясковец се осъществява от ИАОС – Регионална лаборатория Плевен.

Съгласно информацията от ИАОС в публикуваните годишни доклади за състоянието на околната среда, през последните години съдържанието на контролираните радионуклиди в повърхностния 20-сантиметров почвен слой за района на община Лясковец не се различава от характерните за региона и е в рамките на фоновите концентрации за страната. Отложеният на територията на страната Цезий-137 (¹³⁷Cs) вследствие аварията в Чернобилската АЕЦ през 1986 г. за община Лясковец е в най-ниския диапазон в сравнение с други региони на България. На територията на общината през последните години не е констатирано допълнително радиационно замърсяване на околната среда.

За нуждите на промишлеността, селското стопанство, здравеопазването и др. в открит или закрит вид се използват изкуствени източници на йонизиращи лъчения (изкуствени радиоактивни източници). Чрез тях се извършват диагностика, стимулират се оздравителни процеси, определят се плътности, размери, дефекти, неутрализира се статично електричество и др. Всички обекти, на чиято територия се използват такива източници, се контролират от съответните звена на РЗИ. Тези обекти притежават необходимите разрешителни документи съгласно нормативните изисквания на Закона за безопасно

използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) (обн. ДВ. бр. 63 от 28 Юни 2002 г., посл. изм. ДВ. бр. 68 от 2 Август 2013 г.) и подзаконовите разпоредби, издадени от Агенцията за ядрено регулиране (АЯР). За територията на община Лясковец няма информация за констатиран инцидент с такива източници.

11.4. Неионизиращи лъчения

Неионизиращи лъчения са електромагнитните лъчения, които поради своята същност не предизвикват йонизация в средата, през която преминават.

Спектърът на неионизиращите електромагнитни излъчвания включва ултравиолетовите, видимите, инфрачервените лъчи и радиовълните.

Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са високоволтните електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа. Те са с определена зона на въздействие в границите на съответните сервитути. Многобройните трафопостове, изградени в жилищните зони преди години, са ситуирани съгласно действащата тогава Наредба № 7 за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (отменена по-късно, ДВ, бр. 38/17.05.2011 г.). По този начин се ограничава евентуалното вредно въздействие на ЕМП в прилежащите жилищни зони. Това се отнася и за населените места на община Лясковец.

Открит остава въпросът за въздействието на електромагнитните излъчвания от многобройните антени и базови станции на мобилните оператори в населените места. Резултатите от измервания на параметри на ЕМП би следвало да се оценят за съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г.; попр., бр. 38 от 1991 г., изм. доп. ДВ бр. 8/2002 г.)

Пределно-допустимите нива на напрегнатостта и на плътността на енергийния поток на електромагнитните полета (ЕМП) в селищата и зоните за продължително обитаване, курортните зони, зоните за отдых и лечение и др. в границите на тяхната регулация, определени с издадената от МЗ и МОСВ Наредба № 9/03.05.1991 г. (ДВ бр. 35, попр. ДВ бр. 38/14.05.1991 г., изм. ДВ бр. 8/22.01.2002 г.) за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии, са представени в следващата таблица 53:

Таблица 53:

№ по ред	Честотен обхват, в който работи излъчвателят	Пределно допустимо ниво
1	от 30 до 300 kHz	25 V/m
2	от 0,3 до 3 MHz	15 V/m
3	от 3 до 30 MHz	10 V/m
4	от 30 до 300 MHz	3 V/m
5	от 0,3 до 30 GHz	10 μ W/cm ²

Честотният обхват, определен с Наредба № 9 като вреден над определено ниво на лъчението на териториите на населените места, е с граници от 30 kHz до 30 GHz.

Освен Наредба № 9/1991 г. всички мобилни оператори са задължени да спазват и *Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях* (загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 2015 г., в сила от 18.12.2015 г., в сила от 13.11.2007 г., приети с Решение № 1308 от 25.10.2007 г. на Комисията за регулиране на съобщенията, обн. ДВ. бр.92 от 13 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009 г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 18 Декември 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 18 Декември 2015 г., изм. ДВ. бр.37 от 17 Май 2016 г. Съгласно тези изисквания операторите трябва да предприемат такива мерки, че да намалят до минимум риска за населението от вредните електромагнитни полета и излъчвания, като разполагат електронните

съобщителни устройства на такива места, където населението ще бъде най-малко изложено на вредни излъчвания.

В тези изисквания е заложено и спазването на стандарта EN 50 360 – европейски стандарт за хигиенни изисквания за честоти от 300 MHz до 3 GHz.

В момента за всеки обект, който по своето основно предназначение излъчва, пренася или трансформира електромагнитна енергия, се определя конкретна хигиенно-защитна зона. На основание чл. 35 от *Закона за здравето* местоположението на обекта се съгласува от Главния държавен здравен инспектор само при условие, че сградите и местата за постоянен или инцидентен престой на хора не попадат в границите на хигиенно-защитната зона на конкретния излъчвател.

За сега няма информация за проведени измервания за параметрите на сумарните електромагнитни полета, достигащи до жилищни сгради, детски градини, училища, болници и други обществени заведения конкретно на територията на община Лясковец. През 2014 г. и 2015 г. РЗИ - Велико Търново, съгласно годишните доклади, е извършила мониторинг на електромагнитни полета, включващ:

- измервания на всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, които са разположени в близост до детски, учебни и лечебни заведения, попадащи или разположени по границите на хигиенно-защитната зона;

- измервания в околната среда на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради (централна градска част и жилищни комплекси).

Целта на мониторинга е била да се установи съответствието на нивата на електромагнитните полета в двете групи обекти с действащите норми и изисквания на Наредба № 9 от 1991 г. Измерванията са извършени съгласно „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки”, публикувана в „Сборник методи за хигиенни изследвания” том IV на НЦХМЕХ (понастоящем НЦОЗА – Национален център по обществено здраве и анализи). В мониторинга са включени 45 обекта за 2014 г. и 23 обекта за 2015 г., разположени на територията на области Ловеч, Габрово и Велико Търново, попадащи в обхвата на РЗИ – Велико Търново. При получените резултати не са установени наднормени нива на ЕМП.

Електроснабдяването в община Лясковец се осигурява от електро- разпределителното дружество за Североизточна България „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи” АД. Съоръженията се стопанисват, подържат и реконструират от „Енерго-Про Варна” ЕООД клон В. Търново. Всички населени места в общината са електрифицирани. Подробно описание на електроенергийната система на територията ѝ е представено в раздел I, т. 4.5.

Електроразпределителната мрежа със средно напрежение (СН) на територията на общината е с обща дължина 143,225 км (по данни на „Енерго-Про” България), предимно въздушна и в по-голямата си част в добро състояние.

На територията на общината няма изградена подстанция 110/20 kV. Захранването се осъществява от трансформаторна подстанция „Горна Оряховица-Изток” 110/20kV и с въздушни ел. проводи 20 kV се захранват всички населени места посредством трафопостове 20/0,4kV и разпределителна мрежа от въздушни електропроводи /ВЕЛ/ 20kV. Разпределителната мрежа се осигурява посредством 69 броя трафопостове 20/0,4 kV с обща трансформаторна мощност 26228 kVA (съгласно информация от „Енерго-Про Мрежи” АД Варна). Трафопостовите в населените места са ситуирани съгласно действащите нормативни изисквания така, че да не създават допълнително акустично и електромагнитно натоварване в съседните жилищни сгради.

За съществуващите електропроводи на територията на общината са осигурени обслужващи сервитути за профилактика и ремонт, независимо от частното владение на земята, като са спазени изискванията на издадената от МЕ, МЗХ и МРРБ Наредба № 16 от 2004 г. за сервитутите на енергийните обекти (ДВ, бр. 88 от 2004 г., изм. ДВ, бр. 77 от 2 септември 2008 г., ДВ, бр. 75 от 29 септември 2015 г.). Може да се отбележи също, че са спазени и проведени изискванията на Наредба № 3 на МЕЕР за устройство на електрическите уредби и електропроводните линии (обн., ДВ, бр. 90 от 13.10.2004 г. и бр.

91 от 14.10.2004 г., в сила от 15.01.2005 г., изм. и доп., бр. 108 от 19.12.2007 г.). По този начин се осигурява защита от евентуални наднормени електромагнитни натоварвания на околната среда извън съответните сервитути. В тези зони не се допуска извършване на СМР, товаро-разтоварни дейности, складиране на строителни материали и паркиране на монтажна и транспортна техника.

На територията на Общината има изградена фотоволтаична централа, присъединена към преносната мрежа с регионално значение. Изграждането и функционирането ѝ са съобразени с екологичното законодателство в областта на защитата от шум, електромагнитни излъчвания и други физични фактори.

Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са и елементите на съобщителната инфраструктура и комуникациите. Подробна информация за тях е представена в раздел I, т. 4.5.

На този етап няма конкретна информация за електромагнитното натоварване на територията на община Лясковец. Може да се каже, че като цяло натовареността с нейонизиращи електромагнитни лъчения на селищната и околната среда на Общината не се отличава от характерната за всички урбанизирани територии в страната.

12. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда

Здравно-хигиенните аспекти към настоящия доклад отразят аспектите на човешкото здраве от въздействието върху околната среда и характеризираните източници на вредно въздействие от плана – „Общ устройствен план на Община Лясковец”.

Рамката за оценка на здравният риск, за качеството на живот и благосъстояние в общината представлява интегриран подход, който изисква комбинирана оценка на риска и неговото управление с цел контролиране на заболяванията, свързани с източниците на въздействие, експертиза на състоянието на компонентите на околна среда и характеристика на основните замърсители. Това осигурява хармонизирана рамка от здравни насоки по отношение на свързаните рискове и появата на кумулативен ефект.

Рамката включва оценка на здравните рискове преди поставянето на здравни цели и предприемане на мерки за намаляване на отрицателното въздействие и повишаване качеството на живот, там където е възможно, като част от по-широкия процес на ангажиране.

При устройственото планиране е необходимо да се вземе предвид местоположението на всички обекти, подлежащи на здравна защита, посочени в Допълнителните разпоредби § 1, т. 3 на Наредбата за ОВОС, където е дефинирано това понятие, а именно: *„Обекти, подлежащи на здравна защита“ са жилищните сгради, лечебните заведения, училищата, детските градини и ясли, висшите учебни заведения, спортните обекти, обектите за временно настаняване (хотели, мотели, общежития, почивни домове, ваканционни селища, къмпинги, хижи и др.), места за отдих и развлечения (плувни басейни, плажове и места за къпане, паркове и градини за отдих, вилни зони, атракционни паркове, аквапаркове и др.), както и обектите за производство на храни по § 1, т. 37 от допълнителните разпоредби на Закона за храните, стоковите борси и тържищата за храни.*

12.1. Здравно-демографски показатели

По данни на НСИ към 31.12.2015 г. броя на жителите на Община Лясковец е **12 636**. В центъра на общината - град Лясковец е съсредоточено 62% (7829 души) от общото население. Към средните села (с население 1000-2000 д.) се отнася Джулюница (1736 д.). Населението на останалите 4 села е съответно: Добри дял – 928 д., Козаревец – 817 д., Драгижево – 800 д., Мерданя – 526 д.

Към 2015 г. населението на общината съставлява 5,16% от общото население на област Велико Търново. Средната гъстота на населението е 72.2 души/кв.км. (над средната гъстота за област Велико Търново – 52.6 души/кв.км., за Северен централен район – 55.0 души/кв.км. и за страната – 64.4 души/кв.км.).

Фигура 13: Брой на населението в Област Велико Търново по общини за 2015 г.

Таблица 54: Брой и полова структура на населението на Община Лясковец за 2015 г.

	Общо	Мъже	Жени
Община Лясковец	12636	6068	6568
гр. Лясковец	7829	3739	4090
Общо в селата	4807	2329	2478

(по данни на НСИ)

Демографската динамика на населението в общината е отразено в следващата таблица.

Таблица 55: Динамика на населението в Община Лясковец

година	2001	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2015
население	15281	14836	14451	14057	13833	13458	13068	12664	12636

(по данни на НСИ)

При изготвянето на **Концепцията за разработване на ОУПО Лясковец** е направен подробен анализ на статистическите данни за броя на населението на отделните населени места, полово-възрастовата структура на населението – раждаемост, брачност, заболяемост, смъртност и т.н., в резултат на което са направени следните основни изводи:

- Броят на населението на общината е с тенденция на намаление, но с по-нисък интензитет през последните години. За периода 2001-2015 г. населението намалява от 15281 д. на 12664 д., или с 2645 д. (-1.4% средногодишен темп на намаление, в т.ч. за град Лясковец -1.1%, а за селата -1.9%, като с най-малки демографски загуби е с. Драгижево).
- Очертаните тенденции в естественото движение на населението бележат възпроизводство с отрицателен естествен прираст. Естественият прираст варира между минус 9.3‰ и минус 13.8‰, през 2015 г. е -12.6‰, в т.ч. за град Лясковец -4.8‰, за селата -25.4‰ (средно за страната през 2015 г. той е -6.2‰, в т.ч. за градовете в страната -3.5‰, за селата -13.4).
- Нето-миграцията е отрицателна с намаляващ интензитет, по-изявена е временната трудова миграция, свързана с пазара на труда, а при населението на селата - ремиграцията.
- Налице е процес на демографско остаряване, който се изразява в намаляване на броя на населението под 15 години и във възрастовата група от 15 до 64 г. С най-благоприятна възрастова структура е общинският център – град Лясковец, а от населените места с относително благоприятна възрастова структура е с. Добри дял.

- Намаляващият брой на населението има негативно отношение към процеса на „ограничаване” на контингентите от лица в предучилищна и училищна възраст, което рефлектира и върху условията за функциониране на мрежата от заведения за предучилищно обучение и на училищната мрежа.
- Общият коефициент на възрастова зависимост за общината е 58.5%, тоест на 100 лица във възрастовата група 15-64 навършени години се падат 58 лица под 15 и на 65 и повече години. Това съотношение е по-неблагоприятно от средното за областта (53.8%).
- Възпроизводството на трудоспособното население, дефинирано чрез коефициента на демографско заместване, показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60-64 г.). За общината това съотношение е 51.6 (100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 52 влизащи в трудоспособна възраст), в т.ч. за центъра град Лясковец – 58. Сред селата с най-висок коефициент на демографско заместване са Добри дял (51.3) и Джулюница (50.3). За останалите населени места стойностите на показателя са: Драгижево (44.4), Козаревец (32.9) и Мерданя (26.7).
- Данните от Преброяването на населението през 2011 г. показват, че повече от половината (52.4%) от населението на община Лясковец е със средно образование, като за последните десет години увеличението е с 8.2 процентни пункта. С основно образование са 3250 д. – 25.6%. Начално и незавършено начално образование имат под 10% (1204 д. – 9.5%) от жителите на общината (1204 д. – 9.5%), а 54 души (0.4%) никога не са посещавали училище и са неграмотни.
- При преброяването на населението през 2011 г., от българската етническа група се самоопределят 94.7% от населението на общината, в т.ч. 95.9% от населението на центъра – град Лясковец и 93% от населението на селата.
- Общият брой на икономически активните лица в общината във възрастовата група над 15 г. е 5998 д. (50.6% от населението в същата възрастова група), а на икономически неактивните лица – 5854 д. (49.4%). За сравнение за страната стойностите на показателя са съответно 52.1% (икономически активни лица от населението на 15 и повече години) и 47.9% (икономически неактивни лица), а за Област Велико Търново – 48.1% и 51.9%. По населени места се наблюдават различия. С най-висок дял на икономически активно население се очертава общинският център град Лясковец, а при селата – с. Козаревец.
- По отношение на коефициента (равнището) на регистрираната безработица към 30 октомври 2016 г. по данни на Агенцията за заетостта, община Лясковец (5.1%) е в по-благоприятна позиция от средното равнище за област Велико Търново (7.2%) и за страната (7.9%).
- Данните за населението сочат, че всички 5 населени места са с население над 500 жители и не по-малко от 50 лица на възраст до 20 години, което показва, че всяко едно от населените места, въпреки негативните демографски тенденции, е с активно живеещо население.
- Демографските перспективи пред община Лясковец се отличават с негативен характер. Следва обаче да обърнем внимание на обстоятелството, че предстои навлизане в детеродна възраст на поколението, родено през годините с най-лоши демографски показатели в страната 1997-2000 г. Следователно, тепърва предстои редуциране на детеродния контингент население на територията на общината. Този неблагоприятен демографски процес ще протича успоредно с ускорено застаряване на населението, увеличаване дефицита на млада работна сила.

При разработването на Общия устройствен план е разработена и **прогноза за демографско развитие**. Вариантите са 3: умерено песимистичен, реалистичен и оптимистичен и са разработени до 2035 г. за двадесет годишен период.

Таблица 56: Община Лясковец - основни показатели

Населени места	2015 г.	Умерено песимистичен вариант		Реалистичен вариант		Оптимистичен вариант	
		2025 г.	2035 г.	2025 г.	2035 г.	2025 г.	2035 г.

Общ. Лясковец	12636	11000	10270	11826	11202	12140	11623
Гр. Лясковец	7829	7120	6875	7522	7236	7613	7357
Села	4807	3880	3395	4304	3966	4527	4266
с. Джулоница	1736	1350	1200	1502	1386	1633	1522
с. Добри дял	928	870	785	905	873	913	894
с. Драгижево	800	610	555	718	662	753	712
с. Козаревец	817	700	565	734	657	753	705
с. Мерданя	526	350	290	445	388	475	433

При умерено песимистичния вариант община Лясковец към 2035 г. намалява с 2366 души или с 18.7% спрямо населението през 2015 г. Според оптимистичния вариант населението на общината намалява през 2035 г. с 1013 души, съответно е 8.02%. Според реалистичния вариант населението на общината през 2035 г. е 11202 души или намалението спрямо 2015 г. е 11.4%.

Обща заболяемост на населението

Здравословното състояние и здравния статус на населението е интегрален показател за социално-икономическото развитие на страната, качеството на живота на населението и качеството на развитие на човешкия капитал. Общата заболяемост на населението, се измерва чрез регистрираните случаи на заболяванията по обращаемостта на населението за здравна помощ към звената за извънболнична помощ и заболяемостта (новооткритите случаи), дава представа за честотата и структурата на заболяванията, по повод на които населението активно търси здравна помощ.

По данни на РЗИ – Велико Търново (2015 г.), в лечебните заведения за извънболнична помощ в областта са регистрирани общо 623 544 заболявания, а болестността през 2015 г. е 2530.7 на 1000 д.н. За сравнение през предходните години регистрираните заболявания и болестността в Област Велико Търново е както следва:

Таблица 57: Регистрирани заболявания и болестност в Област Велико Търново

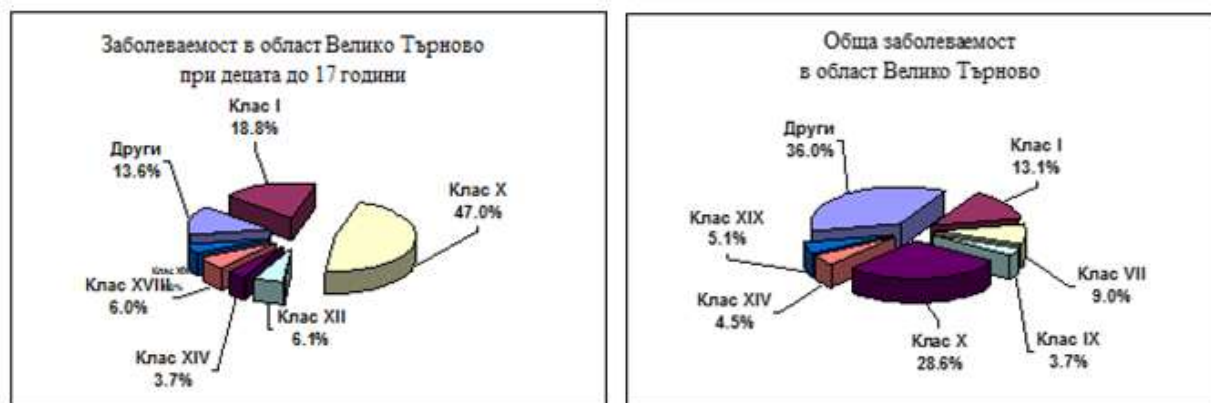
Години	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Регистрирани заболявания	485939	472531	518887	565 734	542 184	579 116	614195	626085	627593	623544
Болестност на 1000 д.н.	-	-	1865.5	2046.4	1983.1	2248.5	2409.6	2481.0	2515.9	2530.7

(по данни на РЗИ-Велико Търново)

Водещи в структурата на болестността по класове болести за периода 2010 – 2015 година са болестите на органите на кръвообращението (21.9% през 2015 г.). На второ място са болестите на дихателната система (18.4% през 2015 г.). Следват болестите на пикочно-половата система (7,8% през 2015 г.).

По-различна е структурата на заболяемостта: на първо място с 24.2% са болестите на дихателната система, на второ място с 9.7% - болести на пикочно-половата система и на трето място с 9.6% - някои инфекциозни и паразитни болести.

При децата до 17 години почти половината от регистрираните заболявания са от болести на дихателната система (47.0% за 2015 г.).

Фигура 14: Структура на забележителността на населението от област Велико Търново през 2015 г.

Таблица 58: Хоспитализирана забележителност в Област Велико Търново за 2015 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	в многопрофилни болници			общо в ЛЗБП в областта		
		Изписани болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял	Изписани болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас	33627	1364.8		43672	1772.4	
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	1109	45.0	3.30	1189	48.3	2.72
II	Новообразувания	790	32.1	2.35	3391	137.6	7.76
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	149	6.0	0.44	150	6.1	0.34
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1295	52.6	3.85	1295	52.6	2.97
V	Психични и поведенчески разстройства	0	0.0	0.00	2875	116.7	6.58
VI	Болести на нервната система	1480	60.1	4.40	1480	60.1	3.39
VII	Болести на окото и придатъците му	1039	42.2	3.09	1039	42.2	2.38
VIII	Болести на ухото и мастоидния изростък	823	33.4	2.45	823	33.4	1.88
IX	Болести на органите на кръвообращението	6764	274.5	20.11	9107	369.6	20.85
X	Болести на дихателната система	6712	272.4	19.96	7794	316.3	17.85
XI	Болести на храносмилателната система	3823	155.2	11.37	3853	156.4	8.82
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	1299	52.7	3.86	1776	72.1	4.07
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1222	49.6	3.63	1222	49.6	2.80
XIV	Болести на пикочо-половата система	2049	83.2	6.09	2439	99.0	5.58
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2452	99.5	7.29	2455	99.6	5.62
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	285	11.6	0.85	285	11.6	0.65
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	18	0.7	0.05	18	0.7	0.04

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	в многопрофилни болници			общо в ЛЗБП в областта		
		Изписани болни	На 10 000 души от население то	Относител ен дял	Изписани болни	На 10 000 души от населениет о	Относител ен дял
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклаифицирани другаде	497	20.2	1.48	642	26.1	1.47
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1821	73.9	5.42	1839	74.6	4.21

(по данни на РЗИ-Велико Търново)

Фигура 15: Хоспитализации общо в област Велико Търново

Изграденост на елементите на социалната инфраструктура, касаещи здравното състояние на населението

Към 04.07.2016 г. мрежата от лечебни заведения и структури в Община Лясковец включва:

Вил лечебно заведение:	брой
Индивидуална практика за първична медицинска помощ	4
Индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина	10
Групова практика за първична медицинска помощ	1
Групова практика за първична помощ по дентална медицина	2
Индивидуална практика за специализирана мед. помощ	1
Медицински център	1
Самостоятелна медико - техническа лаборатория	1
Всичко лечебни заведения:	20

(по данни на РЗИ-Велико Търново и Община Лясковец)

Извън гр. Лясковец, в който е разположена почти изцяло инфраструктурата на здравеопазването, постоянни лекарски практики на място има в селата Джулюница и Мердания, а в останалите села Козаревец, Добри Дял и Драгижево са приходящи.

В община Лясковец има 2 аптеки и 3 дрогерии.

Като обща оценка може да се заключи, че здравеопазването като мрежа от здравни заведения, покрива нуждите на населението от общината, но би било добре да се увеличи индивидуално специализираната практика в гр. Лясковец и да се подобри материално-техническата база на лечебните заведения като цяло в общината.

Обекти от социалната инфраструктура и услуги на територията на община Лясковец, които обслужват населението и предоставят социална грижа са:

- Център за социална рехабилитация и интеграция - капацитет 20 лица;
- Център за настаняване от семеен тип за деца - капацитет 10 деца;
- Дневен център за стари хора - капацитет 30 възрастни лица;
- Домашен социален патронаж - капацитет 100 лица;
- Обществена трапезария - капацитет 50 места;
- Личен асистент - капацитет 20 лица;
- Социален асистент - капацитет 4 лица.

Функционират седем клуба на пенсионера и два на инвалида, като два от пенсионерските клубове и единия от клубовете на инвалида са в гр. Лясковец, а останалите в съставните на общината села.

12.2. Характеристика на рисковите фактори. Въздействие върху човешкото здраве

Рисковите фактори, влияещи на здравето на населението, се свързват на първо място с начина на живот, жизнената среда (екологична, трудова, семейна), системата на здравеопазване, както и с редица биологични характеристики. Трябва да се отбележи, че върху появяването и въздействието на рисковите фактори имат определено влияние икономическите и социалните условия в страната. Тези фактори оказват съществено влияние върху силата на отговора на даден индивид спрямо експозицията. Съществуват различни връзки между експозицията и ефекта, което се обяснява преди всичко с възприемчивостта на организма, която от своя страна може да се повлияе от различни физични фактори /бременност, възраст и др./, от намаляването нивото на важни ензими участващи в детоксикацията на редица химични съединения или на генетични фактори.

За оценката са наблюдавани общата заболяемост и болести, които се предполага, че могат да отразяват здравният риск от замърсяването на околната среда.

12.2.1. Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот

Подобряването на здравно-демографските показатели е сложен и продължителен процес. Наред със социално-икономическите фактори влияние оказват и стила на живот (тютюнопушене, небалансирано хранене, психоемоционален стрес, ниска двигателна активност, тютюнопушене), хронични неинфекциозни заболявания (хипертония, мозъчно-съдова болест, затлъстяване, диабет), генетични фактори, рискови фактори на околната среда, ниска здравна и сексуална култура, особено сред малцинствените групи, регресивен тип възрастова структура на населението.

Негативни фактори, свързани с начина на живот:

- 1) *Тютюнопушенето* е поведенчески фактор с изключително неблагоприятни здравни последици. Той е сред най-разпространените, най-сериозните и тежки рискови фактори за здравето. Доказана е връзката за възникването на около 20 вида заболявания, причинени от употребата на тютюн, а също така и пасивното пушене. От тях по-важни са рак на белия дроб, заболявания на дихателната система /астма, бронхит, пневмонии/, сърдечно-съдови заболявания.
- 2) *Злоупотребата с алкохол* води до соматични, психологични и социални последици. Потвърдена е връзката на алкохола с цирозата на черния дроб, рака на устната кухина, фаринкса, ларинкса, хранопровода; има доказателства за връзка с рака на стомаха, дебелото черво, гърдата; по-голям е рискът за инсулт, хипертония, кардиомиопатия; може да се увреди половата функция, нервната система и др.

- 3) *Нерационалното хранене* води до редица болести: на органите на кръвообращението, някои видове рак, диабет, болести на храносмилателната система, а също и болести свързани с недохранването.
- 4) *Ниска двигателна активност* се асоциира с редица болестни състояния на организма: в детската възраст тя забавя нормалното физическо и психическо развитие, води до появата на затлъстяване и други състояния; в средната възраст и нагоре – съдейства за възникване на редица хронични болести: сърдечно-съдови, диабет тип 2, остеопороза, метаболитни и злокачествени заболявания и други.
- 5) *Злоупотреба с наркотици* е сериозен рисков фактор с тежки последици за индивида, семейството и обществото, който довежда до понижаване качеството на живота, преждевременна смърт (инфекции, СПИН, хепатит, предозиране), деформирани семейни отношения и хроничен стрес за членовете на семейството, престъпност, понижаване на интелектуалния потенциал, увреждане на генетичния фонд.
- 6) *Психосоциалният стрес* повишава значително риска от появяване на артериална хипертония, атеросклероза, миокардни увреждания, внезапна сърдечна смърт, диабет, астма и редица психосоматични заболявания.

Съгласно Годишния анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в Област Велико Търново за 2015 г. основна част от причините за умиранията и влошеното здраве на населението се коренят в нездравословния начин на живот (48-52%). В тази група се включват основни поведенчески фактори, психологически и социални фактори.

Притеснително е и нарастването на броя на подрастващите, изложени на изброените рискови фактори.

12.2.2. Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда

Влиянието на социалните фактори се изразява в тяхната скритост и дългосрочност. Например състоянието на хроничен стрес може да доведе дадено заболяване след по-продължителен период от време и тогава лекарят да не отбележи значението на този фактор.

Ниските доходи и икономическата несигурност са значими стресови фактори от много години, които в голяма степен са повлияли за развитието на хронични заболявания, ниска раждаемост и други неблагоприятни здравни и демографски показатели.

По отношение на безработицата (регистрираната) към 30.10.2016 г. по данни на Агенцията за заетостта, Община Лясковец (5.1%) е в по-благоприятна позиция от средното равнище за област Велико Търново (7.2%) и за страната (7.9%). Доминираща роля в структурата на безработицата имат лицата със средно образование. Висок е и относителният дял на безработните младежи със средно образование. Все по-трудно е на населението над 50 годишна възраст да намира работа, на което се дължи и по-високият брой безработни в сравнение с абсолютния брой на безработните младежи в общината.

Може да се очаква, че социалните и битови фактори ще имат все по-значима роля през следващите години за повишаване на здравния риск на населението в общината.

Общинската администрация ще има първостепенна задача за подобряване на състоянието на местната икономика и разширяването ѝ, обърната към нуждите на живущите. Промислените фирми са с решаваща роля за осигуряването на работни места, ограничаването на миграцията на населението и устойчивото развитие на общината. Фактор за устойчивото развитие на общината е по-нататъшното стимулиране на сектора на малките и средни предприятия, развитието на местното предприемачество и укрепване на частния сектор. Сериозни потенциални възможности за разкриване на нови работни места са наличните природни, културни и исторически забележителности, които дават сериозно основание за извеждането на туризма като приоритетен отрасъл в общината. Развитието на екотуризма и селския туризъм ще доведе до нови възможности за разрастване на малкия и средния бизнес. От друга страна, необходимостта от развитие на туризма ще доведе до нарастване на инвестициите и подобряване на инфраструктурата.

12.2.3. Рискови фактори, свързани с околната среда

➤ Замърсяване на атмосферния въздух

Основни атмосферни замърсители – особености, здравни ефекти:

Азотният диоксид се образува при горивни процеси. Основни източници са моторните превозни средства, ТЕЦ, някои промишлени предприятия, тютюнопушене. Под въздействието на интензивна слънчева светлина и в присъствие на летливи органични замърсители в атмосферния въздух азотният диоксид взаимодейства химически, в резултат на което се образува вторичния замърсител озон.

Азотният диоксид е газ, поради което единственият път на експозицията е дишането. По-голямата част от азотния диоксид се абсорбира в организма, а значителна част от него може да се задържи продължително в белия дроб. Вредното въздействие на азотния диоксид се изразява предимно върху дихателните функции. Неблагоприятно се повлияват хронично болните с респираторни инфекции, а особено чувствителни към повишаване нивото на азотния диоксид са болните с белодробна астма.

Установено е, че най-ниската концентрация, при която се наблюдава ефект при кратковременна експозиция на астматици (в течение на 1 час) е $560 \mu\text{g}/\text{m}^3$, която служи като основа за определяне на допустимите граници за замърсяване на въздуха.

Въглеродният оксид е газ без цвят, без мирис, без вкус, малко по-лек от въздуха. Представлява един от най-широко разпространените атмосферни замърсители, който се образува при непълното горене на въглерод съдържащи материали.

Въглеродният оксид прониква в организма чрез дишането. В кръвта се свързва с хемоглобина и образува карбоксихемоглобин, чиято връзка е 250 пъти по-стабилна отколкото на оксигемоглобина. Вредното му въздействие произтича от нарушаване преноса на кислород до тъканите. Пренаталната експозиция води до увреждане на плода. Образуването на карбоксихемоглобин определя здравните ефекти на въглеродния оксид.

Образуваният карбоксихемоглобин води до хипоксия в тъканите и смущения в чувствителните на кислородния дефицит органи: сърце, мозък, кръвоносни съдове и формени елементи. Рискът за здравето се оценява на базата на образувания карбоксихемоглобин в организма, което зависи от концентрацията му във въздуха и продължителността на експозицията. При ниски концентрации на карбоксихемоглобин (под 10%) агравират симптомите при болни от стенокардия или се манифестират невроповеденчески ефекти.

Като безопасно ниво се определя 2,5 – 3,0 % карбоксихемоглобин, което е еквивалентно на 30 минутна експозиция на $60 \text{ mg}/\text{m}^3$ или при 8 часова експозиция на $10 \text{ mg}/\text{m}^3$. Това ниво се препоръчва за опазване здравето на населението, включително и чувствителните групи от него.

Общ прах и фини прахови частици

Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект зависи главно от големината и химическия състав на суспендираните прахови частици, от адсорбираните на повърхността им други химически съединения, в това число мутагени, ДНК-модулатори и др., както и от участието на респираторната система, в който те се отлагат. Прахът постъпва в организма предимно през дихателния тракт, при което по-едрият частици се задържат в горните отдели, а по-фините частици (под $10 \mu\text{m}$ - ФПЧ_{10}) достигат до по-ниските отдели на дихателната система.

Вредният ефект на замърсяването с прах е по-силно изразен при едновременното присъствие на серен диоксид в атмосферния въздух. Установено е тяхното синергично действие по отношение на дихателните органи и откритите лигавици. То се проявява с дразнещо действие и зависи от продължителността на експозицията. Кратковременната експозиция на $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$ прах и серен диоксид увеличава общата смъртност при населението, а повишена заболяемост и нарушаване на белодробната функция се наблюдава при концентрации наполовина по-ниски. Продължителна експозиция на серен диоксид и прах се проявява с повишаване на неспецифичните белодробни заболявания, предимно респираторни инфекции на горните дихателни пътища и бронхити - при значително по-ниски концентрации (от 30 до $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$), което е особено силно изразено при деца. Най-раними на

комбинираното действие на праха и серния диоксид са хронично болните от бронхиална астма и от сърдечно-съдови заболявания.

Озонът е мощен оксидант. В атмосферния въздух се образува при въздействието на слънчевата радиация върху азотния диоксид. Липсват антропогенни емисии във въздуха. Естествените фонові стойности на озона във въздуха са около $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, но могат да стигнат много по-високи стойности (напр. $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Озонът прониква и оказва токсичното си действие чрез дихателната система. То се изразява в окисление на сулфхидрилните и аминокрупите на ензимите, ко-ензимите, белтъците и пептидите. Окислява също ненаситените мастни киселини до мастни прекиси.

Токсичността на озона е ясно зависима от нивото на експозицията. Краткосрочните остри ефекти започват с дразнене на очите при около $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ озон и при по-високи концентрации засягат белия дроб. Епидемиологични проучвания установяват белодробни увреждания при експозиция на деца на $220 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Промени в белодробната функция се наблюдават също и при астматици при експозиция на $160\text{--}340 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Въз основа на наблюденията за здравните ефекти на озона Световната здравна организация (СЗО) препоръчва допустима 1-часова концентрация $150\text{--}200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а за 8-часова експозиция – $100\text{--}120 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Качество на атмосферния въздух на територията на Община Лясковец

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой в община Лясковец са от секторите промишленост, битово отопление и транспорт.

На територията на община Лясковец няма изградена и функционираща автоматична измервателна станция за контрол на качеството на въздуха като част от НСМОС. Контрола се осъществява, чрез измервания от мобилната лаборатория на ИАОС - В. Търново.

През последните пет години не са извършвани измервания на качеството на атмосферния въздух конкретно на територията на община Лясковец.

Направеното моделиране с използването на модела на ЕРА за комплексни източници ISC-Aermod в настоящия доклад показва, че на територията на община Лясковец в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденоношната норма от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр., а средногодишната концентрация съответства на нормата от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Лясковец с нормативните изисквания.

➤ **Питейни води**

Компетентен орган в Република България в областта на питейните води е Министерство на здравеопазването и неговите регионални структури съгласно Закона за водите и Закона за здравето. Отговорни за изпълнението на изискванията на законодателството за питейните води, включително и провеждане на мониторинг на качеството на питейната вода в пълния му обем, са водоснабдителните организации, в качеството им на структури, осъществяващи дейността по водоснабдяване за питейно-битови цели. Съгласно действащото законодателство се провежда държавен здравен контрол/ДЗК на питейните води от МЗ, респ. РЗИ .

Директивата на ЕС за питейната вода (98/83/ЕС) определя общото задължение, че питейната вода трябва да бъде здравословна и чиста и респективно да отговаря на стандартите за качество на питейната вода при консуматорите (микробиологични, химични и органолептични параметри). Директивата е транспонирана в България чрез редица нормативни документи. Показателите за качество на водата се регламентират в Наредба № 9/16.03.2001 г. Системата за държавен контрол върху качеството на водите включва РИОСВ-Велико Търново и РЗИ-Велико Търново. Допълнителен оперативен контрол се осъществява от МРРБ като принципал на регионалното водоснабдително дружество.

Извършва се Мониторинг на качеството на питейните води във всички населени места (вземане на проби и лабораторен анализ): на сурова вода от водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, при “крайния консуматор, на вода на различни етапи на пречистването, на доставянето ѝ към “крайния консуматор”, вода от самостоятелно водоснабдени обекти, вода от “обществени местни водоизточници”. Задължението на РЗИ е да извършват минимум 50% от пълния обем изследвания, които трябва да се извършват от водоснабдителните дружества. РЗИ извършва контрол на санитарно-хигиенното състояние на обектите и съоръженията за централно питейно-битово водоснабдяване: водоизточници, водоземни съоръжения, санитарно-охранителни зони (СОЗ), пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ), инсталации за обеззаразяване - хлораторни станции за дезинфекция на водата, резервоари, самостоятелно водоснабдени обекти, “обществени местни водоизточници” и др., на зоните за къпане и др.

Основни проблеми, свързани с качеството на питейните води в Община Лясковец. Здравно хигиенни аспекти

В последните години не са регистрирани инфекциозни или други заболявания, дължащи се на питейната вода. Част от проблемите се дължат на аварийни повреди на пречиствателните съоръжения, на участъци от водопроводната мрежа и др.

При провеждания през периода 2009-2012 г. ПМ (обхваща само част от показателите, които се наблюдават) и ПРМ са установени несъответствия по отделните изследвани показатели. Регистрирани са отклонения от изискванията на Наредба № 9 /16.03.2001 г. по микробиологичните показатели, остатъчен хлор, нитрати (в 19 зони 40 проби с отклонения NO_3 от 51,7 до 202,8 mg/dm^3 при норма 50 mg/dm^3), манган (в 8 зони 11 проби с отклонения Мп от 57 до 363 $\mu\text{g/L}$ при норма 50 $\mu\text{g/L}$), микробиологични показатели – регистрирани при аварийни ситуации и недобро обеззаразяване на водите.

- *Несъответствия по микробиологичните показатели (ешерихия коли, колиформи, микробно число)*

Проблемът има водещо здравно значение (препоръка на Световната здравна организация – до 5% нестандартност годишно по здравнозначимите микробиологични показатели) и създава най-пряк риск за здравето на консуматора (очаква се при аварийни ситуации, недостатъчно ефективно обеззаразяване и др.). Регистрирани са отклонения по показателите колиформи, ешерихия коли в много от зоните. При предозиране на реагента за обеззаразяване се повишава съдържанието на остатъчен хлор, което също е отклонение от стандарта.

Основни причини: липса на добро пречистване; недостатъчно ефективни съоръжения за пречистване, чести аварии при амортизираните водоснабдителните мрежи; отложенията в старите и амортизирани водопроводни мрежи вкл. сградните водоснабдителни инсталации.

Други причини са и неподходяща технологична схема на водоснабдяването, в т.ч. чести аварии на остарялата и износена ВиК мрежа, субективни грешки поради слаба квалификация или недобросъвестно изпълнение на служебните задължения на служителите на ВиК операторите.

Мерки: Необходимо е подмяна на остарелите и амортизирани водопроводни системи, повишена възискателност и подобряване квалификацията на отговорните служители. Засилен контрол от страна на контролните органи.

- *Отклонения по органолептични показатели (цвят, мирис, вкус, мътност)*

Съществуват възможности за получаване на завишена мътност във водите от някои водоизточници на питейната вода. Проблемът няма пряка здравна значимост, но е важен фактор за оценяване “субективно” на водата. Най-често отклоненията са характерни за водоснабдителните системи, подаващи вода от повърхностни водоизточници, за които няма изградени пречиствателни съоръжения, стари и амортизирани водоснабдителни системи, особено такива изградени от етернитови водопроводи.

Основни причини: не достатъчно ефективно пречистване, чести аварии при амортизираните водоснабдителните мрежи.

Необходимо е да се реализират мерки за свеждане до минимум на отклоненията от границите на допустимите норми на всички показатели на питейни води .

- *Отклонения по показателя “нитрати“ и “нитрити“*

Проблемът има здравна значимост. Наднорменото съдържание на нитратите във водата може да причини развитието на заболяването “водно-нитратна метхемоглобинемия” при кърмачета и малки деца. В йоддефицитни райони може да доведе до нарастване на честотата на ендемичната гуша при подрастващите. Тъй като проблемът датира отдавна (не само в България, но и в редица други страни в Европа и света), жителите от съответните населени места би следвало да са запознати с проблема и с необходимостта да ползват преди всичко при малките деца вода от други сигурни източници, например бутилирани води. Проблемът продължава да има широко разпространение в области с развито земеделие и животновъдство, какъвто е конкретния случай.

Нитритите са много по-токсични от нитратите. Нитритите се свързват с хемоглобина в кръвта, в резултат на което се образува съединение, наречено метхемоглобин. Метхемоглобинът е неспособен да пренася кислорода до органите и тъканите, вследствие на което се развива състояние, известно като метхемоглобинемия, характеризираща се с посиняване на кожата и лигавиците (цианоза). При ниска киселинност на стомашния сок нитритите могат да се превърнат в нитрозамини, които имат канцерогенно действие.

Намаляване на нитратите може да се постигне с подобряване схемите на водоснабдяване и трайно изключване на някои водоизточници с високо съдържание на нитрати.

Най-често замърсяването с нитрати се среща във водите на плитки подземни водоизточници (извори, кладенци, дренажи, сондажи), разположени в местности с обработваеми земеделски земи или в близост до населени места и черпещи вода от незащитени водоносни хоризонти.

Нитратите сами по себе си не са токсични. Опасност за здравето на човека представляват веществата, които могат да се образуват от нитратите, попаднали в организма (преди или след поглъщането им с храна или вода) - нитрити и нитрозамини.

Основна причина: неправилно използване на азотни минерални торове в разрез с добрите земеделски практики, неспазване на изискванията по отношение събирането, съхраняването и обезвреждането на торовия отпадък в животновъдството. Проблемът е трудно решим, тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата (крайна фаза на разграждане на органичната материя) и няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от водата.

Мерки: Подобряване схемите на водоснабдяване и трайно изключване на някои водоизточници с високо съдържание на нитрати. Решаване на проблема е свързан с изграждане на нови водоизточници или смесване на водите от проблемните водоизточници с води с добро качество, с цел разреждане на нитратите до допустимата стойност.

- *Отклонения по показателя “манган“*

Проблемът няма пряка здравна значимост, дори и при превишаване на нормата до определена степен, но е много важен за консуматора, тъй като този показател променя силно органолептиката на водата, като в някои случаи отклоненията я правят дори проблемна за ползване за някои битови нужди в домакинствата. Отклоненията по този показател основателно са причина за недоволство на консуматорите и създават негативно отношение и нагласа към ползването на водата “от крана”. Проблемът има предимно регионален характер, отчитат се значителни превишения на допустимата концентрация на манган, което налага ограничения в ползването на водата (да не се ползва за пиене, приготвяне на храна), създава затруднение при ползването ѝ за почистване и пране и затова се извършва пречистване в ПСПВ.

Основни причини: липса на съвременни ефективни пречиствателни и обезманганителни станции (безусловно необходими за водите от подземни водоизточници с високо естествено съдържание на манган), както и амортизираните и остарели водопроводи.

Други фактори, влияещи неблагоприятно върху качеството на питейните води-

- Режимното водоснабдяване създава различни проблеми с качеството на водата и повишава риска от възникване на здравни проблеми;
- Лошото техническо състояние на част от довеждащите водопроводи и водопроводните системи на самите населени места, в по-голямата си част, изградени и въведени в експлоатация преди 70-те години на миналия век. Остава голям процентът на изградените от етернит (азбестоцимент) водопроводи.

Тези фактори водят не само до големи загуби на вода, но създават и редица проблеми с качеството на питейната вода, поради възможността за нейното вторично замърсяване, особено при чести аварии на водопроводната мрежа.

Други проблеми, свързани с качеството на водите и извършвания мониторинг

При проведените до сега епидемиологични проучвания не е установена и доказана връзка между инфекциозните заболявания и качествата на подаваната вода за питейно-битови нужди в населените места, водоснабдявани от ВиК-Йовковци Велико Търново. Важно значение за опазване качеството на питейните води имат поддържането на СОЗ, актуализацията им и спазването на режима на забрани и ограничения на извършването на определени дейности в границите им. Приоритет в дейността на ВиК операторите и РЗИ е осигуряване на мониторинг на водата в пълен обем, съгласно Европейското и национално законодателство. Към момента пълен мониторинг на водата в обособената територия не се прави и поради недостатъчните капацитетни възможности на лабораториите на ВиК дружествата. Не се изследва съдържанието на някои видове пестициди, органичен въглерод, някои показатели, свързани с радиационното състояние на водите и др. Обемът и честотата на мониторинга не отговаря на европейските изисквания и няма пълни данни за обособената територия и за страната.

Мерки за подобряване качеството на питейните води

- Осигуряване на достатъчно количество вода с добри питейни качества, отговаряща на всички нормативни изисквания на действащото законодателство, хармонизирано с европейското, като да се пристъпи към решаване на съществуващите проблеми.
- Законодателни мерки - решаване на въпросите със собствеността и стопанисването на водоснабдителните мрежи и съоръжения.
- Финансови мерки - осигуряване на средства за реконструкция и модернизация на водоснабдителните мрежи и съоръжения. ВиК дружеството и общината е необходимо активно да търсят източници за финансиране за получаване на средства по фондовете на ЕС.
- Осигуряване на строг контрол и ефективно управление на водите в обособената територия на ВиК-Йовковци ООД Велико Търново. Актуализиране на санитарно-охранителните зони около водоизточниците. Засилен контрол върху спазването на забраните и ограниченията в тях.
- Осигуряване на мониторинг на водата в пълен обем, съгласно Европейското и национално законодателство. Подобряване оборудването на някои лаборатории на РЗИ, за да се изследват и показателите, свързани с евентуално специфично замърсяване на водата.
- Осигуряване на съвременен пречистване на водите по отношение на манган.
- Недопускане замърсяването на питейните води с нитрати и пестициди чрез засилване контрола върху спазване правилата на добрата земеделска практика и други мерки с цел недопускане замърсяването на водите с нитрати от земеделски дейности (в изпълнение на изискванията на Директива 91/676/ЕИО за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници) и реализиране на програми за обучение на фермерите за внедряване на добрата земеделска практика.

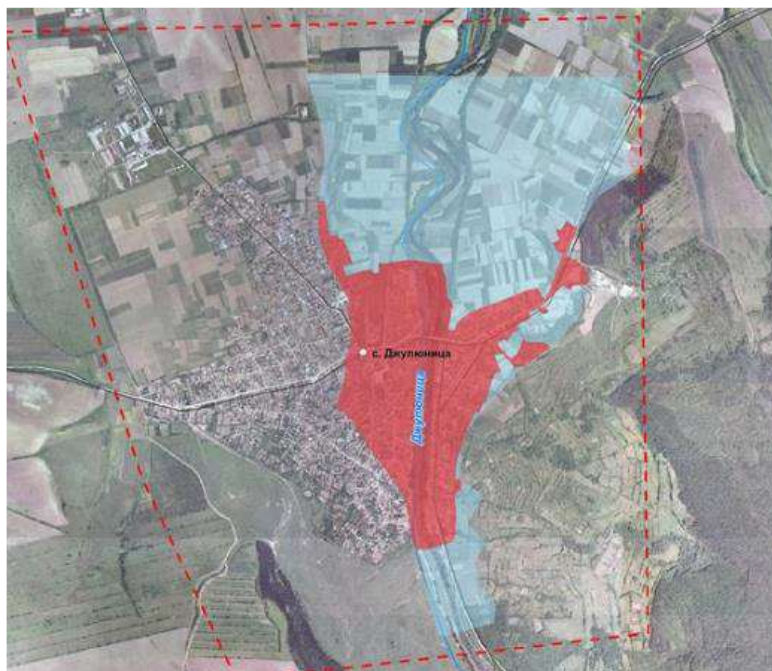
➤ **Наводнения**

Друг рисков фактор за населението на общината и региона представляват възможните наводнения в резултат на:

- разливи на река Янтра;

- неизправност на хидротехнически съоръжения - реки (р. Джулюнска; р. Пехчана);
- повреда в хидротехнически съоръжения - потенциално опасни язовири - 4 бр.;
- скъсване на дигите на дерета - има опасност от заливане на населени места.

Най-висок е рискът от наводнения в северозападната част на с. Джулюница, в резултат на скъсване на предпазните диги, изградени в северната част на селото в резултат на земетресение, ерозия на дигата и високи води. Очаквано заливна площ – до 1 кв.км и застрашено население около 100 жители. Прогнозната залята територия при обезпеченост 1% е дадена на *фигура 16*.

Фигура 16:

Опасност от наводнение има и в с. Добри дял и с. Мердания от деретата преминаващи през населените места в резултат на високи води.

Наводнения могат да възникнат при проливни дъждове по поречието на р. Янтра, но разливите на реката не засягат населени места и проектни урбанизирани територии. Прогнозната залята територия с обезпеченост 1% е представена на *фигура 17*.

Фигура 17:

При неизправност в съоръженията на язовири могат да бъдат заляти площи – около 0.5 кв.км . За опасни се считат язовирите: „Костимял - горен” и „Костимял - долен”, които застрашават землището на гр. Лясковец; язовир „Пехчана” застрашаващ землищата на с. Добри дял и гр. Лясковец; язовир „Черни мост” застрашаващ землищата на с. Мерданя и с. Драгижево.

Тъй като сигурността и предотвратяване на наводнения е в пряка зависимост от доброто поддържане на хидротехническите съоръжения /тоест зависи от субективен фактор/ - опасните язовири не са нанесени на схемата към ОУП.

Необходими мерки и устройствени решения

- Да не се допуска застрояване в зоните определени като наводнение на терасите на р. Янтра;
- Да не се допуска допълнително застрояване в района определен като рисков от наводнения в Джюлюница; Корекции на реката и изграждане на хидротехнически съоръжения в опасния участък;
- Да се извърши основен ремонт на хидротехническите съоръжения на язовири „Костимял - горен”, „Костимял – долен, язовир „Пехчана”, язовир „Черни мост”

➤ **Шумово замърсяване**

Шумът и шумовото “замърсяване” на околната среда представляват един от големите екологични проблеми на нашето време. Шумът е комплекс от звуци, които действат неблагоприятно върху човешкия организъм. Минималната звукова енергия, която при човека е в състояние да предизвика слухово възприятие, се нарича долен слухов праг и се означава с 0 децибела. Най-горната граница, при която човек възприема звука като болка, се нарича горен слухов праг или праг на болката и отговаря на сила на звука от 130 децибела при 1000 херца честота.

Шумът не само в работната среда, но и в околната среда е сериозен проблем за здравето на хората. Шумът понякога може да е мъчителен, но проблем е, когато вреди на здравето. Шумът допринася за най-сериозните поражения на слуха, доказано чрез широкомащабни медицински изследвания на **връзката между шума и някои здравословни проблеми.**

Основни видове и източници на шум на територията на Община Лясковец са: транспортен шум, източници на шум от битов характер и индустриален шум.

От направения в настоящия доклад обстоен анализ на шумовото натоварване на територията на общината, става ясно, че акустичната обстановка на територията на община Лясковец не се различава от типичната за урбанизираните зони и не се наблюдават трайни наднормени шумови натоварвания на околната среда.

➤ **Йонизиращи и нейонизиращи лъчения**

Радиационният гама фон в Общината е в границите на характерните за страната фоновы стойности. Извършените измервания на радиационния гама-фон и анализи на проби от необработваеми почви през последните години не установяват отклонения от характерните фоновы стойности за региона.

Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са високоволтовите електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа. Те са с ограничена зона на въздействие в границите на нормативно определените сервитути. Многобройните трафопостове, изградени в жилищните зони преди години, са ситуирани съгласно действащата тогава Наредба № 7 за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (отменена по-късно, ДВ, бр. 38/17.05.2011 г.). По този начин се ограничава евентуалното вредно въздействие на ЕМП в прилежащите жилищни зони. Това се отнася и за населените места на община Лясковец.

На този етап няма конкретна информация за електромагнитното натоварване на територията на община Лясковец. Може да се каже, че като цяло натовареността с нейонизиращи електромагнитни лъчения на селищната и околната среда на Общината не се отличава от характерната за всички урбанизирани територии в страната.

13. Еwentуално развитие на компонентите и факторите на околната среда без прилагане на плана

13.1. *Атмосферен въздух*

Замърсяването на въздуха с прахови частици и регистрирането на превишения на нормите в частност по показател ФПЧ_{10} през зимните месеци на годината е проблем, който не е само в община Лясковец, а в повечето общини в България. Причините са в емисиите от изгарянето на твърди горива за отопление, с добавени емисиите от транспортните средства, в комбинация с неблагоприятните климатични условия – ниски температури, безветрие и мъгли.

При неприлагане на плана се очаква запазване на настоящото състояние на качеството на атмосферния въздух – с временни превишения на пределно допустимите концентрации на серен диоксид и прах в приземния слой, предизвикани от отделни източници като транспортни и битови.

13.2. *Повърхностни и подземни води*

При неприлагане на плана не се очаква тенденция към изчерпване на водните ресурси. Ще продължи антропогенно натоварване и влошаване качествата на водите на река Янтра.

Ще се запазят и силно неблагоприятните тенденции за:

- недостатъчно използване на капацитета на питейните водоизточници;
- завишаване загубите на питейна вода, в резултат на амортизацията на водопроводната мрежа;
- използването на питейната вода за напояване;
- ниска изграденост на канализационна мрежа и продължаващата ѝ амортизация;
- наводнения при високи води на реките в региона, въздействащи негативно върху земеделските и жилищни територии, водещи до екологични и социално-икономически щети.

13.3. *Земи и почви*

В случай, че плана за ОУП на община Лясковец не се приложи не се очаква промяна в предназначението на земите, не се очаква промяна в почвеното плодородие на земите в територията на общината. При неприлагането на плана е възможно да настъпи, увеличаване на пустеещите земи, промяна на предназначението на земята предимно за строителство без съответния контрол, безразборно урбанизиране на територии и др.

13.4. *Геоложка основа и земни недра*

Не се очаква развитие на геоложката основа без прилагане на плана.

Като цяло, инженерно-геоложките условия в община Лясковец са благоприятни за извършването на строителни дейности. Строителство е възможно при съобразяване с:

- конкретните инженерно-геоложки условия и особености на строителните почви, изграждащи земната основа;
- неравномерната и понякога значителна дебелина на изветрителната зона, понижените физико-механични качества на скалите в големите разломни зони;
- сеизмичността на района.

В заключение, основният принцип, който следва задължително да се спазва при изграждането на нови или при реконструкцията на съществуващи строителни обекти и съоръжения, е строителните дейности да се извършват след провеждането на конкретни и подробни инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, при стриктно спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба и на всички норми за проектиране и изпълнение на строително-монтажните работи.

13.5. *Ландшафт*

Неприлагането на плана се очаква в голяма степен да запази настоящето състояние на ландшафта и съществуващите тенденции за трансформиране на значителната част от природните и земеделски ландшафти в антропогенни.

Неизпълнението на идеите и целите за развитие заложи в проекта за ОУП на община Лясковец, е възможно да предпази тези територии от планирано урбанизиране и да съхрани природния им характер, в сегашния им вид. Остава, обаче рискът от дисперсното им застрояване и съответните дейности по озеленяване, несъответстващи на темповете на реализиране на обслужващата инфраструктура, на територията на общината.

13.6. *Биологично разнообразие. Защитени природни територии*

Планът предвижда мероприятия по изграждане, преустройство, обновяване и развитие на влизашите в състава на община Лясковец 6 населени места, като всичко това е подчинено на основната цел на проекта – очертаване визията, философията и перспективите за развитие на общината, както подходите и мерките за тяхното постигане. Основни структуроопределящи стопански отрасли за социално – икономическото развитие на община Лясковец са: селското стопанство /в т.ч. растениевъдство и животновъдство/, горско и рибно стопанство, преработващата промишленост, производство на рафинирани растителни масла, производството на алкохолни напитки, в това число шумящи вина, специални вина, трапезни вина и ракии, производство на плодови и зеленчукови консерви, с по-малък дял на машиностроенето и металообработването, производство на печки и камини, изделия с военно предназначение, машини и оборудване за машиностроенето, инструментална екипировка, нестандартно оборудване и резервни части за автомобили и ремонти, което предполага сравнително високата чистота на отделните компоненти на околната среда – въздух, вода и почви и добра съхраненост на естествените природни обитания и обитанията на видовете, предмет на опазване в обявените на територията на общината защитени зони. Основните заплахи за защитените зони са свързани със задълбочаване на еутрофикационните процеси в случай на недобри практики в аграрния сектор, нерегламентирано изхвърляне на оборска тор и битови отпадъци, високи норми на торене с изкуствени торове и прекомерна употреба на растително защитни препарати.

Развитието на общината без прилагане на плана вероятно ще продължи да осигурява и в близките десетилетия добра съхраненост на съобществата в защитените природни територии обявени по Закона за защитените територии и обитанията в защитените зони, обявени по Закона за биологичното разнообразие.

От друга страна неприлагането на плана предполага хаотизъм в инвестиционните процеси и потенциални нарушения в целостта на защитените зони обявени по Закона за биологичното разнообразие, увреждане на обитания и ключови елементи в тях. При този вариант се предвижда запазване с разширение на дейността промишлените предприятия и по-силно за селското стопанство в бъдеще, с минимален икономическия растеж (прогнозиран на база минали периоди).

С неприлагането на плана се очаква засилване на тенденциите към обезлюдяване, с последващи сукцесии на горската растителност в земеделските земи и подивяване на пасищата. Обезлюдяването е предпоставка за западането на животновъдството, в следствие на което да се задълбочат неблагоприятните сукцесии в природни местообитания, характеризиращи се с определен тип тревна растителност, деградация, промяна на състава на растителната покривка и захрастяване.

Деградацията на тревните обитания, промяната на състава на растителната покривка и захрастяването на пасищата и сенокосните ливади водят до промени в числеността на популациите на населяващите тревните обитания степни видове, безгръбначни, влечуги и дребни бозайници, които са храна за много птици, обитаващи разположените в общината защитени природни територии.

С прилагането на плана се цели преустановяване на хаотизма в инвестиционните процеси и обезлюдяването, водещи до нежелателни негативни процеси в растителните съобщества и обитанията на видовете.

С неприлагането на плана възможностите за постигане на основните цели, в това число модернизацията, реконструкцията и развитието на техническата инфраструктура и опазване на околната

среда като основни фактори за подобряване и стабилизация на социално – икономическите процеси в общината, при съобразяване с ограничителните параметри на съществуващите конструкции и съоръжения и при съхраняване и възобновяване на природните ресурси няма да бъдат постигнати.

13.7. Културно-историческо наследство

ОУП на община Лясковец включва разкриване, документиране и разработване на концепция за опазване и социализация на богатото културно наследство, което е представено от археологически, исторически, художествени, архитектурно-строителни паметници, нематериално културно наследство (народни традиции, легенди и културни обичаи), мемориални паметници, както и от природни ценности. Без прилагането на плана тези дейности няма да се осъществят.

Ефективното опазване, управление и използване на КИН е важен ресурс за подобрения в системите на труд, обитаване, отдих и туризъм.

13.8. Отпадъци и опасни вещества

Общият устройствен план на община Лясковец е основа за цялостното устройство на територията. С предвижданията му се определя общата структура и преобладаващото предназначение на териториите, видът и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите на културно-историческото наследство. Без прилагането на общия устройствен план, вкл. и при „нулева алтернатива”, ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи за финансиране и допълнителни инвестиции както и усвояване на средства от Европейския съюз, респективно – подобряване условия на труд, повишаване качеството на живот, здравословният начин на живот, запазване интересите на развитие на общината, респективно опазване на околна среда, запазване на богатата природа на основата на устойчиво управление на околната среда. Ще се задълбочават негативните прояви и въздействия върху компонентите и факторите на околната среда и ще бъдат засегнати интересите на населението. Развитието на общината няма да отговаря на съвременните законови изисквания.

Без прилагането на общия устройствен план:

- Създават се възможности за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци на площадки, неотговарящи на нормативните изисквания;
- Създават се възможности за неравномерното натрупване /нерегламентирани „сметища“/ на отпадъците на територията на Общината, което би довело до трудности при управлението им.
- Замърсяванията с отпадъци е свързано с редица рискове за околната среда: създават се условия за промяна в състава и свойствата на почвите, увеличаване на ерозията, създават се предпоставки за замърсяване водите /повърхностни и подпочвени/, въздуха /миризми, прах, различни видове въглеводороди/, отрицателно въздействие върху растителните и животински видове в региона.

Освен вредата за околната среда, с образуването на отпадъците и тяхното обезвреждане се губи значително количество природни ресурси. Неразделна част от подобряването на екологичната обстановка е ефективното управление на отпадъците, включващо подобряване на инфраструктурата и дейностите свързани с отпадъците. Очаква се прилагането на ОУП да спомогне за развитието на фактора „Отпадъци”, което ще намали влиянието му върху компонентите на околната среда и ще намали риска за човешкото здраве.

ОУП не създава предпоставки за въздействия от опасни вещества и не изменя в отрицателна посока съществуващото положение.

13.9. Рискови енергийни източници

При неприлагането на така представения проект за ОУП на община Лясковец не се очаква промяна по отношение на йонизиращите и нейонизиращите лъчения.

По отношение на фактор „Шум” ще се задълбочат и съществуващите към настоящия момент проблеми с натоварващи нива на шум в селищната среда, дължащи се в най-голяма степен на автомобилния транспорт.

Неприлагането на устройствената концепция, предложена с разработвания ОУП на община Лясковец, би могло да доведе до запазване и задълбочаване на съществуващите проблеми по отношение на акустичната обстановка в района на града и селата на общината и да възпрепятства тяхното комплексно решение в съчетание с други планови документи.

13.10. Здравно-хигиенни аспекти

При неприлагането на плана се очаква запазване и евентуално влошаване на здравословното състояние на населението. Без прилагането на плана ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи от финансиране и допълнителни инвестиции и усвояване на целеви средства от ЕС за благоустрояване на територията на общината, което ще забави подобряването на условията на труд и качеството на живот в населените места.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ И ОБЕКТИ, КОИТО МОГАТ ЗНАЧИТЕЛНО ДА БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ

Териториалният обхват на ОУП на община Лясковец се определя в съответствие с чл. 105, т. 1 на ЗУТ. ОУПО се разработва за територията в границите на общината и обхваща обща територия от 177.4 кв. км. и население от 12 636 души (2015 г.), 6 населени места с техните землища, т.е. един град - Лясковец и 5 села - Мерданя, Джулюница, Драгижево, Козаревец и Добри дял. Времевият обхват на ОУП на Община Лясковец дава възможност да се планира развитието в дългосрочен план и обвързано с програмните периоди на ЕС, от които ще може да се очаква значително съфинансиране по определените в Споразумението за партньорство приоритетни оси. Проектът се разработва в две фази - Предварителен и Окончателен проект, с отразени препоръки и бележки от проведени консултации с ръководството на общината и представители на експлоатационни дружества и заинтересувани страни.

Основната цел на Общия устройствен план на община Лясковец е да даде цялостна концепция за развитие на територията на общината, отчитаща изискванията за интегриран подход, ресурсна ефективност, опазване на околната среда и адаптация към промените. Решенията на задачите, които произтичат от основната цел съответстват на нормативната уредба за устройство на територията и на съвременните постановки за интегрирано пространствено планиране и устойчиво развитие. Преобладаващата селищна структура на общината е компактна, обусловена от природо-географските условия и преминаващи през населените места реки и главни пътища, които са градообразуващи фактори.

Предвижданията на ОУПО за пространствено развитие са насочени основно към социално-икономическото развитие, създаване на условия за реализация на инвестиционни инициативи, отговарящи на целите и приоритетите на регионалното развитие.

Моделът на развитие на общината се характеризира със самите селищни системи и стремеж към устойчиво и балансирано развитие на цялата територия съобразявайки се с естествените демографски процеси, природните дадености и потенциала за развитие на туризма.

Разработеният предварителен Общ устройствен план на Община Лясковец е взел под внимание всички характерни условия на ландшафта на района, главно релеф, хидроморфоложки особености и рекреационни възможности. В основата на разработката стоят настъпилите социално-икономически промени, в които действат нови различни фактори за развитието на града и неговите околности, включително земите и почвите.

Подобряването на съществуващата инфраструктура и обогатяването ѝ с нови пътни отсечки, ще използва земите и почвите като природен и невъзвратим природно-икономически ресурс, но нарушенията от това строителство, според авторите на ОУП, ще бъдат сравнително малки.

От гледна точка опазване на обработваемите земи и почвите се отделя голямо внимание на строителството на новите обекти в границите на населените места и прилежащите територии с обновена или изградена инфраструктура, където съществува възможност за замърсяването им или по-скоро - унищожаването им. Предвидени са ограничения по населени места за смяната на предназначението на обработваемите земи, съгласно нормативните документи.

Целите на въздействие върху земите ясно проличават от предвидените режими на земеползване, както и дейности касаещи земите и почвите, където са поставени точни ограничения или решения, ако това е необходимо или наложително, особено изразено в условия на ново строителство, разширяване на границите на населените места, нарушени терени, транспортната мрежа, безопасно съхранение на растително-защитни препарати и др. Посочени са и точните площи, които ще са необходими за реализиране на предвидените дейности.

Териториите, които могат значително да бъдат засегнати, са такива, в които се предвижда да се извършват разширения на регулационните граници на населените места, да се изгражда инфраструктура, рекреационни зони и др.

Териториите за жилищни терени включват нови 34,21 ха, **за вилни зони** – 66,53 ха. Функционалното развитие на територията предлага запазване на съществуващите жилищни територии и пътни артерии. Устройствови режими на териториите за жилищно и вилно строителство ще осигурят запазването на традиционните им градоустройствени характеристики и своеобразен характер. Режимът на опазване на традиционното устройствово структуриране ще послужи като гаранция за запазване на идентичността на тази среда, като средство срещу нейното обезличаване.

Терените за производствени функции включват нови 157,60 ха. ОУП на Общината ще допринесе до увеличаване на икономическия потенциал и подобряване на условията за живот на населението, като не се очаква да доведе до последствия, които биха имали вредно влияние върху здравето на хората. Новите зони за производствени дейности предвиждат развитието предимно на съвременни технологии, които не увреждат околната среда. С тази устройствена намеса в изграждането на производствено устройствови зони ще се спре хаотичната урбанизация. С мерките в ОУПО процесът ще бъде регулиран и ще има положително въздействие върху околната среда. Терените за производствени функции ще се съобразява с разположението им в структурата на населените места, в активния селищен център с техните планировъчни и обемни характеристики, респективно с условията за опазването им. В конкретния случай всички новопредвидени за усвояване и обновяване територии с подобни функции не притежават културна стойност. В този случай са важни предвидените устройствови показатели, чрез които да се съхрани силуета и атмосферата на населеното място и връзката му с околната среда.

Територията на техническа инфраструктура се увеличава на 1,57 ха. По-голямо и негативно ще бъде въздействието върху компонентите на околната среда по време на строителството на тези обекти. Това въздействие се определя като временно, със средна степен на въздействие. По време на експлоатацията при спазване на всички нормативни изисквания въздействието ще бъде незначително, а ефекта от тях ще бъде подобряване на качеството на атмосферния въздух и намаляване на шумовото натоварване. Елементите и съоръженията на техническата инфраструктурата имат оптимално разположение по отношение на разглежданата територия с оглед специфичното ѝ развитие в областта на жилищното, вилното строителство, както и за производство и курортни дейности. За подобряване качеството на живот в Община Лясковец и в противодействие на тенденциите за обезлюдяването на региона е необходимо целенасочено да се предприемат мерки, включително и подобряване на техническата инфраструктура. Това включва дейности свързани с доизграждане и модернизиране на инфраструктурата от местни пътища, улична мрежа, водоснабдяване и канализация, електроснабдяване, както и благоустрояване и обновяване на селата в общината.

Териториите за курортни дейности включват нови 8,90 ха. Правилата и нормативите за устройство на тези зони, заложили в ОУПО, ще гарантират опазването, респ. възстановяването на дендрологичния състав и обзавеждането на пространствата. Допълнителното изследване на потенциала на местните пейзажи ще позволи в Окончателния проект да се дефинират онези „културни” ландшафти, които подлежат на специфична грижа, опазване, изява и използването им като туристически ресурс. Това гарантира създаване на комфорт на зоните на рекреация и създава подходящи условия за съответстващо управление и контрол на параметрите на средата.

Териториите за обществен, селищен парк, градина включват нови 4,51 ха. За така посочените територии задължително се налага съобразяването на проектните предложения с условията на средата, с минималната намеса и моделиране на релефа за прокарването на трасетата на пътища и мрежи на техническата инфраструктура, с пестеливото изразходване на земеделските земи, със съхраняването на

растителната покривка и на местообитанията при бъдещото реализиране на предложенията за развитие на териториите в обхвата на ОУПО. **Териториите за спорт** включват нови 2,87 ха. Използването на подходящи терени за спорт ще повиши разнообразието от дейности, подобряващи качеството на живот и човешкото здраве, а оттам и всички останали параметри на микроклимата.

Териториите за гробищни паркове включват нови 9,63 ха. Устройствоното планиране, инвестиционното проектиране, разрешаването на строителството и въвеждането в експлоатация на гробищните паркове ще се извършва в съответствие с изискванията на ЗУТ, приложимите разпоредби на нормативните актове по прилагането му и специалните норми на тази наредба.

Защитени територии по закона за защитените територии

Няма да бъдат засегнати защитени територии по Закона за защитените територии. Не се очаква засягане на защитена местност „Лесопарка“. Същата е с площ 100,6 ха и заема 0,5647% от територията на общината.

Защитени зони “Натура 2000”

На територията на Община Лясковец попадат части от 4 защитени зони от общоевропейската мрежа Натура 2000, обявени по Закона за биологичното разнообразие с обща площ 492,62 ха, съставляващи 2,79% от територията на общината. Подробен анализ и оценка на въздействията върху Натура зоните в общината е направен в Доклада за оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитени зони, приложен към настоящата Екологична оценка. Заключение на доклада е, че след прилагане на предложените смекчаващи мерки, реализирането на предвижданията на ОУПО няма да доведе до значителна степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Предварителният проект на ОУП на община Лясковец може да бъде изпълнен от гледна точка на целите на опазване на защитените зони и прилагане на действащите Закон за биологичното разнообразие, както и Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания на дивата флора и фауна (Директива за хабитатите) и Директива 2009/147/ ЕИО съхранение на дивите птици (Директива за птиците).

Извод:

С предложените решения на предварителния проект за ОУП на община Лясковец и предвижданията заложи в него, се залага устройствоно планиране както урбанизираните, така и една част от неурбанизираните територии, в границите на населените места в общината. В този смисъл обхватът на влияние на предложените с проекта решения за община Лясковец, засягат нейната териториална цялост.

Съгласно предвижданията, общата урбанизираната територия в община Лясковец ще се увеличи с 302.03 ха. Най-значително ще бъде, увеличението на площта на териториите предвидени за вилни зони с 66.53 ха, съответно в общинския център (гр. Лясковец) и в с. Драгижево. Териториите с производствени функции нарастват с 157.60 ха, проектирани са във всички населени места, включително и административният център на общината.

С териториално устройствоното планиране, е предвидено и увеличение на площите на всички гробищните паркове с 9.63 ха. Увеличението на дела на територии за инженерна инфраструктура е незначително с 1.57 ха.

По отношение на териториите с жилищни функции се предвижда ограничено увеличаване на терените за нискоетажно жилищно застрояване, разположени само в общинския център и в село Драгижево.

Всички увеличения на урбанизирани терени са направени за сметка на земеделски площи. Съгласно приложения баланс към проекта, терени за земеделски нужди с възможност за промяна на предназначението се увеличават с 83.12 ха, земеделските обработваеми земи – ниви, намалят съответно с 270.84 ха.

С предвидените устройствени зони в предварителния проект, също така е застъпено урбанистично развитие с ниски показатели на застрояване и съответното озеленяване, заложи в плана, както и при неговото прилагане. Така с реализацията на тези обекти се очаква трансформация на част

от селскостопанските ландшафти в селищни, но не в самостоятелни фрагментарно разположени участъци а като хармонично продължение на основната територия на града и населените места на територията на общината.

Не се очаква значимо отрицателно, а единствено положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве, основно чрез целесъобразното устройство на територията, подобряване жизнената среда на съвременно обитаване в синхрон с опазване и използване на потенциала на природните дадености и културно-историческото наследство. Реализацията на ОУП на община Лясковец ще допринесе за намаляване на негативните тенденции в демографските процеси и приближаване до реалистичния и оптимистичен вариант за задържане или повишаване на населението в общината и отделните населени места. Основните параметри на околната среда, като качество на въздуха и водите, с реализацията на ОУП ще се подобрят и това ще има пряк и постоянен положителен ефект върху здравето на населението.

IV. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНАСЯЩИ СЕ ДО РАЙОНИ С ОСОБЕНО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ

Атмосферен въздух

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой в Община Лясковец са от битовото отопление и транспорта.

Направеният в т. VI.1. от настоящия доклад анализ на основните източници на емисии в атмосферния въздух на територията на Община Лясковец показва, че в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденоношната норма на ФПЧ, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр., а средногодишната концентрация съответства на нормата, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Лясковец с нормативните изисквания.

Води

Съществуващите екологични проблеми, които имат отношение към плана, са свързани с развитието на инфраструктурата, формирането на битови отпадъчни води в населените места, хаотична урбанизация на земеделските земи и други и са представени в следващата таблица.

Таблица 59: Съществуващи екологични проблеми, които имат отношение към ОУП

Приоритетен проблем	Въздействие	Цел	Насоки
1. Формирани отпадъчни води от населените места и производствени предприятия – липса на ПСОВ и канализация.	Изменение на биологичните и химичните показатели на водите. Влошаване на екологичното състояние.	Подобряване на хидробиологичните условия. Намаляване на биогеенния натиск.	Намаляване на общото количество на непречистените отпадъчни води до европейските нормативни изисквания.
2. Стари замърсявания от нерегламентирани сметища.	Изменение на биологичните и химични показатели вследствие инфилтрат от незаконни сметища	Намаляване на общото замърсяване от точкови източници.	Прилагане на съвременни екологични методи за управление на отпадъците.
3. Дифузно замърсяване от селското стопанство поради неприлагане на добри аграрни и фермерски практики.	Изменение на биологичните и химичните показатели.	Достигане на добро химично, биологично и общо екологично състояние на водите. Достигане и поддържане на добър екологичен статус.	Прилагане на добри земеделски и фермерски практики.
4. Проблем с отпадъци в реките, напоителните и отводнителни канали.	Влошаване на екологичния статус на водите. Замърсяване на речните корита и каналите.	Поддържане на пропускателността на речните корита и каналите.	Контрол при управление на отпадъците.
5. Нарушение на оттока в реките и напоителните канали.	Изменение на оттока чрез изграждане на различни хидротехнически съоръжения.	Ефективно функциониране на хидромелиоративната система.	Възстановяване и поддържане на ХТС. Контрол при отпадане

			на площи от категорията „поливи” поради хаотична смяна на предназначението на земята.
6. Нарушена морфология на речните корита, водещи до ерозионни процеси от нерегламентирано изземване на инертни материали от речните корита.	Нарушение на хидроморфологичните условия; ерозия на речния бряг; унищожаване на крайречни диги и др. съоръжения. Риск от наводнение на прилежащи земи.	Рекултивация на засегнатите от изземването на инертни материали участъци.	Забрани, ограничения и контрол за добив на инертни материали от реките. Укрепване и поддържане на речния бряг и речните корита от ерозия.
7. Понижаване на нивото на подземните води от нерегламентирано изземване на инертни материали.	Понижаване на нивото на подземните води от удълбочаване на речното корито.	Предотвратяване и превантивни мерки срещу ерозионните процеси. Рекултивация на засегнатите участъци.	Забрани, ограничения и контрол за добив на инертни материали от речните корита.

Земи и почви

Почвената покривка е един от най-важните компоненти на природната среда. Тя е незаменим, ограничен и невъзстановим природен ресурс с продуктивна, буферна и филтрираща способност. Върху качеството на почвите и земите влияние оказват редица фактори, като ерозията (ветрова и водоплощна), дехумификацията (загуба на органично вещество), преовлажняване и заблатяване, засоляване, киселяване, увреждане от стопански дейности и от натрупване на отпадъци.

Мониторинга на почвите, организацията на контролната дейност в пунктовете за наблюдение и контрол се осъществява от националната система за екологичен мониторинг /НАСЕМ/, в подсистема „Земи и почви“. Пунктовете, от които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от ИАОС, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ-Велико Търново и са в зависимост от източниците на замърсяване. Пунктовете са определяни, като са съобразени с типа на почвите, начина на трайно ползуване и културите които се използват.

Последно през 2013 г. по указания на ИАОС – София, Регионалната лаборатория в гр. Велико Търново е извършила пробонабиране и анализ на почвите от 6 пункта: гр. Лясковец и селата Хотница и Плаково, община В. Търново, с. Сушица, община Стражица, с. Горско Ново село, общ. Златарица и с. Светославци, общ. Елена. От тези пунктове са взети общо 36 бр. почвени проби, на които са извършени 576 бр. анализи по заложените показатели. Широкомащабният мониторинг - I ниво включва анализ на следните показатели: почвена реакция, специфична електропроводимост, биогенни елемент - общ азот, общ фосфор, нитратен азот, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност, както и тежки метали – Pb (H₂O), гранулометричен състав, мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен, живак. След анализ на резултатите е видно, че съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата.

На ежегоден контрол и мониторинг подлежат и складове, в които се съхраняват забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита. В община Лясковец има обособен склад за съхранение на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, намиращ се в гр. Лясковец. В същият се съхраняват около 21 940 кг. прахообразни и 4070 л. течни препарати за растителна защита.

Ерозирали почви

Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожават хумусния слой, което води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно.

На територията, която ще бъде повлияна с реализацията на ОУП на Община Лясковец нито един от тези фактори не се характеризира с интензитет на проявление, който да предполага класификацията му като значим екологичен проблем. Тя води до намаляване на дълбочината на корено-обитаемия слой, количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага, изчерпване на филтриращия и буферния капацитет на почвата, намаляване на съдържанието на почвено органично вещество, загуба

на биоразнообразие, деградация на почвената структура, образуване на почвена кора, и други негативни процеси.

Всяка година ерозията е бич за повече от половината земеделски земи в България. Около 60% от територията на страната е засегната в различна степен от ерозионни процеси.

За района на Великотърновска и Габровска област на ветрова ерозия са подложени над 80 хил. дка. Земи, предимно в равнинните и обезлесените части на Свищовска, Павликенска и Полскотърмбешка общини. Обикновено на 4-5 години веднъж през пролетта силни ветрове и суховеи отнасят стотици тонове плодородна почва, което довежда до загуби на хумус, торове и засети култури.

Вкиселени и засолени почви

Засоляването на почвите е процес, при който се увеличава съдържанието на водноразтворимите соли в почвата и/или съдържанието на обменен натрий. По-голяма част от засоляването се дължи на естествени причини – по-високото ниво на подпочвените води. Това е резултат от влошените условия на естествен дренаж в равнинни райони с периодични летни засушавания. Засолените почви в Пловдивска област са под формата на петна в асоциация с почви, които са с високо естествено плодородие. В районите с най-силна степен на развитие на процеса, засоляването е основна причина за изоставяне на площи с високо потенциално плодородие като ниско ефективни.

Вкиселяването на почвите е проблем за обработваемите земи. Анализира се киселинността на почвите (Ph в KCl) и съдържанието на обменни йони H^+ , Al^{3+} , Mn^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+} .

По данни от Доклада за състоянието на околната среда през 2015 г. на РИОСВ-Велико Търново, съгласно Националната мониторинговата програма на МОСВ, на територията на РИОСВ – В. Търново за почвен мониторинг II-ро ниво (функционална система „Контрол и опазване на почвите от вкисляване и засоляване”) са обособени 3 бр. постоянни пунктове за почвен мониторинг – вкисляване, а за проследяване на деградационния процес засоляване, пункт не е предвиден.

Резултатите от анализите на провеждания мониторинг II ниво (вкисляване) през годините не показват промени в стойностите на вредна киселинност на почвата в пунктовете, в която тя се проследява. Степента на наситеност с бази през годините също не се изменя, като остава сравнително ниска.

Защитени природни територии

Защитени територии по Закона за защитените територии

На територията на Община Лясковец е обявена 1 защитена територия по смисъла на ЗЗТ – ЗМ „Лесопарка”. В защитената местност „Лесопарка” край град Лясковец са изградени и функционират водно-увеселителен комплекс, ловна хижа със заведения за хранене и настаняване, комплекс Лесопарка, включващ ресторант-бар, хотелска част и почивна станция, и ваканционно селище. Режимът на опазване на защитената местност е сравнително либерален, поради което единственият свързан с нарушаването му проблем са незаконните и браконьерски сечи на отделни дървета.

До голяма степен всички потенциални неблагоприятни въздействия могат да бъдат минимизирани с прилагането на ОУП.

Защитени зони, обявени по Закона за биологичното разнообразие

В границите на община Лясковец попадат части от 4 защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000. Обявените защитени зони покриват едни от най-ценните за биоразнообразието територии и осигурява биокоридорни връзки между обитанията на видовете, които се опазват в границите им.

Защитените зони обхващат сравнително малки периферни части от територията на Община Лясковец и са извън обхвата на въздействията в населените места.

По тези причини не се констатираат значителни екологични проблеми свързани с функционирането на защитените зони от мрежата Натура 2000 и водещи до нарушаване на целостта и структурата им, както и увреждане на предмета на опазването им.

Проблем за защитените зони са незаконните сечи и несъобразяването с лесоустройствените планове от страна на частните стопани. Дървесината се използва основно за отопление, което също е предпоставка за масови незаконни сечи, предимно от по-бедните групи от населението.

Три от защитените зони включват водни течения с прилежащите им речни брегове поради което проблемите при тях са сечи на крайбрежна растителност, замърсяване на водите и навлизане на инвазивни видове.

За тях съществува потенциална заплаха от навлизане на инвазивните видове, американски шипобузест рак (*Orconectes limosus*), черно дънно сомче (*Ameiurus melas*) и китайски поспаланко (ротан) (*Percocottus glenii*). Американският шипобузест рак и двата вида чужди за България видове риби са открити в река Дунав и някои язовири и съществува вероятност за разпространението им в 3-те защитени зони, които са реки, при което да бъдат изместени някои от местните видове. Една от целите на ОУП на община Лясковец е да бъде създаден регламент, съобразно който в обособените във всяко населено място устройствени зони да бъдат създадени условия за инвестиране в областта на промишлеността, селското стопанство, жилищното строителство, туризма и създаването на оптимална техническа инфраструктура, в резултат на което, част от екологичните проблеми да бъдат решени или в значителна степен минимизирани.

Зони с нарушен ландшафт

Кариери за добив на подземни богатства

Различни са отделните типове фактори, които могат до повлияят върху състоянието на ландшафта. Към тях се включват както такива с антропогенен произход така и природно-обусловени явления с негативно действие върху абиотичната и биотичната среда.

Територията на общината е бедна на полезни изкопаеми. Основните количества запаси са от инертни материали, главно пясък и чакъл, мергели и варовици.

На територията на община Лясковец съществуват следните нарушени терени за добив на полезни изкопаеми, които се отнасят към категорията на промишлените /антропогенни/ ландшафти, това са както следва:

- кариера, представляваща имот с номер 000570 в землището на гр. Лясковец, местност „Танова могила”. Площ на имота - 188.949 дка;
- кариера, представляваща имот с номер 000305 в землището на с. Драгижево. Площ на имота - 144.489 дка;
- находище „Попенец“ в землищата на с. Козаревец, Община Лясковец и с. Писарево, Община Горна Оряховица с площ 442 000 м².

По отношения на свлачищата на територията на общината има регистрирано активно свлачище южно от село Джулоница през 1975 г., №52/26.06.1975 г от „Геозащита Плевен” ЕООД. Съгласно предвижданията на предварителния проект за ОУП на община Лясковец, в тази част на населеното място не се предвиждат и не са планирани устройствени зони.

Отпадъци и опасни вещества

Нерегламентираните сметища на територията на общината са закрити. Въпреки това, следва да се предприемат съответните действия по контрол и превенция за недопускане на нови замърсявания и периодично почистване при поява на нови нерегламентирани сметища. Не е решен проблемът със събирането на отпадъците от изгарянето на дърва и въглища през отоплителния сезон. При смесване с въглищни остатъци, сгур и пепел се променя състава на отпадъците в посока висока плътност и занижено съдържание на рециклируеми материали.

По отношение на фактор „опасни вещества” не са установени съществуващи екологични проблеми.

Акустична обстановка

Шумът от автомобилния транспорт е основен фактор за повишени шумови нива в населените места, като представлява около 80% от общото шумово натоварване. Това се отнася и за селищните територии на община Лясковец, попадащи в обхвата на ОУП.

Основният аспект на вредното въздействие на шума е свързан с влиянието му върху човешкия организъм и здраве. Високите шумови нива влияят върху слуховия апарат на човека, психическото и нервно състояние на личността, имунната система, обмяната на веществата, сърдечно-съдовата система и др. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Приоритетни са тези, които се намират в жилищни зони с цел да се предотврати дискомфорта през различните части на денонощието и вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

РИОСВ – Велико Търново организира извършване на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по Приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

При проведените измервания на нивата на шума от промишлени предприятия на територията на община Лясковец през последните години не са отчетени превишения на граничните 70 dB(A), регламентирани с Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ.

Максимално ниво на шум по границата на обекта е било измерено през 2009 г. при производствената площадка на „Кехлибар” ООД, произвеждаща рафинирано слънчогледово олио; отчетената стойност е била 63,2 dB(A).

Може да се каже, че Общината не е обременена с голямо шумово натоварване. Източник на шумово замърсяване в прилежащите територии са пътищата от РПМ, както и общинските пътища с преобладаващо лошо качество на пътните настилки.

Факторите, които биха оказвали влияние върху акустичната обстановка и за в бъдеще, могат да се групират в следните категории:

- Увеличаващ се брой на МПС (предимно лични МПС);
- Недостатъчна пропускателна способност на използваната транспортна мрежа;
- Грешки, допускани в градоустройственото планиране на селищните територии;
- Продължаващо застрояване на терени, разположени край натоварени улици и пътища;
- Липса на ефективна шумозащита;
- Незадоволително състояние на пътните настилки;
- Липса на ефективен предварителен и текущ санитарен контрол.

В рамките на капиталовата програма на Община Лясковец през годините са планирани и осигурявани средства за ремонт и реконструкции на улици и пътища. Въпреки инвестициите в областта на техническата инфраструктура оценката на гражданите и бизнеса по отношение на качеството на уличната и пътна мрежа, паркинги и автобусни спирки е сред трите най-ниско оценените публични услуги.

Йонизиращи и нейонизиращи излъчвания

Един пункт от територията на община Лясковец е включен в постоянната мрежа за радиологичен мониторинг на околната среда, извършван от ИАОС – този при с. Джулюница. Извършените измервания на радиационния гама-фон и анализи на проби от необработваеми почви през последните години не установяват отклонения от характерните фоновы стойности за региона.

Радиационният гама фон в Общината е в границите на характерните за страната фоновы стойности. На територията на община Лясковец не е констатирано радиационно замърсяване на околната среда. Поради това не се е налагало осъществяване на антирадиационни и защитни мероприятия в този аспект.

Нейонизиращи лъчения са електромагнитните лъчения, които поради своята същност не предизвикват йонизация в средата, през която преминават. Въздействието им върху човешкия организъм е коренно различно от това на йонизиращите. Излагането на електромагнитни полета причинява незабавни биологични ефекти, ако полетата са достатъчно силни. Те могат да ускоряват топлинното движение на молекулите в живите тъкани, в резултат на което се повишава температурата в тях и са възможни вредни последиствия.

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от електрично и магнитно поле и се разпространява в пространството във вид на електромагнитни вълни. Източници на електромагнитни излъчвания в околната среда са високоволтовите електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа на България. Те са с ограничена зона на въздействие в границите на нормативно определените сервитути.

Проблем за селищните територии на общината са все още съществуващите въздушни електропроводи. На места е налице физически и морално амортизирана мрежа НН. Съществуващите кабелни мрежи 20 kV и 0,4 kV следва да се реконструират и укрепят чрез съответни технически решения (например изпълнение с едножилни кабели с полиетиленова изолация, изтеглени в сноп PVC тръби в бетонов кожух).

В сферата на телекомуникациите е необходимо осъвременяване с цел осигуряване на далекосъобщителни услуги с европейски стандарт, като се предвижда разширяване достъпа до цифрови наети линии, ADSL широколентов абонатен достъп за подаване на данни, високоскоростен интернет, интерактивни услуги и др.

Всички предвиждания в плана за ОУП на община Лясковец, касаещи електропреносната и електроразпределителната мрежа и телекомуникациите, на етап конкретно проектиране следва да са в съответствие с изискванията на нормативната уредба с цел недопускане възникването на наднормени електромагнитни излъчвания в околната среда.

Културно-историческо наследство

Съществуващи екологични проблеми по отношение на КИН са:

- Липса на устройствени планове, които да предотвратят по-нататъшната урбанизация на територията на общината в граници, не накърняващи качествените характеристики, целостта и съхранението на културното наследство.
- Недостиг на средства за възстановяване на сгради - обекти на културното наследство, които са били съборени и до момента не са възстановени и на тяхно място не е реализирана застрояка.

Здравно-хигиенни аспекти

В резултат на извършените анализи в настоящия раздел от Доклада за ЕО, могат да се изведат следните основни фактори на средата, с по-силно влияние върху здравето на населението:

- Наднормените концентрации на фини прахови частици в атмосферния въздух на територията на Община Лясковец с първостепенни източници - битово отопление и транспорт оказват въздействие върху динамиката на дихателните и сърдечносъдовите заболявания;
- Увеличаване броя на МПС на глава от населението, е пряко свързано с дефицита на физическа активност и затлъстяването, се явяват основна причина за нарастването на коронарната болест на сърцето.

Намаляването или елиминирането въздействието на някои рискови фактори на околната среда може да доведе до съществено понижаване на риска от редица заболявания. Колкото повече рискови фактори съществуват, толкова е по-голям рискът от възникване на заболяване, тъй като вредното въздействие на рисковите фактори се умножава при тяхната комбинация. Затова е важен стремежа към намаляване на комбинираното вредно влияние на няколко рискови фактора.

V. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА И НАЧИНА, ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНА

Благоприятните екологични условия са важен фактор за социално икономическото развитие на всяко населено място. В този смисъл разработването на Общ устройствен план на Община Лясковец е съобразен с Националните цели по опазване на околната среда.

1. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана

Националната програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Визията, целите и приоритетите на НПР БГ2020 са дефинирани на базата на изготвен за целта социално-икономически анализ, както и на получените становища в рамките на публичните дискусии на всеки един етап от изработването на документа. Формулираните цели на правителствените политики ще осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и дългосрочен план.

НПР БГ2020 е документ за националните решения за растеж. Той е в съответствие с ангажиментите на България на европейско и международно ниво, но възплаща стремежа на държавата за избор на национален път за напредък.

НПР БГ2020 е интегриран документ за социално-икономическото развитие на България до 2020 г., показващ връзката между приоритетите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа 2020“ и националните приоритети на България. Той обхваща пълния комплекс от действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие, като същевременно определя мястото на мерките за постигане на националните цели, чието реализиране е заложено в Националната програма за реформи, Конвергентната програма и всички действащи стратегически и програмни документи. Поради това НПР БГ2020 осигурява и основа за програмния документ по Кохезионната политика на ЕС за периода 2014-2020 г.

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012-2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

Главната стратегическа цел на НСРР е:

„Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект.”

Стратегическите цели обхващат основните аспекти на сближаване – икономическо, социално и териториално. Всяка от тези цели визира и трите нива на сближаване: България - ЕС, междурегионално и вътрешнорегионално:

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.

Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал.

Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.

Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Националната стратегия за околна среда 2009 - 2018 г. и Планът за действие за периода 2009 - 2018 г. са разработени от Министерството на околната среда и водите, съгласувано с компетентните министерства и държавни агенции, представители на научните среди, неправителствени екологични и браншови организации, съгласно изискването на чл. 75, ал. 2 и ал. 3 от *Закона за опазване на околната среда*.

Стратегията се основава на концепцията, че предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл Стратегията цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

В следващата таблица са изброени целите по опазване на околната среда на Националната стратегия за околна среда и връзката им с настоящия план, като са дадени конкретните мероприятия предвидени с плана, водещи до постигането им.

Таблица 60: Целите по опазване на околната среда на Националната стратегия за околна среда и връзката им с настоящия план

Цели и подцели на Националната стратегия за околна среда за периода 2009-2018 г.	Мероприятия, предвидени с ОУП, водещи до постигане на целите
<p>1. Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия</p> <ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на растежа на емисиите на парникови газове, отнесени към растежа на БВП на страната - Адаптиране към промените на климата - Постигане на устойчиво екологосъобразно развитие на енергетиката в страната 	<p>В проект на ОУП на община Лясковец са предвидени устройствени мерки, насочени към редуциране на емисиите на парникови газове и опазване на биоразнообразието в условията на глобални климатични промени, като съхранение и правилно планиране на защитените природни територии със съответен режим на защита; оптимизиране на комуникационно транспортната схема и др.</p>
<p>2. Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осигуряване на добро състояние на повърхностните и подземните води, на добър екологичен потенциал на изкуствените и силно модифицираните водни тела - Осигуряване на вода с необходимото количество и качество за населението, водните екосистеми и икономиката на страната и намаляване на последиците от наводнения и засушавания в условията на глобални промени в климата - Възприемането на водите като елемент от националната сигурност, с цел устойчиво развитие на страната 	<ul style="list-style-type: none"> - Доизграждане на канализационните системи в населените места и изграждане на ПСОВ за битови и отпадъчни води: осигуряване на охранителните зони около ПСОВ. - Поетапно ликвидиране на точковите и дифузните източници на замърсяване. - Контрол за прилагане на съвременни аграрни и фермерски практики. - Оптимизиране на водоснабдителната система в населените места, изграждане на нови водоеми и други обекти и съоръжения. - Развитие на водоснабдителните системи за намаляване на загубите във водопроводната мрежа. Осигуряване на всички водоизточници за питейни води пояс В и С, които регламентират издаването на разрешителни за различни производствени дейности и др. стопански

<ul style="list-style-type: none"> - Въвеждане на интегрирано управление на водите и крайбрежните зони в Черноморския басейнов район на основата на екосистемния подход 	<p>сектори; Намаляване на загубите в напоителните системи.</p>
<p>3. По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот</p> <ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на здравния риск от замърсяването на околната среда - Достигане на общоевропейските норми за качество на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на цялата страна, намаляване нивата на емисиите и подобряване на качеството на течните горива - Прекратяване употребата на вещества, които нарушават озоновия слой и намаляване емисиите на флуорирани парникови газове - Намаляване на рисковете за човешкото здраве и околната среда от химикалите - Предотвратяване на нерегламентиран износ на определени опасни химикали - Повишаване информираността на населението, вкл. в детска и училищна възраст за ограничаване на рисковете за околната среда и човешкото здраве от употребата на определени опасни химикали - Предотвратяване и намаляване на шума в населените места - Подобряване на контрола върху източниците на шум в околната среда от страна на компетентните органи - Устойчиво управление на почвите - Възстановяване на увредени почви 	<ul style="list-style-type: none"> - С ОУП се предвижда поетапното благоустрояване на населените места с канализация, реконструкция на водоснабдителна мрежа. - Ограничаването на замърсяването на въздуха и акустичния дискомфорт от транспорта в населените места се търси, чрез изнасяне на транзитния трафик. - В проекта за ОУП е заложено при бъдещото подробно устройствено планиране да се предвижда площ за озеленяване, което също ще е благоприятно за комфортната акустична среда. Определени са територии и изисквания за изпълнение на защитно и изолационно озеленяване, в т.ч. по протежението на пътища. - В проекта са набелязани териториите за възстановяване и рекултивация от добивни дейности.
<p>4. Насърчаване на устойчивото потребление и производство</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разширяване използването на екологосъобразни технологии и екоинновации във всички сектори на икономиката - Интегриране на превантивните инструменти по околната среда с икономическите политики - Стимулиране на устойчиви модели на потребление и производство във всички сектори на икономиката - Устойчиво управление на отпадъците - Постигане на устойчиво развитие на транспортната система и намаляване на натиска на транспорта върху околната среда - Устойчиво управление на районите в страната - Развитие на устойчива градска среда и агломерации - Постигане на устойчиво развитие на селското стопанство и намаляване на натиска на сектора върху околната среда - Устойчиво управление на горите на основата на 	<p>Устройствената концепция на стопанските дейности включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запазване и модернизиране на съществуващите производствени зони в общината; - създаване на условия на ново пространствено концентриране на дейности в привлекателни за инвеститорите места с оглед динамизиране на икономическото развитие на общината; - използване на сравнителните локализационни предимства на общината; - преодоляване на териториалните дисбаланси в икономическата активност чрез предоставяне на нови устройствени възможности за стопанска дейност на всички части на общината; - използване на бившите стопански дворове, някои и в съседство с производствени зони, за устройването на стопански дейности в селата на общината. - развитие на специализирана инфраструктура, свързана с отдиха, масовия спорт и туризма;

<p>екосистемния подход</p> <ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на натиска върху околната среда от туристическия сектор и развитие на устойчив туризъм - Интегрирана защита и опазване на природното и културно наследство 	<p>обекти на природното и културно наследство с потенциал за туристическо посещение, с което да се социализира и експонира богатството на културно-историческо наследство, природни туристически ресурси.</p> <p>ОУПО определя горите като "Зони за защита от урбанизация", на основание и по смисъла на чл. 12 от Закона за горите.</p>
<p>5. Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие</p> <ul style="list-style-type: none"> - Устойчиво управление на биологичното разнообразие - Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение от Националната екологична мрежа и извън нея 	<ul style="list-style-type: none"> - ОУПО предвижда максимално опазване на биологичното разнообразие в четирите защитени зони. - Предложени са конкретни процедурни действия, които да се реализират, така че въздействието да е в положителна посока.
<p>6. Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подобряване на достъпа до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда, включително повишаване на използването на електронните средства за достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения - Повишаване на общественото съзнание, културата, образованието и формиране на нови модели на поведение на обществото щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие - Подобряване и развитие на системите за наблюдение и програмите за мониторинг - Подобряване и изграждане на нови информационни системи и регистри за състоянието на околната среда - Разработване на методологии и въвеждане пакет от индикатори, включително и индикатори за устойчиво развитие, като инструменти за оценка на състоянието на околната среда и ефективността на екологичната политика 	<p>Процедурата по изготвяне на ОУПО и настоящия ДЕО се подлагат на законоустановените форми на обществен достъп и контрол. Постъпилите мнения, препоръки, жалби се вземат предвид при окончателните устройствени решения.</p>

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 - 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива

Генералната стратегическа цел, която страната ще преследва в дългосрочен план за развитието и управлението на водния сектор, поставена в „Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Р. България до 2015 г.“, е: устойчиво ползване на водните ресурси за осигуряване на водоснабдяването за питейни нужди на населението и за икономиката в условията на басейново управление на трансграничните води и на глобално изменение на климата при гарантиране на екологична устойчивост на засегнатите водни системи и националните интереси, свързани с осигуряването на необходимата по количество и качество вода за нуждите на сегашните и бъдещите

поколения. За постигането на тази дългосрочна цел са формулирани четири стратегически цели, чието изпълнение ще бъде осъществено през периода 2005-2014 г.

В таблицата по-долу са описани начините, по които тези стратегически цели са взети предвид в ОУП на Община Лясковец, дали допринасят за постигане на стратегическите цели, както и дали са съобразени или противоречат с тях.

Таблица 61: Целите по Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в България и връзката им с настоящия план

Стратегически цели на национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в РБългария до 2015 г.	Предложения в ОУП за постигане на целите
<p>I. Осигуряване на населението с достатъчно количество и гарантирано качество води за питейно-битовите нужди:</p> <p>1.1. Обхващане на цялото население от централно водоснабдяване, което се контролира и регулира съгласно нормативната уредба.</p> <p>1.2. Намаляване на загубите от вода във водоснабдителните системи.</p> <p>1.3. Премахване на режима на водоснабдяване на населените места.</p> <p>1.4. Намаляване ползването на питейни води за други нужди.</p> <p>1.5. Прилагане на ценова политика, гарантираща икономичното и с грижа за качеството използване на водните ресурси от населението на страната.</p> <p>1.6. Подобряване на качеството на питейните води.</p> <p>1.7. Подобряване качеството на ВиК услугите и достигане до нивата и стандартите на тези услуги.</p>	<p>- Предложената схема в ОУП за оптимизиране на водоснабдителната система ще допринесе за постигане на подцел 1.1.</p> <p>- Подмяна на съществуващите етернитови тръби на водопроводната мрежа със съвременни материали ще допринесе за постигане на подцел 1.2.</p> <p>- Контрол за рационално използване на водните ресурси в промишлеността - издаване на разрешително за водоползване, селското стопанство - животновъдство, растениевъдство, въвеждане на индивидуално отчитане на водопотреблението ще допринесе за постигане на подцел 1.4.</p> <p>- Изграждане на канализация към всяко населено място и ПСОВ за пречистване на отпадъчните битови води; ликвидиране и рекултивация на незаконните сметища; осигуряване на охранителни пояси А, Б, С и спазване на режима на ползване в тях; прилагане на добри земеделски и фермерски практики в селското стопанство. Тези предложения ще допринесат за постигане на подцел 1.6.</p>
<p>II. Опазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води:</p> <p>2.1. Увеличаване броя на водните тела с добро качество на водите</p> <p>2.2. Системно намаляване на стопанските обекти, представляващи риск за замърсяване на подземните води.</p> <p>2.3. Намаляване на товара на замърсяване, включително и от аварии на повърхностните и подземни води от стопански отрасли.</p> <p>2.4. Пълно обхващане на стопанските обекти, замърсители на водите в система за мониторинг и контрол, включително собствен мониторинг.</p> <p>2.5. Възстановяване на биоразнообразието и качеството на обитание на растителните и животинските видове в естествените водни обекти.</p> <p>2.6. Увеличаване на дела на отпадъчните води от населените места с над 2000 жит., които преминават през канализационните мрежи и се третира в ПСОВ.</p>	<p>- Предложените в ОУП насоки и мерки за постигане и запазване на добро екологично и химично състояние на водите на Веселина, Лефеджа, Джуланица и Янтра ще допринесат за постигане на подцел 2.1.</p> <p>- Въвеждане на ефективно действащи ПС към съответни стопански обекти; ситуирането в производствените зони на производствени дейности със съвременни технологии; системен контрол за емисионните норми на предприятия, формиращи производствени води, ще допринесе за постигане на подцели 2.2, 2.3 и 2.4.</p> <p>- Цялостна канализация на населените места; изграждане ПСОВ за третиране на отпадъчните битови води. Тези предложения ще допринесат за постигане на подцел 2.6.</p>
<p>III. Развитие на водностопанските отрасли при ефективно и интегрирано управление на ползите от тях води:</p> <p>3.1. Осигуряване на нарастващи възможности за развитие на поливно земеделие в страната.</p> <p>3.2. Развитие на балнеолечението и профилактиката, използващи ресурсите от минерални води в страната.</p> <p>3.3. Развитие на туризма, отдиha и спорта, свързани с естествените и изкуствени водни обекти.</p> <p>3.4. Развитие на рибарството и отглеждането на аквакултури като част от комплексното ползване на водите.</p>	<p>- Предвидените насоки за развитие на селското стопанство в ОУП ще допринесат за постигане на подцел 3.1.</p>

3.2. Нарастване на дела на обратното водоснабдяване в промишлеността	
IV. Защита на националните и обществените интереси при развитието и управлението на водния сектор: 4.1. Опазване на подземните ресурси като стратегически резерв за питейно-битови нужди. 4.2. Предотвратяване на кризи и инциденти от вредното въздействие на водите.	- Предложенията в ОУП за развитие на различните стопански сектори при спазване на действащите нормативни изисквания ще допринесат за постигане на подцел 4.1. - Предложенията, залегнали в „План за действие при аварии и бедствия” на територията на общината ще допринесат за постигане на подцел 4.2.

Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.

Транспортът играе ключова роля за развитието на всяко модерно общество, като средство за икономическо развитие и предварително условие за постигане на социална и регионална кохезия.

В този смисъл, целта на държавната администрация в лицето на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, е да създаде законови и икономически условия за предоставянето на обществени транспортни услуги и съответната инфраструктура, които да отговорят на очакванията на потребителите. Добре изготвената и успешно прилагана транспортна политика допринася за повишаване качеството на човешкия живот. Стратегическият документ е напълно съобразен с последните насоки за развитие на европейската транспортна политика. Основна негова цел е да очертае основните задачи, стоящи пред българската транспортна система за успешното ѝ интегриране в европейската такава.

Основите принципи, залегнали в разработването на Стратегията не са тясно секторно ориентирани, а обхващат следните общи насоки:

Транспортни:	<ul style="list-style-type: none"> - Интегрален подход, разглеждащ транспортния сектор като цяло и във взаимосвързаността на отделните видове транспорт, които се конкурират и взаимодействат помежду си; - Устойчиво и балансирано развитие на отделните видове транспорт; - Насоченост към нуждите на потребителите; - Ограничаване на пряката зависимост между икономическия ръст и нарастването на транспортното търсене.
Икономически:	<ul style="list-style-type: none"> - Хармонизиране на условията за постигане на лоялна конкуренция; - Ефективно използване на наличните ресурси; - Заплащане на всички разходи (включително и пълните социални) на принципа „потребителят заплаща”.
Екологични:	<ul style="list-style-type: none"> - Ограничаване на вредното влияние на транспорта върху околната среда, средата за живот и климата; - Енергийна ефективност; - Заплащане за нанесените вреди от причинителя.
Социални:	<ul style="list-style-type: none"> - Равни условия за достъп до обществените услуги; - Задължителни обществени услуги; - Превес на обществения над индивидуалния и/или местен интерес; - Опазване на здравето на населението и повишаване на безопасността на транспорта и качеството на живот.

В проекта за ОУП на община Лясковец транспортната система се разглежда като важен фактор в подпомагане регионалното и социално развитие и интеграция, както и като основен елемент, касаещ комфорта на населението.

Едни от най-важните документи, които засягат опазването на околната среда, респективно местообитанията и биологичното разнообразие, са Директивите по Натура 2000.

Директива на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 г. за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Директивата има за цел да допринесе за осигуряване биологичното разнообразие чрез запазване на естествените местообитания, както и на дивата флора и фауна върху европейската територия на държавите-членки. За целта са взети мерки, имащи за цел да запазят или възстановят благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за Общността. С Директивата се определя и изграждането на екологичната мрежа Натура 2000, състояща се от територии, обхващащи естествените местообитания от Приложение I, както и местообитанията на видовете от Приложение II на Директивата, даващи възможност за запазването или където подходящо, възстановяването на благоприятно състояние на запазване на тези типове естествени местообитания и местообитанията на видовете в техния естествен район на разпространение.

Директива на Съвета 2009/147/ЕИО от 30 ноември 2009 година за опазването на дивите птици

Директивата се отнася до опазването на всички видове естествено живеещи в диво състояние птици на европейската територия на държавите-членки. Тя има за цел защитата, управлението и регулирането на тези видове и урежда тяхното използване, прилага се и за техните яйца, гнезда и местообитания.

Територията на община Лясковец засяга частично четири защитени зони, които са по Директива на Съвета 92/43/ЕИО за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна:

- 1) **BG0000280 „Златаришка река”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- 2) **BG0000279 „Стара река”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.;
- 3) **BG0000610 „Река Янтра”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-401 от 12.07.2016 г., ДВ, бр. 62/2016 г.;
- 4) **BG0000609 „Търновски височини”**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приети с Решение на МС № 122/02.03.2007 г., ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.

Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. (НСРГСРБ 2013 – 2020) е интегриран документ за развитие на горския сектор до 2020 г., формулиращ националните приоритети, в съответствие с европейската рамка за планиране в сектора. НСРГСРБ 2013 – 2020 г. е съобразена и с националните стратегически документи.

В резултат от прилагането на НСРГСРБ 2013 - 2020 се очаква да се запазят и обогатят екологичните, социалните и икономическите функции на горите. Устойчивото развитие на горския сектор ще стимулира икономическото развитие на страната като цяло, ще допринесе за повишаване качеството на живот и за подобряване състоянието на околната среда.

Стратегическият план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г. е от особено значение и се очаква да бъде мост между стратегическата визия за сектора и конкретните действия за нейното постигане. Мисията на Стратегическия план за развитие на горския сектор е да определи конкретните действия за изпълнение на стратегическите цели, приоритетите и мерките, заложи в Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България 2013-2020г., осигурявайки условия за постигане на заложената в нея Визия.

Стратегическият план за развитие на горския сектор идентифицира оперативни цели и дейности, групирани в съответствие със заложените в Стратегията стратегически цели, приоритети и мерки. В допълнение Планът включва оценка на нужните ресурси, очакваните резултати, отговорните и

ангажирани институции, комуникационна и медийна политика и индикатори и правила за извършване на мониторинг на изпълнението.

Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 - 2027 година има за цел да очертае насоките за развитие на ловното стопанство в условията на пазарна икономика и да отговори на предизвикателствата на новите виждания за устойчиво развитие и опазване на всички възобновими природни ресурси. Нейната мисия е в дългосрочен план да даде основните насоки за устойчивото развитие и ползване на дивечовите запаси, да защити и опази биологичното разнообразие и местообитанията и възстанови изчезнали видове, както и да намали, а в някои случаи и да елиминира влиянието на факторите, които влияят негативно върху дивечовите популации. Очакванията са към 2027 година в България да има устойчиво развитие и ползване на дивечовите ресурси, запазено биологично разнообразие и ценни и редки видове и повишена производителност на местообитанията и на добитите в тях продукти.

Националната стратегията за развитие на ловното стопанство гарантира прилагането на Европейското и международно природозащитно законодателство в Българското законодателство и е естествено продължение на Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие в България и на Стратегията за развитие на горите 2013 - 2020 година. Тя определя целите на ловностопанската дейност у нас, насочени преди всичко в защита на биоразнообразието и генофонда на страната ни и на месните видове дивеч при съвместяване интересите на държавата и на собствениците на земи и гори със стопанисващите дивеча.

2. Цели на опазване на околната среда на местно ниво, имащи отношение към плана

Целите на настоящия план се припокриват и с основните цели и приоритети на стратегиите, плановете и програмите на местно ниво.

Регионалният план за развитие на Северен централен район за планиране периода 2014 - 2020 г.

Регионалният план за развитие (РПР) на Северен централен район (СЦР) като един от шестте плана за развитие на ниво 2 за периода 2014-2020 г. е съществен елемент в йерархичната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие. Той определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на района, отчитайки специфичните му характеристики и потенциал за развитие.

РПР е разработен на интегрирано териториално равнище като фокусна точка, в която се срещат два планови подхода: подходът „отгоре-надолу“, т.е. от националното равнище, с подхода „отдолу-нагоре“ – инициативите за развитие от областите и общините. Важна задача на РПР е да следва зададената в Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. (НСРР) обща стратегическа платформа, като същевременно я пренесе на по-ниските териториални нива.

Съгласно плана **Визията** за развитие на района е „Северен централен район –бързо и устойчиво развиващ се европейски район, интегрална част от Дунавското пространство, където младите хора виждат своето бъдеще и личностна реализация”. В така формулираната визия е заложена прогнозата, че в резултат от прилагането на РПР на СЦР ще се преодолее изоставането в икономическото развитие, ще се достигнат средните показатели за районите от дунавското пространство и като краен желан резултат ще се подобрят условия за живот на хората.

Съобразявайки се с НСРР, РПР на СЦР поставя идеята за икономическо, социално и териториално сближаване на европейско, национално и регионално ниво във фокуса на стратегическите си цели:

- *Стратегическа цел 1:* Икономическо сближаване - достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство;
- *Стратегическа цел 2:* Социално сближаване - преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера и ограничаване на риска от социална изолация и бедност;

- *Стратегическа цел 3:* Териториално обличаване - свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места;
- *Стратегическа цел 4:* Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране развитието на добив на енергия от ВЕИ.

Областната стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г. е основен стратегически документ, който определя дългосрочните цели и приоритети на областната политика за развитие и устройство и съгласува целите и приоритетите на плановите документи от по-високите нива.

Стратегията е разработена в условията на интензивен процес на консултации и допитвания до заинтересованите страни и препоръките на съставните за областта общини. С активното участие на заинтересованите страни е формулирана следната визията на ОСП: „Област Велико Търново е емблематичен за България и динамично развиващ се дунавски регион, в рамките на който се осъществяват разнообразни и взаимно допълващи се индустриални, транспортно-логистични, земеделски, туристически, културни и образователни дейности, привлекателни за инвеститори и туристи и осигуряващи високо качество на живота за жителите на областта”.

За постигане на желаното социално-икономическо и екологично състояние на област Велико Търново са формулирани следните стратегическите цели

- *Стратегическа цел 1* „Икономически растеж с по-високи темпове от средните за страната“
- *Стратегическа цел 2* „Социална сигурност, равнопоставеност и перспективност“
- *Стратегическа цел 3* „Съвременни инфраструктури, висококачествени комунални услуги, уникално културно наследство и съхранена околна среда“
- *Стратегическа цел 4* „Добро планиране и управление, сътрудничество и междуобщинско коопериране“.

За постигане на дефинираните цели са определени шест приоритетни области на интервенции, съдържащи пакети от мерки:

- *Приоритетна област 1:* Инвестиции за растеж и заетост
- *Приоритетна област 2:* Устойчив туризъм
- *Приоритетна област 3:* Наука, образование и иновации
- *Приоритетна област 4:* Инфраструктура
- *Приоритетна област 5:* Управление и услуги в помощ на населението и бизнеса
- *Приоритетна област 6:* Околна среда

Общински план за развитие на Община Лясковец за периода 2014-2020 г.

Общинският план за развитие на Община Лясковец за периода 2014 - 2020 г. (ОПР) е водещ средносрочен стратегически и програмен документ, който очертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано местно развитие, като отчита специфичните характеристики, възможности и ресурси на общината. Изборът на стратегия за развитие и съответни цели и приоритети се основава на изготвения социално-икономически анализ за изминалия период и направените проучвания сред гражданите, представителите на бизнеса и гражданското общество.

Визията за развитието на общината е: „Община Лясковец - зелена, устойчива и иновативна община, предлагаща високо качество на живот и благоприятни условия за развитие на екологични бизнес и селско стопанство.”

Общата цел на Плана за развитие на община Лясковец за периода 2014 - 2020 г. е насърчаване ефективното използване на местните икономически, човешки и географски ресурси за повишаване на предприемачеството, инвестиционната активност и качеството на живот в общината и постигане на интелигентен растеж, социално приобщаване и заетост. За постигането на основната цел са формулирани следните стратегически цели:

- *Стратегическа цел I:* Подобряване на бизнес средата и възможности за насърчаване на предприемачеството и иновациите.
- *Стратегическа цел II:* Постигане на устойчиво и балансирано развитие на техническата и зелената инфраструктура за по-добро качество на живот.
- *Стратегическа цел III:* Устойчиви, качествени и достъпни услуги за подобряване на социалния капитал и развитие на човешките ресурси.
- *Стратегическа цел IV:* Развитие на управленския и административен капацитет за по-добро обслужване на населението.

За осъществяването на тези цели са определени следните приоритети:

- *Приоритет № 1:* Развитие на конкурентноспособна бизнес инфраструктура
- *Приоритет № 2:* Инвестиции за растеж в земеделието и селското стопанство
- *Приоритет № 3:* Подобряване на техническата инфраструктура
- *Приоритет № 4:* Подобряване и развитие на зелената система на територията на община Лясковец
- *Приоритет № 5:* Развитие на човешкия капитал и насърчаване ученето през целия живот
- *Приоритет № 6:* Повишаване качеството на социалната инфраструктура и подобряване на социалния капитал
- *Приоритет № 7:* Осъвременяване, подобряване и разнообразяване на културната среда
- *Приоритет № 8:* Поддържане на високо ниво на административен капацитет за осъществяване на ефективни публични политики
- *Приоритет № 9:* Развитие на сътрудничество за европейско териториално сближаване

Изготвеният предварителен проект за ОУП на община Лясковец съобразява и допринася за постигане на формулираните в ОПР приоритети.

VI. ВЪЗМОЖНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ФАКТОРИТЕ, КОИТО Я УВРЕЖДАТ И ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ ТЯХ

1. Атмосферен въздух

1.1. Дисперсионно моделиране на емисиите в атмосферния въздух

На базата на оценката на съществуващите източници на замърсяване чрез моделиране с използването на модела на ЕРА за комплексни източници ISC-Aermod в Доклада за екологична оценка е направена прогнозна оценка на качеството на атмосферния въздух в района, във връзка с реализацията на ОУП на община Лясковец.

Необходимо е да се отчете, че реализацията на ОУП не е свързана с появата на нови значителни източници на емисии в атмосферния въздух, които да окажат отрицателно въздействие върху качеството на въздуха в община Лясковец.

Дисперсионното моделиране е извършено с метеорологични данни за 2015 г. като последната изтекла календарна година за основния замърсител на въздуха в района, който представляват праховите частици, определени като ФПЧ_{10} и за най-засегнатата територия като размер и население, която представлява територията на гр. Лясковец, като общински център, който е с най-голям брой жители в тази община.

В дисперсионното моделиране са отчетени основните източници на емисии в атмосферния въздух, които са свързани със секторите – битово отопление, транспорт и промишленост.

Разграничена е сезонност на замърсяването по отношение на горивата използвани за отопление, използвани за периода Октомври – Март, съответно неизползвани в периода Април – Септември.

Основна роля при извършване на моделирането на замърсяването с ФПЧ_{10} е отредена на метеорологичните данни, въведени електронно за целите на моделирането като сила на вятъра, температура на въздуха, височина на слоя на смесване (за извънградски и градски район), категория на устойчивост на атмосферата и други. Тези параметри отразяват устойчивостта на атмосферата в шест степенна скала (a,b,c,d,e,f) и се изчисляват по корелационни съотношения в зависимост от силата на вятъра и интензивността на слънчевото греене.

Другият основен фактор, който следва да бъде предварително зададен за моделирането и също е въведен електронно е теренната особеност на района, която отчита надморската височина и релефа на зададената територия, а по този начин и надморската височина на последващо зададените източници на емисии.

След въвеждането на горните два основни входящи параметъра се въвеждат последователно и данните за източниците на емисии, които водят до замърсяване на въздуха на изследваната територия.

Принципната последователност на изчисленията е следната:

1) Изчисляват се приземните концентрации на замърсителите, предизвикани от първия източник, по време на работата му през първия час на годината, за всички налични рецептори, като тази процедура се повтаря за всеки следващ източник.

2) Повтарят се същите изчисления за следващите часове от дадения времеви период, като се получават данни за окончателните приземни концентрации за всеки рецептор и за съответния зададен времеви период (за всеки час от периода).

3) На базата на получените едночасови концентрации се изчисляват най-високи стойности за средночасова, средноденоношна, средномесечна, средногодишна и т.н. концентрации.

Крайните резултати от моделирането са представени директно върху картата на гр. Лясковец във вид на концентрации в $\mu\text{g}/\text{m}^3$. За целта предварително е разработена специфична за територията мрежа от рецептори, включваща общо 441 бр. рецептори, която да покрие наличните източници на емисии.

Осредняването на резултатите в моделирането е направено за всеки час, за всяко денонощие и месечно.

Броят на едновременно изследваните източници е неограничен, като източниците са групирани по сектори (транспорт, битово отопление, промишленост) и по териториално разположение. Групирането на източниците по този начин позволява да се определи влиянието на отделните източници (сектори) върху замърсяването на атмосферния въздух.

За всеки източник са изчислени размери, надморска височина, височина на източника и масов дебит на замърсителите. Масовият дебит отразява максималното емитирано количество от съответния източник в g/s.

Дисперсионното моделиране е извършено с цел да се определи влиянието на източниците на емисии от битово отопление, транспорт, промишленост и други върху качеството на атмосферния въздух по отношение на замърсяването с прахови частици, определени като ФПЧ_{10} .

Промисленост

Липсват големи източници на емисии в атмосферния въздух от промишлеността, които да оказват по-осезаемо въздействие върху качеството на въздуха. Основните сектори, представени в общината и имащи отношение към околната среда са производството на нерафинирано олио, месопереработването и сладкарството, но дейността на тези предприятия не е свързана с наднормени емисии на замърсители в атмосферния въздух.

Битово отопление

Оценката на емисиите на ФПЧ_{10} от битовото отопление е направена на базата на данни на Националния статистически институт за разхода на горива и други енергоизточници за 100 домакинства. Тъй като не съществува стройна система за отчитане на общинско ниво в страната предложеният подход е единствено възможният.

Поради невъзможността всички комини на домашни печки и камини да се дефинират като самостоятелни точкови източници, за целите на моделирането е прието те да се групират и да се представят като площни източници.

За да се оценят годишните емисии на вредни вещества от битовото отопление на населените места е необходимо да се разполага с точни данни по отношение на годишния разход на горива по видове (дърва, въглища, брикети, нафта, газ и т.н.). С такава точна информация не разполага нито една община в България, тъй като няма изградена единна система за инвентаризация на горивата, ползвани от населението за отопление и други битови нужди. В тази светлина най-достоверна информация може да се получи от официалните бюлетени на Националния статистически институт (НСИ) и Международната енергийна агенция (IEA), които отразяват средногодишното потребление на горива и енергия.

За изчисляването на емисиите от битово отопление се използват балансови методи с използването на емисионни фактори. Източници на емисионни фактори обикновено са методиките на: МОСВ, Европейската агенция по околна среда (ЕЕА) и Агенцията по околна среда на САЩ (US EPA).

Населението на гр. Лясковец по данни на НСИ към 31.12.2015 г. е 7 829 жители.

Таблица 62: Разпределение на видовете горива за отопление по домакинства

Вариант	Общо, брой жители	Общо, брой домакинства	Брой домакинства с ТЕЦ	Брой домакинства с газ	Брой домакинства с отопление с електроенергия	Брой домакинства на твърди горива
Вариант I	7 829	3 132	-	300	1 416	1 416

Таблица 63: Подход за изчисляване на емисиите на $ФПЧ_{10}$ от твърди горива

Показател	дърва	въглища	тец	газ	електро	общо
Разпределение	33%	12%	-	10%	45%	100%
необходима енергия за отопление на 1 домакинство, квтч за год	10 000	10 000			6 500	
количество топливо т/г/дом	3.5	3				
емисионен ф-р, kg /t	15	7				
емисия кг/г на домакинство	52.5	21				
среднопретеглена емисия, кг/г на домакинство	17.33	2.52				19.85

Резултатите от горната таблица се основават на следните допускания и данни:

- Разпределението на начина отопление е направено на база на данни от НЕК и НСИ;
- Представената приблизителната консумация на 1 домакинство за отопление е изчислена, като е взето предвид, че отоплението на твърдо гориво води до топлинни загуби, които определят ефективност от 54 до 68% <http://www.epa.gov/ttnchie1/ap42/ch01/final/c01s10.pdf>;
- количеството дърва и въглища, съответстващо на показаните консумации е изчислено с използване на данни за приблизителната топлотворна способност на въпросните енергоносители;
- емисионните фактори са взети от документи на Агенцията за ОС на САЩ US EPA:
 - <http://www.epa.gov/ttnchie1/ap42/ch01/final/c01s10.pdf> Emission factors, Residential Wood Stoves;
 - USEPA, <http://www.epa.gov/ttnchie1/ap42/ch01/final/c01s01.pdf> Emission factors, Bituminous And Subbituminous Coal Combustion;

- На предпоследния ред е емисията на ФПЧ_{10} , която би се получила при отоплението на едно семейство - при използване на дърва едно домакинство емитира 52.5 kg/год. ФПЧ_{10} , а при въглища 21;
- В последната колона е изчислена среднопретеглената стойност за едно домакинство без централно отопление, като са взети предвид процентното разпределение от и изчислената емисия за различните горива - около 19.85 kg на година.

Съответно годишното количество на емисиите на ФПЧ_{10} за община Лясковец от изгарянето на твърди горива за отопление от всички домакинства е 28.1 т.

Транспорт

Транспортът има дял в замърсяването на въздуха с прах, оловни аерозоли, въглеродни оксиди, въглероден диоксид и в по-малка степен ФПЧ_{10} .

По отношение на запрашаемостта и съдържанието на фини прахови частици във въздуха съществено допринасят износените улични настилки, които увеличават уноса, недостатъчното прилагане на комунални дейности и недостига на средства за развитие на модерно и ефективно комунално стопанство.

Емисиите на ФПЧ_{10} от транспорт зависят най-вече от типа на превозните средства, които се използват (съотношението леки коли/тежкотоварни и автобуси), вида на използваното гориво (бензин, дизел, газ), интензивността на трафика и състоянието на пътната мрежа. Емисиите се изхвърлят неравномерно, както в рамките на денонощието, така и през дните от седмицата и сезоните, но събирането на точна и надеждна информация е изключително трудно и до момента няма практика да се извършва. По тази причина решаващо влияние имат изчислените максимални емисии за един час за съответната пътна отсечка или улица в рамките на денонощието. Най-високите нива може да се предполага, че са вечер в интервала 16-20 ч., а най-ниските съответно през нощта в интервала 0-6 ч.

Въз основа на редица описани по-долу допускания за входни данни за изчисляване на емисиите, които са направени поради липсата на информация за броя на автомобилите, които преминават по дадена улица за всеки един час от денонощието, за последващото извършване на дисперсионно моделиране на емисиите на ФПЧ_{10} в модела е необходимо да се въведат източниците на емисии на ФПЧ_{10} , представени под формата на линейни източници.

За целите на извършването на дисперсионното моделиране на емисиите са посочени главните улици и техните параметри. Като единствени по-натоварени пътни отсечки в гр. Лясковец са определени обходният път (Обходна магистрала/ Оборище) и централната улица (3-ти март/ Васил Левски). За тези пътни отсечки с обща дължина 4 км са определени стойности за извършването на дисперсионно моделиране с консервативно допускане за средно преминаващи превозни средства на час, за които в резултат на изчисленията се получават условно общи годишни емисии на ФПЧ_{10} в размер на 2 261 kg (2.2 т.), въз основа на следните допускания:

Таблица 64: Годишни емисии от транспортни източници

ул./бул.	Широчина на пътно платно, м	Дължина отсечка, м	бр. автомобили леки/тежки на час
Обходна магистрала/ Оборище	10	2 000	252/48
3-ти март/ Васил Левски	6	2 000	252/48

Фонови нива

В допълнение към източниците на емисии следва да се отчетат и обичайните фонове нива на замърсяване с ФПЧ_{10} в община Лясковец.

В рамките на Националната система за мониторинг на околната среда са оборудвани 3 АИС за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в горски екосистеми - „Юндола“, „Витиня“ и „Старо Оряхово“ и една АИС за комплексен фонов мониторинг – КФС „Рожен“.

Данните от тези станции могат да се използват за определяне на вероятни фонове концентрации – замърсяване, което не е предизвикано от антропогенна дейност.

За целта са използвани като най-подходящи стойностите от комплексната фоновая станция.

В КФС „Рожен“ се контролират следните атмосферни замърсители: общ суспендиран прах, фини прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}), арсен (As), кадмий (Cd), никел (Ni), полиароматни въглеводороди (ПАВ), оловни аерозоли (Pb), серен диоксид (SO₂), азотен диоксид (NO₂), азотни оксиди (NO_x), озон (O₃) и бензен (C₆H₆). Контролират се и следните метеорологични параметри (стандартен набор): скорост и посока на вятъра, обща слънчева радиация, относителна влажност, температура на въздуха и количество валеж.

По-долу са представени данните за ФПЧ₁₀ за КФС „Рожен“ за актуален период от една календарна година, като по тях се получава осреднена средногодишна концентрация, която надеждно може да се използва като фоновая стойност на ФПЧ₁₀ за района на община Лясковец, която е съответно:

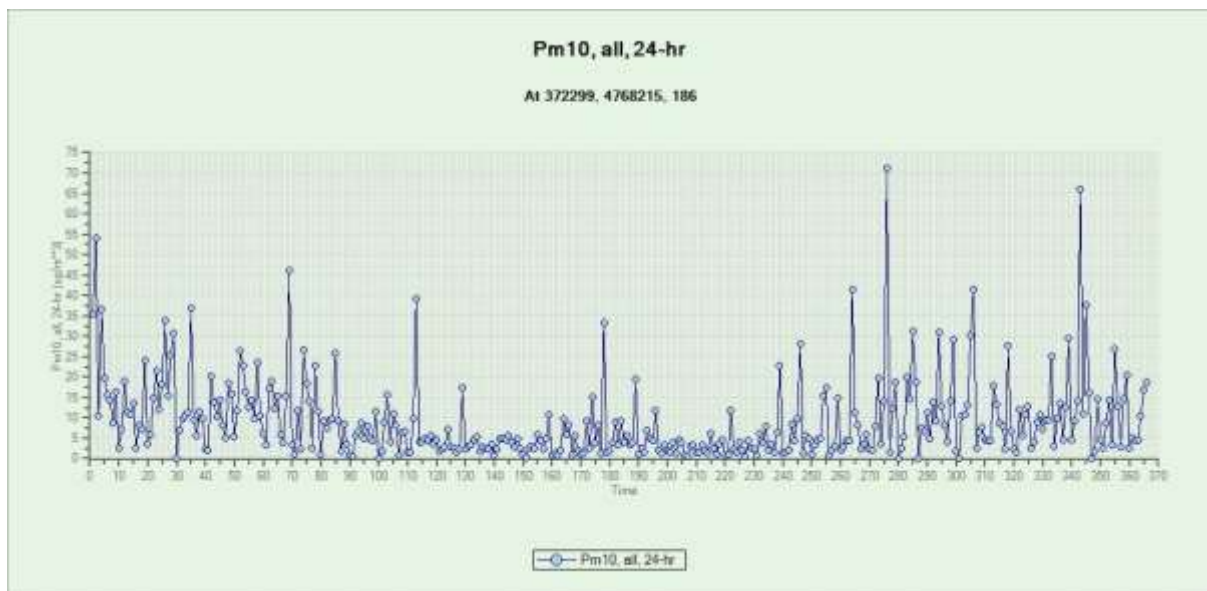
- КФС „Рожен“ - 9 µg/m³;

Таблица 65: Данни за фонове концентрации на ФПЧ₁₀ за 2014 г., µg/m³

Станция	4-то тримесечие 2015 г.	1-во тримесечие 2016 г.	2-ро тримесечие 2016 г.	3-то тримесечие 2016 г.
КФС Рожен	6.18	6.55	8.86	13.68

Резултати

На следващата фигура е представено разпределението на средноденоношните концентрации на ФПЧ₁₀ за цялата година за една представителна точка в централната част на гр. Лясковец.

Фигура 18: Средноденоношни концентрации от всички източници за всеки ден от годината

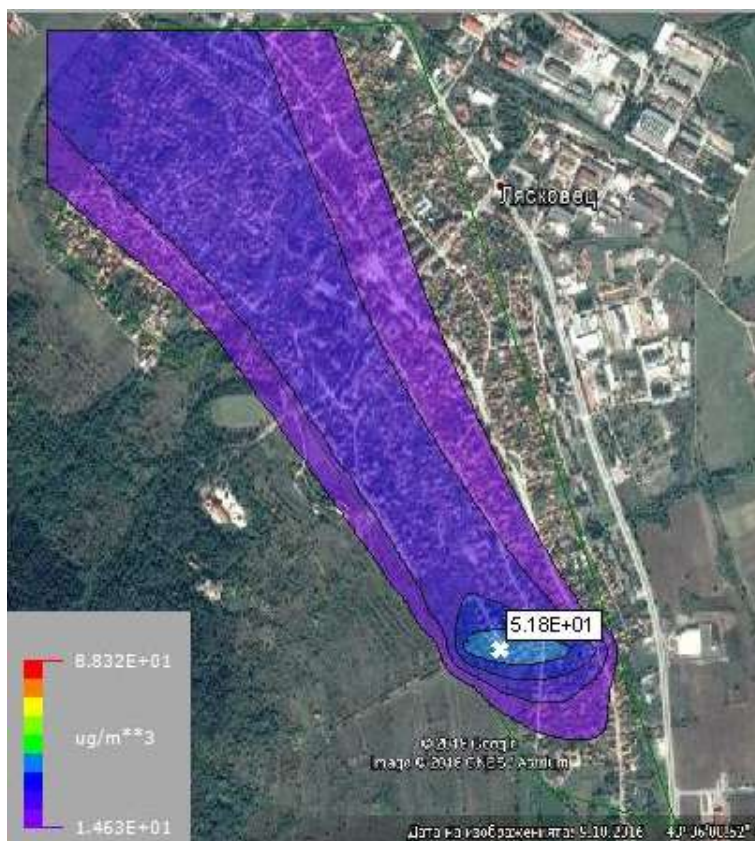
От фигурата се вижда, че по-високите концентрации на ФПЧ₁₀ се формират през зимните месеци, като най-високата единична стойност за средноденоношната концентрация е в размер на 71 µg/m³. Към тази стойност следва да се прибави фоновата концентрация от 9 µg/m³, която не е отчетена в модела и по този начин се получава реална най-висока стойност на средноденоношната концентрация в размер

на $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а общо за цялата календарна година са отчетени 7 бр. превишения на средноденоношната норма от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

От графиката става ясно, че по-високите нива на ФПЧ_{10} се наблюдават в периодите от годината, когато условията за разсейване на замърсителите са по-лоши, а консумацията на твърди горива за битово отопление е повишена.

Съответно през летните месеци, когато отсъства влиянието на изгарянето на твърди горива за битово отопление, концентрациите на ФПЧ_{10} са значително по-ниски и близки до фоновите.

На следващата фигура е представено разпространението на замърсяването върху територията на гр. Лясковец за ден с по-високи концентрации на ФПЧ_{10} през зимата, което е резултат от ниските температури на въздуха, съответно повишената консумация на твърди горива за отопление и преобладаващите западни ветрове, типични за района на община Лясковец. Тази фигура дава представа за фактическата ситуация на територията на гр. Лясковец през зимните месеци.

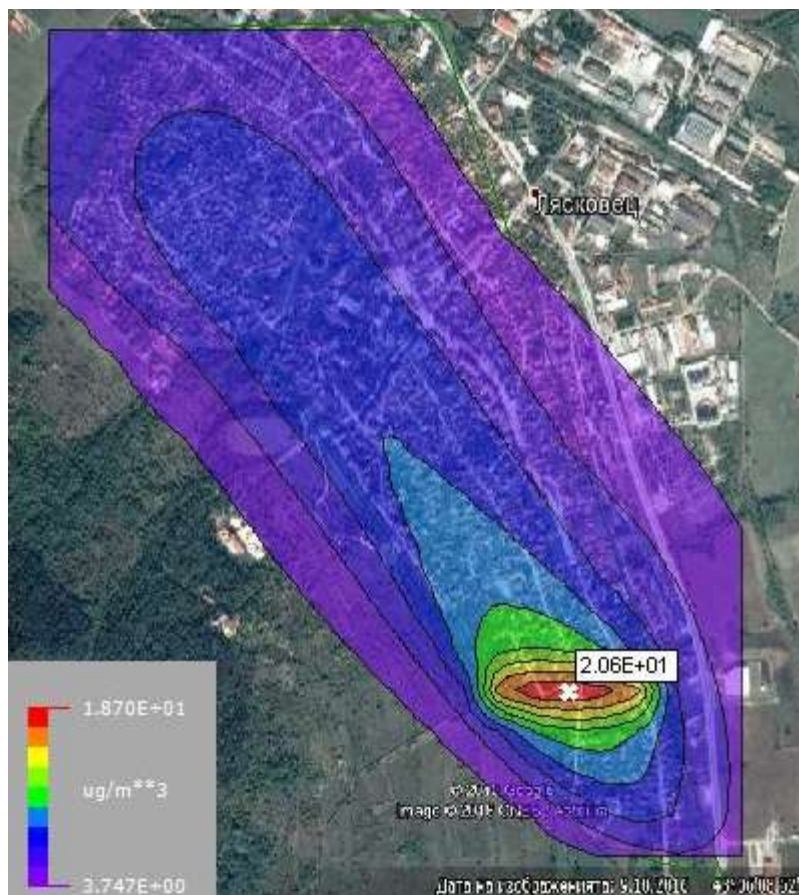

Фигура 19: Разпределение на замърсяването в ден с високи концентрации на ФПЧ_{10} през годината

Най-високата изчислена стойност в за този ден е $51.8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (записана като $5.18\text{E}+01$) или $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ с прибавяне на реалния фон. Точката в която е отчетена е отбелязана с „X“ и е маркирана в бял цвят. В съответствие с легендата концентрацията намалява през стойности до $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ в синьо и достига до $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$ в лилавата зона. Територията с отчетена концентрация под $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$ остава да не е маркирана.

На долната фигура е представено и разпределението на средногодишните концентрации за изследваната територия.

Най-високата отчетена средногодишна концентрация е близо $21 \mu\text{g}/\text{m}^3$ или $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ с прибавяне на фона, което съответства на средногодишната норма от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Фигура 20: Разпределение на средногодишните концентрации на PM_{10}

В следващата таблица е представено и разпределението на десетте най-високи стойности за средногодишна концентрация с географските им координати, както са изчислени от моделирането.

Таблица 66: Изчислени стойности за средногодишна концентрация

#	Стойност (Value)	X	Y
1	20.57321	372205.3	4768271
2	20.34395	372158.6	4768271
3	19.76738	372252	4768271
4	18.55492	372111.8	4768271
5	17.57973	372298.7	4768271
6	13.09785	372158.6	4768327
7	12.66054	372111.8	4768327
8	12.63599	372205.3	4768327
9	12.39077	372205.3	4768215
10	12.36749	372252	4768215

На следващата фигура е представено и разпределението на средномесечните концентрации, което позволява да се разграничи влиянието на битовото отопление през зимните месеци и съответно на транспорта и промишлеността през летните месеци, когато не се отчитат емисии от изгарянето на твърди горива за отопление от населението. Фигурата показва следното разпределение на средните концентрации по сезони или тримесечия с прибавен фон от $9 \mu g/m^3$:

- Януари- Март- 37.3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Април- Юни- 20.7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Юли- Септември- 22.0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Октомври- Декември- 35.0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Фигура 21: Разпределение на средномесечните концентрации на ФПЧ_{10}

Като резултат може да се направи заключение, че на територията на община Лясковец, в зависимост от метеорологичните условия и използването на твърди горива за отопление се превишава средноденоношната норма от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, като броят на превишенията е под нормативно разрешените 35 бр., а средногодишната концентрация съответства на нормата от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, което показва съответствието като цяло на качеството на въздуха в община Лясковец с нормативните изисквания.

Оценка на приноса на различните източници при формиране на средната концентрация

Като абсолютни стойности, изразени в масови единици общи емисии, оцененият принос на различните източници е следният:

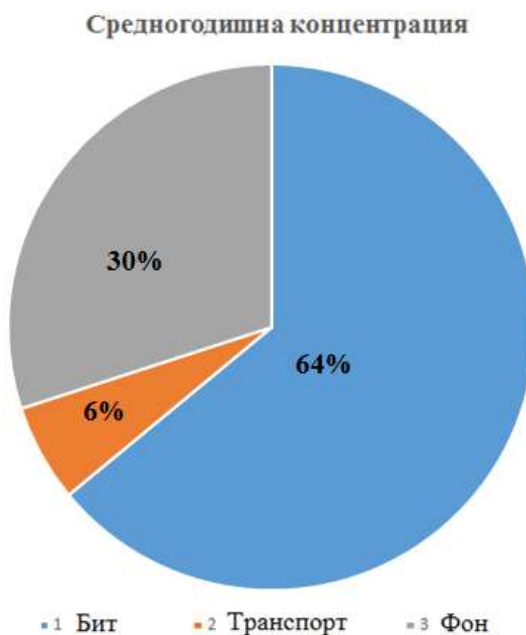
- от битово отопление – 28.1 т/год.;
- от автотранспорт- 2.2 т/год.;
- от промишленост- пренебрежимо малък принос.

Средногодишната концентрация, отчетена от модела от 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ се формира приблизително по следния начин:

- от битово отопление – 19.3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- от автотранспорт- 1.7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- от регионален фон- 9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Съответно в процентно изражение приносът на отделните източници може да бъде изразен, както следва:

- от битово отопление – 64 %;
- от автотранспорт- 6 %;
- от регионален фон- 30 %.

Фигура 22: Принос на различните източници при формиране на средногодишната концентрация

1.2. Характеристики на потенциалното въздействие от реализацията на ОУП Лясковец

Оценката на този компонент на околната среда се извършва на база анализ на предвижданията на плана по отношение устройството и локацията на производствените дейности, организацията на транспортно-комуникационната мрежа, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, зоните за рекреативна дейност, за търговско и друг вид обществено обслужване и др. Всички тези дейности представляват в по-малка или по-голяма степен интерес по отношение определяне въздействието им върху качеството на атмосферния въздух.

При анализ на заложените дейности може да се направи извода, че реализацията на ОУП няма да утежни замърсяването на атмосферния въздух и не се очаква значително въздействие върху него. Очакваните въздействия върху качеството на атмосферния въздух се оценяват както следва:

- по вид – позитивни; слабо вероятни;
- по продължителност – променливи; с ограничен териториален обхват; ниска честота; ниски рискове за човешкото здраве; без превишаване на екологични стандарти и без кумулативен ефект.

2. Повърхностни и подземни води

Възможните въздействия на ОУП на Община Лясковец върху компонента на околната среда “води” са разгледани, като е взето под внимание само *предложението за изменение и развитие на мрежата от линейни обекти и промяна на функционалното предназначение на устройствени зони и параметрите им на застрояване*, така както са представени в проекта.

2.1. Водоснабдяване. Необходими водни количества. Актуализация на данните от демографското развитие на Община Лясковец

2.1.1. Прогнози за развитие на водоснабдяването

Прогнозата за водопотреблението от населението е изготвена въз основа на следните налични официални данни:

- Брой население в населените места в обособената територия от последното преброяване по данни на НСИ и прогнозен брой на населението за периода 2011-2035 г.;
- Битово потребление на вода в населените места в обособената територия за периода 2011 г. (фактурирана вода), получени данни от ВиК оператора.

Водоснабдителната норма е прогнозирана на база настоящото водопотребление за населените места.

По данни на ВиК Йовковци за община Лясковец през 2011 г. при брой на населението 13 397 души за питейно-битово водопотребление са подадени 1 187 500 м³ (903,7 л/сек, 242,85 л/ж/ден), от които реално са фактурирани 475 000 (361,5 л/сек, 97,1 л/ж/ден- при 60% загуби) .

Реалистичната прогноза за населението през 2035 г е 11 202 жители, като за задоволяване на водопотреблението за комплексните нужди на жителите на Общината, при норма 120 л/ж/ден, са необходими 490 648 м³/год. питейна вода. Тенденцията на намаляване числеността на населението според умерено песимистичния и реалистичния вариант предвижда към 2035 г. численост на населението между 10270 и 11 202 души. За задоволяване на нуждите от вода на това население ще е необходимо вода от порядъка на 861 583 – 992 948 м³/година – питейна вода, при настоящите водоснабдителни норми и нормативи за загуби. При реализиране на намерението да се достигнат европейските стандарти, като се намалят загубите към 2030 от 60% на 25% , то може да се очаква годишната консумация да намалее до 599 768 - 654 196 м³/година - питейна вода.

Видно е, че доставяната от ВиК Йовковци са достатъчни за да осигурят водоснабдяването на общината, при спазване на определени условия, свързани с намаляване на загубите във водопрееносната мрежа и подобряване качеството на водата.

Независимо от това, като се има пред вид прогнозите за намаляване на водния ресурс под влияние на изменението на климата е необходимо да се търсят алтернативни източници при аварийни (ремонтни) ситуации и в по-далечна перспектива.

2.1.2. Прогнози за развитие на канализацията

Битовите отпадъчни води се получават в резултат на осъществяването на битовата дейност на хората (измиване, почистване) от обществените заведения, от перални и др. Те са замърсени със суспендирани, колоидни и разтворени примеси. Съставът на тези води е сравнително постоянен и зависи от броя на хората в населеното място, типа на селището, наличието на обществени заведения за хранене и битово обслужване и др.

Към настоящия момент основната част от отпадъчните води на гр. Лясковец постъпват в канализационна система и след пречистване в ПСОВ Д. Оряховица заустват в р. Янтра. Отпадъчните води от населените места от вътрешността на Общината заустват в септични ями или чрез частично изградена канализация постъпват непречистени във водоприемниците.

Съгласно ОУП след изграждане и реконструкция на канализационните мрежи не се очакват замърсени отпадъчни води да се заустват във водоприемници или подземни хоризонти.

Предложенията в ОУП на Община Лясковец за изграждане на канализации и локални пречиствателни станции за битови отпадъчни води /ЛПСОВ/ в населените места на общината са в съответствие с дейностите, обхванати от основен Приоритет 1 “Изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води” на стратегическата цел на “Националната стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата в Република България и оперативен план за изпълнение за периода 2006 – 2015 г.”, както и в съответствие със Специфична цел 4.1.1. “Подобряване на водоснабдяването, канализацията и третирането на отпадъчни води”, залегнала в Регионален план за развитие на Северен централен район за планиране за периода 2014-2020 г.

Дъждовни води

Количеството на дъждовните води зависи от местните условия – географски, климатични, топографски, степен на благоустроеност на територията и т.н.

Формираните повърхностни и атмосферни води ще се отводняват в зависимост от приетото вариантно решение за рехабилитация и изграждане на канализационна мрежа на селищата на Община Лясковец.

За оразмеряване на канализационните мрежи и пречиствателните съоръжения е необходимо да се определят количествата на отпадъчните води. Канализационната мрежа и съоръженията по нея трябва

да бъдат в състояние да приемат и отвежат максималните очаквани количества на отпадъчните води в края на приетия експлоатационен период. Количеството на битовите отпадъчни води от населените места се определя от броя на жителите, отводнителната норма и режима на оттичане. Броят на жителите се приема съобразно с перспективното развитие на селището за края на експлоатационния период. Отводнителната норма е средното количество отпадъчна вода (за година), което се получава от един жител за денонощие. Отводнителната норма се приема 90% от водоснабдителната норма. Количествата битови отпадъчни води са представени таблично за всяко селище, в което съществува в настоящия момент канализационна мрежа.

2.2. Източници на замърсяване предвидени в ОУП

2.2.1. Прогноза за развитие на икономиката

Икономиката на община Лясковец се характеризира с преобладаващ дял на преработващата промишленост спрямо търговията и услугите, селското стопанство и строителството.

Към 31.12.2014 г. по данни на НСИ в община Лясковец са регистрирани 394 предприятия.

Броят на фирмите е най-голям в сектора на търговията, ремонта на автомобили и мотоциклети (42.7% от всички предприятия в общината). На второ място е преработващата промишленост – 73 фирми или 18.1% от общия им брой в общината.

Бизнесът и индустрията в града са представени предимно от микро и малки фирми (97%). Тази група икономически субекти в общината реализира 38.2% от произведената продукция и 41.6% от приходите от дейност и ангажира 28% от заетите лица и е значително по-ниско ефективна.

Потенциалите за развитие на общината са многостранни и създават възможност за развитието на диверсифицирана индустрия, селско стопанство, услуги и ориентиране към някои форми на туризъм. От общо регистрираните 394 фирми преобладават микро- (88.8%) и малките предприятия (8.1%). По отношение на показателите: произведена продукция, приходи от дейността, нетни приходи от продажби и заети лица, най-голям принос имат големите предприятия в общината.

Промишлеността е водещ отрасъл в общинската икономика. Със своите производствени мощности град Лясковец се явява промишлено ядро с надобщинско значение. Отрасловата структура включва основно три подотрасъла: машиностроене, хранително-вкусова промишленост и шивашка промишленост, но в общината са развити и малки предприятия на дървопреработването и др. При сектора обаче се наблюдава леко забавяне на растежа на основните индикатори.

Промишлените фирми са с решаваща роля за осигуряването на работни места, ограничаването на миграцията на населението и устойчивото развитие на общината. Фактор за устойчивото развитие на общината е по-нататъшното стимулиране на сектора на малките и средни предприятия, развитието на местното предприемачество и укрепване на частния сектор. Създаването на производствени терени за развитие на предприемачеството е основна задача на новия общ устройствен план на общината.

Територията на община Лясковец разполага с ограничен природен ресурс, осигуряващ условия за отход на местното население. Този ресурс се реализира едновременно с комплекса дадености, представляващи основа на развитието на общинската територия като туристическа дестинация. Голяма част от него е развита на юг от гр. Лясковец. По естествен път урбанизираната територия преминава в местността „Светицата”, където ще бъде обособена зона за отход с въжени и дървени атракции съгласно изготвен проект. В съседство до нея сред богата дървесна растителност е разположен водно увеселителен комплекс „Водопада”. Асфалтов път води до ловната хижа „Сокол”, почивна станция „Лесопарка” и хотел „Манастира”, като по нататък достига до Манастирски комплекс „Св. Св. Петър и Павел”, разположен в защитена местност „Лесопарка”. Здравословен климат, богата едроразмерна растителност и транспортната достъпност на района са условия за развитие на ежедневен отход от населението на града и туристите, настанени в намиращите се в непосредствена близост наоколо почивни станции. Недалече е разположен и архитектурно-етнографския комплекс с. Арбанаси.

Територията е богата на водоеми, подходящи за развитие на любителски водни спортове, както и за риболов. Условия за риболов има в изкуствени и естествен и водоеми в землищата на гр. Лясковец и останалите населени места.

Наличните природни, културни и исторически забележителности дават основание за извеждането на туризма като нов отрасъл в общината.

Производствената инфраструктура и зоните за приложение на труд в общината включват:

- в землището на Лясковец има три промишлени зони: Промислена зона Лясковец, Промислена зона „Честово” и „Аркус” АД. През 2011 г. е изградена в Промислената зона на гр. Лясковец (част от бившия стопански двор) зърнобаза от пет броя силози с елеваторна кула. Тя е разположена на около 30-40 дка, в нея са разположени над 30 предприятия, в които работят между 400 и 500 души;

- в землището на с. Джулюница - една промишлена зона в района на гара Джулюница, където се намира и консервен завод „Домат” АД;

- от съществуващата инфраструктура гара с. Джулюница се е оформила като център за извършване на товарни дейности на селскостопанска продукция, поради разположения на близо консервен завод „Домат”;

- бившите стопански дворове са частично ликвидирани, като част са разпродадени и са частна собственост. Доколкото в части от останалите се развиват някакви дейности със селскостопански характер, те са свързани предимно с животновъдството. В отделните населени места, в техните землища или стопански дворове, от частни земеделски стопани са изградени складове за селскостопанска техника и прикачен инвентар;

- в землището на с. Козаревец се изгражда Представителство на селскостопанска техника с РЗП около 1500 м².

Териториите за приложение на труд се предлага да се развият в следните основни териториални локализации:

- Модернизация на Промислената зона на града. Предвидените мерки са насочени към изграждане на енергоспестяващо улично осветление, нови тротоари, нови подходи към фабриките, както и ще се облагороди съществуващата инфраструктура. Община Лясковец има изготвен проект за модернизация на Промислената зона на града;
- Увеличаване на урбанизираните терени за производство (Пп) в град Лясковец;
- Обособяване на две производствени зони в село Козаревец;
- Увеличаване на производствените терени (Пп) в с. Джулюница, разположени непосредствено до пътя, свързващ селото с ж.п. гара и главния път София - В. Търново - Варна, както и на изходите от селото в източна, западна и южна посоки;
- Изграждане на пазар/тържище за земеделска продукция до главния път София - Варна в землището на с. Джулюница;
- Разширение в западна посока за нови производствени терени (Пп) в с. Добри дол;
- Отреждане на нови производствени терени в с. Драгижево.

Предвиждат се и разширение на съществуващи и изграждане на нови терени със смесено многофункционално предназначение (Смф), разположени непосредствено до двата вход-изходи от главния път София - В. Търново - Варна; в с. Козаревец, с. Добри дял, с. Мерданя, с. Драгижево.

За развитие на туризма и отдиха се предвижда:

- Формиране на зона за вилен отдих и рекреация (Ов), разположена между града и т.н. „Лесопарк”;
- Проектиране на рекреационни зони (Ок) в с. Мерданя, разположени около съществуващ язовир и в близост до манастира „Св. Св. 40 мъченици” – и еко- пътека до местност „Хайдушки камък” в село Мерданя;
- Възстановяване на зона за обществен отдих около читалище „Земеделец-1899” в село Козаревец;
- Възстановяване на зона за отдих „Попенец” - Козаревец, възстановяване на чешма и оформяне

на околното пространство с кът за отдих и почивка;

- Изграждане на паркова зона и зона за отдих „Голямата бръв“ в град Лясковец;
- Насърчаване развитието на специализирани и регионални туристически продукти чрез използване на местните ресурси;
- Изграждане на пешеходна и велоалея, свързваща село Драгижево с туристически къмпинг.

При условие, че в следващи фази на проектиране предвидените дейности се съобразят със съществуващата нормативна база и се предвидят подходящи и достатъчен брой локални пречиствателни съоръжения, те не биха се отразили негативно на повърхностните и подземни води от замърсяване.

При реализацията ще е необходимо проектиране и реализация на нови водопроводни и канализационни участъци. При условие, че се спазват нормативни изисквания и документи, свързани с коментираната материя, промените няма да окажат негативно въздействие върху околната среда и в частност повърхностните водни течения и подземните води.

2.2.2. Урбанистично развитие

2.2.2.1. Промени в обхвата на система “Обитаване”

В община Лясковец на 1000 обитатели се падат 565 жилища, 33.3 кв.м. жилищна площ на човек и 1.8 обитатели на жилище (средно за област Велико Търново – 586 жилища на 1000 обитатели, 32.9 кв.м жилищна площ на човек и 1.7 обитатели на жилище; за страната – 545 жилища на 1000 обитатели, 30.3 кв.м жилищна площ на човек и 1.8 обитатели на жилище).

Данните показват, че разпределението на жилищата е в съответствие с броя на населението по населени места. Най-голям е броят на жилищата в град Лясковец, където са изградени 52% от жилищата в общината. Жилищата на 1000 обитатели в град Лясковец са 469, а жилищната площ на човек от населението – 29.7 кв.м. В селата жилищата на 1000 обитатели (722) са над средното ниво за общината (565), а жилищната площ на човек от населението е 39.3 кв.м.

В града около 8% са необитаеми. Обратното - в селата има излишък от жилищни площи. Процентът на необитаемите жилища там средно е 33%, като най - малък е в с. Козаревец - 22%, а най-висок в с. Добри дял - 43%.

По отношение система „Обитаване”: проучванията на съществуващото положение показват, че в жилищните територии в настоящите граници на по-голямата част от населените места са удовлетворяват потребностите на постоянното население и демографските прогнози.

Може да се прогнозира, че в сферата на жилищното строителство основният дял от инвестиционните инициативи от страна на населението през следващите години ще бъдат насочени към саниране, реновиране на личните жилища и подмяна на съществуващите жилищни сгради с ново строителство. Няма основание да се очаква, че търсенето на „второ жилище” ще придобие мащаби, предизвикващи драстично интензифициране на инвестиционно-строителната активност.

Подобряването на достъпа и условията за обитаване в селата ще е основа и за засилването на функцията им на места, в които ще са разположени „вторите жилища” на градски жители, както и за временно пребиваващо население с трудова реализация в границите на общината, както и на туристи.

По отношение състоянието на сградния фонд с нежилищно предназначение следва да се допълни, че преобладаващата част от използваните общински сгради в селата се нуждаят от саниране; налице е голям брой неизползвани сгради - общинска собственост. Тяхната първоначална функция е отпаднала и физическото им състояние прогресивно се влошава. Те представляват ресурс за развитие на нови функции на база публични или частни инвестиции, които биха могли да допринесат за развитието на населеното място и стабилизирането на населението му.

В последните 10-15 години се наблюдава тенденция на строеж на нови еднофамилни сгради и реновиране на съществуващи като тип „второ жилище”. В с. Мерданя и с. Драгижево са налице намерения основно за развитие на обитаването („второ жилище”), на отдиха и на обслужването.

С оглед на интереса към определени населени места се предлага разширяване на териториите за жилищни нужди в град Лясковец - увеличаване на териториите за нискоетажно висококатегорийно обитаване (Жм), разположени югозападно от града, разширение на село Драгижево в западна посока за нискоетажно парцелно застрояване (Жм) и също така за вилно застрояване (Ов).

Изготвеният ОУП предвижда разширение на строителните граници на град Лясковец в югозападна посока с 41,1 дка за нискоетажно високо категорично обитаване, както и оформяне на зона за вилен отдиш и рекреация от 64,2 дка, разположена между града и т.н. „Лесопарк“. ОУП предвижда разширение строителните граници на село Драгижево в западна посока с 5,7 дка за нуждите на обитаване и обществено обслужване и с 4,6 дка зона за вилен отдиш и рекреация. В с. Мерданя се предвижда проектиране на 5,9 дка рекреационни зони, разположени около съществуващ язовир и в близост до Манастира „Св. Св. 40 мъченици“.

Всички жилищни имоти (и сгради) в Общината са 100% водоснабдени.

Град Лясковец има 95 % изграденост на канализационната мрежа, като системата за събиране на отпадъчните води е смесена, т.е. общо събиране в една тръба на битови, промишлени и дъждовни отпадъчни води. В с. Джулюница на база работен проект за отводнителна канализация от 1974 година е построена канализационна мрежа, имаща покритие над 60%, която на практика работи като смесена – за битови и дъждовни води и зауства водите си в река Джулюнска чрез няколко включвания. В село Мерданя е изградена отводнителна канализация на 55% от уличната мрежа, която работи като смесена канализационна система и зауства неprecистена в близкото дере. В с. Драгижево изградената отводнителна канализация е 30%, в с. Добри дял 30% , а в с. Козаревец 1% , като водите също се заустват неprecистени.

Предложеното изграждане на ЛПСОВ в отделните селища на Община Лясковец ще е фактор за развитие на системата на обитаване в тях.

Съгласно разработения предварителен проект на разглеждания ОУП се предвижда довършване изграждането на градска канализация в гр. Лясковец.

Предвидено е и изграждане на канализационна система и локални пречиствателни съоръжения в селата на Общината, които ще са фактори за развитие системата на обитаване в тях.

При условие, че се спазват предложенията за улавяне, отвеждане и пречистване на формираните отпадъчни води и свързаните с тях нормативни документи, промените в обхвата на система “Обитаване” няма да окажат негативно въздействие върху околната среда и в частност повърхностните водни течения и подземните води.

2.2.2.2. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху водите от приложението на ОУП на Община Лясковец

Съгласно ОУП е посочено като целесъобразно довършване изграждането канализационната мрежа на Лясковец. Предвидено е изграждане и реконструкция на канализационна мрежа, както и изграждане на локални пречиствателни съоръжения на селата от Общината. Капацитетът ще бъде съобразен с перспективното развитие на селищата.

Всичко това, свързано с проектирането и изграждането на ПСОВ в съответствие с действащата нормативна уредба, дава основание да се предположи, че отпадъчните води няма да доведат до замърсяване на околната среда и в частност на водите на реките, в които ще бъдат зауствани след съответното пречистване.

2.3. Компоненти на околната среда, върху които промените хидроложки и хидрогеоложски условия и промененото качество на водите ще окажат съществено влияние

При реализиране на проекта ОУП на Община Лясковец не се очаква да настъпят съществени промени в хидроложки и хидрогеоложски условия. Организираното пречистване на отпадните води изключва промени в хидрографската мрежа, нарушения и промени в хидрогеоложкия режим на повърхностните и подземни води. Това от своя страна не води до нарушение на нито един от компонентите на околната среда.

С реализирането на ОУП на Община Лясковец, отпадъчните води ще постъпват в локални ПСОВ за отделните селища. За заустването на пречистените води ще се проведе процедурата по чл. 46, ал. 1, т. 1, буква „д” от *Закона за водите*, в резултат на което ще се издаде Разрешително от БДДР - гр. Плевен за заустване на пречистени отпадъчни води и ще се определят индивидуалните емисионни ограничения.

Реализирането на плана не влияе негативно по никакъв начин върху състоянието на подземните води, тъй като:

- няма отвеждане на замърсители в подземни води;
- няма обезвреждане, включително депониране на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води;
- няма други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води;
- не се използват материали, съдържащи приоритетни вещества при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и др., при които се осъществява или е възможен контакт с подземните води и от които могат да бъдат замърсени подземните води;
- няма смесване на подземни води с различно качество чрез съоръженията на подземни води;
- няма инжектиране на природен газ или втечнен нефтен газ в подземните водни обекти.

2.4. Прогноза и оценка на очакваните изменения в качеството на водите, включително и в качеството на водите в границите на санитарно-охранителните зони, при заустване на отпадъчните води, при пряко и непряко отвеждане в подземните води и др.

Прякото отвеждане на непречистени отпадъчни води от предвиденото при реализиране на ОУП строителство, би довело до рязко влошаване качеството на повърхностните и подземните води в района и на практика такъв вариант би довел до погубване на възможността от тяхното използване.

С реализирането на локални ЛПСОВ в населените места във вътрешността на общината се отхвърля възможността от замърсяване на повърхностните и подземните води в района.

Въздействието от реализирането на проекта за ОУП на Община Лясковец се оценява като положително и допринася за устойчиво развитие на околната среда.

Мероприятия по отношение опазване на повърхностните и подземни води, които трябва да се имат предвид при реализиране на плана са:

- Преди започване на строителство да се предвидят химически тоалетни за работещите на обектите;
- Предлага се изпреварващо изграждане на новата и реконструкцията на съществуващата водопроводна мрежа;
- Водопроводната мрежа трябва да бъде обезопасена от евентуални течове;
- **Проектирането и изграждането на бъдещите канализационни клонове трябва да се извършва едновременно с проектирането и изграждането на ПСОВ, като се осигури включване на всички канализационни потоци към довеждащия колектор на ПСОВ;**
- Всички водовземания и ползване на воден обект, с цел заустване на води, по време на хидравлични изпитания, е задължително да се съгласуват с БДЧР, с цел преценка на необходимостта от издаване на разрешително по реда на ЗВ и извършване на мониторинг на водите (съгласно проведената консултация с БДДР-Плевен).

При реализация на проекта за ОУП на Община Лясковец следва да се имат предвид следните изисквания, забрани и ограничения, регламентирани в ЗВ, включително:

- За извършване на дейности по почистване и поддържане на деретата на територията на общината е необходимо да се представи в БДДР информация, съгласно изискванията на чл. 58, ал. 1 и ал. 2 от ЗВ.

- Изискванията на чл. 143, ал.1 от ЗВ, съгласно който за защита от вредното въздействие на водите не се допускат дейности, с които се нарушава естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици.
- Забраните на чл. 146 от ЗВ за застрояване в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения.
- При извършване на дейности, граничещи с води и водни обекти – публична държавна собственост е необходимо да се определят граници в съответствие с чл. 155, ал. 1, т. 1 от ЗВ.
- Предвид чл. 125 от ЗВ включването на нови количества отпадъчни води следва да се съобрази с капацитета и ефективността на съществуващата канализационна система.
- Изискванията на чл. 44 и чл. 46 от ЗВ, в случай на водовземане и/или ползване на воден обект.
- Съгласно изискванията на чл. 198о от ЗВ, предоставянето на ВиК услуги на потребителите се извършва единствено от ВиК оператор по реда на ЗВ и ЗУТ.
- Да бъдат съобразени съответните забрани и ограничения в поясите на СОЗ, описани в Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3/16.10.2000 г. на МОСВ, МРРБ и МЗ (ДВ, бр. 88/2000 г.)

*При изпълнение на посочените в проекта мероприятия, изпреварващото изграждане на ВиК инфраструктурата, както и предложенията направени с настоящата Екологична оценка, ще се спомогне за изпълнение на **предвидените мерки залегнали в ПУРБ**.*

3. Геоложка основа и земни недра

Въздействията върху геоложката основа възникват както в резултат на естествени (природни) процеси като ерозията и денудацията, така и при изпълнение на строителни дейности на територията на община Лясковец (изграждане на нови сгради и различни видове строителни съоръжения, както и при реконструкции, основни обновявания и ремонти, преустройства, надстрояване или промяна на предназначението на съществуващи строежи).

Тези въздействия ще възникнат при реализацията на ОУПО Лясковец и произтичащите инвестиционни инициативи. В тази връзка, устройството и застрояването на терени, попадащи в стръмни склонови участъци, както и подсичането на скатове, свързано със строителство на линейни съоръжения (особено - на пътища), е необходимо да се извършва при реализиране на превантивни мерки, възпрепятстващи възникването или активизирането на свлачищни или срутищни процеси - т.нар. „Рискови разрушителни геоложки процеси с внезапно действие или с периодично активизиране”. Въздействието върху геоложката основа на естествени процеси като водната ерозия (т.нар. „Процеси и явления с непрекъснато действие”) е факт, който е в основата на негативни въздействия върху околната среда.

Вид на въздействията - вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни

Основните типове въздействия върху околната среда могат да се дефинират, както следва:

- **по вид** - по време на изпълнение на ново строителство, укрепване, ремонт и рехабилитация на сгради и/или съоръжения на техническата инфраструктура въздействието е *пряко, първично, краткосрочно, временно, отрицателно, обективно обусловено*; при експлоатацията на реализираните обекти, произтичащи от прилагането на плана, въздействието е *пряко, постоянно, дългосрочно и с незначителни последици* и с подчертано *положителен ефект*;
- **по вероятност** - неблагоприятни въздействия могат да се проявят с различна вероятност при различните мероприятия, предвидени в ОУПО Лясковец.

Възможното въздействие върху околната среда (в частност - върху геоложката основа) се оценява, както следва:

- **по продължителност** - дългосрочно по време в обхвата на действие на ОУП на община Лясковец;

- **по териториален обхват** - съответства на степента на намеса - най-често е с локален обхват;
- **по честота** - временно (в периодите по време на строителството) и постоянно - по време на експлоатацията на различните обекти, които ще бъдат реализирани чрез ОУП на община Лясковец;
- **кумулятивен ефект** - от наслагващите се фактори, които оказват въздействие върху човешкото здраве.

4. Минерално разнообразие

ОУПО Лясковец не предвижда усвояване на нови територии за добив на полезни изкопаеми (т.е., не се предвижда разширение на дейностите по експлоатацията на минералните ресурси на територията на общината). Като цяло, добивът на полезни изкопаеми оказва неблагоприятни въздействия за околната среда и здравето на хората, като самите кариери и баластриери нарушават и ландшафта около населените места, в които се намират.

Вид на въздействията - вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни

Основните типове въздействия върху околната среда могат да се определят, както следва:

- **по вид** - по време на експлоатацията на находища на минералните ресурси въздействието е *пряко, първично, дългосрочно (до изтичане срока на концесията), временно, отрицателно, обективно обусловено*;
- **по вероятност** - неблагоприятните въздействия могат да се проявят с различна вероятност по време на действие на ОУПО Лясковец.

Възможното въздействие върху околната среда, в частност и върху геоложката основа, се оценява, както следва:

- **по продължителност** - дългосрочно по време на експлоатацията на находища на минерални ресурси;
- **по териториален обхват** - съответства на степента на намеса - най-често е с локален обхват;
- **по честота** - временно (в периодите по време на строителството) и постоянно - по време на експлоатацията на различните обекти, които ще бъдат реализирани чрез ОУП на община Лясковец;
- **кумулятивен ефект** - от наслагващите се фактори, които оказват въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

5. Земи и почви

Изхождайки от целта и основните задачи на ОУПО Лясковец, устройствената концепция и възприетите решения на предварителния проект са обосновани промени в поземлените ресурси на общината, както следва:

1) Ограничено увеличаване на терените за нискоетажно жилищно застрояване (Жм1), разположени само в общинския център и в село Драгижево. Счита се, че в перспектива част от населението на Лясковец, което сега обитава в 8 етажни панелни блокове, ще поиска да си построи ниско-етажни жилищни сгради, разположени в самостоятелни парцели.

Село Драгижево, поради близостта си до град В. Търново и разположение в подходяща природна среда, сега и в бъдеще ще бъде обект на инвеститорски интерес за закупуване и строеж на индивидуални жилищни сгради.

2) Вилни зони (Ов1) са проектирани само за общинския център (гр. Лясковец), разположени върху терена на бивши лозя и за с. Драгижево, ситуирани в подходящ южен скат в близост до селото.

3) Нов терен за обществено обслужване е предвиден за село Драгижево (за футболно игрище).

4) Нови терени за производствени и складови нужди (Пп1) са проектирани във всички села и най-много в общинския център.

5) Зелени площи (Зп1) са проектирани за селата Козаревец и Драгижево.

- 6) Проектирано е увеличаване на площите на всички гробищни паркове;
- 7) Нови терени за инженерна инфраструктура са проектирани, съгласно нуждите на съответните мрежи.

Всички увеличения на урбанизирани терени са направени за сметка на земеделски площи.

Проекта не предвижда нови територии за язовири и напоителни канали.

Въздействие върху земите и почвите ще има там където е предвидено строителство:

По време на строителството – пряко

Първичният терен ще бъде нарушен. Нарушенията ще бъдат свързани с дейности, нарушаващи почвената покривка - в участъците на строителните работи.

Необходимо е отделяне на хумуса (макар и минимален), депонирането му отделно от останалата земна маса и последващото му използване по предназначение.

Част от изкопаните земни маси ще се използват при вертикалната планировка на терена, а останалата част ще бъдат изнесени от терена и депонирани на подходящо място (съгласувано с общината).

Строителните площадки са ограничени по площ (само с оглед на обслужване на строителството).

След приключване на строителните работи е необходимо да се възстановят всички нарушения на околния терен, да се предвидят противоерозионни мерки и ландшафтно оформяне с подходяща за района растителност.

Необходимо е да се заличат временните строителни площадки и да се възстанови нарушената почвена покривка върху тях.

По време на експлоатацията - Нарушения на нови терени няма да има.

Не се очаква замърсяване на граниещите терени. Поради своето местонахождение и специфичност на обекта не се очаква промяна на почвеното плодородие на граниещите земи.

6. Природни обекти

Въздействия върху защитени територии по смисъла на ЗЗТ

Прилагането на проекта за ОУП на Община Лясковец, не засяга поради строителни или друг вид свързани с прилагането му дейности разположената на територията на общината защитена местност Лесопарка, тъй като всички предвидени в плана устройствени зони, в които се предвиждат строителни дейности са територии, които в миналото са били застроявани или прилежащи на тях.

При това разположение всички дейности на територията на устройствените зони с допустим режим на застрояване нарушения на режима на опазване на защитената местност поради строителни дейности не се очакват. Планът предвижда изцяло запазване на площта ѝ.

Защитената местност е с режим допускащ строителство, поради което на територията ѝ са изградени и функционират манастир, водно-увеселителен комплекс, ловна хижа със заведения за хранене и настаняване, комплекс Лесопарка, включващ ресторант-бар, хотелска част и почивна станция, ваканционно селище и свързващи ги алеи.

Проектът за ОУП не предвижда разширение на вече изградените съоръжения в защитената местност с последващи сечи и нарушение на режима на опазването ѝ. Същият е напълно либерален, като освен сечи, провеждане на геоложки проучвания с последваща разработка на полезни изкопаеми не включва други строги забрани, което не предполага и нарушения. Всичко това определя въздействията от прилагането на ОУП върху защитените територии по смисъла на ЗЗТ като благоприятни и гарантиращи опазването им.

Въздействия върху защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие

На територията на Община Лясковец са обявени 4 защитени зони от общоевропейската мрежа Натура 2000: Защитена зона BG0000610 „Река Янтра“, Защитена зона BG0000280 „Златаришка река“,

Защитена зона BG0000279 „Стара река“ и Защитена зона BG0000213 „Търновски височини“ за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна.

С прилагането на проекта за ОУП на община Лясковец се създават възможности за реализиране на промишлено, жилищно и друг вид строителство в землищата на населените места в общината, на терени, които са били застроени в близкото минало или увредени в резултат на строителни и друг вид дейности, както и на прилежащи на населените места терени. Всички предвидени за застрояване терени или такива с възможна промяна на предназначението на земята са разположени извън границите на защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. По тези причини реализирането на плана не води до засягане на типове природни обитания и местообитания на видове предмет на опазване в защитените зони, части от които попадат на територията на община Лясковец. Предвидените устройствени зони с изключение на 2 в землището на с. Козаревец (земяделски земи с режим допускащ смяната на предназначението им с решение на общинския съвет, и 2 Зсп) са разположени извън границите на защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000 и не се очакват негативни въздействия върху видовете предмет на опазване в тях и фрагментация на популациите им. Реализирането на плана не е в противоречие с предвидения в заповедта за обявяването ѝ режим за опазване на ЗЗ BG0000610 Река Янтра. В проекта за ОУП на община Лясковец защитените зони запазват площта си без да се предвижда строителство в тях, с изключение на предвидените в землището на с. Козаревец 2 устройствени зони. Поради незначителните по размер промени в землището на с. Козаревец проектът ОУП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в по-горе посочените защитени зони.

7. Биологично разнообразие

7.1. Растителен свят

С прилагането на плана се увеличават с 5,22% терените за зони с жилищни функции, с 39,99% за зони с обществено обслужващи функции, с 48,8% за производствени дейности спрямо съществуващите, а с 1,67% се редуцират площите за складови дейности. За селищните територии, проектът предвижда минимално разширение на строителните граници на гр. Лясковец и 4-те села за нуждите на обитаване и обществени услуги. Незначително се променят съществуващите площи на гробищните паркове, с оглед на сегашния им териториален капацитет и предвижданията на демографската прогноза, което не изключва подробното устройствено планиране да бъде по Наредба № 2/21.04.2011 г. на МЗ – транспонираща и прилагаща съответните директиви на ЕС.

В проекта за ОУП общото увеличаване на терените за нови устройствени зони е общо е 302,03 ха.

Предвижда се увеличаване на площите за Озеленяване паркове и градини от 11,11 ха на 15,62 ха.

Увеличението на площта на новите терени е за сметка на обработваемите земеделски земи, чиято площ ще се редуцира с 403,72 ха.

Предвиждат се преотреждането на селскостопански терени с ниска бонитетна оценка за при спазване интереса на собствениците им по силата на действащото законодателство, в т.ч. запазване на правото на отказа на същите за непромяна на съществуващото предназначение на земите – предвидено в „специфичните правила” за прилагането на Плана.

Ливадите пасищата и мерите ще се редуцират с 7,56 ха, като част от тях ще бъдат преотредени за зелени площи и терени за спорт, при което характерът на растителната покривка няма съществено да се промени.

По време на строителството с прилагането на плана ще бъде унищожена само растителност от ширококоразпространени плевелни видове, която не е предмет на опазване от българското законодателство.

При застрояването и инфраструктурните проекти ще бъдат отстранени най-широко разпространенени рудерални видове, като обикновен щир, (*Amaranthus retroflexus*), хибриден щир (*Amaranthus hybridus*), обикновен лопен (*Verbascum thapsus*), полско птиче просо (*Lithospermum*

arvense), синя метличина (*Centaurea cyanus*), бодлива метличина (*Centaurea calcitrapa*), трескот (*Cynodon dactylon*), полски синап (*Sinapis arvensis*), синя жлъчка (*Cichorium intybus*), бял равнец (*Achillea millefolium*), червена мъртва коприва (*Lamium purpureum*), обикновено безсмъртниче (*Xeranthemum annuum*), теснолист жилувек (*Plantago laeaeolata*), широколист жилувек (*Plantago major*), бучиниш (*Conium maculatum*), тревист бърз (бързак) (*Sambucus ebulus*), обикновена коприва (*Urtica dioica*), и др.

Няма да бъде унищожавана растителност извън границите на устройствените зони на територията за която се изготвя плана.

При създаването на нови зелени площи ще се използват характерни местни декоративни и овощни видове. От площи заети с широкоразпространени рудерални видове ще се премине към обогатяване на територията с многократно по-голям от характерния за крайселищните открити площи растителни видове.

Няма да бъдат засегнати находища на растителни видове подлежащи на опазване съгласно чл.40 от ЗБР. Поради характера на растителността която ще бъде отстранена и незначителния процент на площите, които потенциално ще бъдат засегнати с прилагането на плана въздействията върху растителността на територията на общината ще бъдат незначителни.

7.2. Животински свят

Въпреки, че с прилагането на плана, поради дългосрочния му характер възможностите за застрояване в предвидените в проекта за ОУП устройствени зони ще останат неоползотворени към края му, при оценката на въздействията е предвиден най-тежкия сценарий, използване на всички предвидени възможности за строителство в границите на предвидените в проекта устройствени зони. Очакванията са въздействията от строителството в населените места и прилежащите на тях площи в които предвижданията по ОУП допускат смяна на статута на земята за производствени и друг вид дейности, както и от експлоатацията на сградите и съоръженията в площите за производствена дейност да бъдат незначителни, при което да бъдат засегнати широко разпространени животински видове, с големи възпроизводствени възможности, без това да доведе до промени в численостите на популациите им. Планът предвижда запазване на структурата на общината като моноцентрична с разположен в югозападната ѝ част общински център гр. Лясковец и разположените на сравнително неголеми разстояния 4 села.

Проектът за ОУП предвижда увеличение с 5,22% терените за зони с жилищни функции, с 39,99% за зони с обществено обслужващи функции, с 48,8% за производствени дейности спрямо съществуващите.

Тъй като с прилагането на плана увеличението на площта на урбанизираните територии е незначително, като се засягат предимно прилежащи на тях площи при запазване площта на горските територии ще бъдат засегнати само местообитания на определен брой дребни бозайници и влечуги, в които присъствието на по-едри бозайници и птици в тях е по-скоро случайно. Съставът и числеността на обитаващите територията на населените места в община Лясковец и прилежащите на тях площи животински видове, ще останат непроменени, поради приспособимостта им за живот в урбанизирана среда. Въздействията върху всеки един клас от гръбначната фауна и безгръбначните ще бъдат както следва:

Бозайници: Територията на общината е бедна на горски ресурси, същите заемат 17,03% от територията ѝ поради което на територията на предвидените в проекта устройствени зони укриването на едри бозайници е изключено и същите ще останат незасегнати от плана. На територията на общината горските площи са фрагментирани на сравнително малки участъци, и разположени в периферията ѝ, а крайречните гори са в съседство със земеделски земи и населени места и не предоставят благоприятни условия за укриване, отглеждане на потомство и намиране на храна поради което едри бозайници близо до населените места се срещат епизодично. По вероятно е случайно преминаване през земеделските земи на по-едри дивни животни през зимата, когато поради снегонавяване или лоши метеорологични условия човешкото присъствие в района е минимално и единични екземпляри от по-едри бозайници случайно могат да се окажат на близко разположени до населени места територии. Малката вероятност за директна среща на хора с по-едри дивни бозайници свежда въздействията от реализирането на плана до незначителни.

Обитаващите откритите площи и обработваемите земеделски земи дребни бозайници като, европейската къртица (*Talpa europaea*), източноевропейски (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*), белокоземна белозъбка (*Crocidura leucodon*), малка белозъбка (*Crocidura suaveolens*), обикновена кафявозъбка (*Sorex araneus*), обикновена полевка (*Microtus arvalis*), сляпо куче (*Spalax leucodon*), европейски лалугер (*Spermophilus citellus*), полска мишка (*Apodemus agrarius*) и други укриващи се в подземни убежища са с кратък жизнен цикъл, големи възпроизводствени способности и застрояването на предвидените в проекта за ОУП устройствени зони няма да предизвика съществени промени в числеността на популациите им. Планът предвижда незначително намаляване размера на обработваемите земи и необработваемите (пасища, ливади) общо с 7,56 ха, като част от тях ще бъдат преотредени за зелени площи и терени за спорт, при което характерът на растителната покривка няма съществено да се промени.

Намаляването на размера на земеделската земя е незначително и ще се осъществи в дългосрочен период, което ще бъде незабележимо във времето и няма съществено да се отрази на популациите на обитаващите земеделските земи и откритите площи животински видове.

Поради незначителното намаление на размера на обработваемите и необработваеми земи ще се запазят условията за укриване, възпроизводство и стабилна численост на дребните бозайници като европейски лалугер (*Spermophilus citellus*), полска мишка (*Apodemus agrarius*), източноевропейския (белогръд) таралеж (*Erinaceus concolor*), белокоземната белозъбка (*Crocidura leucodon*), малката белозъбка (*Crocidura suaveolens*), обикновената кафявозъбка (*Sorex araneus*), обикновената полевка (*Microtus arvalis*), сляпо куче (*Spalax leucodon*), европейската къртица (*Talpa europaea*), европейски див заек (*Lepus europaeus*), язовец (*Meles meles*), черен пор (*Putorius putorius*), лисица (*Vulpes vulpes*), чакал (*Canis aureus*) и невестулка (*Mustela nivalis*).

Прилепи: Прилагането на плана не застрашава местообитанията им тъй като с прилагането му не се засягат подземни убежища за зимуване и размножаване. Значимите за прилепите подземни обитания пещери, скални цепки и стари гори с голям брой хралупати дървета са отдалечени от терени в които проектът за ОУП има нови предвиждания. Същите са на териториите на други общини и ще останат незасегнати, тъй като проектът засяга само прилежащи на населените места терени в община Лясковец и не се предвиждат дейности в такъв тип обитания.

Предвидените пространствена структура и визия за развитието на общината в изготвения проект за ОУП на община Лясковец предполагат с прилагането му запазване на благоприятния природен статус на обитаващите територията на община бозайници и определя очакваните въздействия от прилагането му като благоприятни за тях. Числеността на популациите им ще се определя от естествени фактори и други национални и програми и такива с финансиране от други източници.

Птици: С прилагането на проекта за ОУП на община Лясковец се предвижда запазване размера на горските площи и незначителен спад в размера на земеделските земи. В настоящия етап на територията на населените места едрата дървесна растителност е представена от овощни и декоративни дървета, най-големите и най-стари от които са орехите. Планът предвижда увеличаване на размера на зелените площи за публичен достъп. Това предполага запазване на числеността и видовия състав на обитаващите пояса на широколистните гори и откритите площи край населените места видове птици и създаване условия за намиране на удобни за гнездене места и допълнителна храна на обитаващите населни места видове.

Някои от видовете като полско врабче (*Passer montanus*), домашно врабче (*Passer domesticus*), селска лястовица (*Hirundo rustica*) и градска лястовица селска лястовица (*Delichon urbica*), ще продължат да ползват за гнездене подпокривните пространства на сградите в населените места а за други такава възможност ще бъде създадена с отреждането на нови терени за зелени площи за обществено ползване. С увеличаване на територията на зелените площи и засаждането на дървесна растителност е възможно поява на гнездящи колонии на чавката (*Corvus monedula*), а за свраката (*Pica pica*) са достатъчни и единични дървета. Нишите по сградите, между покривите и стените, зелените площи за обществено ползване, дървесната растителност по улиците ще бъдат обитавани от домашното врабче (*Passer domesticus*), полското врабче (*Passer montanus*), свраката (*Pica pica*), гугутката (*Streptopelia decaocto*), големия синигер (*Parus major*), синия синигер (*Parus caeruleus*), южния славей (*Luscinia megarhynchos*), сирийския пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), средния пъстър кълвач

(*Dendrocopus medius*), обикновената кукумявка (*Athene noctua*), а прилежащите на жилищните сгради и крайселищни части червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), сива овесарка (*Miliaria calandra*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*), жълта стърчиопашка (*Motacilla flava*), качулата чучулига (*Galerida cristata*), полска чучулига (*Alauda arvensis*), обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*), чавка (*Corvus monedula*), сива врана (*Corvus corax*), гарван гробар (*Corvus corax*), щиглец (*Carduelis carduelis*) и др.

На териториите на 4-те села и в откритите площи край тях ще продължат да се срещат и някои по-разпространени хищни птици като черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), малкия ястреб (*Accipiter nisus*) и големия ястреб (*Accipiter gentilis*), като за тези птици ще бъдат запазени възможностите за ловуване. За населяващите в настоящия момент територията на населените места птици реализирането на плана ще бъде с незначителни въздействия, тъй като промени в численостите им не се очакват, а за някои от тях въздействията ще бъдат положителни тъй като планът предвижда увеличаване на територията на зелените площи.

Влечуги: В проекта за ОУП на община Лясковец се предвижда незначителен спад в размера на земеделските земи поради което отрицателни въздействия върху влечугите изразяващи се в намаляне на площта на местообитанията им и числеността на популациите им не се очакват. Планът не предвижда и съществени промени в начина на стопанисване на земеделските земи като в периода на действие на плана преобладаващи ще останат площите в които се отглеждат зърнени култури, лозя и овощни градини, отделени една от друга чрез синури, малки необработваеми участъци, захрастени пространства, ивици дървета и пр., подходящи за обитаване от гущерите: зелен гущер (*Lacerta viridis*), стенен гущер (*Podarcis muralis*) и кримски гущер (*Podarcis tauricus*).

За останалите по-редки видове от гущерите, както костенурките и змиите, обитаващи естествени обитания в горските площи отрицателни въздействия от свързани с прилагането на плана дейности не се очакват, тъй като в проекта за ОУП не се предвижда намаляване на площта им.

Рибни и земноводни;

С прилагането на плана най-значими за рибите и земноводните ще останат реките от които с най-голям водосбор е р. Янтра и изградените микроязовири.

С прилагането на проекта за ОУП на Община Лясковец не се предвижда пресушаването на водни обекти или замърсяването им поради заустване на непречистени води, така че целият клас риби няма да бъде застрашен от реализирането му. С най-голям риск за популациите на рибите и земноводните са замърсяванията на река Янтра поради аварийни ситуации на разположените в градовете Велико Търново и Габрово промишлени предприятия. Същите са с изготвени планове за действие при аварии и мерки за недопускане на такива. ОУП предвижда реконструиране, на канализационната система при което да бъде изцяло предотвратено замърсяването на разположените на територията на общината водни тела с което въздействията от реализирането на плана върху рибите ще бъдат изцяло положителни и свързани с увеличаване на числеността на популациите им.

Въздействия върху безгръбначните:

С прилагането на плана въздействията ще бъдат незначителни, като от дейностите ще бъдат засегнати широкоразпространени видове, вредители по овощните дървета и културните растения и видове, които не са обект на опазване съобразно българското природозащитно законодателство и международни конвенции.

Тъй като свързаните с проекта за ОУП на Община Лясковец дейности засягат урбанизирани територии и прилежащи на тях земеделски земи в които са извършвани третирания с инсектициди същите не са обитания на редки и защитени видове насекоми. Независимо дали ще бъде реализиран плана или не употребата на пестициди и инсектициди е регламентирана в селските дворове, с цел осигуряване на продукцията от растящите в тях овощни дървета лози и отглеждането на зеленчуци съгласно съществуващите земеделски практики. Съществуващите и новосъздадените зелени площи за обществено ползване ще продължат да изпълняват функциите си на местообитание за различните видове пеперуди и други насекоми.

При набелязване на превантивни мерки за недопускане на аварийни ситуации по време на строителството и преки въздействия по време на експлоатацията на бъдещите производства върху представители на дивата флора и фауна очакваните въздействия от реализирането могат да бъдат сведени до незначителни, като прилагането му ще засегне само широкоразпространени растителни и животински видове, които не подлежат на опазване от страна на българското природозащитно законодателство. Тъй като планът се отнася за урбанизирани територии и прилежащи на тях нискобонитетни земи няма да се стига до вмешателство по време на размножителния период на по-голямата част от представителите на дивата фауна.

С прилагането на плана застрояването на свободните имоти, и преустройството на съществуващи стари и съоръжения ще се извърши без да се засягат площи с консервационна стойност, а само такива които са обект на човешка дейност поради което очакваните въздействия от прилагането на плана върху фауната на територията на община Лясковец могат да бъдат класифицирани като незначителни, периодични и с дългосрочен в границите на периода на действие на ОУП характер и обратими в случаите с допустима рекултивация.

8. Ландшафт

Всеки ландшафт има свой естетически капацитет, обусловен от неговата външна структура и екологичен капацитет, обусловен от вътрешния му строеж. Естетическия капацитет се определя от границата при която се запазва визуалното единство и естетическата хармония в ландшафта. Екологичният капацитет се обуславя от съхраняване механизмите на саморегулиране на ландшафта, обезпечавашо запазването на съществуващото екологично равновесие. Състоянието и потенциала на природните условия и ландшафтната среда са фактор за изграждане на елементите на урбанизираната територия.

От анализа на природните и антропогенните компоненти на ландшафта, става ясно, че са налице предпоставки за съхраняването на съществуващия характер на ландшафта в определени територии, за съчетанието на природни и антропогенни компоненти в интегрирани политика и култура на земеползване.

Предварителния проект за Общ устройствен план на община Лясковец с устройствените си предвиждания, правила и нормативи осигурява в максимална степен едновременно социализацията и опазването на всички ценни природни и антропогенни дадености – обекти с природно защитен статус, и обекти на културното наследство.

Като основа за изработването на проекта за ОУП на община Лясковец, са взети предвид съставните части на отделните землища в населените места в пространствено структуриране и функционално отношение, както прогнозата за тяхната динамика на база визията и стратегическите цели за развитие на района и анализ на демографските и социално-икономически процеси през времевия обхват на действие на плана.

Направените с проекта за ОУП на община Лясковец предвиждания съгласно времевия хоризонт на ОУП, (съгласно действащата нормативна уредба в устройственото планиране, срокът на действие на ОУП е 15-20 години), като е съобразено развитието на всяка една от системите (и под системите към тях) и обвързването им с пространственото и териториалното планиране на същите, в тази връзка може да се посочи, че няма да се отрази с негативни последици, и ще намалят аграрните компоненти в ландшафта на общината в съвсем малка степен.

В новопредвидените устройствени зони с проекта за ОУП на община Лясковец също е застъпена концепцията за урбанистично развитие с ниски показатели на застрояване, както и съпътстващо изграждане на нови елементи на зелената система във всяка от тези зони.

Промени в характера на ландшафта след реализиране на предварителния проект на ОУП и устройствено зонироване на територията в разширен обхват се очаква да настъпят в присъединените към населените места територии, разширяването на вилните и складово производствените зони, но като цяло Проектът е насочен към запазването на тяхното ландшафтно предназначение, като ги обединява с една цялостна урбанизирана структура.

9. Културно-историческо наследство

В проекта за ОУП на Община Лясковец културно-историческото наследство е представено подробно от праисторията, античността и средновековието до новото и най-ново време. Отчитането му в Плана е основателно и е гаранция за бъдещото му съхранение.

Връзката между опазването на наследството и благоустройството на териториите е определен като най-съществен принцип на настоящия ОУПО.

Предвидените дейности, свързани с пространственото развитие на общината, включват разкриване, документиране и разработване на концепция за опазване и социализация на богатото културно наследство, което е представено от археологически, исторически, художествени, архитектурно-строителни паметници, нематериално културно наследство (народни традиции, легенди и културни обичаи), мемориални паметници, както и от природни ценности.

Обстоятелството, че Лясковска община разполага с ресурси с голям туристически потенциал: Природни ресурси (паркове, реки, планини, живописни места); Културни забележителности (паметници, музеи, исторически обекти); Съвременна и традиционна култура (изкуство, фолклор, занаяти, музика, архитектура, бит); Антропогенни атракции (събори – всенароден събор в м. „Св. Св. Петър и Павел“; специфични празници – напр. на картофа, на лозаря, на гурбетчийството); Дейности (пешеходен туризъм, колоездене, риболов, наблюдение на птици) е основание за проектантите да изведат КИН като важен ресурс за подобрения в системите на труд, обитаване, отдих и туризъм, чрез:

- Съхраняване и използване на традиционната среда за труд, стимулиране на традиционни занаяти и земеползване, селски туризъм;
- Съхраняване и използване на традиционната жилищна среда с повишаване качеството на живот и условия за диференциран стандарт на обитаване;
- Обогащане на системата отдих/туризъм чрез мрежа от културни маршрути и устройство на културните пейзажи.

Определени са следните културни маршрути, показани в отделна схема към предварителния проект: **А** – (Г. Оряховица) – Лясковец – Драгижево – Мерданя – (Елена – Сливен) – (Златарица) (LYA-AS-1 до 119; LYA-GP-1 до 4; LYA-ARH-12, 13, 14, DRA-ARH-1 до 6; MER-ARH-1; ; MER-AS-1, 2; MER-NS-1); **Б** – Лясковец – Лесопарка – Манастир „Св. Св. Петър и Павел“ – Драгижево – (Арбанаси) (LYA-ARH-5, 6, 7, 21, 22; LYA-H-1; LYA-PK-1); **В** – (В. Търново) – Добри дял – Козаревец – Джулоница с включени археологически паметници-могили (LYA-ARH- 12, 13, 14,4,15 и 17 а, b, c, d; DOD-ARH-1,2, 3, 4, 5, 6, 7; DJU-ARH- 2, 3, 1, 12, 7, 8, 9, 10,11); **Г** – Еко-пътека по поречието на Златаришка и Стара река (DJU-ARH- 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10а, b, c, d; DJU-I-2, 3, 4; DJU-H-1).

С проекта са определени и Специфични правила и нормативи за прилагане на ОУПО Лясковец относно културното наследство както и режимите към тях, които отговарят на съвременни изисквания за съхраняване на КИН и за различни видове културен туризъм.

В изготвеното приложение към предварителния проект за ОУП на Община Лясковец, структурата на режимите за опазване включва опазване и социализация на Археологически паметници (съгласно чл. 35 от Наредба № 7 на ЗУТ):

- 1) Т кин1 - Терени с концентрация на единични НКЦ от местно и национално значение. Не се допуска изграждането на нови строителни обеми. Допускат се:
 - строителни работи, свързани с осъществяване на благоустрояването на терена и изграждане на подземни инфраструктурни обекти;
 - ремонтни работи за поддържане и подобряване на физическите и естетическите качества на обектите НКЦ;
 - за обектите НКЦ с местно значение вътрешни преустройства, без промени във външния образ;

- паркоустройствени работи и дейности, свързани с поддържане и подобряване на физическите и естетическите качества на растителността.

Всички разрешени дейности в границите на терена се съгласуват с МК - НИНКН.

2) Ткин2 - Терени с единични обекти НКЦ от национално и местно значение

До изработване на План за опазване и управление (ПОУ) на НКЦ се допуска:

- реставрационни и консервационни работи с максимално съхраняване на оригинала;
- минимални промени в плановите схеми и конструкцията на сградите за адаптирането им към съвременните функционални потребности;
- Не се допускат:
 - промени на размера и формата на прозоречните отвори;
 - смяна на наклона и традиционните материали по покрива;
 - промяна на материалите за оформяне на фасадите и цветовото им решение.

Всички разрешени дейности в границите на терените с НКЦ се съгласуват и одобряват от МК – НИНКН.

3) пТкин3 - Територии с/без наличие на НКЦ и съхранена специфична урбанизирана среда

При наличие на инвестиционна инициатива новото строителство се допуска:

- за имоти с наличие на НКЦ с ПУП, ПРЗ и РУП с обхват съгласно чл. 78, ал. 4 от ЗКН, съгласувани с МК по реда на чл.89-91 от ЗКН;
- за останалите имоти въз основа на ПУП-ПРЗ, с който следва да осигури:
 - съхраняване на формираната селищна структура и улична мрежа с допустими частични корекции за осигуряване на проходимост за съвременни транспортни средства;
 - ограничаване височината на застрояване до 2 етажа и преобладаващо свободно застрояване;
 - прилагане на четириискатни и многоскатни покриви с наклон 1:3 покрити с керемиди;
 - използване на традиционни материали за оформяне на фасадите – дърво, камък и бяла мазилка;
 - прилагане на прозорци с вертикални пропорции на отворите;
- за обекти НКЦ от „местно значение“, „ансамбловое значение“ и „за сведение“ се допускат вътрешни преустройства за адаптирането им към съвременните функционални и противопожарни системи.

4) пТкин4 - Охранителна зона около военни и възпоминателни паметници и знаци.

Охранителният режим включва:

- 3 м около паметника за благоустрояване и охрана на обекта
- забрана на строителни и други дейности в границите на имотите не свързани с тяхното поддържане и охрана;

- допускат се дейности свързани с охраната, поддържането, благоустрояването и паркоустрояването на имотите и самите паметници;

В проекта чрез векторната картография на ГИС с реални координати са използвани широките възможности за интегриране на бази от данни, разслояване на информацията по зададени критерии, създаване на симулации, които отчитат времеви и пространствен аспект на елементите на културното и природно наследство. Тук се съдържат съответно и

възможностите за ефективно управление и социализиране на КИН. Съвременните форми за експозиция се основават на ефективно приложение на нови технологии (лазерен светлинен дизайн, 3d mapping, аудио и видео програми).

Със спазването на предложените с ОУП на Община Лясковец устройствени решения и рестрикции и предложената концепция, се очаква значително положително въздействие в посока опазване и развитие на системата от обекти на архитектурното и археологическото наследство.

10. Отпадъци

Община Лясковец ще продължи да се развива и променя независимо дали ще се реализира проекта на Общия устройствен план. Както и към настоящия момент, така и при това бъдещо развитие, ще се генерират отпадъци.

Реалистичният вариант на прогнозата показва, че числеността на населението на общината ще намалее като се очаква да достигне към 2035 г. 11 000 д. Предвид демографската прогноза, за следващите години не се очакват сериозни промени в броя на населението в проучваната територия което означава, че обемът генерирани битови отпадъци ще се запази или ще намалява. Не се очакват и сериозни изменения в морфологичният им състав поради запазване бита на обитаване.

Отпадъците могат да окажат влияние върху отделните компоненти на околната среда и човешкото здраве, ако не се вземат мерки за тяхното надеждно управление. Необходимо условие за това е наличието на съоръжения за тяхното третиране и обезвреждане. Настоящата ситуация в сектора за управление на отпадъците дава възможност да се идентифицират главните потоци на отпадъците, да се анализират и планират за решаване проблемите, свързани с действията по намаляване количеството, токсичността и възможностите за рециклиране на отпадъците. Управлението и третирането на отпадъците е един от основните приоритети на Община Лясковец в областта на опазване на околната среда. По отношение на организираното сметосъбиране и сметоизвозване на 100% е обхваната цялата територията на Община Лясковец с всички населени места Основните опорни точки, към които ОУП следва да се придържа, за да осигури устройствени гаранции за развитие на общината в перспектива са както следва:

- По-нататъшно развитие на системата за събиране на зелени отпадъци от зелената система на общинския център и стартиране на система за разделно събиране на зелени и други подходящи за компостиране биоотпадъци от заведения за обществено хранене, хотели, ресторанти, магазини за хранителни стоки и на по-късен етап в случай на неизпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците - стартиране на система за събиране от домакинствата. Насърчаване на домашното компостиране.
- Изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци, отговаряща на изискванията към производството на компост, предприемане на мерки за намиране на пазар на произведения компост, постигане на условията, при които компоста престава да бъде отпадък (и при необходимост получаване на решение по чл. 5, ал. 2 от ЗУО) и постигане на изискванията за качество на произведения компост в зависимост от приложението му и по отношение на граничните стойности за тежки метали.
- Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. рециклируеми отпадъци, едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, текстил и други, финансирани от общината. Включване на отпадъци финансирани от други източници, различни от такса битови отпадъци, като например масово разпространени отпадъци и строителни отпадъци от ремонтни дейности в бита.
- Осигуряване на събирането и рециклирането на рециклируеми отпадъци от бита (хартия, пластмаса, стъкло, метал), за които принципът «отговорност на производителя» не се прилага – създаване на система за регистриране и отчитане на количествата събрани от частния сектор и разширяване на услугите предлагани в площадките за безвъзмездно предаване (напр. събиране на плоско стъкло и видове пластмаси, чиято изкупна цена от заводите за оползотворяване не покрива разходите за тяхното събиране на търговска основа) и в дългосрочен аспект в случай, че не е осигурено постигането на целите за рециклиране на битови отпадъци – стартиране на

система за разделно събиране на отпадъци от бита, за които не се прилага принципът отговорност на производителят.

- Оптимизиране на транспортните схеми след въвеждане в експлоатация на регионалното депо.
- Целите, които си поставя общинското ръководство е:
- Въвеждане на зелени обществени поръчки - включване на критерии в обществените поръчки, с които се дава приоритет на закупуването на стоки и услуги, които допринасят за създаването на пазар за продукти от рециклиране и за насърчаване предотвратяването на отпадъци
 - Увеличаване на дела на оползотворяваните и рециклирани отпадъци;

При спазване на изискванията на законодателството по отношение управление на отпадъците, не се очаква отрицателно въздействие на този фактор върху компонентите на околната среда.

11. Опасни вещества

Предвижданията на проекта на ОУП на Община Лясковец няма да променят съществено съществуващата ситуация по отношение на опасните вещества и управление на риска. Описаните характеристики на общата концепция на ОУП на община Лясковец – целеви ориентири и принципи, го определят като планов документ, насочен към екологосъобразно устройство на общинската територия. Ориентиран е към ограничаване до минимум на неблагоприятните последици от урбанизация на територията и по-нататъшно протичане на урбанизационния процес към постигане на баланс между природна и урбанизирана среда. Тъй като съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията (чл. 103, ал. 2) общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана, конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти в обхвата на ОУП се определя от подробни устройствени планове. На тази база, в проекта на ОУП не може да се предвиди конкретна реализация (изграждане) на ново предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и да се предвидят данни за количествата на опасните вещества по Приложение № 3 на ЗООС, които ще бъдат налични в предприятието/съоръжението. Такива предприятия и съоръжения могат да бъдат предвиждани в следващите нива и етапи на проектиране и при условие, че се прояви такава инвестиционна инициатива, се предприемат съответните действия по реда на ЗООС. При условие, че при реализацията на даден инвестиционен проект инструкциите за работа с опасни вещества се спазват стриктно, не следва да се очаква въздействие върху компонентите на околната среда от фактор „опасни вещества”.

В община Лясковец има обособен централизиран склад, за който в срок е подаден до ИАОС отчет за количествата съхранявани в складовете ПРЗ по Приложение 12 на Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Склад за ПРЗ на в община Лясковец е в добро състояние и е ограден с мрежести огради, с ясно видими номера и обновена сигнализация за опасност.

12. Рискови енергийни източници – шум, вибрации, радиации

12.1. Въздействия от шума

В направения анализ на съществуващото състояние на транспортно-комуникационната осигуреност на община Лясковец е отчетено, че разположението ѝ прави кръстопът на транспортни артерии от най-висок клас, провеждащи националния трафик. Това обуславя много добра възможност за връзки с останалата част от страната и в частност със съседните общини. Гъстотата на пътната мрежа $74,413 \text{ км}/100 \text{ км}^2$ е значително над средната за страната $39 \text{ км}/100 \text{ км}^2$, а гъстотата на РПМ е $37,43 \text{ км}/100 \text{ км}^2$, която е също значително по-голяма от средната за страната $17,1 \text{ км}/100 \text{ км}^2$, което показва, че пътната мрежа е добре развита и осигурява бързи и качествени транспортни връзки и напълно задоволява населените места.

С оценявания ОУП на община Лясковец за програмния период се предвижда изграждането на два обходни пътя, които да освободят селищата от транзитно движение:

- **Село Мерданя** - обход на ГП II-53, свързващ В. Търново (Лясковец) с Елена и Сливен

- **Село Козаревец** - обход на отклонение от ГП I-4 (общински път VTR-1181), минаващо през селото към Г. Оряховица и на север към Свищов и Русе. По това отклонение от главния път сега през селото минават главно товарни МПС, които освен че застрашават конструктивно прилежащите сгради, създават и определено акустично натоварване в съседните селищни терени; това прави реализирането на този обход наложително.

С осъществяването на тези проектни предложения ще се облекчи транзитният трафик през жилищните зони на тези селища, което ще доведе и до значително намаляне на шумовото натоварване и ще се подобри акустичната среда в населените места.

В проекта за ОУП, съгласно прогнозите на АПИ, не се предвиждат разширения на съществуващата републиканска пътна мрежа. Респективно няма предпоставки за възникване на допълнителни емисии транспортен шум в нови терени.

На този етап не се очаква никакво развитие на ж.п. мрежата и транспортното ж.п. обслужване на общината, респективно няма да има допълнително акустично натоварване от ж.п. транспорт.

За развитие на промишлено-складовите дейности, за производство и преработвателна индустрия с новия ОУП на община Лясковец, съгласно предоставената информация, се предвижда:

- Модернизация на Промислената зона на град Лясковец, включително и облагородяване на съществуващата инфраструктура. Община Лясковец има изготвен проект за модернизация на Промислената зона на града;
- Увеличаване на урбанизираните терени за производство (Пп) в град Лясковец край основните транспортни комуникации ГП I-4, ГП II-53 на юг и край пътя, водещ към ж.п. гарата и летище Горна Оряховица на север;
- Обособяване на две производствени зони в село Козаревец – на юг-югозапад и върху свободните терени, разположени между селото и съществуващата производствена зона на североизток;
- Увеличаване на производствените терени (Пп) в с. Джулюница, разположени непосредствено до пътя, свързващ селото с ж.п. гара и главния път София - В. Търново - Варна, както и на изходите от селото в източна, западна и южна посоки; предвижда се и изграждане на пазар/гържище за земеделска продукция до главния път София - Варна в землището на селото;
- Разширение в западна посока за нови производствени терени (Пп) в с. Добри дол, разположени непосредствено до пътя, свързващ селото с главния път София – В. Търново – Варна; предвиждат се допълнителни терени за производство (Пп) на юг и терени за Смф – на север;
- Отреждане на нови производствени терени в с. Драгижево на северозапад непосредствено край ГП II-53, както и в южна посока.

Общото увеличение на площите в община Лясковец за развитие на териториите с производствени функции с териториално-устройствен режим за Пп съгласно предоставената информация е 157,6 ха, а за общественно-обслужващи територии и смесени многофункционални зони – 17,78 ха. При бъдещото подробно градоустройствено планиране за тези терени следва да се предвижда площ за озеленяване $P_{оз} = \text{мин. } 30\%$ за всяко новоотредено УПИ по отделно. Планираното озеленяване, освен естетични функции, ще играе положителна роля и в акустичен аспект, ограничавайки и поглъщайки евентуални шумови емисии от производство в конкретен УПИ. При конкретното проектиране следва да се оценят евентуалните шумови емисии и се предвидят мерки за недопускане превишаването на граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, регламентирани в Приложение № 2 към чл. 5 на Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ.

На този етап не се очаква горепосочените предвиждания за промишлените зони в проекта за ОУП да доведат до неблагоприятно въздействие върху акустичната среда на територията на община Лясковец.

Зелената система на населените места е от съществено значение за комфортната акустична среда. Проучванията и анализите, извършени от екипа, разработващ новия ОУП на община Лясковец, констатира, че зелените площи на територията на гр. Лясковец заемат 7,64 ха или 6,1 м² на жител, което е крайно незадоволително и не съответства на нормативите съгласно чл. 31, ал. 1 от Наредба № 7/2003 г. за ПНУТ на МРРБ (Обн., ДВ, бр. 3 от 2004 г., посл. изм. бр. 21 от 2013 г.). Такава е ситуацията и в малките населени места на Общината, където зелените площи за отдих са маломерни или напълно липсват. Следва да се отчете наличието на дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално жилищно строителство и оказва благоприятно общо въздействие върху микроклимата и акустичната среда в населените места на Общината. Градският парк в гр. Лясковец е обновен след реконструкция.

С новия ОУП на община Лясковец са определени територии и изисквания за изпълнение на защитно и изолационно озеленяване, в т.ч. по протежението на пътища, както и за опазване на залесяванията в земеделските земи, поради полезащитните им функции и като елементи на ландшафта. Това ще се реализира чрез:

- Изолационно озеленяване между населените места и производствени бази, животновъдни ферми и др.;
- Изолационно озеленяване между населените места и пътищата за подобряване на акустичната среда, озеленени ивици край пътища за защита от ветрове и снегонавяване;
- Озеленяване покрай речните корита в населените места, в съчетание с благоустрояване и създаване на зони за отдих.

Осъществяването на тези мерки ще допринесе за благоприятната акустична среда в конкретните селищни територии.

Всички предвиждания на ОУП на община Лясковец ще способстват за ограничаване и намаляване на евентуални шумови емисии в урбанизираните зони на Общината и ще осигурят благоприятна, комфортна акустична среда за населението.

В проекта за ОУПО Лясковец няма заложиени предпоставки за възникването на наднормени вибрации, отразяващи се неблагоприятно върху околната среда и здравето на жителите на общината.

12.2. Въздействия от йонизиращи лъчения

Източници на допълнителни йонизиращи лъчения могат да бъдат ядрени аварии, атомни електроцентрали, дейности и инсталации за получаване и преработка на ядрено гориво, източници, използвани за медицински нужди (рентгенови апарати за диагностични цели, радиоизотопи, използвани за диагностика и терапия) и други.

Предложенията за градоустройствени решения, заложиени в оценявания проект за ОУП на община Лясковец, нямат пряко отношение към разглежданите източници на йонизиращи лъчения; не се предвиждат терени за такива дейности. Поради това не се очаква реализацията на плана да доведе до промяна на радиационния статус на територията на община Лясковец.

12.3. Въздействия от електромагнитните (нейонизиращи) излъчвания

Основните източници на повишени електромагнитните излъчвания на територията на община Лясковец с възможно неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и околната среда са радио- и телевизионните предаватели, подстанциите за високо напрежение, електропроводите, трафопостовите, хранящи жилищни квартали и сгради, аналоговите и цифровите базови станции за мобилна комуникация и др.

Съгласно Концепцията за оценявания ОУПО Лясковец съществуващата електропреносна и електроразпределителна мрежа е в добро състояние в по-голямата си част. Аварии по електропроводните линии 20 kV основно се дължат на остаряла изолация. Препоръчва се Електроразпределителното дружество ежегодно да почиства просеките и да извършва върхови ревизии на въздушните електропреносни линии (ВЕЛ).

Развитието на електроразпределителната мрежа средно напрежение (СН) се извършва от Електроразпределителното дружество съгласно Закона за енергетиката и Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи, издадена от ДКЕВР (обн., ДВ, бр. 31 от 4.04.2014 г., в сила от 4.04.2014 г., изм. и доп., бр. 36 от 13.05.2016 г., в сила от 13.05.2016 г., изм., бр. 77 от 4.10.2016 г., в сила от 4.10.2016 г.). Трасетата на кабелните и въздушни линии се определят с техническите проекти по реда на ЗУТ.

Развитието на мрежата СН и точното местоположение на предвидените нови ТП е предмет на проучвания в следващ планов етап (при разработване на ПУП и конкретни инвестиционни проекти). Тогава следва да се приложат всички нормативни изисквания, касаещи изграждането на електропреносни мрежи и съоръжения, с цел безопасност и защита от възникване на наднормени електромагнитни излъчвания.

Изграждането на тези съоръжения следва да бъде извършено при стриктното спазване на изискванията на съответните нормативни документи. Така ще се осигури превенция и по отношение нивата на електромагнитните излъчвания в околната среда.

По принцип при спазване съответствие с действащите нормативи не се очакват вредни въздействия от ЕМП върху компонентите на околната среда и здравето на хората. В подробните устройствени планове следва да се следи за разположението на трафопостовите, захранващи отделните групи от сгради.

Друг възможен източник на ЕМП в околната среда са елементите на съобщителната инфраструктура. Съгласно предоставената информация и трите национални оператора осъществяват пълно телекомуникационно покритие на територията на община Лясковец. На този етап няма информация за планирано изграждане на територията на община Лясковец на нови базови станции на трите мобилни оператора, които имат добре развита клетъчна мрежа в цялата страна.

В така представения проект за ОУП на община Лясковец няма предпоставки за възникването на наднормени електромагнитни излъчвания в околната среда и жилищните зони.

В заключение може да се обобщи, че не се очакват значителни и трайни негативни въздействия от шум, вибрации, йонизиращи и електромагнитни излъчвания в околната среда от реализацията на ОУП на община Лясковец.

13. Въздействия върху здравно-хигиенните аспекти на околната среда

При оценката на риска са преценени факторите и тяхното влияние върху човешкото здраве в резултат на урбанизацията предвидена с предварителния проект за ОУП на община Лясковец.

Основната цел на ОУП е да осигури устойчиво развитие и благоустрояване на община Лясковец в съответствие със специфичните природни и общественно-икономически дадености и да създаде най-благоприятни условия за обитаване, труд и отдых на постоянното население на общината. Представеният ОУП с разработените в него: комфорт на обитаване; екологосъобразно развитие на стопанството и промишлеността; обезпеченост с техническа и инженерна инфраструктура; обезпеченост със социална инфраструктура – отговарят на съвременните нормативи и стандарти на ЗУТ и Наредба № 7 на МРРБ за правила и норми за устройство на различните видове територии. Основните параметри на ОУП са дадени в Правила и нормативи за прилагане на ОУП.

Устройствените решения, подкрепящи развитието на стопанския сектор в общината ще допринесат за създаване на условия за приемлива среда на труд и опазване на здравето на населението в синхрон с опазване и използване на потенциала на природните дадености и ще създава благоприятни условия за привличане на чужди инвестиции и разкриване на нови работни места. Проектът предвижда предимно производствени и нови смесени обслужващи и складово-производствени зони във всички населени места в общината, с които се осигуряват устройствени условия за реализация на инвестиционни инициативи, свързани с изграждането на малки и средни предприятия, за обекти на логистиката и на епизодичното, периодичното и ежедневното обслужване.

С ОУП се създават устройствени предпоставки за опазване и развитие на недвижимото културно наследство в единство с нематериалното културно наследство и тяхното популяризиране като основен ресурс за устойчиво развитие на общината, източник за стимулиране на всички функционални системи. Синтезът на природни и културни ценности представя интегрална и разнообразна картина – основа за образование, изследвания, опазване и туризъм.

Прогнозата за предполагаемото въздействие върху отделните компоненти на средата показват, че предполагаемото бъдещо състояние ще бъде в изискваното нормативно състояние, което от своя страна ще осигури здравно-хигиенните параметри на територията. Анализираните нива на атмосферните замърсители за прогнозния период са основание да се твърди, че в общината няма големи замърсители на атмосферния въздух. Реализацията на ОУП не е свързана с появата на нови значителни източници на емисии в атмосферния въздух, които да окажат отрицателно въздействие върху качеството на въздуха в община Лясковец.

При реализиране на проекта ОУП на Община Лясковец не се очаква да настъпят съществени промени в хидроложки и хидрогеоложки условия. Организираното пречистване на отпадните води изключва промени в хидрографската мрежа, нарушения и промени в хидрогеоложкия режим на повърхностните и подземни води. При условие, че се спазват предложенията за улавяне, отвеждане и пречистване на формираните отпадъчни води и свързаните с тях нормативни документи, промените в обхвата на система “Обитаване” няма да окажат негативно въздействие върху околната среда и в частност повърхностните водни течения и подземните води.

Планът предвижда разширение на строителните граници на града и селата за нуждите на обитаване, вилен и курортен отдих и обществени услуги. При тяхното проектиране са взети в предвид разположението на съществуващите бивши селскостопански дворове, които са частично разпродадени, а в останалите доколкото се развиват някакви дейности със селскостопански характер, те са свързани предимно с животновъдството и разположението на новите предимно производствени и нови смесени обслужващи и складово-производствени зони. На този етап не се очаква тези предвиждания за промишлените зони в проекта за ОУП да доведат до неблагоприятно въздействие по отношение на здравето на населението в община Лясковец. При конкретното проектиране на бъдещи намерения в тези зони е необходимо да се оценят евентуалните здравни въздействия и се предвидят съответните мерки.

Всички предвиждания на ОУП на община Лясковец ще способстват за ограничаване и намаляване на евентуални шумови емисии в урбанизираните зони на Общината и ще осигурят благоприятна, комфортна акустична среда за населението. При така представения проект на този етап не се очаква предвижданията за нови и модернизация на съществуващи промишлените зони да доведат до неблагоприятно въздействие върху акустичната среда на територията на община Лясковец. Предвидените за изграждане два обходни пътя, които ще освободят селищата Мерданя и Козаревец от транзитно движение, ще доведат до значително намаляне на шумовото натоварване и ще се подобри акустичната среда в тези населените места.

С предварителния проект са определени територии и изисквания за изпълнение на защитно и изолационно озеленяване, в т.ч. по протежението на пътища, както и за опазване на залесяванията в земеделските земи, поради полезащитните им функции и като елементи на ландшафта. Осъществяването на тези мерки ще допринесе за благоприятната акустична среда в конкретните селищни територии.

В проекта няма заложи предпоставки за възникването на наднормени вибрации, йонизиращи и електромагнитни излъчвания, отразяващи се неблагоприятно върху околната среда и здравето на жителите на общината.

С предварителния проект са определени основните рискове за населението и урбанистичните единици вследствие на природни бедствия:

- Водоизточници и възможности за замърсяването им;
- Разливи на реки, повреди в язовирни съоръжения и респективно наводнения;

- Наличие на дейности и съоръжения по чл.103 от ЗООС и възможни рискове от големи аварии
- Пожари
- Замърсявания.

Последните са взети в предвид при определянето на устройствените зони. Предложени са и конкретни мерки и устройствени решения за предотвратяването им.

Предвид стопанското, рекреационното, екологичното и естетическото значение на горите в община Лясковец, ОУП предвижда запазване в максимална степен предназначението на тези територии и ограничаване възможностите за промяна на предназначението на съществени части от тях за други нужди.

С проекта за ОУП на община Лясковец, успешно от хигиенни позиции се определят рамките за бъдещото планиране и управлението на устройствения процес. Поставени са изискванията към последващите подробни устройствени планове (ПУП) със съответните план схеми, определено е устройството на различните видове територии в съответствие със здравно-профилактичните изисквания. Предвидени са необходимите мерки за гарантиране и в бъдеще на здравословни условия за живот, като всички дейности и обекти в плана не създават условия за повишаване на здравния риск за населението.

От комунално-хигиенни позиции може да се обобщи, че проекта на ОУП на община Лясковец не съдържа предвиждания, които могат да доведат до негативни ефекти за здравето на населението в общината. В проекта на ОУП се регламентира съвременна териториална планова основа за дългосрочно устойчиво и екологосъобразно устройствено развитие, в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за общината природни, културно-исторически, туристически и други дадености.

ВІІ. МЕРКИ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

За предотвратяване на възможните отрицателните въздействия следва да бъдат предвидени и спазвани мерки за тяхното ограничаване по време на етапа на планиране и проектиране на конкретните дейности и намерения в съответните устройствени зони в проекта за ОУП на Община Лясковец.

Предложените мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятни последствия върху околната среда и здравето на населението от прилагането на Общия устройствен план на Община Лясковец, както и за общо подобряване на екологичните и санитарно-хигиенните условия са систематизирани по групи, съответстващи на изискванията на нашето законодателство и в последователност, съответстваща на направените анализи и прогнозни оценки, като съответно групирани по компоненти и фактори на околната среда.

Посочените от експертния колектив, изготвил екологичната оценка, мерки са дадени като предложения, които могат да бъдат редуцирани, добавени нови или променени от компетентния орган по околна среда – РИОСВ-Велико Търново, преди приемането им в окончателен вариант.

Мерки, свързани с качеството на атмосферния въздух и микроклимат

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Използване на природен газ и алтернативни енергийни източници за отопление в битовия сектор и в производствените дейности	По време на прилагането на плана
2.	<p>С цел ограничаване изпускането на неорганизиран емисии на замърсители в атмосферния въздух през периода на строителство, на отделните обекти, предвидени с плана да се изиска от възложителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Използването на мерки за системно оросяване с цел намаляване емисиите от прах – на използваните пътища и алеи, при провеждане на изкопни работи, при товаро-разтоварни работи; - Транспортиране, товарене и разтоварване и складиране на прахообразуващи строителни материали да се извършва при спазване изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него. 	По време на прилагането на плана
3.	<p>Преди разрешаване ползването на строежи, представляващи промишлени инсталации и съоръжения, да се изисква от възложителите да представят резултати от проведени от акредитирани лаборатории измервания на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Емисии на замърсителите, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници – горивни (котли) и технологични, с цел установяване спазването на нормите за допустими емисии, съгласно изискванията на ЗЧАВ и наредбите към него, като същите да се представят и на компетентния орган по околна среда РИОСВ-Велико Търново. 	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване чистотата и запасите на подземните води

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	За опазването чистотата на подземните води приоритетно да се изпълни канализацията, предвидена в проекта за техническа инфраструктура, придружаващ ОУП на Община Лясковец.	По време на прилагането на плана
2.	Да се извърши допълнително проучване за размера, вида, структурата и характера на замърсяването на подземните води.	По време на прилагането на плана
3.	В зоните с предвидено ново строителство да се извършват предварителни проучвания относно количествата и качествата на подземните водни ресурси.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
4.	В зоните с повишено ниво на подземните води и с риск от допълнително покачване да се правят геолого-хидрогеоложки проучвания и да се реализира допълнително дренране на терена за понижване на подземните водни нива.	По време на прилагането на плана
5.	В зоните, в които е установено трайно понижаване на подземните водни нива, което се отразява неблагоприятно върху растителността, да се установят размерите на възникналата депресия и хидрогеоложките параметри на водоносните скали и почви в нейните очертания.	По време на прилагането на плана
6.	В зоните с трайно понижаване на нивото на подземните води да се установи геолого-хидрогеоложка обстановка и да се подберат и приложат подходящи способи за възстановяване на подземните водни нива в засегнатите територии.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване качеството на повърхностните води

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При реализиране на конкретните мерки, свързани с ВиК мрежите и съоръженията е целесъобразно да се подхожда комплексно, като се използват всички предимства на това: заедно с трасето на канала и водопровода да се поставят кабели за електроснабдяване и телефонизация, трасетата за газификация, да се правят корекции на реки - във връзка със заустването на отливните канали и реализацията на зелените системи.	По време на прилагането на плана
2.	Експедитивност при изготвянето и приемането на Единна програма за основните приоритети на Общината в областта на корекцията на речните корита и изграждане на необходимата канализация, която да не допуска заустване на непречистена отпадна вода в деретата и реките на територията на общината.	По време на прилагането на плана
3.	За намаляване риска от наводнения на териториите вследствие преливания на реките е необходимо подобряване условията за поддръжка на речните корита и протекция от замърсяванията и затлачването на същите; изграждане на необходимите съоръжения към корекциите на речни корита, носещи потенциална опасност във връзка с ликвидиране и предотвратяване на вредното въздействие на водите.	По време на прилагането на плана
4.	Поддържане коритата в състояние, осигуряващо проводимост на високите вълни, а именно: да се почистват коритата, да не се допуска строителство, което стеснява руслото на реките, да се увеличи капацитетът на дъждоотливните шахти и строго да се следи да не се изхвърлят отпадъци в речните легла.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
5.	Необходима е по-ефективна координация между институциите, стопанисващи реките (общините, МРРБ, Министерство на земеделието и Министерството на извънредните ситуации и Министерство на Околната среда и водите), по въпроса за собствеността, подържането и управлението на реките.	По време на прилагането на плана
6.	Необходима е преоценка на структурата, на собствеността, на настоящите функции и възможности за използваемост на това, което в момента съществува от „Напоителни системи”, а също и координация между структурите, свързани с напоителните системи и тези, свързани със стопанисване на битова и промишлена канализация на селищата и заустването на отпадните води.	По време на прилагането на плана
7.	Осигуряване на технологичен достъп до коритото на реката за поддържане в участъци с възстановена частна собственост върху речните тераси и трасетата за корекциите на реките.	По време на прилагането на плана
8.	Изграждане на чакълосаждатели и съответно технологична рампа на места от реките, които ще се определят по време на проектирането.	По време на прилагането на плана
9.	Около откритите водоеми да се осигурят подходящи обезопасителни мерки за риболовците и забрана на къпането в тях.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на питейните води

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Необходимо е да се направят проектни проучвания на алтернативните далекopersпективни източници за водоснабдяване на Община Лясковец, като се изготви водостопански баланс и се разработят специализирани програми за далекopersпективни източници за изпълнение на мерките, съгласно водостопанския баланс.	По време на прилагането на плана
2.	Наложително е да се подмени постепенно мрежата, изградена от азбестоциментови тръби, или да се унифицира с малки обеми, които да служат за успокояване на системата, за да се намалят аварията и загубите.	По време на прилагането на плана
3.	Да се предприемат мерки за доизграждане и реконструкция на водопроводната мрежа и за подобряване качеството на питейната вода и сигурността на водоподаване.	По време на прилагането на плана
4.	При изготвяне на подробни устройствени планове задължително да се изработват и схеми на водопреносната мрежа, за да се осигурят сервитути за довеждащите водопроводи, площадки за резервоари, енергогасители и магистрални водопроводи.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
5.	При нарастване на броя на жителите и изменението на разпределението да се направи и една допълнителна преоценка на наличните и необходими обеми на резервоарите и изграждане на нови, където е необходимо.	По време на прилагането на плана
6.	В новите Производствени зони подборът на видовете дейности, които да се извършват на техните територии, да включат и фактора “водопотреблението - лимитиращ фактор”. Това означава да се предпочитат технологии, икономисващи водата, оборотни цикли и пр.	По време на прилагането на плана

Отпадъчни води и канализация

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При доизграждане на започнатите канали и съпътстващи ги съоръжения да се вземат под внимание възникналите промени.	По време на прилагането на плана
2.	В населените места, където няма канализационна мрежа, да се изгради такава заедно с ПСОВ, която да отговаря на изискванията за ЛПСОВ съгласно Директивата на ЕС за пречистване на канализационните води и българското законодателство. За целта ще се изградят улични канализационни мрежи за дъждовните и битовите отпадъчни води, като дъждовните ще се заустват непосредствено към прилежащите реки или дерета, а битовите да се отвеждат към локалните пречиствателни станции.	По време на прилагането на плана
3.	Във връзка с възстановяването на собствеността на земята е необходимо да се извърши процедура по регулационно отреждане на трасета за отливни канали.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
4.	<p>Препоръчителна мярка относно ограничаването на въздействието от изграждането на ПСОВ е тяхното по-нататъшно проектиране да бъде съобразено със следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Стриктно спазване на съответните нормативни изисквания за проектиране, пречистване на отпадните води и третиране на утайките определени от българското законодателство ➤ При подробното устройствено планиране е необходимо да се съобрази типа на всяка една от новопредвидените пречиствателни станции (по технология и капацитет) с количествата отпадъчни води, подлежащи на пречистване. ➤ Поддържане на дървесната и храстова растителност в зелените коридори около реки и дерета (увеличени в окончателния проект до ширина 100 m) в състояние, което няма да позволява паднали дървета и клони да задръстват речните корита и да предизвикват наводнения. ➤ Необходимо е при приемане на изменението на ОУП и неговото влизане в сила да се узаконят по съответния ред хигиенно - защитните зони около хлораторните станции за питейна вода. ➤ При подробното устройствено планиране е необходимо да се съобрази типа на всяка една от новопредвидените пречиствателни станции (по технология и капацитет) с количествата отпадъчни води, подлежащи на пречистване. ➤ Оценка за отвеждането и дренирането на дъждовните води и в частност на канализационните мрежи на населено място. 	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на почвите и почвените ресурси

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Селективно отнемане на хумусния хоризонт на почвата (изключение при плитките и скелетните почви) в процеса на изкопните работи на всички строителни обекти, правилно съхранение и оползотворяване на хумусната почва (Съгласно изискванията на Наредба № 26)	По време на прилагането на плана
2.	Рекултивация на нарушените терени след приключване на строителните дейности на всички инвестиционни обекти	По време на прилагането на плана
3.	Спазване на изискванията за големините на наклоните на откосите и за височината на насипните слоеве съобразно механичния състав на несвързаните субстрати при техническата рекултивация на нарушените терени	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
4.	Задължително използване на местни тревни и дървесни видове (от прилежащите територии), особено на защитени такива, при биологичната рекултивация на нарушените терени.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на геоложката основа и минералното разнообразие

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Основният принцип, който следва задължително да се спазва при изграждането на нови или при реконструкцията на съществуващи строителни обекти и съоръжения, е строителните дейности да се извършват след провеждането на конкретни и подробни инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, при стриктно спазване на законовата и подзаконова нормативна уредба и на всички норми за проектиране и изпълнение на строително-монтажните работи.	По време на прилагането на плана
2.	В наклонени терени допустимостта, степента и характерът на строителното усвояване на съответната територия да се определят след извършване на цялостни и детайлни инженерно-геоложки проучвания, доказващи общата и локална устойчивост на склона, както и поведението му при бъдещо застрояване. Инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания (ИГХГП) да се извършват за територия, а не за единични имоти, като се отчита взаимодействието между съседни имоти по наклона на склона. При доказана необходимост, строителството се предхожда от изграждане на укрепителни мероприятия. Стриктно спазване на: <ul style="list-style-type: none"> - изискванията на Наредбата за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони; - нормите за проектиране на плоско фундиране (включително - глава осма: „Особености при проектиране на сгради и съоръжения в наклонени терени”); - съществуващите забрани и ограничения за строителство в терени засегнати или потенциално опасни от възникване на свлачищни или срутищни процеси. 	По време на прилагането на плана
3.	Да се изграждат нови и да се поддържат съществуващите укрепителни съоръжения в подсечени при строителството наклонени терени или в стръмни склонови (скатови) участъци. Да се промени досегашния подчертано технически подход при изграждането на укрепителни съоръжения, като се прилагат по екологосъобразни методи и конкретни решения, които биха нарушили в по-малка степен естествения ландшафт.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на ландшафта

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Запазване максимално на основните приоритети за развитие на природния ландшафт на територията на общината	Окончателен проект на ОУП
2.	Изграждане на предвидените зелени зони и ландшафтно оформяне с растителност на територията, предвидени с проекта за ОУП на община Лясковец за приобщаване към околния ландшафт.	Окончателен проект на ОУП
3.	Да се спазва % плътност на озеленяване, предвидени в проекта за ОУП, заложи и отразени в „Специфичните правила и норми“ за прилагане на ОУП на община Лясковец.	Окончателен проект на ОУП
4.	Използване на съвременни методи на проектиране, съобразени с основния критерий за максимално вписване на новопредвидените обекти, в устройствено определените зони съгласно проекта за ОУП спрямо съществуващата околност и ландшафт.	Окончателен вариант на ОУП

Мерки за опазване на биоразнообразието (флора, фауна, защитени територии и зони)

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При реконструкция и ново строителство, свързано с разрушаване на стари сгради, разрушаването да се извършва след приключване на периода на гнездене и след обследване на подпокривните пространства за наличие на прилепи.	По време на прилагането на плана
2.	При изготвянето на ПУП-Парцеларни планове за инфраструктурни проекти да бъдат включвани решения и мерки за осигуряване на коридори за миграция и обмен на генетичен материал между популациите на обитаващите общината животински видове.	По време на прилагането на плана
3.	В случай на необходимост от поставяне на заграждения същите да позволяват безпрепятственото преминаване на дребни, наземно живеещи животни;	По време на прилагането на плана
4.	Да не се допуска внасянето на растителни видове, включени в списъка на инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши растения за България, индикатор SEBI 10 – Инвазивни чужди видове за Европа (източник ИАОСВ http://eea.government.bg/bg/soer/2010/biodiversity-nem/biologichno-raznoobrazie-natsionalna-ekologichna-mrezha-1)	По време на прилагането на плана
5.	Прилагането на ИОУП за инвестиционни предложения, включени в приложение 1 и 2 на ЗООС да започне след проведена процедура по реда на глава бта от ЗООС и по оценка на съвместимостта на предвижданията в тях с предмета и целите на опазване на защитените зони.	По време на прилагането на плана
6.	Реализирането на свързаните с рекултивация на сметища и увредени площи проекти да се извършва по възможно най-кратки административни процедури и с приоритет.	По време на прилагането на плана

Зелена система

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Поддържане на актуален публичен регистър на озеленените площи, на дълготрайните декоративни дървета и на дърветата с историческо значение в общината (съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗУТ). В регистъра се препоръчва периодично да се актуализира информация за тяхното състояние и необходимите дейности по поддръжката и/или реконструкцията.	По време на прилагането на плана
2.	Подбор и съобразяване на подходящи видове за озеленяване, така че да изпълняват санитарно-хигиенната си функция и да не оказват негативно въздействие върху компонентите на околната среда.	По време на прилагането на плана (при проектиране на нови и поддръжка на съществуващите зелени системи)
3.	При извършване на благоустройствени дейности в жилищните квартали това да не става за сметка на намаляване на площи от зелената система на града.	По време на прилагането на плана
4.	Своевременно отстраняване на изсъхнали или опасни дървета и клони, и цялостно поддържане на доброто състояние на зелената система в територията на населените места.	По време на прилагането на плана
5.	При изготвяне на парцеларните планове за новопредвидените велоалеи и пешеходни пътеки до обектите на КИН – недвижими културни ценности да се предвижда подходящо озеленяване с подходящо избрани дървесни – за сянка.	По време на прилагането на плана

Мерки за ограничаване вредното въздействие на отпадъците

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Провеждането на т.нар. „зелени обществени поръчки”, при които водещите критерии за избор на изпълнители на услуги или закупуване на продукти с обществени средства е прилагането на принципа за предотвратяване на отпадъците.	По време на прилагането на плана
2.	Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. рециклируеми отпадъци, едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, текстил и други, финансирани от общината.	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
3.	Действия по контрол и превенция за недопускане на нови замърсявания и периодично почистване при поява на нови нерегламентирани сметища.	По време на прилагането на плана
4.	Започване на строителните работи на обекти и съоръжения само при сключен договор с лицензирана фирма за обезвреждане на опасните отпадъци, които ще се генерират.	По време на прилагането на плана
5.	Предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им чрез периодични контролни дейности от страна на общината- извършване на проверки, съставяне на констативни протоколи, предписания, актове за установяване на нарушения, издаване на наказателни постановления	По време на прилагането на плана

Мерки за подобряване на акустичната обстановка

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	При одобряване на проекти, включени в обхвата на ОУПО Лясковец за строежи в близост до съществуващи промишлени, транспортни или локални източници на шум, местоположението на проектираните сгради да осигурява защита от шум по смисъла на Наредба № 4 от 27.12.2006 г. на МРРБ, МЗ, МВР и МОСВ (обн. ДВ бр.6/ 2007 г.): - при спазване на условието нивото на шума за избраното местоположение, създадено от съществуващ или очакван шум от автомобилен, релсов и въздушен транспорт, локални и промишлени източници, да е по-малко от граничните стойности на нивото на шум съгласно табл. 2 на приложение № 2 от Наредба № 6 от 2006 г. към Закона за защита от шума в околната среда; - жилищни сгради, сгради за обществено обслужване, административни и производствени сгради да не се разполагат в територия и устройствена зона с доказано съществуващо или очаквано ниво на шума над граничните стойности на нивата на шум за съответната зона. Изключения се допускат само след осигурена защита от шум в съответствие със същата наредба	По време на прилагането на Плана/При одобрения на инвестиционни проекти в обхвата на ОУПО Лясковец
2.	За ограничаване на шума, излъчван на строителните площадки, за всички строежи на отделните инвестиционни проекти, които ще се реализират с обхвата на ОУПО, да се изпълняват мерките, предвидени в глава трета от Наредба № 4 от 27.12.2006 г.	По време на прилагането на Плана/При одобрения на инвестиционни проекти в обхвата на ОУПО
3.	Ремонт на уличната и пътна настилка на основните артерии на града, където това е възможно	По време на прилагането на плана

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
4.	Въвеждане практиката „Акустично благоустройство” чрез изграждане на изкуствени неравности, шумоотразяващи и шумопоглъщащи стени и специализирано озеленяване	По време на прилагането на плана

Мерки за ограничаване въздействието на електромагнитните полета

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Извършване на оценка на здравния риск за населението (при възможност) от община Лясковец в сътрудничество с РЗИ-Велико Търново при продължителна експозиция на електромагнитни лъчения от различните източници, функциониращи на територията на общината. Предоставяне обществен достъп до резултатите от направената оценка с цел осъществяване на комуникация с обществеността относно съществуващите рискове	По време на прилагането на плана

Мерки за подобряване на радиационна среда

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Не са необходими специални мерки	-

Мерки за опазване на културно-историческото наследство

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Съхраняване и поддържане на съществуващите исторически ценности на културата и други обекти на КИН на територията на Община Лясковец и правилното им използване като ресурс за културен туризъм.	По време на прилагането на плана
2.	Да се спазват изискванията на чл. 161 от Закона за културното наследство, според който при осъществяването на инвестиционни проекти на физически и юридически лица в територии, за които има данни за наличие на такива обекти, да се извършват предварителни археологически проучвания, с които се установява дали те няма да бъдат засегнати или нарушени.	По време на прилагането на плана

Мерки за опазване на здравно-хигиенните условия

№	Предложена мярка	Етап на изпълнение
1.	Разполагането на обслужващи и търговски обекти в жилищните територии да бъде съобразено с недопускане на наднормени стойности на проникващ шум и други вредни фактори на околната среда.	По време на прилагането на плана
2.	Отделните разработки следва да се съобразяват с изискванията на чл. 31 от Закона за здравето, относно осигуряване опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека биологични, химични и социални фактори.	По време на прилагането на плана

Забележка: Изложените в този раздел мерки имат характер на предложения, които при необходимост да бъдат допълнени и/или видоизменени от Компетентния орган.

VIII. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И ОПИСАНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТРУДНОСТИТЕ ПО СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ

1. Алтернативни варианти за постигане целите на плана

В процеса на изготвяне на проекта за ОУП на Община Лясковец, от страна на проектантския колектив са извършени работни обсъждания на алтернативи по всяко едно от устройствените решения свързани с плана, с представители на специалисти и заинтересовани лица от различни обществени групи (включително общинската администрация, общинския съвет, градоустройствени и технически специалисти, експлоатационни дружества и др.).

Разработените в етап предварителен проект на ОУП устройствени варианти отразяват и баланса на вижданията на консултираните към момента заинтересовани страни в степента в която съчетаването на тези виждания е възможно. Мотивите за избор на алтернативите, залежали в окончателната версия на проекта на ОУП, се свеждат до следните групи критерии:

- 1) функционалност и постигане на поставената устройствена цел;
- 2) степен на очакваното въздействие върху околната среда и качеството на живот;
- 3) осигуряване на подходяща за реализацията на функциите му жизнена среда.

Проекта за ОУП на Община Лясковец, е Възложен за изготвяне от Община Лясковец, на Консорциум „Устройствено планиране за Лясковец”. Представената ни проектна документация и разработки към проекта за ОУП на Община Лясковец, не са разгледани и предвидени алтернативни варианти на проекта.

Към настоящия момент съществуват следните три реално осъществими алтернативни варианта за реализация на ОУП на Община Лясковец:

- 1) Реализиране на ОУП в представения вариант, без да бъдат реализирани (частично или изцяло) предложените от екипа по ЕО мерки в Раздел 7 за смекчаване въздействието на отделните устройствени мероприятия, заложи в Плана;
- 2) Реализиране на ОУП в представения вариант, със задължително изпълнение на всички смекчаващи мерки за предотвратяване и намаляване на неблагоприятните въздействия от реализацията на план, предложени от екипа по ЕО в Раздел 7;
- 3) Нулевата алтернатива - алтернативата планът да не се изпълни;

Сравнението на положителните и отрицателните страни на указаните алтернативни варианти, в т.ч. и на нулевата алтернатива, е извършено въз основа на матрица на съответствието на всяка от алтернативите с приоритетите и целите на разгледаните в Раздел 5 цели и приоритети за опазване на околната среда.

Таблица 67: Сравнение на алтернативните варианти за постигане целите на ОУП на Община Лясковец

Национална цел	Вариант А	Вариант Б	Вариант В
Стратегическа цел I: Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата и чиста енергия	+	++	-
Стратегическа цел II: Осигуряване на достатъчно по количество и с добро качество вода	+++	+++	-
Стратегическа цел III:	++	+++	-

По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот			
Стратегическа цел IV: Насърчаване на производство устойчивото потребление и производство	+	++	0
Стратегическа цел V: Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие	+	+	0
Стратегическа цел VI: Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчивото развитие, както и осигуряване на по-качествена информация и мониторинг за околната среда	0	+	0
ЛЕГЕНДА: Вариант А: ОУП Община Лясковец без прилагане на допълнителни мерки Вариант Б: ОУП Община Лясковец с реализация на предложените мерки Вариант В: Нулева алтернатива + + + важно положително въздействие + + силно положително въздействие + положително въздействие 0 нулево въздействие - отрицателно въздействие - - силно отрицателно въздействие - - - критично отрицателно въздействие х неприложимо (няма връзка)			

2. Мотиви за избор на алтернатива

От направеното сравнение (таблица 67 и таблица 60) е видно, че приемането на “нулева алтернатива” не е най-доброто решение нито от екологична, нито от икономическа гледна точка.

Голяма част от устройствените задачи, заложили в предварителния проект за ОУП на Община Лясковец са насочени към подобряване на характеристиките на околната среда, намаляване на възможните рискове за здравето и осигуряването на по-добро качество на живот.

Направени са конкретни предвиждания свързани с развитието на производството и устойчивото потребление. За запазване на естествените характеристики на природната среда в максимална степен, с проекта за ОУП са препоръчани градоустройствени параметри, отговарящи на спецификата на територията и избраната за нея функция. Със заложените решения на ОУП се търси създаване на балансирана, качествена и устойчива среда за съхранение на съществуващото биоразнообразие на територията на община Лясковец.

Предвид на изяснените въздействия считаме, че реализирането на ОУП на Община Лясковец ще доведе до подобряване качеството на средата за живеене, труд и почивка, без да води след себе си необратими промени в околната среда и значителни негативни въздействия. Така предложеният вариант на проекта отговаря изцяло на направените предвиждания на демографските прогнози и осигурява

необходимите условия за балансирано и координирано развитие на териториите на града и населените места в общината.

3. Описание на методите за извършване на екологична оценка

Настоящият доклад по екологична оценка и направените екологични анализи на отделните компоненти от реализацията на проекта за Общия устройствен план на Община Лясковец, е изготвена в съответствие със Закона за опазване на околната среда и Закона за устройство на територията, съгласно изискванията за съвместяване на процедурите по планиране и екологична оценка. Екологичната оценка на ОУП е разработена като екологична част, изпълняваща функцията и на екологична оценка, която да отговаря на изискванията на ЗУТ и на НАРЕДБА № 8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове като освен това в нея бъдат включени и всички елементи на екологичната оценка, така, както те са определени в актуализираните в периода 2012 г. – 2017 г. нормативни документи - ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

При изготвянето на екологичната оценка са използвани най-актуалните налични данни към момента за територията на града, областта и общината.

Основните методи, използвани в процеса на работа по доклада за ЕО следват изискванията на Наредбата за ЕО и включват събиране и обработка на данни; изследване на литературни и нормативни източници; документален анализ; сравнителни многофакторни анализи и оценки по компоненти и дефиниране на проблеми, изводи, препоръки и мерки за редуциране на отрицателните въздействия.

При разработването на настоящия документ са използвани методически принципи, подходи и конкретни методики, както следва:

Методически принципи:

- принцип на териториалност, съгласно който територията е интегрираща категория, степента на усвояване на която определя характера на съществуване и развитие;
- принцип на системност, според който всяко явление се разглежда като част от единна система;
- принцип на приемственост, съгласно който проблемите на околната среда са предмет на внимание във всички фази на планиране, проектиране, строителство и експлоатация;
- принцип на относителна оптималност, съгласно който управлението на околната среда се осъществява на база оптимално съчетаване на процесите на урбанистично развитие с капацитета на природните ресурси и условията за живот на населението;
- принцип на приоритетност, при който определен процес или фактор има предимствена роля пред останалите;
- принцип на предпазването, при който, ако за дадено въздействие няма достатъчно информация, то се приема най-лошият възможен сценарий.

Методически подходи:

- при проучване на съществуващото състояние се прилагат основно аналитичните подходи;
- системно-структурния подход е в основата на оценката на съществуващото състояние на компонентите на околната среда;
- прогнозата на компонентите се базира на сценариите на намеренията за развитие, групирани по съответен начин.

При изследване на растителния свят на територията на община Лясковец е използван маршрутният метод и методът на пробните площадки. Определянето на видовете е извършено по Флора на Република България, том 1-10 и по Определител на висшите растения в България (Кожухаров (ред.) 1992). Определянето на местообитанията е според Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Кавръкова, Димова, Димитров, Цонев & Белев, 2005).

Определянето на местообитанията е според алгоритъма и критериите за определяне и картиране на хабитатите включени в Натура 2000 (Цонев, Димова, Белев), ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Зелени Балкани) и ръководството за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България (Зингстра).

Методи за оценка на въздействието върху растителния и животински свят в зависимост от биоценотичната стойност на обекта

За оценка състоянието на животинския свят са използвани основни методи и подходи за преки теренни изследвания на бозайниците и птиците.

Конкретните методики и ръководства, както и всичко останали литературни и нормативни документи са описани в *Раздел X*.

Настоящият документ е разработен в съответствие с приетото Задание и отправените препоръки от РИОСВ-Велико Търново и др. институции и обществени организации в етапа на консултации за определяне на обхвата настоящата оценка.

За целите на определяне на състоянието на околната среда е искана информация по реда на ЗДОИ от различни институции. Получената информация включва данни за основните компоненти необходими за коректното провежданата анализите и регистриране на основните тенденции по всеки от компонентите и факторите на средата.

Информация за всички останали информационни източници, методики, ръководства, нормативни документи стратегически, планови и др. документи е посочена в *Раздел X* по-долу.

4. Трудности по събиране на необходимата за това информация

Основните затруднения при набиране на данните за изготвяне на Екологичната оценка са свързани с достъпа до актуална информация, по някои от частите от доклада. Част от данните са събирани от експертите на място, извършени са огледи и анализи на наличната информация.

IX. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА - СРОКОВЕ, ОТГОВОРНИЦИ, САНКЦИИ

След приемането и одобряването на проекта за ОУП на община Лясковец, прилагането му следва да се извърши съгласно Специфичните правила и нормативите, които са неразделна част от Плана.

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат от прилагането на ОУП на община Лясковец, препоръчваме следните конкретни мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при неговата реализация:

Таблица 68:

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
Контрол на замърсителите на атмосферния въздух	Периодичен	Измерени стойности на замърсителите	Ежегодно	РИОСВ-Велико Търново
Спазване на нормите за серен диоксид и прах, като се намаляват емисиите от транспорта и битовия сектор, чрез подобряване състоянието на пътната мрежа и газифициране на района. Стимулиране ползването на алтернативни екосъобразни енергийни източници Изграждане на велоалеи	Постоянен	Брой регистрирани превишения на нормите	Ежегодно	Община Лясковец и РИОСВ-Велико Търново
Започване на строителните работи на обекти и съоръжения само при сключен договор с лицензирана фирма за обезвреждане на опасните отпадъци, които ще се генерират. Постоянен контрол на строителните обекти с оглед третирането/обезвреждането на строителните и опасните отпадъци, които ще се генерират по време на строителството. Действия по контрол и превенция за недопускане на нови замърсявания и периодично почистване при поява на нови нерегламентирани сметища. Провеждане на оперативен контрол от страна на общинската администрация на строителните дейности, в т.ч. и на процеса на извозване и обезвреждане на строителните отпадъци и почвените маси и въвеждане на строги санкции и задължения отстраняване на вредите при допускане на нарушения.	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Брой извършени проверки	Ежегодно	Община Лясковец
Застрояването на обектите да се извърши съгласно ограничителните параметри на ЗУТ и тези заложи в ОУП.	Постоянен/нормативи, свързани с показатели на застрояване в периода на: Проектиране и строителство	Контролиране на: Показатели на застрояване в периода на: Проектиране и строителство, съобразно Правилник за прилагане на ОУП на община Лясковец	Ежегодно	Главен архитект на Община Лясковец, Контролни органи

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
По време на строителството на отделните обекти предвидени в УЗ на ОУП на община Лясковец, да не бъдат разкрити и засягани допълнителни съпътстващи терени, площадки или паркинги за строителната техника извън определените за целта площи.	Постоянен / нормативи, свързани с ЗООС и ЗУО в периода: Преди проектиране и строителство, по време на строителство и експлоатация	Опазване и запазване целостта на териториите извън границите на ПУП.	Ежегодно	Община Лясковец, „РДНСК“, РИОСВ-Велико Търново
Оперативни дейности по почистване и рекултивиране на всички нерегламентирани сметища и замърсени терени, в случай на регистриране на такива	Постоянен	1) Брой и площ на регистрирани замърсени терени 2) Брой и площ на изчистените терени	Ежегодно	Община Лясковец със съдействието на РИОСВ-Велико Търново
Оперативен контрол за спазване на изискванията за извършване на инженерно-геоложки проучвания в етапа на инвестиционно проектиране.	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Справка на одобрените инвестиционни проекти и наличието на инженерно-геоложки проучвания	Ежегодно	Община Лясковец
Предприемане на мерки за окончателно решаване на проблемите със складовете за съхранение на пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност.	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Лясковец
Провеждането на т.нар. „зелени обществени поръчки”, при които водещите критерии за избор на изпълнители на услуги или закупуване на продукти с обществени средства е прилагането на принципа за предотвратяване на отпадъците.	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Лясковец
Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. рециклируеми	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Лясковец

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
отпадъци, едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, текстил и други, финансирани от общината.				
Оперативен контрол над дейностите по рекултивация на нарушени терени	Постоянен	1) Наличие на нови нарушени терени (брой/ площ/ характер на регистрираните нарушения) 2) Рекултивирани обекти (брой на обектите и обхват на рекултивационни дейности)	Ежегодно	Община Лясковец със съдействие на РИОСВ-Велико Търново
При озеленяването да се използват местни растителни видове, и да се избягва употребата на инвазивни и чуждоземни растителни видове и да се прилага Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Лясковец	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Предотвратяване вноса на нетипични за геоботаническият район видове и запазване характера на местната растителност.	Ежегодно	Община Лясковец, Възложители
Спазване режимите и дейностите заложи в Плановите за управление за териториите, които са със специфичен статут (защитени територии съгласно ЗЗТ, ЗБР и Закон за културното наследство) в границите на Общината, в съседство, на които ще се извършват строителни дейности.	Постоянен / В периода на фазата на: Проектиране, Строителство и експлоатация	Превантивен и оперативен контрол за спазване режимите и дейностите заложи в Плановите за управление за териториите, които са със специфичен статут (защитени територии съгласно ЗЗТ, ЗКН) в границите на Общината, в съседство, на които ще се извършват строителни дейности	Ежегодно	Община Лясковец със съдействие на РИОСВ-Велико Търново, НИНКН
Община Лясковец да информира писмено РИОСВ – Велико Търново за издадените общински разрешения за ползване (въвеждане в експлоатация) на строежи, представляващи	Постоянен	Справка за издадените общински разрешения за ползване (въвеждане в експлоатация) на строежи,	Ежегодно	Община Лясковец

Мярка по наблюдение или контрол	Срок	Индикатори	Периодичност на отчитане	Изпълнение
промишлени инсталации и съоръжения, в рамките на доклада по контрол и наблюдение		представляващи промишлени инсталации и съоръжения		
<p>По отношение на културно-историческото наследство с активното участие на Общината е възможно да се упражнява:</p> <ul style="list-style-type: none"> - местен контрол, надзор и инвестиционна дейност за опазване на културното наследство на територията, като единна система; - нанасяне на направените вече археологически разкрития в кадастралната карта на съответните местности с цел цялостно изясняване на археологическите структури; - участие в проекти и програми за опазване и популяризиране; - административно управление и координация на всички дейности по опазване и използване на териториите; - поддържане и развитие на научно-информационен център с електронна база-данни предвид бъдеща връзка с Европейската информационна мрежа на наследството; - постоянен мониторинг върху НПК; - партньорство и диалог с МК, НИОНКЦ, музеите и др. институции по опазването; със собственици и ползватели; с граждански организации и др.; партньорство с Европейки и международни организации по опазване на културното наследство. 	Постоянен	<p>Брой извършени проверки</p> <p>Брой реализирани проекти и програми</p>	Ежегодно	Община Лясковец, НИОНКЦ (регионални структури)
Да се прилагат мерките (действия) за подобряване на акустичната обстановка в краткосрочна, средносрочна и дългосрочна перспектива.	Постоянен	Доклад по контрол и наблюдение, и изпълнение на мерките	Ежегодно	Община Лясковец

Забележка: Изложените в този раздел мерки имат характер на предложения, които при необходимост да бъдат допълнени и/или видоизменени от Компетентния орган.

Х. ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА В ДОКЛАДА ЗА ЕО

ЗАКОНИ и НАРЕДБИ

1) ЗАКОН за опазване на околната среда

Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.12 от 3 Февруари 2017 г.

2) ЗАКОН за защитените територии

Обн., ДВ, бр. 133 от 11.11.1998 г., посл. изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015 г.

3) ЗАКОН за биологичното разнообразие

Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015 г.

4) ЗАКОН за защита от шума в околната среда

Обн., ДВ, бр. 74 от 13.09.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014 г.

5) ЗАКОН за управление на отпадъците

В сила от 13.07.2012 г. Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012 г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013 г., изм. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014 г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014 г.

6) ЗАКОН за водите

Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., посл. изм. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015 г.

7) ЗАКОН за чистотата на атмосферния въздух

Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015 г.

8) ЗАКОН за почвите

Обн. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014 г.

9) ЗАКОН за регионалното развитие

Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., посл. изм. ДВ. бр. 9 от 3 Февруари 2015 г.

10) ЗАКОН за устройство на територията

Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015 г.

11) ЗАКОН за подземните богатства

Обн. ДВ. бр. 23 от 12 Март 1999 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.56 от 24 Юли 2015 г.

12) ЗАКОН за горите

В сила от 09.04.2011 г. Обн. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011 г., посл. изм. ДВ. бр. 13 от 16 Февруари 2016 г.

13) ЗАКОН за културното наследство

Обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009 г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.

14) ЗАКОН за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

Обн. ДВ, бр.10/4.02.2000 г., изм. ДВ, бр.84 от 2 ноември 2012 г., изм. ДВ. бр. 61 от 25 Юли 2014 г.

15) ЗАКОН за опазване на земеделските земи

Обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.100 от 18 Декември 2015г.

16) ЗАКОН за здравето

В сила от 01.01.2005 г., Обн. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., посл. доп. ДВ. бр.80 от 16 Октомври 2015г.

17) НАРЕДБА за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (загл. изм. - ДВ, бр. 3 от 2006 г.)

В сила от 01.07.2004 г. Приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г. Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 2016г.

18) НАРЕДБА за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г.

19) НАРЕДБА № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването и министъра на икономиката, обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г., изм. и доп., бр. 24 от 23.03.2004 г., в сила от 23.03.2004 г.

20) НАРЕДБА № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

В сила от 30.07.2010 г. Издадена от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването. Обн. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010 г.

21) НАРЕДБА № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух

Издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.

22) НАРЕДБА № 14 от 23 септември 1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места

Обн. ДВ. бр.88 от 3 Октомври 1997г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Май 1999г., изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2004г.

23) НАРЕДБА № 2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците

Издадена от Министерството на околната среда и водите и Министерството на здравеопазването Обн. ДВ. бр.66 от 8 Август 2014 г.

24) НАРЕДБА № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

Издадена от Министерство на здравеопазването в сила от 03.05.1991 г. Обн. ДВ. бр.35 от 3 Май 1991г., попр. ДВ. бр.38 от 14 Май 1991г., изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002г.

25) НАРЕДБА № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на икономиката, министъра на здравеопазването и министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 64 от 5.08.2005 г., в сила от 6.08.2006 г.

26) НАРЕДБА № 7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г. кн. 10/2004 г., стр. 363

27) НАРЕДБА за третиране на биоотпадъците

Приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.

28) НАРЕДБА за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване

Приета с ПМС № 355 от 28.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.

29) НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали

Приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г., обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.

30) НАРЕДБА за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти

Приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.

31) НАРЕДБА за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци

Приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.

32) НАРЕДБА за опаковките и отпадъците от опаковки

Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 85 от 6.11.2012 г., в сила от 6.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г.

33) НАРЕДБА за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства

В сила от 01.01.2005 г. Приета с ПМС № 311 от 17.11.2004 г. Обн. ДВ. бр.104 от 26 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.5 от 20 Януари 2009г., изм. ДВ. бр.45 от 16 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.29 от 8 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., отм. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013г.

34) НАРЕДБА № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 98 от 1.12.2000 г.

35) НАРЕДБА № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 3 от 13.01.2004 г., в сила от 13.01.2004 г., изм. и доп., бр. 10 от 28.01.2005 г.; изм. с Решение № 653 от 21.01.2005 г. на ВАС на РБ - бр. 11 от 1.02.2005 г., в сила от 1.02.2005 г.; изм. и доп., бр. 51 от 21.06.2005 г., в сила от 21.06.2005 г.; изм. с Решение № 7028 от 18.07.2005 г. на ВАС на РБ - бр. 63 от 2.08.2005 г., в сила от 2.08.2005 г.; изм. и доп., бр. 41 от 22.04.2008 г., изм. ДВ. бр.76 от 5 Октомври 2012 г., изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013 г.

36) НАРЕДБА № Н-12 от 21 ноември 2012 г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния регистър на недвижимите културни ценности

37) НАРЕДБА № 8 от 14 юни 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове

В сила от 01.08.2001 г. Издадена от Министерството на регионалното развитие и благоустройството Обн. ДВ. бр.57 от 26 Юни 2001г., изм. ДВ. бр.68 от 3 Август 2004 г., изм. ДВ. бр.51 от 21 Юни 2005 г., изм. ДВ. бр.66 от 25 Юли 2008 г. изм. и доп. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.56 от 8 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.11 от 10 Февруари 2015г.

38) НАРЕДБА № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

Издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите, Обн. ДВ. бр.30 от 28 Март 2001г., изм. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 12 Декември 2014г.

39) НАРЕДБА № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Издадена от Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите. Обн. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2006г.

40) НАРЕДБА № 1 от 11.04.2011г. на МОСВ за мониторинг на водите

В сила 29.04.2011г., издадена от МОСВ (обн. ДВ, бр.34/29.04.2011г.). Обн. ДВ. бр.34 от 29 Април 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.22 от 5 Март 2013г., изм. ДВ. бр.44 от 17 Май 2013г.

41) Наредба № 2 за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи

Обн. ДВ. бр.34 от 19 Април 2005г., изм. ДВ. бр.96 от 7 Декември 2010г., изм. и доп. ДВ, бр. 45 от 14 Юни 2016 г.

42) НАРЕДБА № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

Издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 30 от 28.03.2001 г., изм., бр. 87 от 30.10.2007 г., в сила от 30.10.2007 г., изм. и доп., бр. 1 от 4.01.2011 г., изм., бр. 15 от 21.02.2012 г., в сила от 21.02.2012 г.

43) НАРЕДБА № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води

Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 22 от 5.03.2013 г., в сила от 5.03.2013 г., изм. и доп., бр. 79 от 23.09.2014 г., в сила от 23.09.2014 г.

44) НАРЕДБА № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони

В сила от 15.03.2012 г., издадена от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Обн. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2012г., попр. ДВ. бр.17 от 28 Февруари 2012г., попр. ДВ. бр.23 от 20 Март 2012г.

45) НАРЕДБА № 3 от 1 август за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата

Обн. ДВ. бр. 71 от 12 Август 2008 г.;

46) НАРЕДБА № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт

Обн. ДВ, бр. 89/1996 г., изм. и доп. изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002г.;

47) НАРЕДБА № 3 от 5 май 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации

Обн. ДВ. бр.40 от 12 Май 2005г.

48) НАРЕДБА за обхвата, структурата, съдържането и методиката за изработване на планове за опазване и управление на единичните или груповите недвижими културни ценности

Обн. ДВ, бр. 19, от 8 март 2011 г

49) Правилник за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи

Приет с ПМС № 240 от 24.09.1996 г. Обн. ДВ. бр.84 от 4 Октомври 1996 г., изм. ДВ. бр.100 от 31 Октомври 1997 г., изм. ДВ. бр.14 от 18 Февруари 2000 г., изм. ДВ. бр.48 от 13 Юни 2000 г., изм. ДВ. бр.63 от 1 Август 2000 г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.66 от 27 Юли 2001 г., изм. ДВ. бр.31 от 4 Април 2003 г., изм. ДВ. бр.41 от 18 Май 2004 г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006 г., изм. ДВ. бр.78 от 26 Септември 2006 г., изм. ДВ. бр.62 от 31 Юли 2007 г., изм. ДВ. бр.45 от 13 Май 2008 г., изм. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г., изм. ДВ. бр.95 от 4 Ноември 2008 г., изм. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г., изм. ДВ. бр.39 от 20 Май 2011 г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юли 2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.35 от 8 Май 2012 г.

50) Метод за комплексна експертна оценка на ландшафта – публ. В. Троева и Г. Цолова, Ландшафтно планиране. С., 1997 г.

51) Метод за визуална оценка на ландшафта – публ. МОСВ, С., 1997 г.

КОНВЕНЦИИ И ДИРЕКТИВИ

- 1) Европейска конвенция за ландшафта, 2000 г.;
- 2) Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска, CITES), в сила от 16 април 1991 г. (ДВ, бр. 6 от 1992 г.);
- 3) Конвенция по влажните зони с международно значение, по – специално като местообитания за водолюбиви птици (Рамсарска), в сила от 24 януари 1976 г. (ДВ, бр. 56 от 1992 г.);
- 4) Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), в сила от 01 май 1991 г. (ДВ, бр. 23 от 1995 г.);
- 5) Конвенция за биологичното разнообразие, в сила от 16 юли 1996 г. (ДВ, бр. 19 от 1999 г.);
- 6) Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), в сила от 01 ноември 1999 г. (ДВ, бр. 16 от 2000 г.);
- 7) Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, в сила от 16 март 1983 г. (ДВ, бр. 45 от 2003 г.);
- 8) Конвенция за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера, в сила от 26 януари 2004 г. (ДВ, бр. 14 от 2004 г.);
- 9) Конвенция за достъпа да информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, в сила от 16 март 2004 г. (ДВ, бр. 33 от 2004 г.);
- 10) Протокол от Картахена по биологична безопасност към Конвенцията по биологично разнообразие, в сила от 11 септември 2003 г. (ДВ, бр. 83 от 2003 г.);

- 11) Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания, ратифицирана и влязла в сила за България през 1991 г.;
- 12) Конвенция за влажните зони с международно значение, утвърдена с Решение 389 на Министерския съвет от 18.11.1974 г. Обн., ДВ, бр. 56 от 10.07.1992 г., в сила за България от 24.01.1976 г. Изменена с Протокол от 3.12.1982 г., в сила за България от 27.02.1986 г.;
- 13) Директива 2001/42/ЕО за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда
- 14) Директива 2009/147/ ЕИО за опазването на дивите птици
- 15) Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна

СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

- 1) Национална програма за развитие „България 2020“;
- 2) Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 - 2022 г.;
- 3) Национална стратегия за околна среда 2009 - 2018 г. и План за действие за периода 2009 - 2018 г.;
- 4) Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 - 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива;
- 5) Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2014-2020 г.;
- 6) Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.
- 7) Стратегически план за развитие на горския сектор 2014 - 2023 г.;
- 8) Национална стратегия за развитие на ловното стопанство 2012 – 2027 година;
- 9) Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади т. 2. Програма за поддържане на биологичното разнообразие
- 10) Регионален план за развитие на Северен централен район за периода 2014 -2020 г.;
- 11) Областната стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г.;
- 12) Общински план за развитие на Община Лясковец за периода 2014 - 2020 г.
- 13) План за управление на речния басейн в Дунавски район 2016-2021 г.;
- 14) Предварителен Регионален Генерален план за “ВиК Йовковци” ООД – Велико Търново;
- 15) Управление на риска от наводнения – БДДР.

ЛИТЕРАТУРНИ ИЗТОЧНИЦИ:

- 1) А т а н а с о в , А н т. 1973. Закономерности в строежа на нефтогазоносността на Северна България. I част. — Сп. Бълг. геол. д-во, **34**, № 3, 247—271
- 2) Биоценози с естествено формираща се флора и фауна, толерантни към умерен антропогенен натиск и възможности за съществуване на уникални флористични и фаунистични елементи, Справочник, МОС, 1997 г.
- 3) Бондев, И. Растителността в България, 1991 г, София
- 4) Б о н ч е в , Е к . 1986. Балканидите. Геотектонско положение и развитие. С, БАН. 273 с.
- 5) Ботев, Б., Ц. Пешев (отг. ред.)1985. Червена книга на НР България, Изд. на БАН, София
- 6) Географски институт при БАН. 2002 География на България. 2002. изд. Форком
- 7) Застрашените животни в България, Академично издателство „проф. Марин Дринов”, София, 2000 г.
- 8) К а р а г ю л е в а , Ю. 1971а. Северна ивица на Предбалкана.—В: Тектоника на Предбалкана. С, БАН, 66—107
- 9) Костадинова И, С Дерелиев, Инструкция за оценка на защитени зони по чл.7 ал.3 във връзка с чл.6, ал1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици, Костадинова И (съст.)

1997. Орнитологично важни места в България. БЗДП, Природозащитна поредица. Книга 1, БЗДП, София, 176 с.; 2001
- 10) Ловни птици и бозайници в България, Практическо ръководство, Издателство “Пенсофт”, 2001 г.
 - 11) Мичев, Т., П. Янков. 1993. Орнитофауна. В: Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади, София, т. 1, 585-613
 - 12) Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов, 1997. Фауна на България, Aves, част II, София, Изд. “Проф. М. Дринов”, БАН, 427 с.
 - 13) Нанкинов, Д и колектив. 2004. Численост на националните популации на гнездящите в България птици. Зелени Балкани, Пловдив
 - 14) Орнитологично важни места в България и Натура 2000; Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица/ Книга 11
 - 15) Пешев, Ц, Нанкинов, Д, Пешев, Д. Гръбначните животни в България, 2000 г., София
 - 16) Птиците на Балканския полуостров, Издателство „Петър Берон”, София, 1991 г.
 - 17) Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост, 2005 г., София
 - 18) Стойкова, К., М. Иванов. 1988. Петроложки доказателства за аптска възраст на Свищовската свита в типовата ѝ област (Централна Северна България). — Сп. Бълг. геол. д-во, **49**, № I. I—10
 - 19) Физическа и социално-икономическа география на България, 2002 г, БАН, София
 - 20) Христов, Хр. 1966. Литостратиграфия на Ловешката ургонска група. — Изв. Геол. инст., **15**, 231—246
 - 21) Цонев Р, Димова Д, Белев Т, Хабитати, разпространение, площ и алгоритъм за картиране; Преработили: Росен Цонев и Мариус Димитров)
 - 22) Червена книга на НР България, Изд. на БАН, София – 2015 г.
 - 23) Численост на националните популации на гнездящите в България птици 2004 Екип „Орнитофауна“ към Работна група „Фауна“ по проект на DEPA НАТУРА 2000 в България
 - 24) Чунев, Д. 1968. Неогенски базалти. — В: Стратиграфия на България. С, Наука и изкуство, 377—378
 - 25) Янков П Атлас на гнездящите птици в България; Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица/ Книга 10
 - 26) Collins Bird guide 2nd edition, Harper Collins Publishers Ltd, Fäth&Hässler, Värnamo, Sweden 2009
 - 27) Kovatcheva, T. 1976. Zonation of the Barremian and the Aptian from the Fore-Balkan and the North-Eastern part of the Moesian Platform on Foraminifera. — Geol. Bale, **6**, No 3, 81-92

ДРУГИ ИЗТОЧНИЦИ

- 1) Предварителен проект за ОУП на община Лясковец, изготвен от Консорциум „Устройствено планиране за Лясковец” с Ръководител проект: проф. арх. Иван Никифоров, д.а.н. и Ръководител екип: арх. Георги Костадинов Митрев;
- 2) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново - 2013 г.;
- 3) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново - 2014 г.;
- 4) Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново - 2015 г.;
- 5) Метеорологични данни от НИМХ-БАН;
- 6) Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Велико Търново (2012 г.), Доклад за състоянието на околната среда през 2013 г.;
- 7) Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Велико Търново (2013 г.), Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2014 година;
- 8) Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Велико Търново (2014 г.), Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2015 година;

- 9) БДДР гр. Плевен – Информация за Водни тела на територията на община Лясковец и данни за съществуващите в Община Лясковец водоизточници за питейно-битови цели и минерални водоизточници и утвърдените санитарно-охранителни зони със съответните три пояса около тях (Писмо Изх. № ЗДОИ-555/21.06.2016 г. на БДДР гр. Плевен).